

226

Vak 20

P. JOANNES RICCI, O. F. M.
MISS. APOST.

HIERARCHIA FRANCISCANA IN SINIS

---

s e u

Vitæ Episcoporum Omnium Aliorumque Ecclesiæ
Præsulum ex Ordine Fratrum Minorum in
Sinensibus Missionibus ab Anno 1307 ad
1928 cum Appendice et Catalogo
380 Missionariorum qui De-
functi sunt ab Anno 1579
ad Dies Nostros

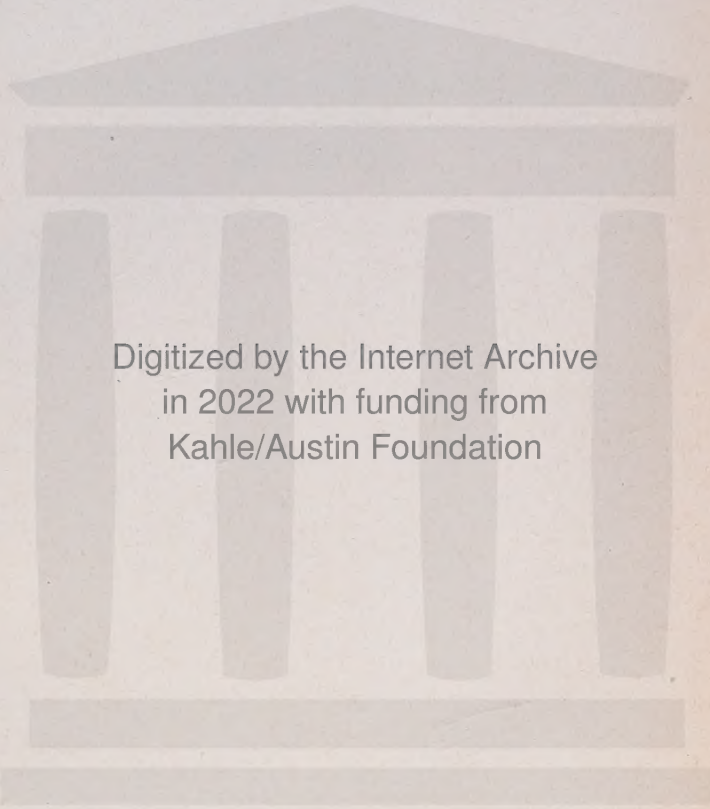

EX TYPOGRAPHIA FRANCISCANA
WUCHANG
1929

Digitized by the Internet Archive
in 2022 with funding from
Kahle/Austin Foundation

**HIERARCHIA FRANCISCANA
IN SINIS**

APPROBATIONES

* * *

EX PARTE ORDINIS NIL OBSTAT QUOMINUS IMPRIMATUR

Tung-eul-kow, die 23 Februarii, 1929

FR. HERMENEGILDUS FOCACCIA, O. F. M.

Superior Regularis

IMPRIMATUR

Wuchang, die 8 Martii, 1929

P. SYLVESTER ESPELAGE, O. F. M.

Pref. Ap.

Msgr. Agapitus Fiorentini, O.F.M.
Vicarius Apost. de *Taiyuanfu*

P. JOANNES RICCI, O. F. M.
MISS. APOST.

HIERARCHIA FRANCISCANA IN SINIS

s e u

Vitæ Episcoporum Omnium Aliorumque Ecclesiæ
Præsulum ex Ordine Fratrum Minorum in
Sinensibus Missionibus ab Anno 1307 ad
1928 cum Appendice et Catalogo
380 Missionariorum qui De-
functi sunt ab Anno 1579
ad Dies Nostros

EX TYPOGRAPHIA FRANCISCANA
WUCHANG
1929

Algemene Provinciale Kataloog
Minderbroedersklooster
Alverna Gl'd

PROTESTATIO AUCTORIS

* * *

In omnibus hoc in libro narratis factis, si quid habetur supernaturalis, aut alicui tribuitur titulus Beati et Sancti, Auctor obsequens Decretis Urbani VIII, solam fidem humanam exigit historicam, nolens Ecclesiæ prævenire iudicium quoad supernaturalia.

ERRATA

CORRIGE

PAG. LIN.

1	18	1274	1247
29	36	Sinarium	Sinarum
32	25	a die nullus	a die qua nullus
38	7	defurtim	detentus
38	8	donec tandem sicut	donec tandem
42	7	vocabuntur	vocabantur
44	27	autumnans	autumans
77	5	quorumque	eorumque
78	29	pervenisset	cum pervenisset
87	24	Norina	Norma
91	6	potuerunt	poterunt
103	13	Marconini	Marconcini
134	16	24 Martii	24 Maii
137	17	potuerunt	poterunt
141	25	landibus	laudibus
146	25	fortilium	fortilitium
153	19	ubi	ubi beatam expectat resurrectionem (Archivum <i>Sianfu</i> , etc. Vide Araldi, pag.
168	4	hubuit	habuit
169	24	secessit Vicariatum	secessit in Vicariatum
174	10	natrem	matrem
179	18	Ee	Et
208	13	filorum	filiorum
253	28	Pekini	in eodem Vicariatu
269	11	quem mortuum	cui defuncto
270	6	anno 1866	1766
270	7	1733	1773
273	30	Sarco	Sacro
274	6	1913	1921
280	11	Smargadus	Smaragdus
285	11	Zamprini	Zampini

dell' Ordine Franciscano, Quaracchi (Fizenze) Tip. del Collegio di San Bonaventura, 1906—1920, prima quattuor volumina, pro rebus hic narratis ab anno 1307 ad 1370.

Hie.—*La Hierarchie Catholique en Chine*. . . par le P. J. de Moidrey, S. J. Changhai 1914; pro numeris aliisque notis temporum.

Mem.—*Memorie dei Vescovi Lombardi*. . . del P. Costantino da Valcamonica, Brescia, Tip. F. Apollonio, 1885: pro pluribus episcopis in Shensi et Shansi.

Nec.—*Necrologium Missionum Fratrum Minorum in Sinis*, manuscriptum apud Auctorem cujus exemplar habetur etiam Romæ in Collegio Sancti Antonii, Via Merulana, 124.

Mis.—*Le Missioni Francescane in Palestina ed in altre regioni della Terra*, Roma, Tip. Sallustiana ab anno 1891 ad 1898, ubi invenies multa quæ sinenses missiones illustrant.

Pal.—*La Palestina e le rimanenti Missioni Francescane*, 1890—1891, periodicum mensile ut supra.

Sar.—*Elenchus, Biographicis et Chronologicis notis ornatus*, complectens Missionarios exteros et indigenas, qui Sacrum obierunt ministerium in Vicariatibus Apostolicis de Hukwang, de Hupeh, de Hupeh Orientali, et de Hankow, ab anno 1839 ad annum 1926, Hankow, Missio Catholica, 1926, auctore Cosma Sartori.

Silv.—*Le Missioni Francescane*, dirette dal Padre Cipriano Silvestri, ab anno 1923.

Alia singularia documenta citabuntur in via qua vice occurrent.

Datum ex Conventu Tung-eul-kow in Shansi.

Die 2 Februarii, 1929

Fr. Joannes Ricci

Ordinis Fratrum Minorum

Miss. Apost.

**HIERARCHIA FRANCISCANA
IN SINIS**

Beatus Joannes a Monte Corvino

CAPUT I

De Fr. Joanne a Monte Corvino

INTER apostolicos viros qui Dei Ecclesiam in hoc mundo dilatarunt, non ultimum tenet locum Frater Joannes de Monte Corvino; sed usque ad dies nostros parum cognitus est iste Tartarorum et Sinensium Apostolus, sive incuria scriptorum, sive temporum iniuria. At diebus nostris memoria hujus sancti viri vindicata est ac digne illustrata a Doctoribus nostræ ætatis, qui e tenebris in lucem ediderunt quæ in archivis a sæculis iacebant ignota. Inter hos scriptores, primum tenet locum R. P. Hieronymus Golubovic, qui in sua mirabili *Biblioteca* vetusta cribravit documenta vel nova edidit, quæ breviter hic nos extendemus, ut plenior habeatur Fr. Joannis de Monte Corvino notitia. Hunc autem virum audemus appellare Beatum, non quod velimus Ecclesiæ judicium præcedere, sed quia tali titulo, imo et Sancti, a coëvis appellatum invenimus.

Natus est Joannes in oppido Montis Corvini in Apulia anno 1274. Pater ejus videtur fuisse judex aut consiliarius Imperatoris Friderici II; sed neque novimus nomen familiæ ipsius. Certe tamen adhuc juvenis factus est Franciscanus, et habens 32 annos jam erat Missionarius in Oriente. *

Anno 1289 reversus in Europam, rationem reddidit missionis suæ Nicolao IV Summo Pontifici, cui et obsequia retulit christianorum Armeniæ, Persidis, aliorumque fi-

* Istis diebus lectum nuntium habemus quod tandem inventa sunt documenta quæ probant, quomodo Fr. Joannes de Monte Corvino erat ex antiqua et illustri familia, nunc extincta, cognomine *PICO*; et quod patria ejus est *Montecorvino Rovella*, Principatus Citerioris, non vero *Montecorvino Pugliano*, quamvis ista duo Municipia usque ad annum 1820 efformarent unam civitatem (Vide "Le Missioni Francescane" anno VII, pag. 29).

delium ac principum, quorum ipse sicut legatus vel nuntius ab ipsis mittebatur. Tunc Pontifex valde lætatus pro rebus ab eo bene gestis, illum eodem anno in Orientem remisit qua suum Nuntium ad principes Armeniæ, Georgiæ et Persidis, datis ei pluribus sociis franciscanis qui illas missiones dilatarent. Viginti sex fuerunt Litteræ Apostolicæ quas Pontifex tradidit Fratri Joanni ejusque sociis, inter quas etiam litteræ ad Kubilai Imperatorem Tartarorum et Sinensium; aliæ ad principem Tartarum Chaydo, nepotem ejusdem Imperatoris, et aliæ ad alios principes, quorum hic longius esset nomina referre (Golub. t. II. pag. 441).

Igitur Fr. Joannes cum sociis iter aggressus, quatuor impendit annos antequam perveniret in urbem Cambalec, quæ hodie Pekinum vocatur, ubi suam fixerat sedem Kubilai Imperator, sumpto titulo sinico *She-tsu*; qui culmen humanæ potentiæ assecutus, fere totam dominabatur Asiam, sedensque illa in civitate favebat exteris ubique ac undique ad ipsum convenientibus, propter incredibilem magnificentiam illius urbis, sicut testantur Marcus Polo et Beatus Odoricus a Portunaone qui ejus gloriam viderunt.

Ad pleniorē notitiā hauriendam apostolatus Fr. Joannis de Monte Corvino in Sinis, primum occurrit nobis testimonium Fr. Joannis Elemosina de Assisio, ut invenitur in codice parisiensi sub titulo *Chronicon* seu *Liber Ystorie plurime* qui auctor scribebat anno 1339, et inter alia dicit:

“Tempore hujus Clementis (V) felix novitas et bona nuntiatio ab interiori Yndia et regnis orientalibus, in partibus occidentalibus et in Ytaliā venit, et latinorum corda et Fratrum Minorum et Prædicatorum, clericorum et religiosorum, principum et prælatorum corda, gaudio et ammiratione replevit. Nam Frater Yohannes de Monte Corvino, de Ordine Fratrum Minorum, b. Francisci devotus imitator, in seipso rigidus et severus, et in verbo Dei prædicando privilegiis gratiosis fultus, regnum Persarum intravit et in civitate maxima Thaurisio (*Tabris*) aliquandiu commoratus, cum Fratribus Minoribus et Prædicatoribus qui ibi in uno loco commorantur, fidem Christi

gentibus prædicantes et baptizantes, ipse Frater Yohannes cum eis per dies plurimos stetit; deinde in Yndiam penetravit. Cuius iter et sanctum opus in ista sua epistola declaratur, quæ talis est:

‘Ego Frater Joannes de Monte Corvino de Ordine fratrum Minorum recessi de Thaurisio civitate Persarum anno Domini MCCLXXXI et intravi in Indiam et fui in contrada India ad Ecclesiam Sancti Thomæ Apostoli (*Maabar* seu *Maliapur*) mensibus xiii. Et ibi baptizavi circa centum personas in diversis locis; et socius fuit viæ meæ frater Nicholaus de Pistorio de Ordine fratrum Prædicatorum, qui mortuus est ibi et sepultus in eadem ecclesia. Et ego ulterius procedens perveni in Katay regnum Imperatoris Tartarorum, qui dicitur magnus Cham: ipsum vero Imperatorem cum litteris Domini Papæ ad fidem Domini nostri Jhesu Christi catholicam invitavi. Qui tamen nimis inveteratus est in ydolatRIA, sed multa beneficia præstat christianis: et ego sum apud eum iam annus est duodecimus.

‘Nestoriani, quidem christianitatis titulum præferentes, sed a christiana religione plurimum deviantes, tantum invaluerunt in partibus istis, quod non permiserunt quempiam christianum alterius ritus habere quantumlibet parvum oratorium, nec aliam quam nestorianam publicare doctrinam. Ad has siquidem terras, nec aliquis apostolus nec apostolorum discipulus pervenit, et ideo præfati Nestoriani per se vel per alios pecunia corruptos, persecutiones mihi gravissimas intulerunt, asserentes quod non essem missus a Papa, sed esse explorator magnus et dementator hominum; et facto aliquo intervallo temporis perduxerunt alios falsos testes, dicentes quod alius nuntius fuerit missus deferens Imperatori maximum thesaurum, et quod ego illum occiderim in India et abstulerim quæ portabat: et duravit hæc machinatio circiter quinque annos, ita quod sæpe ad iudicium fui tractus cum ignominia mortis. Tandem per quorundam confessionem, Deo disponente, Imperator cognovit meam innocentiam, et malitiam emulorum, et ipsos cum uxoribus et filiis exilio relegavit.

‘Ego vero solus in hac peregrinatione fui sine confessione annos undecim, donec venit ad me frater Arnoldus Alemannus de Provincia Coloniae: nunc est annus secundus. Unam ecclesiam ædificavi in civitate Cambalech, ubi est præcipua residentia regis, quam ante sex annos complevi, ubi etiam feci campanile et ibi tres campanas posui. Baptizavi etiam ibidem, ut existimo, usque hodie circa sex millia personarum; et nisi fuissent supradictæ infamationes, baptizassem ultra triginta millia, et sum frequenter in baptizando.

‘Item emi successive quadraginta pueros filios paganorum, ætatis infra septimum et undecim annorum, qui nullam adhuc cognoscebant legem, et baptizavi eos et informavi eos litteris latinis et ritu nostro; et scripsi pro eis psalteria cum hymnariis triginta, et duo breviaria, ex quibus undecim pueri iam sciunt officium nostrum et tenent chorum et hebdomadas sicut in conventibus fit, sive præsens (ego sim) sive non, et plures ex eis scribunt psalteria et alia opportuna: et dominus Imperator delectatur multum in cantu eorum. Campanas ad omnes horas pulso et cum conventu infantium et lactentium divinum officium facio et secundum usum cantamus, quia notatum officium non habemus...

‘Quidam rex illius regionis de secta Nestorianorum christianorum, qui erat de genere illius magni regis qui dictus fuit Presbyter Johannes de India (id est, *Togbraul*, caput tribus christianæ Keraitarum, ex genere regis *Djingi-khan*), primo anno quo huc ego veni, mihi adhæsit et ad veritatem vere fidei catholicæ per me conversus, minores Ordines suscepit mihique celebranti sacris vestibus indutus ministravit, ita quod alii Nestoriani ipsum de apostasia accusaverunt; tamen ipse magnam populi sui partem ad veram fidem catholicam adduxit et ecclesiam pulchram construxit ad honorem Dei nostri, Sanctæ Trinitatis et Domini Papæ, et nominavit vocans eam Ecclesiam Romanam. Qui rex Georgius ante sex annos migravit ad Dominum verus christianus, relicto filio hærede in cunabulis, qui nunc est annorum novem. Fratres tamen ipsius regis Georgii, cum essent pefidi in erroribus Nestorii,

Tentatoria Tartarorum tempore Fr. Joannis a Monte Corvino

omnes quos ille converterat, post regis obitum, subverterunt, ad schisma pristinum redeundo. Et quia ego fui solus non potui recedere ab Imperatore *Cham*, ire non potui ad illam ecclesiam quæ distat ad viginti dietas: tamen si venerint aliqui boni coadiutores et cooperatores, spero in Deum quod totum poterit reformari; nam adhuc habeo privilegium illius regis Georgii defuncti. Iterum dico, si non fuissent infamationes supradictæ, magnus fructus fuisset secutus. Si habuissem etiam duos vel tres socios coadiutores meos, et forte Imperator *Cham* fuisset baptizatus. Rogo ut tales fratres veniant, si venire aliqui volunt, qui studeant se in exemplum dare, et non suas fimbrias magnificare.

‘De via notifico quod per terram Cothay Imperatoris Aquilonarium Tartarorum (nempe, *Regnum de Kiptciack*), est via brevior et securior, ita quod cum nunciis intra quinque vel sex menses poterunt pervenire. Via autem alia est longissima et periculosissima, habens duas navigationes, quarum prima est secundum distantiam inter Achon (*Acri*) et provinciam Provinciæ; alia vero secundum distantiam inter Achon et Angliam, et posset contingere quod in biennio vix perficerent viam illam. Quia prima via segura non fuit a multo tempore propter guerras, ideo sunt duodecim anni quod de Curia Romana et de nostro Ordine et statu Occidentis non suscepi nova. Iam sunt duo anni quod venit quidam medicus chyrurgus Lombardus, qui de Romana Curia et nostro Ordine et statu Occidentis istas partes incredibilibus blasphemiiis infecit; propter quod multum desidero percipere veritatem.

‘Rogo fratres ad quos hæc littera pervenerit, ut ita studeant quod hujus continentia possit pervenire ad notitiam Domini Papæ et Cardinalium et Procuratoris Ordinis nostri in Curia Romana. Ministro Generali Ordinis nostri supplico pro Antiphonario et Legendis Sanctorum, Graduali et Psalterio cum nota pro exemplari, quia non habeo nisi Breviarium portatile cum lectionibus brevibus et parvum Missale: si habuero exemplar, pueri prædicti scribent.

‘Modo sum in actu ædificandi aliam ecclesiam ad divi-

dendos pueros in pluribus locis. Ego enim senui et canus factus sum potius laboribus et tribulationibus quam ætate: sum enim annorum quinquaginta octo. Didici competenter linguam et litteram Tartaricam, quæ lingua usualis Tartarorum; et iam transtuli in lingua illa et littera totum novum Testamentum et Psalterium, quæ feci scribi in pulcherrima littera eorum; et teneo et lego et prædico in patenti et manifesto quasi in testimonium legis Christi. Et tractavi cum supradicto rege Georgio, si vixisset, totum officium latinum transferre, ut per totam terram cantaretur in dominio suo; et eo vivente in ecclesia sua celebrabatur Missa secundum ritum latinum in littera et lingua illa, tam verba canonis quam præfationes (sic). Et filius dicti regis vocatur Iohannes propter nomen meum, et spero in Deum quod ipse imitabitur vestigia patris sui. Secundum vero audita et visa, credo quod nullus rex nec princeps possit equari Domino *Cham* in latitudine terræ, in multitudine populi et magnitudine divitiarum. Finis. Data in civitate Chambaliech regni Katay anno Domini MCCCXV, die viii, mensis Januarii.’ ”

Post quæ verba Chronista prosequitur dicens:

“Has litteras transmisit Fr. Iohannes prædictus, Legatus Apostolicæ Sedis, cuidam Fratri Prædicatori viro spirituali, qui circa partes Orientis peregrinabatur gentibus prædicando fidem Christi, per mercatores Venetianos qui a Tartaria redierunt. Et dederunt prædicto Fratri Prædicatori in signum veritatis tabulam Magni Cham Imperatoris. Et ipse frater transmisit eam in pluribus locis citra mare fratribus Minoribus et Prædicatoribus; et significavit ipse frater quod plures fratres Prædicatores, qui litteras latinas, græcas, tartaras, et linguas optime didicerant, adire Tartariam superiorem properaverunt portantes libros et calices et paramenta usque Gazzariam Tartarorum Aquilonarium; sed non potuerunt transire propter guerras, unde in eadem civitate remanserunt prædicantes et baptizantes gentes ibidem, quousque guerra cessaret. . .”

Hinc Chronista ponit secundam epistolam Fratris Ioannis de Monte Corvino, quæ talis est:

“Reverendo in Christo Fra. Fr. Vicario Generali Ministri Ordinis Fratrum Minorum, et Vicario Fratrum et Magistro Ordinis Prædicatorum, et Fratribus utriusque in provincia Persarum manentibus, Frater Johannes de Monte Corvino de Ordine Fratrum Minorum, inutilis Christi servus, prædicator fidei christianæ, legatus et nuntius Sedis Apostolicæ Romanæ, salutem et caritatem in eo qui est vera caritas et salus omnium.

“Ordo exigit caritatis ut longe lateque distantes, et maxime qui peregrinantur pro lege Christi, cum revelata facie se invicem videre non possunt, saltem verbis et litteris consolentur. Cogitavi vos non sine causa mirari quod tot annis in provincia tam longinqua consistens, numquam meas litteras recipistis. Sed miratus sum non minus quod numquam nisi anno isto, recepi ab aliquo fratre vel amico litteram vel salutationem, nec videtur quod aliquis recordatus fuerit mei, et maxime quando audiavi quod rumores ad vos pervenerunt quod ego mortuus essem. Nunc autem notifico vobis quod anno præterito in principio Januarii, per quemdam amicum nostrum qui fuit ex sociis domini Cothay Canis qui venerunt ad dominum Chanen de Cathay (*Imperatorem*), ego misi litteras Patri Vicario et Fratribus Provinciæ Gazzariæ, de statu et conditione mea in paucis verbis, in quibus litteris rogavi eundem Vicarium quod exempla illarum vobis transmitteret; et iam intellexi per bonas personas quæ nunc pervenerunt cum nuntiis prædicti domini Cothay ad Dominum Chanen de Cathay, quod meæ litteræ ad vos pervenerint, et quod ille idem nuntius qui portavit litteras meas, postmodum de Sara (*Saray*) civitate venit Thaurisium; propter quod de factis et contentis in illis litteris cogitavi non facere mentionem nec iterato scribere.

“Et primum est de persecutione Nestorianorum; secundum, de ecclesia et domibus completis. Sex picturas feci fieri Veteris et Novi Testamenti ad doctrinam rudium, et scripta sunt litteris latinis, tursicis et persicis, ut omnes linguæ legere valeant. Tertium est quod ex pueris meis quos emi et baptizavi aliqui migraverunt ad Dominum.

Quartum est quod a tempore quo fui in Tartaria in Kathay baptizavi plura millia.

“In isto autem anno MCCCXV ego incepti unum alium locum novum coram ostio Domini Chanis (*Imperatoris*), et inter curiam et locum nostrum via sola est distans per iactum lapidis a porta Domini Chanis. Dominus Petrus de Lucalonga fidelis christianus et magnus mercator, qui fuit sotius meus de Thaurisio, ipse emit terram pro loco quem dixi, et dedit mihi amore Dei. Et divina gratia operante (puto) quia utilior et congruentior locus haberi non possit in toto imperio domini Chanis pro ecclesia catholica construenda. In principio Augusti locum accepi et assistentibus benefactoribus et iuvantibus, usque ad festum sancti Francisci fuit completus cum muro in circuitu et domibus, officinis, planis (sic) et oratorio quod est capax ducentarum animarum. Sed propter hiemem ecclesiam perficere non potui; sed habeo ligna congregata in domo, et per misericordiam Dei perficiam in æstate. Dico vobis quod mirum quoddam visum est omnibus advenientibus de civitate et aliunde, quia non habebant adhuc rumores ex hoc, et videntes locum de novo factum et crucem rubeam desuper in sublimi positam. Et nos in oratorio nostro secundum usum officium cantantes solemniter, quamvis notas non habemus, Dominus *Cham* (*Imperator*) in camera sua potest audire voces nostras; et hoc mirabile factum longe lateque divulgatum est inter gentes, et pro magno erit sicut disponet et adimplebit divina clementia.

“A prima ecclesia et loco nostro usque ad ecclesiam secundam quam ædificavi postea, sunt duo milliaria et dimidium intra civitatem quæ multum est magna. Et pueros divisi et posui partem in prima, et partem in secunda constitui, et faciunt officium per seipsos, sed ego sicut capellanus per hebdomadas celebros in utraque, quia pueri non sunt sacerdotes. . .”

Epistola proseguitur referens magnitudinem et gloriam imperii Tartarorum, et quomodo in India habentur multæ sectæ. Dicit etiam ad eum venisse nuntios ex Æthiopia, idest ab India inferiori, invitantes eum. Item narrat quo-

Beatus Richardus, O. F. M., Episcopus Armalec

modo post festum Omnium Sanctorum baptizavit quadringentas personas, et quod lætus audivit fratres Minores et Prædicatores ad Persidem missos ad prædicandum, et concludit: "Data in Cambaliech civitate regni Katay, anno Domini MCCCVI in Dominica Quinquagesimæ, mense Februarii." Dein Chronista prosequitur:

"Frater vero Thomas a Tolentino (nunc *Beatus*) a Tartaria rediens cum istis epistolis, qui et ipse frater Minor et prædicator devotus (*postea martyr in India*), veniens in Italiam, accessit ad Curiam Romanam ultra montes in Vaschoniam, ubi Papa Clemens morabatur cum Cardinalibus; prius hæc Dei magnalia fratri Ioanni de Muro, olim Ministro Fratrum Minorum et tunc Cardinali, nunciavit, et Fr. Joannes domino Papæ et Cardinalibus retulit. Et advocatus Fr. Thomas in consistorium coram Domino Papa et Cardinalibus et Prælatiis, sermone præclaro ista Dei nostri admiranda opera sic bene incepta et prosecuta per Fr. Joannem de Monte Corvino et alios fratres recitavit, rogans Dominum Papam et Cardinales ut episcopum darent, ut quatenus hoc opus Dei augeretur ac perficeretur. Et Dominus Papa Clemens, gaudio magno repletus cum Cardinalibus de ista maxima commutatione dexteræ Excelsi, avidus et sollicitus ut tam sanctum opus Dei prosequeretur, Fratri Gunsalvo Generali Ministro Fratrum imposuit, ut statim cum consilio fratrum eligeret septem bonos Fratres Minores ornatos virtutibus et approbatos sensu et eruditos in Scripturis divinis, et ipsos fratres auctoritate sua Episcopos ordinari et consecrari faceret, et illos transmitteret in Tartariam cum privilegiis Domini Papæ, ut Fratrem Joannem (de Monte Corvino) in Archiepiscopum et Patriarcham totius Orientis ordinarerent et consecrarent: et ipsi septem Episcopi sicut suffraganei illi adstarent in præcipuis civitatibus magnis, iuxta Cambaliech constituti Episcopi: ut sicut Deus per sanctum Franciscum latinam ecclesiam maximopere illuminaverat verbo pariter et exemplo, et ad salutem multa millia animarum reducerat; ita per discipulos ejus populos Orientis infideles et christianos schismaticos et errantes ad fidem christianam reduceret; et lumen fidei quod

per ipsos fratres Minores Jesus Christus in regnis Tartarorum accenderat, ita per eos continue augeretur ne possit extinguī.

“Electi ergo fuerunt septem boni fratres a Generali Ministro in Episcopos, scilicet duo de Provincia sancti Francisci quæ est caput Ordinis, Frater Andreas lector de Perusio et Frater Peregrinus de Castello, Frater Nicolaus de Apulia minister olim provinciæ sancti Francisci, Frater Gulielmus de Franchya et alii tres fratres episcopi de aliis provinciis Ordinis; et cum privilegiis Domini Papæ misit illos Generalis Minister in Tartariam interiorem et in Indiam ad Fratrem Joannem. . .

“Isti vero septem Episcopi et alii fratres cum eis quamplurimi, divino repleti spiritu prompti ad obediendum pro nomine Domini Jesu Christi, licentia et benedictione accepta, profecti sunt prædicando ubique, Domino cooperante, fructum plurimum facientes animarum. . . (*Golub. t. III, passim*).”

Huic veridico ac sincero auctori coëvo hucusque parum noto, a quo habemus exemplaria authentica epistolarum Fr. Joannis de Monte Corvino, quæ prius errata legebantur, accedunt innumera alia documenta antiquorum, quæ legi possunt in *Annalibus Ordinis Minorum*, anno 1307, auctore Luca Wadingo, et in *Biblioteca Patris Golubovic*.

Apostolicæ litteræ quibus Fr. Joannes de Monte Corvino eligitur Archiepiscopus et Primas Orientis ferunt diem 23 Julii 1307; sed ejus consecratio ponitur in fine anni 1308 aut in initio 1309, quia longa via et difficultates inde ortæ non permiserunt nisi tribus ex electis Episcopis adire Pekinum.

Consecrato igitur novo Archiepiscopo Ecclesiæ Pekinensi, tunc sub titulo *Cambalicensis*, statuta est prima Hierarchia Ecclesiastica in Sinis, ad duas tantum diœceses limitata, scilicet Cambalicensem et Zaitonensem, in missione jam bene ordinata apud urbem *Zayton*, quæ videtur esse actualis *Chuanchow* in provincia *Fo-kien*. Sed potestas Fr. Joannis de Monte Corvino se extendebat etiam ad Tartariam inferiorem seu ad totum Imperium Tartarorum de *Kiptciack*, ubi florentes missiones tenebantur a Minoritis

et Prædicatoribus. Primus autem Episcopus Zaitonensis fuit Fr. Gerardus Albuini, de quo infra loquemur.

Frater Joannes sedem suam occupavit annis circiter viginti, quo tempore numerus fidelium crevit ad centum millia et amplius; sed major pars fidelium constituta erat ex Tartaris: non enim constat sinenses habuisse magnam partem in hac prima Pekinensi sede: attamen non est certum et dolendum est silentium historiæ. Certe tamen numerus Missionariorum fuit magnus, quia tunc aperta fuit via et satis commode poterant ad Sinas pervenire, ut patet ex itineribus Beati Odorici. Nescitur autem an Archiepiscopus ordinaverit sacerdotes indigenas ex juvenibus de quibus ipse loquitur, qui latinam linguam sciebant; sed est valde probabile, quia illi juvenes jam vivebant more religiosorum; cumque Beatus Odoricus anno 1324 in Sinis jam invenerit conventus franciscanos, non est credendum quod religiosi illi fuerint omnes europæi, qui potius curabant verbi Dei prædicationem inter populos, quam non vivere conventualiter.

Certum quoque hoc est, quod nempe Frater Joannes a Monte Corvino et ejus Missionarii semper gavisii sunt favore Imperatorum qui successerunt magno Kubilai, seu *She-tsu*, ab anno 1294, nempe Imperatoris *Tch'eng-tsung* (1295—1307), Imperatoris *Wu-tsung* (1308—1311); Imperatoris *Jen-tsung* (1312—1320) ejusque filii *Ying-tsun* (1321—1323) aliorumque ex dynastia *Yuen*, nempe *T'ai-ting* (1324—1328), *Ming-tsung* (1329) *Wen-tsung* (1330—1332), ac ultimi tandem Imperatoris *Shun-ti* (1333—1368). Isti Imperatores non solum tolerabant cultum christianum, sed etiam singulis missionariis dabatur *Alafa*, seu annuus census, ut commode vivere possent. Hoc patet ex epistola Fr. Andreæ de Perusio quam in sequenti capitulo videbimus, et ex *Itinerario* Beati Odorici, quod ipse per obedientiam scripsit anno 1330, cum reversus est ex Sinis, ubi per triennium inservierat Archiepiscopo Joanni. In fine enim dicti *Itinerarii* habetur hoc pretiosum documentum:

“Ego Fr. Marchesinus de Baxido, Fratrum Ordinis Minorum, protestor quod a Fratre Odorico prædicto, cum

adhuc viveret, audiivi plurima quæ non scripsit. Dum enim quadam vice semel *Chan*, magnus Imperator Tartarorum iret de Cambalech in Sandu (forsan *Shan-tong?*), ipse Frater Odoricus erat cum Fratribus Minoribus sub umbra unius arboris iuxta viam, ubi *Chan* erat transiturus. Et cum appropinquare cœpisset, unus Fratrum illorum indutus pontificali ornatus, qui erat episcopus, accepit crucem et impositam baculo in altum erexit. Tunc alii quatuor cœperunt altis vocibus hymnum *Veni Creator Spiritus* decantare. Quo audito ipse *Chan* quæsivit a vicinioribus sibi quid hoc esset. Qui responderunt illos esse quatuor *Raban* Franci, idest, religiosi christiani. Et eos ad se vocavit, et visa cruce erexit se in curru; et deposito galero capitis sui, crucem humiliter deosculabatur. Et quia statutum est quod nullus audeat appropinquare currui suo manibus vacuis, idcirco Frater Odoricus parvum calathum plenum pomis pulchris obtulit ei pro xenio. At ille duo poma sustulit et de uno comedit, alterum vero gestans in manibus inde discessit. . .” *

* Confer: *Sopra la vita e i viaggi del B. Odorico da Pordenone, Studi con documenti rari e inediti di Fr. Teofilo Domenichelli. Prato. Per Ranieri Guasti. 1881, pag. 199.*

Fr. Joannes a Monte Corvino benedicit Imperatori, cui et Beatus
Odoricus offert in obsequium poma

CAPUT II

De Episcopis Suffraganeis Fratris Joannis de Monte Corvino

DOLENDUM est valde periisse documenta laborum tum Beati Joannis de Monte Corvino post suam consecrationem in Archiepiscopum, tum sociorum ejus Episcoporum. Quæ tamen pauca adhuc remanent nos hic extendimus, ut aliqua saltem notitia habeatur de prima ecclesiastica Hierarchia in Sinis.

Vidimus quomodo Clemens V elegerit septem Episcopos qui debebant in Archiepiscopum consecrare Fr. Joannem de Monte Corvino. Sed etiam quoad nomina ipsorum orta est confusio propter amanuensium ignorantiam; sed tandem diebus nostris datum est ex documentis certis aliquid dicere de istis septem Suffraganeis, quos Auctor Raynaldus (*Annal. Eccles.* an. 1307, n. 29) laudat dicens: *Quorum nomina digna sunt immortalitate*. Consecrator horum Episcoporum fuit Dominus Cardinalis Ostiensis; sed fuere tantum sex qui sub fine anni 1307 iter aggressi sunt. Imo, cum sequenti anno in Indiam pervenissent, tres ex illis mortui sunt ex ærumnis peregrinationis longinquæ, et tantum alii tres, quamvis omnibus rebus expoliatis a latronibus, sub fine anni 1308 Pekinum pervenire potuerunt, ubi consecrarunt Archiepiscopum Joannem.

Primus igitur Episcopus Suffraganeus est *Fr. Gerardus Albuini*, qui ab Archiepiscopo Joanne missus est ad regendam novam diœcesim Zaitonensem: ibi erant multi christiani ex variis nationibus, sive sinensibus, sive tartaris aut mercatoribus; nam et quædam nobilis matrona Armena suis expensis pulchram ibi cathedralem Ecclesiam et etiam conventum pro Minoritis construxit. Fr. Gerardus

hanc sedem tenuit usque ad annum 1318, quando nempe mortuus est et in eadem ecclesia sepultus.

Secundus Episcopus Suffraganeus fuit *Fr. Peregrinus de Castello*, qui eidem Gerardo suffectus est in eadem Ecclesia regenda, et ibi sedit annis quinque. Suo tempore illuc pervenit cum aliquibus sociis Beatus Odoricus Mattiussi de Portunaone, de quo supra, qui secum ferebat ossa martyrum Beati Thomæ a Tolentino ejusque trium sociorum, qui paulum antea pro Christo occisi fuerant a Mahumetanis in India, et ea honorifice sepelivit in eadem Zaitonensi Ecclesia Cathedrali. Illic Beatus invenit duos Conventus Franciscanorum, in quibus aliquantis per moratus, dein perrexit Pekinum ibique per triennium mansit apud Archiepiscopum Joannem; a quo discedens ut revertetur in Europam, cum venisset in *Shan-tong* amisit socium suum Fratrem Bernardum, qui ibi mortuus est apud urbem quæ nunc appellatur *Lin-tsin-chow*. Sepulchrum istius diebus nostris inventum est. Beatus autem viam suam prosecutus, in Italiam pervenit, ubi ex obedientia scripsit suum *Itinerarium*, nil tamen præ humilitate de se referens; cumque ipse statuisset Avenionem contendere ut referret Pontifici exitum missionis suæ, mortuus est Utini anno 1331, in Beatorum inde numerum relatus. Episcopus autem Peregrinus de Castello jam defunctus erat a die 7 Junii 1323.

Tertius inter Episcopos Suffraganeos venit *Fr. Andreas de Perusio*, jam Magister Theologiæ, qui cum duobus præcedentibus sociis suis consecravit Archiepiscopum Joannem, apud quem mansit annis quinque. Suam ipse historiam narrat in hac epistola:

“Frater Andreas de Perusio, divina permissione vocatus Episcopus, Reverendo Patri N. N. Guardiano Perusini Conventus, salutem et pacem. . . (*hic codex est mutilus*) nam propter immensam terrarum mariumque distantiam inter me et vos interiectam, vix sperare possum quod litteræ ad vos per me transmissæ ad manus vestras valeant pervenire. . . (*hic codex iterum est mutilus*). Novistis me cum bonæ memoriæ fratre Peregrino Coëpiscopo et meæ peregrinationis individuo comite post multos labores et

languores, inedias variaque incommoda atque pericula in terra pariter et in mari, ubi fuimus rebus omnibus etiam tunicis et habitibus spoliati; demum, Deo juvante, ad Cambaliensem civitatem quæ sedes est imperii magni Chanis, anno Dominicæ Incarnationis millesimo tercentesimo octavo, ut puto, pervenisse; ubi secundum mandatum a Sede Apostolica nobis datum Archiepiscopo consecrato; moram ibi per quinquennium ferme contraximus. Infra quod temporis spatium procuravimus *Alafa* ab Imperatore magnifico pro victu et vestitu octo personarum.* Est autem *Alafa* impensæ quas Imperator tribuit nunciis magnatum, oratoribus, bellatoribus, et diversarum artium artificibus, et ioculatoribus et pauperibus, et diversis diversarum conditionum personis: quæ impensæ plurimum latinorum Regum introitus et expensas transcendunt.

“De divitiis, magnificentia et gloria huius magni Imperatoris, de vastitate imperii, multitudine populorum, numerositate civitatum et magnitudine earundem, et de ordinatione Imperii, in quo nemo adversus alium ausus est levare gladium, transeo; quia longum foret scribere et audientibus incredibilia viderentur. Nam ego ipse qui præsens sum talia audio, quæ vix ipse credere valeo. Verum ad propositum rediens, ad ea quæ me contingunt, stilum calamumque converto.

“Est quædam magna civitas iuxta mare oceanum quæ vocatur lingua persica Çaiton, in qua civitate una dives domina Armena ecclesiam erexit pulchram satis et grandem, quam quidem de ipsius voluntate per Archiepiscopum Cathedralem effectam cum competentibus dotibus Fratri Gerardo Episcopo, qui primus eandem cathedram suscepit, et Fratribus qui cum eo erant nostris, donavit in vita et in morte reliquit. Mortuo autem dicto Episcopo inibique sepulto, voluit Archiepiscopus in eadam ecclesia facere successorem; sed huiusmodi locationi et sociationi me non præbente assensum, ipsam contulit Fratri Peregrino Episcopo memorato, qui illuc habita opportunitate

* Ex hoc patet quod una cum tribus Episcopis etiam alii quinque Missionarii Pekinum eo tempore pervenerunt.

se contulit; et postquam paucis annis rexit eamdem anno Domini MCCCXXIII, in crastino octavæ Apostolorum Petri et Pauli, diem clausit extremum.

“Ante hujus decessum per quatuor fere annos ego, quoniam in Cambaliech non eram consolatus ex aliquibus causis, procuravi quod dicta *Alafa* seu eleemosyna imperialis mihi daretur in præfata civitate Çaitonensi quæ distat a Cambaliech itinere mensium fere trium, ut dixi sollicitè procuravi; et cum octo equitaturis mihi ab Imperatore concessis, ad eamdem civitatem cum magno honore perrexi et applicui, adhuc fratre Peregrino præfato vivente; et in quodam nemore proximo civitati ad quartam partem unius milliarii, ecclesiam convenientem et pulchram ædificare feci cum omnibus officinis sufficientibus pro viginti fratribus, cum quatuor cameris, quarum quælibet esset pro quocumque Prælato sufficiens. In quo quidem loco moram traho continuam et vivo de eleemosyna regia memorata, quæ juxta mercatorum Januensium æstimationem ascendere potest annuatim ad valorem centum florenorum aureorum vel circiter; et de hac eleemosyna magnam partem in ædificatione loci prædicti expendi, cui similem in heremitoriis in tota nostra Provincia nullum scio quoad pulchritudinem et omnem commoditatem.

“Denique, non longo elapso tempore post mortem Fratris Peregrini, recepi decretum Archiepiscopi de locatione mea in memorata ecclesia Cathedrali, cui locationi assensum præbui, causa rationabili suadente, et nunc in loco vel in ecclesia civitatis, nunc in heremitorio moram facio iuxta meæ libitum voluntatis. Et sum sanus corpore et, quantum ætatis longevitas patitur, vigorosus et agilis, nichil quasi, præter canitiem habens de defectibus accidentalibus et proprietatibus senectutis.

“Sane in isto vasto Imperio sunt gentes de omni natione quæ sub cœlo est, et de omni secta. Et conceditur omnibus et singulis vivere secundum sectam suam. Est enim hæc opinio apud eos, seu potius error, quod unusquisque in sua septa (sic) salvatur. Prædicare possumus libere et secure; sed de Judæis et Saracenis nemo convertitur: de

ydolatria baptizantur quamplurimi, sed baptizati, non recte per viam christianitatis incedunt.

“In India quatuor nostri Fratres* occisi fuerunt a Saracenis, quorum unus bis in ignem copiosum iniectus illæsus evasit. Et tamen ad tam stupeudum miraculum nullus est a sua perfidia permutatus.

“Hæc omnia supradicta sub quadam brevitate præscripta, vestræ Paternitati destinare curavi, ut per vos ad aliorum notitiam devolvantur. Fratribus spiritualibus et amicis meis præcipuis non scribo, quia qui decesserint et supersint ignoro; unde rogo quod me habeant excusatum. Omnes saluto meque omnibus recomendo intime quantum possum. Et vos, Pater Guardianus, recommendatis me Ministro et Custodi Perusino et aliis Fratribus universis.

“Omnes Episcopi suffraganei, facti per Dominum Papam Clementem, Cambaliensis Sedis, migraverunt in pace ad Dominum. Ego solus remansi. Frater Nicholaus de Banthra (sic. *Bantia* in *Apulia*) et Frater Andreutius de Assisio et unus alius Episcopus mortui fuerunt in ingressu Indiæ inferioris, in terra quadam calidissima, ubi plures Fratres alii mortui sunt et sepulti. Valeat in Domino vestra Paternitas nunc et semper.

“Data in Çaiton anno Domini MCCCXXVI, in mense Januarii” (*Golub.* t. III. Pag. 301, etc.).

Nescitur certe quando iste Episcopus mortuus est, sed non post annum 1328, quia Joannes a Cora Ordinis Prædicatorum qui hoc anno Sinas visitabat, ponit eum inter mortuos episcopos. Idcirco defunctus putatur post annum a relata ejus epistola (*Ibi*).

Quartus Episcopus Suffraganeus vocabatur *Nicolaus de Bantia*, quod est castrum in *Apulia*, quique fuerat Minister Provincialis inter Fratres suos, ut patet ex testimonio coëvi sui P. Augustini de Stronconio in sua *Miscellanea Franciscana* (III, p. 121), sub anno 1304, ubi dicitur electus Minister Provincialis, et ipse adfuit magno Capitulo Tolosano ad quod convenerant mille Fratres Minores anno

* Idest Beatus Thomas a Tolentino ejusque socii, quorum ossa illis diebus Beatus Odoricus secum retulit in Sinas.

1307, et paulo post electus est inter septem mittendos episcopus in Sinas. Ipse, sicut supra scribit ejus socius itineris et collega Fr. Andreas de Perusio, mortuus est in India anno 1308. Videbimus infra errorem scriptorum qui hunc Nicolaum confundunt cum successore Fr. Joannis de Monte Corvino.

Quintus suffraganeus Episcopus vocabatur *Andreutius de Assisio*, de quo non remanet memoria, nisi quod cum præcedenti mortuus est in India iter faciens cum collegiis suis anno 1308.

Sextus Episcopus vocabatur *Ulricus de Seyfridsdorf*, cujus nomen prætermissum est in Annalibus Ordinis ab ipso Wadingo, nescimus quare; cui defectui suffecit in suis Annalibus auctor Raynaldus, qui tamen ex ejus nomine duas personas efformat. Iste episcopus est ille de quo Fr. Andreas de Perusio dixit defunctum in via cum supra relatis non indicans nomen ejus, quia forsitan oblitum.

Septimus tandem fuit *Fr. Gulielmus de Villanova* ex Gallia, qui videtur noluisse in principio munus suscipere et ægre proficisci, quia alii sex jam iter aggressi fuerunt quum Pontifex illum redarguit per epistolam minatoriam diei 1 Maji 1308, cogens eum ut statim arriperet viam cum aliis. Sed videtur quod ista Pontificia monitio, vel non pervenit ad eum, vel non movit eum; nam cum pervenisset in Gazzariam, seu Chersonesum, non ultro progressus est, et post aliquot annos invenimus eum in Curia Papali Avenione. Iste Episcopus non fuit ergo suffraganeus Ecclesiæ Cambalicensis, nisi eo sensu quod auctoritas Fr. Joannis de Monte Corvino se extendebat etiam ad regnum Tartarorum Gazzariæ, ubi Fr. Gulielmus aliquo tempore suo ministerio functus est.

Postea notantur alii tres Episcopi Suffraganei Fr. Joannis de Monte Corvino: sive quod iste, audita morte trium Episcoporum in via rogaverat Papam pro aliis tribus; sive quod ipse Pontifex motu proprio tres defunctos supplere voluerit, nescimus. Die igitur 20 Decembris 1310 et 19 Februarii 1311 electi sunt tres novi suffraganei, scilicet: *Frater Petrus de Florentia*, *Frater Thomas Minorita* de quo ignoratur patria, et *Frater Hieronymus Catalanus*. Horum

electionis rationem exponit ipse Pontifex in suo ad singulos decreto: "... Ut in iisdem partibus incrementum salutis animarum perfectius provenire valeat, et fides catholica semper de bono in melius per evangelicæ prædicationis doctrinam, auctore Domino, prosperetur, et ... in adiutorium commissæ Fratri Joanni sollicitudinis ... constituentes te Suffraganeum Archiepiscopi supradicti ... "

De istis tribus Suffraganeis certitudo habetur de Fr. Petro de Florentia, qui ad Sinas pervenit et fuit inde successor Fr. Andreæ de Perusio in sede Zaitonensi per aliquot annos. De secundo, scilicet Fr. Thoma, historia omnino silet. De tertio autem multa habemus, quia vir fuit magni meriti et gubernavit annis multis missiones in regno Tartarorum de Kiptciack. Ipse prius fuerat Minister Provincialis Rumanicæ et multum luctare debuit cum Fratribus schismaticis qui sequebantur doctrinam Fratris Clarenii. Tunc missiones magna pace fruebantur sub benigno Imperatore Usbeck, ideoque Episcopus Fr. Hieronymus uberes fructus animarum collegit et plura infidelium milia ad Christum adduxit. Zelum suum exercuit quoque in convertendis Armenis in urbe Capha, quorum Archiepiscopum ad Ecclesiam catholicam adduxit, pro qua iste et alii neo-conversi multa passi sunt a schismaticis, qui etiam in urbe Saray extenderunt suam in catholicos persecutionem.

Tandem adest memoria alterius et ultimi Episcopi Zaitonensis, nempe *Fr. Jacobi de Florentia*, qui anno 1362 pro fide occisus est cum duobus aliis Franciscanis; sed historia silet circumstantias eorum martyrii. Exorto enim jam bello civili, idest Sinensium contra Tartaros, duo conventus et tres Ecclesiæ in civitate Zaiton destructæ perhibentur ab inimicis Crucis Christi; nescitur sors religiosorum aliorumque fidelium illius diocesis, quæ ab eo tempore in historia non apparet amplius (Confer *Golub.* t. III, ubi passim invenies et per extensum omnia documenta pro istis Episcopis Suffraganeis).

CAPUT III

De Successoribus Fr. Joannis de Monte Corvino

NESCITUR certe quando mortuus sit iste magnus Tartarorum apostolus. Mors ejus ponitur ab anno 1328 ad 1333. Opinio probabilior stat pro anno 1328; quamvis non videretur magnus error eam ponere circa annum 1330. Non possumus tamen admittere quod invenitur in ejus biographia inserta inter alias quas edidit Romæ (anno 1875) Deputatio Ministerialis pro Societate Geographiæ Italicæ, in qua legitur: “... *il Montecorvino moriva di 86 anni in Pekino nel 1333.*” Possumus tamen admittere quod ibi quoque dicitur circa missiones hujus sancti viri, et quod baptismatis nomen ejus fuerit *Valens*; at reliqua parum dicunt novi (Bib. pag. 409).

Certum est etiam quod publica veneratio fidelium secuta est mortem hujus primi Sinensium Apostoli, sicut patet ex testimonio Joannis de Marignollis, de quo infra loquimur. Sicut quoque videtur certum (*Mis.* 1892, pag. 474) quod in pluribus locis, præsertim in *Shan-tong*, jam erant statuti Missiones et, sicut nunc dicimus, Christianitates; quia non possumus credere ineptos fuisse alios socios Fr. Joannis de Monte Corvino, aperta jam via et data libertate cultus qua omnes fruebantur sub Dynastia *Yuen*.

Nuntium mortis Fr. Joannis de Monte Corvino pervenit in Europam anno 1333, et statim Pontifex, per decretum diei 18 Septembris incipiens “*Militanti*” elegit in ejus successorem quemdam Fratrem Nicolaum, quem per alias Apostolicas Litteras diei 1 Octobris 1333 declarabat suum Nuntium ad Imperatorem Tartarorum et ad alios principes Orientis. Nescimus qua de causa novus Archiepiscopus non statim aggressus est iter. Die 13 Februarii 1334 adhuc erat in Gallia, quia Pontifex per litteras suas “*Sum-*

mis Desideriis” dat ei mandatum proficiscendi cum sociis suis, idest viginti sacerdotibus et sex laicis. Sed neque tunc profectus est, quia forsitan via impedita. Postea idem Pontifex die 11, Junii, donabat ei centum nummos aureos. Attamen manet mysterium ipsius revocatio, qua idem Pontifex per alias litteras diei 10 Octobris prohibebat illi ne ulterius secum duceret socios. Verum hæc revocatio fuit inanis, quia epistolæ pontificiæ certe non pervenerunt ad eum, qui cum sociis iter jam aggressus erat. Et quoniam idem Pontifex, Joannes XXII mortuus est die 4 Decembris 1334, et successor ejus Benedictus XII, in suis Litteris ad Imperatorem Tartarorum, dicit Nicolaum profectum sub prædecessore suo, certe iste non acceperat litteras revocatorias; secus enim debuisset novum mandatum a novo Pontifice expectare.

Nescitur autem ex quo loco fuerit iste Nicolaus; sed Joannes XXII in suis Litteris “*Accedit*”, sub die 1 Octobris 1333 ad Imperatorem Tartarorum, de Nicolao dicit: “. . . Virum fervidum, eminenter peritum, expertum in opere et sermone, fama præclarum, a Nobis ex multis bonis et idoneis religiosis electum . . . ” Erat ergo dignus successor Fr. Joannis de Monte Corvino; ideo et valde dolendum de maxima incuria Fratrum sui temporis, qui tunc implicati in quæstionibus de Paupertate et in rebus politicis propter luctam inter Pontificem et Imperatorem Ludovicum de Bavaria, non curarunt historiam texere tot virorum illius sæculi, qui gloria immortalis digni erant. Insuper quoad istum Nicolaum accidit quoque magnus error Auctorum, quorum alii ipsum putaverunt esse illum Nicolaum ex primis Suffraganeis Episcopis, quem ejus socius Fr. Andreas de Perusio dicit mortuum in India anno 1308; alii vero confundunt eum cum alio Nicolao, cognomine *Bonet*, qui fuit unus e quatuor Legatis Pontificiis quos Benedictus XII anno 1338 misit ad Tartaros, sicut infra dicemus.

Igitur novus Archiepiscopus Nicolaus anno 1334 aggressus erat iter cum suis 26 sociis, et secum ferebat plures Apostolicas Litteras, tum pro Leone Rege Armeniæ ac pro Jacobo Armenorum Patriarcha, tum pro Imperatore

Usbeck de Kiptciack, ac alias pro aliis Orientis principibus inter quos pro *magnifico viro Socho de Chigista Rege Corum* qui speciali modo nominatur; quae omnes Litterae diem signatam ferunt 1 Octobris 1333, praeter illas pro Rege et pro Patriarcha Armenorum, quae diem habent 31 Octobris.

Nos igitur sequentes ordinem Litterarum Pontificium quas Nicolaus debebat in via ad principes ferre, possumus etiam iter ejus cognoscere quod fecit, et nil mirari si fere quatuor insumpsit annos antequam perveniret Pekinum. Prius namque appulit Issum in Cilicia ut inde se transferret ad Regem Armeniae Leonem IV, ubi certo non modico tempore mansit, antequam omnia inveniret parata pro itinere, sive navigans sive pedestri modo per Asiam Minorem, ut veniret in Chersonesum; exinde in Canam (seu *Azow*) attingens tandem civitatem Saray ubi tunc morabatur Imperator Usbeck. Completa hac legatione, solito viatorum itinere perrexit Armalech (seu *Al-Malik*), ubi erat Episcopus Fr. Rychardus de Burgundia, qui cum aliis Minoritis jam statuere poterant pulchram Missionem, quia ille Imperator ita favebat eis, ut ipsis traderet etiam filium suum educandum et baptizandum. Ex ista regione proficiscens noster Archiepiscopus iter direxit ad Regnum Corum, ubi regnabat ille princeps Socho de Chigista, et tandem in Sinas intravit et ad sedem suam pervenit. Data igitur multitudine legationum quibus ipse in itinere fungi debebat, nil mirum si Legati Imperatoris et Principum Alanorum qui Avenionem venerunt anno 1338, potuerunt dicere Pontifici: "Licet audiverimus quod providistis de Legato, ille tamen nondum venit."

Haec fuit causa erroris quem incurrit Eubel in suo *Bulario Franciscano* (t. VI. num. 90) et alii post eum, qui Nicolaum dixerunt mortuum in via, confundentes eum cum alio Nicolao de Bantia mortuo in India anno 1308; vel cum Nicolao Bonet, Legato Pontificio quidem hoc anno 1338 misso cum aliis tribus, sed qui non prosecutus est iter, nec erat quidem Episcopus. Sed Benedictus XII jam debuerat per aliam viam scire rei veritatem, quia in suis Litteris sub die 13 Junii 1338, legatis Imperatoris

et principum Alanorum traditis pro Imperatore qui regnabat in Armalech, ita dicit: "Animo percepimus exultantes quod venerabilem fratrem nostrum Nicolaum Archiepiscopum et dilectos fratres Ordinis Minorum, dum ad partes illas per fel. rec. Joannem Papam XXII prædecessorem nostrum transmissos, recepistis favorabiliter et benigne, ad ipsos manum liberalem et munificam extendendo, et etiam pro Dei reverentia concedendo licentiam reparandi destructas ecclesias et novas etiam construendi et prædicandi libere audire volentibus verbum Dei . . . " (Eubel, loco citato). Ex quibus Pontificis verbis possumus argumentum fere certum deducere, quod Archiepiscopus Nicolaus pervenerit in Armalech anno 1336, secus Pontifex nescire potuisset eum bene acceptum sicut dicit, neque per Indiam transivisse ut ibi postea moreretur; et non paucio tempore mansit in Armalech, si ibi novas ecclesias ædificavit. Certe igitur ex ista legatione postea ivit ac pervenit ad sedem suam, quam gubernavit annis multis, si non usque saltem ad annum 1366. Nam Sancta Sedes iterum elegit novum Archiepiscopum Cambalicensem anno 1370: nec possumus admittere quod voluisset viduatam suo pastore sedem tam illustrem spatio triginta annorum.

Hoc deducitur ex facto quod Legatus Pontificis Fr. Joannes de Marignollis, qui per triennium moratus est in Cambalech, unde reversus anno 1344, ac postea scribens historiam suæ legationis, nil dicit de Sede vacante; imo dicit: "Habent etiam Fratres Minores Cambalech Ecclesiam Cathedralē et solemnem Archiepiscopatum et alias ecclesias . . . " Ipsemet auctor qui antea narrat martyrium Episcopi Rychardi de Armalech, non potuisset silere quod etiam sedes Cambalicensis tunc erat sine pastore. Videtur ergo solutum dubium quoad secundum Archiepiscopum, quamvis nequeamus scire tempus quo sedem suam occupavit.*

* Confer *Golub.* t. III, pag. 419, ubi per extensum solvuntur omnia dubia in hac questione.

CAPUT IV

De Duobus Episcopis in Armalech

PONIMUS in hac Hierarchia nomina duorum Episcoporum qui Missionem tenuerunt in Armalech, quamvis ista regio sit extra territorium Sinarum, quia auctoritas Archiepiscopi Cambalicensis se extendebat ad omnia tunc regna Tartarorum.

Primus Episcopus qui occurrit nobis est Frater *Carlinus Grassi de Papia*. Nescimus quando profectus est in Missionem, sed probabiliter fuit unus ex multis Minoritis qui ad imperium Tartarorum profecti sunt cum Episcopis Suffraganeis a Clemente V missis in Orientem, sicut vidimus. Nescimus quoque vitam ejus, quando et ubi consecratus episcopus: scimus tantum quod unde reversus in Europam, mortuus est in patria sua, seu in oppido vocato Castronovo, anno 1328. Scripsit aliqua opera, forsán historica quoad suam missionem, sed nunc amissa sunt. De hoc Episcopo non habetur memoria neque in Annalibus Ordinis scriptis a Patre Wadingo: sed hæc notitia continetur in quodam manuscripto Bibliothecæ Nationalis Florentiæ, codice II. II. 181, n. 840 (*Golub. t. III. pag. 343*).

Secundus est magis notus, nempe Fr. Richardus de Burgundia qui gloriosum passus est martyrium anno 1340 cum aliis suis sociis in illa missione. Plures auctores coëvi loquuntur de ejus martyrio, sed nil de ejus vita. Inter eos occurrit cum ampliori notitia historiographus Frater Bartholomæus Pisanus, qui ita martyrium narrat:

“In Vicaria Cathay sive Tartariæ, in civitate Armalech quæ est *in medio imperio* Tartarorum, anno Domini 1340 passi sunt pro fide Fratres Minores, scilicet, Fr. Richardus episcopus Armalech, Fr. Franciscus de Alexandria, Fr. Paschalis de Hispania; Fr. Raymundus de Provincia: hi

Imperator *Kang-si*

CAPUT V

De Legatione Fr. Joannis de Marignollis

DEFUNCTO Fr. Joanne de Monte Corvino, Imperator Tartarorum et principes Alani miserunt ad Pontificem suos Legatos, ut peterent successorem; et isti pervenerunt Avenionem anno 1338. Benedictus XII læto animo excepit eos, et statuit cum illis mittere nuncios suos. Ad hoc per Litteras diei 31 Octobris ejusdem anni quatuor Franciscanos suos Legatos nominavit, qui sunt: *Nicolaus Bonet, Nicolaus de Molano, Joannes Marignolli de Florentia, et Gregorius ab Hungaria.* Sed quia primus ex certis causis, vix iter aggressus, reversus est ad Curiam, Pontifex instituit hujus Legationis ducem Fr. Joannes Marignolli, qui cum duobus aliis sociis nominantur Nuncii Apostolici, etsi nullus eorum esset episcopus. Istis Suis Nunciis Papa tradidit novem Apostolicas Litteras pro Imperatore et aliis Orientis principibus, quos hic longum esset numerare. Hæc pontificia legatio felicissime peracta est, cujus itinerarium et historiam postea scripsit idem Legatus Fr. Joannes Marignolli, cujusque hic ponimus partem quæ respicit Sinas, cum alia non referant ad argumentum nostrum. Habet tamen anachronismum in principio, sive ex distractione ipsius scriptoris qui ponit annum 1334 pro 1338, sive ex errore amanuensium qui posuerunt *quarto* pro *octavo*; sed hic error jam corrigitur ex factis inde narratis. Ecce verba ipsius Fr. Joannis:

“Nos Frater Joannes de Florentia, Ordinis Fratrum Minorum, indignus Episcopus Bysinianensis anno Domini millesimo tercentesimo trigesimo quarto, a sancto Papa Benedicto Duodecimo cum aliis missus fui cum apostolicis Litteris et donis nuncius et legatus ad *Kaam*, summum omnium Tartarorum imperatorem, qui tenet quasi domi-

nium medietatis orbis orientalis, cujus potestas et copia civitatum, terrarum, linguarum, divitiarum et regiminis infinitorum quodammodo populorum excedit omnem narrationem.

“Recessimus de Avinione mense Decembri, pervenimus Neapolim in principio Quadragesimæ, et ibi usque ad Pascha, quod fuit in fine Martii, expectavimus navigium Januensium venturum cum nunciis Thartarorum quos misit *Kaam* de Cambalec, maxima civitate, ad Papam pro mittendis legatis et ad aperiendam viam et fedus componendum cum christianis, eo quod multum honorat et diligit fidem nostram. Summi etiam principes sui imperii totius, plusquam triginta millia, qui vocantur Alani et totum gubernant Imperium Orientis, sunt christiani re vel nomine, et dicunt se sclavos Papæ, parati mori pro Franquis: sic enim vocant nos non a Francia, sed a Franquia. Horum primus apostolus fuit Frater Joannes de Monte Corvino. . . .

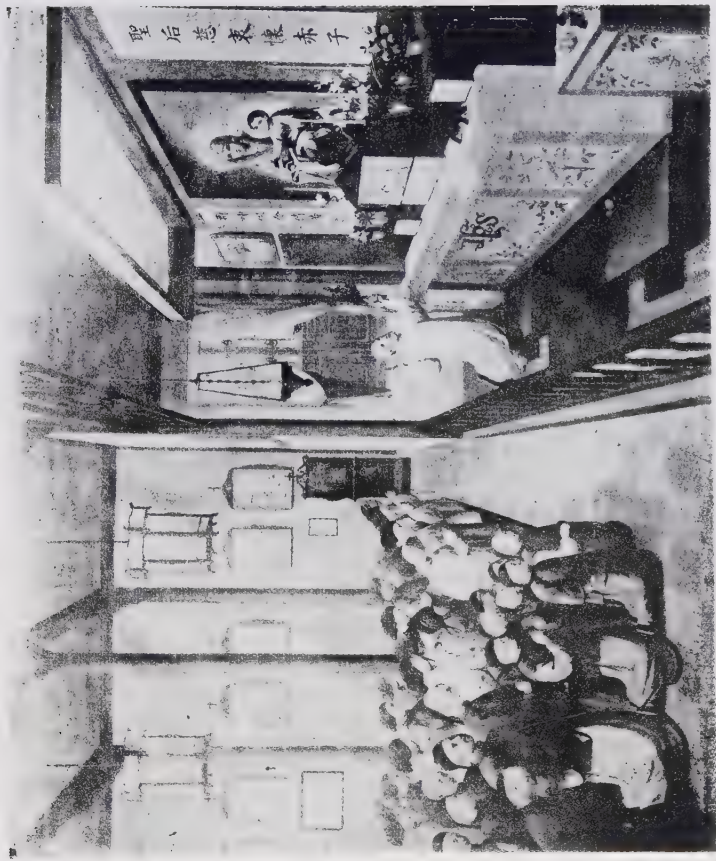
“Pervenimus autem Constantinopolim per mare in Kalendis May, et fuimus in Peyra usque ad festum sancti Joannis Baptistæ non otiose, quia summam disputationem habuimus cum Patriarcha Græcorum (*Joanne Caleca d'Apro*) et toto concilio eorum in palatio Sanctæ Sophiæ; et Deus fecit in nobis novum miraculum, dans nobis os et sapientiam cui non potuerunt resistere, et se necessario esse schismaticos confiteri compulsi sunt, nihil in suæ damnationis pallium pretendentes nisi superbiam intolerabilem Præsulum Romanorum.

“Inde navigavimus Mare Maurum et in octo diebus pervenimus in Caffa (*Chersonesum*) ubi multarum sectarum sunt christiani. Inde ad primum Thartarorum Imperatorem Usbec pervenimus et obtulimus litteras, pannos, dextrarium, cytiacam (*pharmacum contra venena serpentum?*) et dona Papæ; et post hiemem, bene pasti, vestiti et remunerati magnifice, et cum ejus equis et expensis pervenimus in Armalec imperii medii, ubi fecimus ecclesiam, emimus aream, fecimus fontes, cantavimus Missas, baptizavimus plures, libere et publice prædicantes; non obstante quod anno præcedenti solemne martyrium passi

sint ibidem pro Christo Episcopus et sex alii fratres Minores, miraculis coruscantes, quorum nomina (sunt): Richardus Episcopus natione Burgundus, Fr. Franciscus de Alexandria, Fr. Paschalis (*de Victoria*) hispanus, qui fuit propheta et vidit cœlum apertum et prædixit sibi et sociis suis martyrium et Thartaros de Saray destruendos diluvio, Armalec perituram propter ipsorum martyrium, imperatorem illum tertio die occidendum post ipsorum martyrium, et multa alia gloriosa; Frater Laurentius de Ancona (alias *de Alexandria*), Fr. Petrus, Frater Indus interpretres eorum et Gillottus (seu *Gulielmus*) mercator.

“Anno tertio post nostrum recessum de Curia, circa fines Armalec recedentes pervenimus ad Cyollorkagan (*Desertum Gobi*), idest ad montes arenæ quos faciunt venti, ultra quos ante Thartaros nullus putavit terram esse. Thartari autem, voluntate Dei, mirabili industria transierunt et fuerunt in campo maximo ubi dicitur torrida zona et impertransibilis a philosophis, quam tamen Thartari transierunt, et ego etiam bis. . . . Qua pertransita pervenimus in Cambalec, ubi est summa sedes Imperii Orientis, de cujus magnitudine incredibili et populo, ordine militum, sileatur.

“Maximus autem *Kaam*, visis dextrariis et donis Papæ et litteris bullatis, et regis etiam Roberti cum auro, et nobis, gavisus est gaudio magno valde, reputans bonum, imo optimum omne, et summe nos honoravit. Ego autem solemniter indutus cum cruce pulcherrima quæ me præcedebat cum luminaribus et incenso, cantando *Credo in unum Deum* intravimus coram illo *Kaam* in glorioso palatio residente, et cantu finito largam dedi recipienti humiliter benedictionem. Et sic missi fuimus ad imperialem aulam nobis honorabiliter præparatam, assignatis duobus principibus qui nobis in omnibus necessitatibus abundantissime ministrabant in cibis et potibus et usque ad papyrus pro laternis (latrinis), deputatis servitoribus et ministris de curia; et sic per annos quasi quatuor servierunt infinitis semper honoribus, vestibis pretiosis pro nobis et familiis extollendo. Et si bene omnia computarem, ultra valorem expendit quatuor millia marcarum pro nobis:

Episcopus Antonius Laghi, O. F. M., moriens ad altare, sicut antea
acciderat Ven. Stephano Le Febre, Jesuita

eramus personæ triginta duæ. Fuerunt autem disputationes factæ contra Judæos et alias sectas multæ et gloriosæ, sed et multus animarum fructus in illo Imperio factus est. Habent enim fratres Minores in Cambalec ecclesiam cathedralem et solemnem Archiepiscopatum et alias ecclesias plures in civitate et campanas, et omnes vivunt de mensa Imperatoris honorifice valde.

“Videns autem Imperator ille (*Shun ti*) quod nullo modo volui remanere, concessit quod cum suis annorum trium expensis et donis redirem ad Papam, et cito ego vel alius mitteretur Cardinalis solemnis cum plenitudine potestatis et esset episcopus, quia illum gradum summe venerantur, et esset de Ordine Minorum, quia illos solos cognoscunt sacerdotes, et putant Papam semper talem, sicut fuit ille Hieronymus (*Nicolaus IV*) qui misit eis legatum, quem sanctum venerantur Thartari et Alani, fratrem Joannem de Monte Corvino, ordinis Minorum, de quo supra.

“Fuimus in Cambalec annis quasi tribus, inde per Manzi (*Sinas ad Meridiem*) iter nostrum direximus cum expensis Imperatoris magnificis et equis quasi ducentis; et vidimus gloriam mundi in tot civitatibus, terris, villis et rebus, quæ nulla lingua posset exprimere sufficienter . . . (*Golub. t. IV. p. 257*).”

Sufficiat nobis ex hac narratione mirari quam fuerit gloriosa prima Missio Franciscana in Sinis sub dynastia *Yuen*, eamque comparare cum posteriori Missione Patrum Jesuitarum sub dynastia *Tsing*: illi primi Missionarii non certe debuere sufferre tot humiliationes et servitutes sicut isti, et cum majori fructu et utilitate Ecclesiæ ac fructu animarum; unde valde dolendum quod fuerit interrupta sub dynastia *Ming*. Hucusque dictum est quod causa hujus interruptionis fuit odium Sinensium in extraneos, et quod imperium clausum fuit: non, vera causa fuit schisma Occidentis, quando et Franciscani scissi sunt et non amplius curaverunt alios missionarios mittere. Sinarium Imperium numquam fuit tam clausum sicut fuit sub dynastia *Tsing*, præsertim cum Imperator *Kia-king* emisit strangulationis decretum in missionarios externos, et tamen semper po-

tuerunt intrare et multos christianos facere nil curantes mortis periculum ab anno 1590 ad 1860 quando politice aperta est via. Si mercatores extranei potuerunt etiam sub dynastia *Ming* commercium facere cum sinensibus, non fuisset Missionariis difficile vel impossibile sub aspectu mercatorum furtim etiam in Sinis mercari regnum cœlorum. Sed Curia Romana et Curia Generalitia Fratrum Minorum habebant tunc peiora tractanda negotia in Europa; et ita interrupta est via, idest amissa est vocatio ad Missiones. Sed hæ sunt vanæ nunc criminationes. . . . Deus forsan hoc malum permisit, quia hora Sinarum nondum venerat, dum horologium in Europa non recte amplius signabat horas! . . .

CAPUT VI

Extinctio Primæ Hierarchiæ in Sinis

REVERSUS est igitur Fr. Joannes Marignolli cum sociis suis Avenionem. Ipse Pontifex valde gavisus est pro felici exitu legationis ejus; unde et statim scripsit ad Ministrum Generalem Fratrum Minorum, ut occasione Capituli Generalis quod celebrari debebat die 1 Junii, 1354, apud Assisium, seligeret quosdam Fratres mittendos ad Tartarorum regna, ex quibus aliqui fierent episcopi, ad proseguendum opus tam bene cœptum. Attamen, sicut candide confitetur auctor historiæ *Vigintiquatuor Generalium*, ex incuria tum ex parte Fratrum, tum ex parte Curiae Papalis nil actum est; et ita Fratris Joannis Marignolli legatio non est sortita effectum suum; et ipse creatus inde Episcopus Bysiniani, obiit circa annum 1359.

Interea totum Sinarum imperium fremens sub jugo Tartarorum explosit in rebellionem ac in bellum civile, ab anno 1350 ad 1368, quando nempe Imperator *Shun ti* amisit thronum et Tartari victi sunt ac ejecti e Sinis a novo Imperatore *Thai tsu* e familia sinensi *Ming*, quæ in Sinis regnavit 275 annis, idest usque ad 1643. Certe in hoc longo bello christiani, qui ex majori parte erant Tartari, debuerunt multum pati et etiam relinquere Sinas; sed historia silet super hoc. Tamen debuit ad Pontificem pervenire nuntium mortis Archiepiscopi Nicolai, quia in ejus locum nominavit fratrem Cosmam Minoritam, qui ab anno 1362 erat Episcopus Traphasonensis. Hic est tertius Archiepiscopus Cambalicensis, electus ad hanc sedem anno 1369, quando nempe christiani suæ diœcesis certo jam reliquerant urbem, fugientes a facie gladii novi Imperatoris; sed vix ad hanc sedem evectus, ecce invenitur translatus, die 20 Martii, 1370, ad sedem Saray, quo

probabiliter convenerant christiani tartari fugientes e Sinis. Hæc Fratris Cosmæ electio ad sedem Saray convenit cum sequenti electione alterius Archiepiscopi Cambalicensis; nam Pontifex per decretum diei 12 Martii, 1370 ad hanc sedem nominabat Fratrem Gulielmum de Prato *. Hunc quartum Archiepiscopum scimus eodem anno ex Europa discessum cum sociis duodecim, quos paulo post secuti sunt alii 60 fratres destinati ad varias Orientis missiones: forsân in Europa nondum venerat nuntium ruinæ Tartarorum in Sinis; sed eorum plura regna adhuc per longum tempus subsistere potuerunt.

Ex eo quod Historia nil aliud dicit de hoc quarto Archiepiscopo Cambalicensi et de sociis ejus, aliqui, imo omnes hujusque dixerunt nullum eorum potuisse in Sinas penetrare sub nova dynastia *Ming*, quæ calumniatur ut maxime infensa extraneis. Sed ista scriptorum illatio ex Historiæ silentio non est nimis probabilis, si considerantur adjuncta illius temporis. Nam Christianitas in Sinis fundata a sociis et successoribus Fratris Joannis de Monte Corvino erat numerosa valde et diffusa, et non patet quod illi sinenses, certo ipsi quoque numerosi et diffusi, fuerint coacti per aliquam legem novi Imperatoris a fide Christi recedere: ergo potuerunt in secreto saltem per integram generationem prosequi cultum catholicum, sicut accidit in Japonio post biscentos annos a die nullus missionarius potuit inde in hoc regno manere.

Habemus probabilissimam traditionem quod in provincia *Shantung*, jam a tempore Beati Odorici, erant christiani. Hoc deducitur etiam ex facto quod accidit diebus nostris. Nam ad duas leucas a civitate *Lin-tsin-chow* inventum est sepulchrum Fratris Bernardi qui erat socius itineris Beati

* Clarissimus Pater Golubovic, in V volumine suæ mirabilis *Bibliotheca* nuper edito, a pagine 149 ad 154 documenta pontificia ponit ex quibus eruitur quomodo iste quartus Archiepiscopus electus est, et in quibus laudes ei tributæ a Pontifice sunt maximæ, eum appellando insignem theologum, natum in suburbanis Parisiorum, etc. Ipsi proficiscenti Pontifex tradidit litteras pontificias pro regibus Orientis et pro Imperatore Tartarorum, sicut tunc mos erat Sedis Apostolicæ. Sed non possumus eum clarissimo auctore convenire dum et ipse affert argumentum silentii Historiæ, ut affirmet hunc Archiepiscopum et socios ejus non pervenire Pekinum, etc. Silentium Historiæ ab anno 1370 interruptum est anno 1387 et etiam postea, et ita sufficienter ut valeamus nunc tenere contrariam huic silentio opinionem.

Imperator *Kien-long*

Odorici, quique ibi mortuus est circa annum 1324. Et quod mirum, prope inventum est quoque aliud sepulchrum, quod continebat ossa unius antiqui episcopi. Hoc probatum est ex insigni episcopali araldico cum stemmate franciscano, quod sculptum in lapide sepulchri adhuc clare conspicitur, ferens annum 1387: dolendum quod nomen et epitaphium deletum est temporis injuriis. Aperto sepulchro inventa est capsella ex metallo in qua erat aliquod scriptum super materia quæ statim ac sensit aërem reducta est in pulverem, unde non potuit legi. Nobis ergo remanet sola certitudo de anno 1387 et quod ille mortuus ibi sepultus erat episcopus franciscanus. Nos ergo argumentum ab exclusionem trahere possumus certum, quod nempe ille defunctus non potest alius esse quam quartus Archiepiscopus Cambalicensis, idest Fr. Gulielmus de Prato. Etenim nullus esse potest ex Episcopis suffraganeis, quia deberemus eos admittere plusquam centenarios defunctos; non Archiepiscopus Nicolaus, qui jam defunctus supponitur ante electionem Fratris Cosmæ, qui etiam nec supponitur in Cambalech venisse: ergo non potest esse nisi quartus ille Archiepiscopus Gulielmus de Prato, quem anno 1370 ex Europa profectum ad Sinas historia certe narrat. Is forsan, ni dicamus certe, perveniens in Sinas jam regnante primo Imperatore dynastix *Ming*, non ausus accedere ad urbem Cambalech, in illa christianitate mansit fundata a socio Beati Odorici, ibi sepulto; et ibi per annos saltem quindecim potuit reliquias sui gregis custodire. Ni hanc hypothesim admittamus, non explicatur mysterium sepulturæ unius Episcopi franciscani in hoc loco, ubi postea novus Episcopus Pekinensis Fr. Bernardinus Della Chiesa, sicut videbimus, fixit sedem suam. Ludus divinæ Providentiæ. *

Sed nos qui nunc scribimus has notas habemus aliud argumentum, quo probatur quod Sinarum Imperium non erat ita clausum, sicut omnes dicunt, ut nullus extraneus posset intrare, saltem sæculo XV. Facti veritatem in Domino testamur, etiam sub fide juramenti, si quis nollet credere. Anno 1910 cum ego essem *Tai-yuan-fu* in *Shansi*,

*Confer: *Pal.* anno 1892, pag. 475, ubi narratur inventio hujus sepulchri etc.

qua Notarius pro Processu Informativo Martyrum anni 1900, venit in residentiam episcopalem quidam italicus cuius non recordor nomen, qui erat officiis addictus Viæ Ferreæ quæ ducit ad illam civitatem. Ipse fortuito, dum præsens dirigebat operarios effodientes ac parantes viam pro curru ferreo, invenit sub terra effossa nummum aureum ferentem effigiem Ducis Mediolanensis *Galeazzo Visconti* (qui mortuus est anno 1402): ego vidi nummum ac rogavi ut illum donaret mihi, sed ipse noluit, dicens nimis pretiosam rem invenisse, et abiit. Nunc possumus facere hypothesim et petere: Quis et quando hunc nummum aureum portavit in Sinas? Aut mercator, aut missionarius. Ergo post annos saltem triginta sub nova dynastia *Ming* aliquis extraneus poterat in Sinas penetrare, et usque *Tai-yuan-fu* iter facere! Scimus quod missionarii sequebantur mercatorum viam, sicut de se testatur Fr. Joannes de Monte Corvino. Ergo non est verum quod Imperium fuerit ita clausum, ut absolute nullus missionarius penetrare posset in Sinas; ideoque silentium historiæ non est argumentum validum, sicut fuit hucusque, ad sustinendam thesim, quæ anno 1370 tribuit extinctionem primæ Hierarchiæ in Sinis.

Insuper Sancta Sedes usque ad 1475 prosecuta est eligere Archiepiscopos cum titulo Ecclesiæ Cambalicensis: hoc factum indirecte indicat aliquid, quia non videtur Ecclesia illo tempore assueta titulares episcopos eligere: sed hanc quæstionem libenter nos relinquimus tractandam ab hypercriticis, qui non credunt existentiam etiam patriarchæ Noë, nisi invenerint arcam. . . .

Ecce tandem nota Archiepiscoporum Ecclesiæ Cambalicensis post primos quatuor:

5) Quidam Joseph, nescitur de quo Ordine.

6) Quidam Fr. Dominicus Minorita, electus die 9 Augusti, 1403.

7) Fr. Conradus Scopper, Dominicanus, nominatus anno 1408.

8) Fr. Jacobus de Capua, Dominicanus, electus a Martino V, die 2 Octobris, 1426.

- 9) Quidam Fr. Leonardus, nescitur de quo Ordine.
- 10) Fr. Bartholomæus Minorita, electus die 15 Aprilis, 1448.
- 11) Quidam Fr. Bernardus, nescitur de quo Ordine.
- 12) Fr. Joannes de Pelletz, Minorita, electus anno 1456.
- 13) Alius Fr. Bartholomæus, nescitur de que Ordine.
- 14) Fr. Alexander de Caffa, Minorita, qui anno 1475 captus a Turcis, et post septem annos carceris dimissus, mortuus est in Italia (*Hie.* p. 4).

CAPUT VII

De Fr. Antonio a Sancta Maria primo Præfecto Apostolico in Sinis

HISTORIA ergo silet ab anno 1370 ad 1579, nil referens amplius de Franciscanis in Sinis. Nos ideo relinquentes hypotheses venimus ad veram historiam quæ gloriam suam in Missionibus sinensibus incipit ab anno 1576 quando in Insulis Philippinis Franciscani, sicut alii Ordines, efformarunt velut Seminarium Missionariorum, qui tum in Sinis tum in vicinis regnis ac in insulis Oceani innumeras animas ad Christum adduxerunt.

Anno igitur 1576 in Philippinis constituta est Provincia Sancti Gregorii, antea simplex Custodia, quia Fratres erant pauci. Primus illic Custos, Fr. Petrus Alfaro, cum tribus aliis sacerdotibus et duobus aut tribus laicis, ausus est die 21 Junii, 1579, fragili cymba e Manilæ portu clam discessus, Cantonem appellere, ut ibi conaretur hispanicam missionem franciscanam incipere. Res ardua fuit ab initio, sed quod impedivit exitum hujus sanctæ audaciæ fuit invidia Lusitanorum Macai, qui eo usque ausi sunt ut velut exploratores regis Hispaniæ incusarent Fratres apud Mandarinos Cantonenses. Tunc Missionarii qui satis benigne accepti fuerant, ex hac accusatione multa passi sunt, ita ut unus ex ipsis Frater Sebastianus de Baëza, inedia ac ærumnis confectus, sub fine mensis Octobris mortuus sit; dum alii tandem liberi quidem dimissi sunt, data eis facultate vel remeare ad Philippinas, vel ad Macaum deportari. Frater Petrus Alfaro cum Fratre Joanne Baptista Lucarelli elegit Macaum, alii vero remearunt Manilam, post quinque menses ab audaci ingres-

!Antonio a S. Maria O.F.M. illust. Missionario (Tonkin
Cina) onorato della dignità mandarinale 1869

Fr. Antonius a Sancta Maria, O. F. M., primus Præfectus
Apostolicus in Sinis

su in prohibitum Imperium. * Tunc Frater Petrus Alfaro potuit in Macao conventum et ecclesiam erigere pro missionariis hispanicis; sed anno 1580 Lusitani ex invidia coëgerunt illum discedere; at ipse ex Macao navigans naufragio periit in mari. Ejus socius Frater Lucarelli potuit ipse quoque hispanorum conventum tenere ac instituere Collegium pro efformandis clericis sinensibus; sed sequenti anno pulsus est in exilium et navigavit in Indiam, ubi multa præclara gessit.

Adhuc transiere quinquaginta anni antequam Franciscani ex Philippinis potuerint iterum et cum felici exitu in Sinas penetrare; et hoc fuit anno 1633, quando nempe Fr. Antonius de Sancta Maria et ejus socius Fr. Honuphrius a Jesu intraverunt in *Fokien*, et ita incepit secunda Missio Franciscana in Sinis usque ad dies nostros. (*Aia. passim*).

Iste Fr. Antonius de Sancta Maria merito ponitur inter apostolicos viros, quorum nomina in Historia Ecclesiæ scribitur ad perennem gloriam. Vitam ejus mirabilem, non uno volumine contentam, hic breviter ponimus. Natus est *Baltanas*, in Episcopatu Palenciæ in Hispania, ex illustri familia cognomine Caballero, die 20 Aprilis, 1602. Sexdecim annos habens factus est franciscanus in Provincia S. Pauli, et die 25 Martii, 1619, solemnia vota emisit, et cum laude completo studiorum curriculo ordinatus est sacerdos et a superioribus impulsus ad verbi Dei prædicationem, unde magnus concionator cito evasit. At ipse zelo animarum actus, obtinuit missiones inter infideles, et anno 1629 Manilam appulsus est. Interim dum studebat linguis docebat fratres suos Theologiam per triennium, et anno 1633, cum socio suo Fr. Honuphrio a Jesu feliciter navigavit ad Sinas et in *Fokien* initium dedit suæ gloriosissimæ missioni.

Primus fructus sui zeli fuit conversio unius juvenis sinensis, cognomento *Lu*, quem ipse baptizavit vocans eum Gregorium Lopez: qui postea missus ad Philippinas ingressus est in Ordinem Prædicatorum ac inde fuit pri-

* Historiam hujus navigationis scripsit unus ex eis, Frater de Cordesillas, quæ legi potest in *Pal. passim*, anno I.

mus sinensis qui ad episcopalem dignitatem evectus est.

Sed cum Frater Antonius ivisset Nankinum ut cum superiore Patrum Jesuitarum illius missionis colloqueretur de rebus ministerii apostolici et pro recto christianorum regimine, ne videretur alieni iuris usurpator, malitia alicujus captatus ac velut in carcere per sex menses defurtim valdeque longe deportatus, una cum socio suo tentus est in una domo christianorum; donec tandem sicut debuit e Sinis exire. Tunc navigavit ad insulam Formosam pariter cum socio suo, ibique conventum erexit ac missionem tenuit; sed non multo post, Batavis calvinistis insulam vastantibus, cum Fratre Honuphrio captus est, et in duram servitutem per biennium ab illis abductus uterque; et vix anno 1637 libertate donatus potuit repetere Manilam, ibique per duos annos in Philippinis varia munia obivit, dum opportunam expectabat occasionem ut iterum reverti posset in Sinas. Hæc occasio tandem occurrit ei, quando missus est Macaum ut duceret aliquas Moniales Sanctæ Claræ quas Macaënses vocaverant ad ibi erigendum monasterium; easque in via Domini direxit usque ad annum 1644, quando nempe Lusitani, mutato animo, eum cum suis Monialibus exulare coëgerunt. Dumque cum ipsis navigare volebat ad insulas Philippinas, dira procella impulit navem ejus usque ad portum Turon regni Cocincinæ, ubi statim ab incolis captus est et cum Monialibus ductus ad civitatem Huè ubi rex tunc sedebat. Rex valde miratus est de Clarissarum habitu et moribus, et benigne suscipiens Fratrem Antonium, dedit eis locum ad morandum. Ibi per biennium quoque ipse moratus est cum socio suo qui vocabatur Antonius de Portu. et permittente rege missionem instituit ac duo millium infidelium baptizavit, ex quibus etiam quinquaginta nobiles viros de aula regis. Inter istos neophytos memoria dignus est quidam idolorum sacerdos et propinquus regis, qui in baptismo vocatus Stephanus fuit inde Cocincinæ protomartyr, pro fide Christi interfectus.

Tandem die 20 Aprilis, 1645, Frater Antonius, relicto socio in Cocincina, vela dedit cum illis Monialibus et Manilam reversus est. Interim Urbanus VIII per suum de-

cretum diei 20 Aprilis, 1643, elegerat eum in Præfectum Apostolicum Missionum sinensium, ideoque acceptis Apostolicis Litteris iterum ad Sinas navigans appulit ad portum *Hai-nan*, ibique aliquantisper moratus, parvam ecclesiam construxit Sancto Francisco dicatam, et plures christianos Tertio Ordini franciscano inscripsit. Sumpto inde sinico nomine *Li-gan-tan*, statuerat se ferre in Coream, sed non potuit. Tunc Pekinum adiit et a Patre Adamo Schall jesuita obtinuit curam unius parvæ christianitatis in *Shan-tong*, quo se contulit anno 1649 et ibi suam missionem instituit.

Brevi tempore valuit ad duo infidelium millia ad Christum convertere, et anno 1651 pulchram ecclesiam erexit sub titulo *Dominæ Angelorum*, quam solemniter dedicavit die 2 Augusti. Dein habuit socium in suo labore Patrem Bonaventuram Ibanez, quocum efformavit magnas christianitates, Deo confirmante etiam miraculis fidem neophytorum.

Ad majus Ecclesiæ decus, non vanitate motus, petiit et obtinuit lauream Mandarinum tertii Ordinis, superato ad hoc examine super sinica litteratura, quia ipse perfecte callebat sinicum idioma, ut posset hac lingua etiam scribere libros; et ita magnam obtinuit famam, et ejus missio ita numero crevit, ut necessarium duxerit anno 1662 mittere in Europam socium suum ad novos adducendos missionarios.

Omnia igitur procedebant in pace et multi pagani convertabantur quotidie, quum ecce diabolus excitavit generalem persecutionem in toto Imperio contra christianos undique gliscentes: jam enim in variis provinciis, præsertim zelo Jesuitarum Patrum, numerus fidelium ascenderat ad centum et amplius millia. Anno igitur 1665 per generale decretum prohibita est religio christiana, pluresque missionarii capti sunt et ad Tribunalia traducti, inter quos etiam P. Antonius a Sancta Maria. Hac prima vice ita coram mandarinis defendit christianam religionem, ut non ausi sunt ipsum condemnare, ac liberum remiserunt: hoc accidit die 1 Januarii dicti anni. Sed die 25 ejusdem mensis iterum captus est in civitate *Tsi-nan-fu*, ubi erat

missionis ejus Residencia et Ecclesia, et in carcerem trusus est cum latronibus usque ad 11 Martii, quando nempe causa ejus delata est Pekinum. Longo itinere ut ad hanc urbem perveniret indigna perpessus est a militibus et a plebe, percussus, attractus, aliquando fere ad limina mortis adductus; sed ejus invicta patientia superavit omnia. Coram Mandarinis iterum ac gloriose Christum confessus, damnatur ad deportationem seu exilium perpetuum ad urbem Cantonem, quo pervenit viribus fractis ex trium mensium itineris barbarie qua milites ejus ductores usi sunt erga eum.

In ea civitate per triennium vitam in pace ducens, multa opera scripsit et historiam capturæ suæ ac persecutionis illius anni; et tandem consumptus laboribus in Domino quievit die 13 Maji, 1669. Solemnes exequiæ illi præstitæ sunt a Missionariis et a christianis illius urbis; et super sepulchrum ejus magnum lapidem cum epitaphio inde erexit discipulus ejus Episcopus sinensis Gregorius Lopez, ut etiam diebus nostris cernitur. Insuper quotannis accidit portentum ad ejus sepulchrum, quod nempe statutis diebus mirificus odor circumolet quin sint flores, valde recreans animos omnium qui hoc factum experiuntur *.

* Confer *Aia*, a fasciculo VI ad IX, ubi tota legitur series dolorum ejus in carcere ab ipsomet scripta; et *Bib.* pag. 552; *Aom.*, *Pal.*; ubi passim de isto magno Missionario vita et opera laudantur.

Curus Tartarorum in itineribus suis

CAPUT VIII

De Fr. Bernardino Della Chiesa, Episcopo Pekinensi

MIRA DEI providentia actum est, ut fere post tercetos annos a morte Beati Joannis de Monte Corvino, alius Franciscanus primus fieret Episcopus novo titulo in illa jam Archiepiscopali sede Cambalicensi, mutato nomine in Pekinensem, quæ tam fuerat gloriosa sub Dynastia *Yuen*, sicut vidimus.

Primus ergo Episcopus Pekinensis, sub novo titulo, vocatur *Fr. Bernardinus Della Chiesa*; seu *ab Ecclesia*, latine reddito italico ipsius cognomine. Natus Venetiis, die 8 Maji, 1644, ex nobili familia, patrem habuit Gasparum Della Chiesa, matrem vero Annam Giugali; qui pii parentes puerum vocaverunt Antonium, quum die 2 Junii baptizatus est in parœcia Sancti Thomæ: quod nomen ipse mutavit in Bernardinum quum 19 annos natus Ordinem Franciscanum amplexus est in seraphica Provincia Sanctæ Claræ Assisiensis. Anno 1671 ordinatus sacerdos, in sua Provincia variis officiis functus est per annos octo, laudatus pro sua in agendis negotiis peritia et doctrina, clarus concionator, amicus quoque Ducis Hetruriæ ac Theologus nominatus Reginæ Christinæ *.

Interim S. Congregatio de Propaganda Fide, propter politicas quæstiones ortas inter Missionarios diversarum nationum, statuerat mittere quosdam Missionarios italos, nempe quinque Franciscanos, inter quos fuit primus Frater Bernardinus, qui etiam creatus est Episcopus titulo Argolicensis et Romæ consecratus anno 1680 in Ecclesia ipsius Sacræ Congregationis.

* Omnia quæ hic narramus de hoc Episcopo seligimus ex manuscripta Biographia ipsius, quæ invenitur in Archivo *Sianfu*, ejus exemplar misimus Romam et asservatur in Collegio S. Antonii, Via Merulana, 124.

Statim post suam consecrationem, novus Episcopus cum sociis quatuor ivit Venetias, ut navim conscenderet et inciperet arduam illam navigationem. Tunc unus ex ejus sociis, territus pro tam longinquo itinere, noluit amplius proficisci: tunc sponte Episcopo se obtulit Pater Basilius de Gemonia, qui gaudenter suscepit eum. Alii tres socii vocabuntur Fr. Joannes-Franciscus Nicolai de Leonissa, Fr. Angelus ab Albano, et Fr. Joannes Baptista Morelli de Hetruria. Omnibus ergo paratis, die 18 Octobris, 1680, Episcopus et ejus socii vela dederunt, superatisque periculis magnis et diris procellis, die 24 Augusti, 1682, regnum Siam attingere potuerunt incolumes ut ibi aliquantisper quiescerent.

In regno Siam illo tempore regnabat Rex Narraga, qui consiliis fretus sui primi ministri Costantini Gerachi (qui erat a Cephalonia, sed in Siam a pueritia moratus, vocatusque *Paulkon*), optimi christiani, religionem Christi fovebat: idcirco Episcopus noster cum sociis ab ipso rege honorifice exceptus est, data ei facultate prædicandi dum expectare debebat occasionem ad Sinas navigandi. Ibi igitur fere per biennium morati sunt hospites Regis, qui omnia necessaria suppeditabat eis magnifice; imo, cum tandem venit navis ad Sinas transitura, non est passus ab eis separari ac fervide institit ut saltem duo ibi manerent. Non potuit Episcopus hanc gratiam recusare Regi tam pio, ideo reliquit in Siam Fr. Angelum ab Albano et Fr. Joannem Baptistam Morelli, dum ipse cum aliis duobus navim ascendit, donis a Rege cumulatus ac multa pecunia. Insuper bonus ille Rex convenerat cum Episcopo promittens se quotannis daturum ei ac singulis Missionariis pensionem etiam in Sinis; voluitque ut in Siam esset domus Procurationis pro Missionariis illuc transituris. Sed eheu! Post paucos annos bonus Rex ejusque minister crudeliter trucidati sunt in seditione mota ab idolorum cultoribus. Attamen illa missio bene cœpta non penitus destructa est, et illi duo missionarii, præsertim Fr. Angelus, diu illic prædicavit, et clam per plures annos regnum Christi dilatatum est in regno Siam.

Igitur Episcopus Della Chiesa cum duobus sociis suis

appulsus Cantonem sine molestiis die 24 Augusti, 1684, (*Bibl.* pag. 111), hospitio acceptus est a Minoritis hispanis, qui in illa urbe domum Procurationis satis commodam habebant. Ejus adventus causa fuit magni gaudii inter Missionarios: erant enim ibi 23 Patres, nempe 12 Franciscani, 7 Dominicani et 4 Augustiniani, omnes *ab officio* suspensi et jam parati remeare Manilam, quia Episcopus Pallu volebat eos cogere ad iuramentum præstandum quod illi ex conscientia emittere nequibant. Tunc Episcopus Bernardinus solatus est eos ac restituit in ministeriis suis, remittens illos ad relictas Missiones ut ibi in pace operarentur, dum ipse scribebat ad Sacram Congregationem pro nova instructione suscipienda.

Hic pacificus agendi modus Episcopi Della Chiesa non placuit Episcopo Pallu, qui graviter scripsit ei negans illi omnem jurisdictionem in Sinensibus Missionibus, quarum se omnium dicebat unicum Vicarium Apostolicum. Episcopus Della Chiesa qui erat animo mitissimo, humiliter respondit ei ostendens rationes suas et magnum scandalum ortum ex suspensione tot Missionariorum, ac alia id genus, ut mitigaret severum animum ejus; et tamen in fine epistolæ ausus est ei dicere: "Ego vel tu infra annum erimus ad Tribunal Dei, qui de hoc judicabit." Haec audax Dei interpellatio visa est vera prophetia, nam vix accepta hac epistola, bonus ille Episcopus Pallu eodem anno mortuus est, die 29 Octobris. Attamen mors istius novum produxit malum, quia unus Missionarius gallus, quem ille moriens suum Vicarium ac successorem elegerat, nolebat in Episcopo Della Chiesa ullam auctoritatem recognoscere, et ortum est schisma. Aliam molestiam sufferre debuit Episcopus propter electionem in Vicarium Apostolicum sinensis Episcopi Gregorii Lopez, quem missionarii galli negabant electum et non posse consecrari; sed tandem Episcopus Della Chiesa solvit nodum quæstionis illum consecrando die 8 Aprilis, 1685. Tunc iste cum eo convenit quoad partitionem territorii, pacifice inter se dividentes provincias curandas: Episcopus Lopez sedem suam posuit Nankini, habens qua secretarium et Vicarium

Generalem Fratrem Joannem Franciscum Nicolai; dum Episcopus Della Chiesa sumpsit curandas Provincias de *Tce-kiang*, *Hukwang*, *Sze-tsoan*, et *Kwei-chow*, in quibus visitandis socium habuit qua secretarium Patrem Basilium de Gemonia.

Longum hic esset texere telam omnium quæ acciderunt Episcopo Della Chiesa antequam fieret Episcopus Pekinensis: hæc legi possunt in *Archivo-Ibero-Americano*, passim; ideo ad alia nos vertimus sermonem. *

Anno 1691 moriebatur sinensis Episcopus Lopez eique ex jure successit in regenda Missione Fr. Joannes Franciscus Nicolai, usque ad 1697. Iste magnus Missionarius, quem vidimus socium itineris Ep. Della Chiesa, suo zelo perduxit ad fidem et sua manu baptizavit quatuor et amplius millia paganorum. Eodem anno orta est persecutio in *Tce-kiang*, quæ parum defuit ne fieret generalis ob petitionem proregis istius provinciæ qui calumnias scripserat ad Imperatorem. Iste remiserat ad Tribunal Rituum petitionem, et jam prodierat sententia contra cultum christianum; sed Jesuitæ qui erant in Aula obtinuerunt revisionem sententiæ Tribunalis Rituum, et hac vice detectæ sunt calumniæ illius proregis, unde Imperator per publicum decretum permisit libertatem cultus christiani. Tunc ubique dilatata est fides et missionarii exinde potuerunt construere publicas ecclesias et numerus christianorum mirabiliter auctus est.

Interim Petrus II rex Portugalliæ, autumnans suum patronatus jus in Missiones sinenses, nimium arctabat libertatem Ecclesiæ. Alexander VIII, die 10 Aprilis, 1690, in Episcopatus diœcesanos erigebat duas missiones sub titulo Nankini et Pekini, ad quas sedes manebat jus Regis nominare episcopos; ideo rex anno 1692 ad sedem Nankinensem nominabat Episcopum Della Chiesa; propter quod iste Episcopus ivit Nankinum expectans Bullas Apostolicas hujus electionis; sed frustra, quia rex mutavit inde consilium et hanc sedem contulit jesuitæ P. Ludovico Ciceri, et Bernardinum transtulit ad sedem Pekin-

* Vide quoque *Annuaire R. P. Planchet*, 1921: *Les Missions de Chine et du Japon*, pag. 464—472, *Pekin*, Imprimerie des Lazaristes.

Episcopus Franciscus Magni, O. F. M.,
moriens in carcere Pekinensi

ensem. Plures annos expectare debuit Episcopus Della Chiesa decisionem harum translationum suarum, quia sub Innocentio XII orta erat quæstio inter Regem Portugalliæ et Pontificem, eo quod iste pro bono Missionum novem Vicariatus Apostolicos erexerat in Sinis et territorio duarum diœcesium Nankini et Pekini. Rex iratus est valde et negavit se amplius daturum subsidia Missionariis sicut quotannis consueverat; sed Pontifex nil territus, de mensa apostolica statuit 100,000 scutatorum pro istis Vicariatibus, et ita non mansit Regi nisi jus Patronatus in duas diœceses. Ast ex illa die Lusitani, prius tam bene meriti de Missionibus, facti sunt Sacræ Congregationis inimici, et usque ad 1838 Missionarios vexaverunt in Macao qui non habebant licentiam Regis Portugalliæ, sicut pluries videre debebimus in decursu hujus libri.

Post has quæstiones Episcopus Della Chiesa tandem accepit Bullas suæ translationis ad Sedem Pekinensem mense Octobris, 1699. Non tamen statim discessit e Nankino nisi post annum, nescimus qua de causa: forsan ad res suas melius disponendas. Interim die 19 Martii, 1700, in Episcopum titulo Cononensem consecrabat D. Carolum Maigrot, novum Vicarium Apostolicum de *Fo-kien*; et die 30 Maji, ejusdem anni, consecrationem episcopalem contulit Patri Alvaro de Benevente, augustiniano, novo Vicario Apostolico de *Kiang-si*. Post has consecrationes iter suscepit Pekinum versus, socium habens itineris sui Patrem Basilium de Gemonia, electum Vicarium Apostolicum de *Shensi*, et ad suam sedem pervenit primis diebus Decembris. In solemnitate Immaculatæ Conceptionis Mariæ Virginis suæ diœcesis possessionem accepit, magna cum lætitia christianorum, sed non rectis oculis visus a Missionariis aulicis. Nescimus si Imperator scivit de adventu Episcopi Pekinensis: probabiliter hæc notitia non est ei data, quia jam animus Imperatoris mutatus erat a pristino suo favore.

Certum est tamen quod Episcopus Della Chiesa non potuit figere pedem in urbe Pekinensi, et in nulla ex tribus Ecclesiis illius civitatis potuit quiescere, quia Missionarii omnes erant ex diversa natione et Ordine aut

Societate diversa. Fuit ergo moraliter coactus cedere livori aut invidiæ ac se conferre in *Shantong*. Sed ibi quoque Missionarii, quamvis et ipsi Franciscani, quia exempti ab episcopali jurisdictione, non suscepérunt eum, unde secessit in civitatem *Lin-tsin-chow*, ibiquè empta domo, fixit residentiam seu sedem suam, in qua vixit usque ad mortem, longe nempe ad 500 kilometra ab illa urbe de qua titulum episcopalem portabat; et ad quam non ascendit nisi quatuor aut quinque vicibus spatio viginti annorum. Hæc politica iniuria ei facta, quamvis et ipse gauderet jure Protectoratus Lusitani sicut illi Missionarii Pekinenses, a divina Providentia versa est in bonum, quia longe ab aula et Imperatori ignotus aut fere ignotus potuit relativa pace frui: dum si moratus esset Pekini non potuisset diu luctare cum æmulis suis. Et ex alia ratione fuit permissio divina ut ipse præcise figeret sedem suam in ea civitate, prope quam sepultus fuit ille Episcopus de quo locuti sumus, qui non potest esse nisi Archiepiscopus Gulielmus de Prato; et ubi sepultus jam erat socius Beati Odorici. Erat sicut annulus catenæ quo divina Providentia seiunctam spatio trium sæculorum primam gloriosam franciscanam Missionem revinciebat cum secunda a Franciscanis ipsis in eodem loco inchoata. Non ergo omnia mala quæ permittit Deus sunt revera mala.

Primi anni episcopatus Bernardini Della Chiesa in nova sede magnis molestiis et angustiis pleni fuere. Ejus Vicarius Generalis, Fr. Antonius Pacecco de Froxinone, captus et Cantonem cum aliis Missionariis deportatus, inde in exilium pulsus est. Ita inter angustias fuit vere Dei specialis gratia si et ipse Episcopus non fuit captus et deportatus sicut accidit Episcopo Maigrot et aliis Missionariis magis notis. Sed pejus accidit quando ipse publicare debuit Bullam Clementis XI, anni 1715. Misit ergo suum Vicarium Generalem, Fr. Carolum Horatii de Castorano, pro ingrato hoc negotio perficiendo, et ipse obediens exposuit animam suam, ivit Pekinum et Bullam publicavit, die 5 Novembris, 1716, apponens exemplaria Bullæ in foribus trium Ecclesiarum Pekini. Missionarii omnes, saltem externe, Bullam suscepérunt; sed in sero

illius diei Pater Carolus captus est et onustus novem catenis ac in carcerem trusus, ubi per aliquot dies mortem in faciem aspexit. Dein tractus ad Tribunal Criminum, læsæ Majestatis crimine accusatus, damnatus est ad colligenda exemplaria Bullæ quæ sparserat, et militibus stipatus longum trium mensium iter perficere ad Cantonensem civitatem, ut ibi ea remitteret Romam ad Pontificem, quod et coactus fecit. Reductus inde Pekinum, vix post annum a captura potuit liber ad suum Episcopum redire, qui eum jam ut perditum plorabat.

Nec finita erat causa ejus, quia Missionarii Pekinenses eum Romam accusarunt crimine calumniæ, et typis ediderunt contra eum libellum infamatorium. Tunc Episcopus librum damnavit, minitans etiam pœnam excommunicationis in auctores libelli, ni opus reprobarent; quod non fecerunt. Tunc Episcopus delegavit Venerabilem Mathæum Ripa, Missionarium in Aula Imperiali, ut processum regularem institueret ad reparandum honorem suum et sui Vicarii Generalis. Citati ab eo accusatores pro hoc processu non comparuerunt, et ideo Episcopus per publicum mandatum declaravit innocentiam Patris Caroli, inurens pœnis ecclesiasticis calumniatores. (Vide *Annuarium* P. Planchet, loco antea citato, pag. 472, ubi est *fac-simile* hujus decreti Episcopi Pekinensis).

Inter hæc Episcopus vixit semper in maxima animi trepidatione ne ab inimicis accusaretur apud Imperatorem, et eiiceretur e Sinis; sed ejus æmuli non ausi sunt se hoc alio crimine onerare, et ita sat in pace relictus est usque ad annum 1721. Ipse jam senex annorum 78, tandem incidit in morbum quo se brevi morituum prædixit. Pater Carolus omnia sacramenta ei morienti administravit, et cum ab eo petiisset an aliquid desideraret, respondit: Nil aliud desidero quam Paradisum . . . et hæc dicens exspiravit, die 21 Decembris, 1721, sepultusque fuit a Patre Carolo in agro cujusdam christiani extra urbem *Lin-tsin-chow*. Sepulchrum ejus inventum est anno 1920 et ejus reliquiæ solemniter translatae sunt ad Ecclesiam Cathedralem Vicariatus *Tsinan-fu*; ibique honorifice

tumulatæ, in pace expectant beatam resurrectionem (*Aom. an. cit.*).

Hujus sancti Episcopi vita fuit perenne sacrificium pro salute animarum; attamen ejus memoria vituperata est etiam diebus nostris. Dictum est *fuisse senem imbecillem, qui nec sciebat loqui linguam ovium suarum*, etc. quæ videntur calumniæ et ridiculæ. Jam per annos 30 in Sinis, notus Sanctæ Sedi ut doctissimus Theologus, in negotiis Sinarum jam expertus, ut patet ex ejus epistolis, quamvis annis gravis et attritus longa serie contradictionum, non putamus fuisse tamen *mente*, quamvis forte *corpore* imbecillem, et ita linguæ ignarum suarum ovium, ut nequiret loqui! . . .

Dicæcesis Pekinensis, quando mortuus est Episcopus Della Chiesa numerabat circiter christianos ad 50,000, una cum christianis Provinciæ *Shantong*, quos curabat P. Carolus a Castorano cum duobus aut tribus sociis italicis; dum reliqui, circiter 30,000 christiani curabantur a Patribus Franciscanis hispanis, exemptis a jurisdictione Episcopi, quia obedientes tantum suis Commissariis Provincialibus isti Patres ab initio semper fuerunt. Nescimus numerum fidelium Pekini qui regebantur directe a Missionariis trium Ecclesiarum, quique Episcopum sat raro viderunt, quando nempe deerat Imperator; qua occasione, ter vel quater, Episcopus ausus est Pekinum ire pro sacra Confirmatione. Quamvis ergo Fr. Bernardinus Della Chiesa fuerit Episcopus Pekinensis, erat potius Episcopus in *Shantong*, ubi toto tempore fuit coactus vivere longe a suo grege: sed non imbecillis!

Episcopus Franciscus Saraceni, O. F. M., tertius Vic.
Apost. de *Shensi*

CAPUT IX

De Patre Carolo Horatii de Castorano Delegato Apostolico Tartariæ

POST MORTEM Episcopi Della Chiesa, ex jure successit ei in regenda Missione P. Carolus a Castorano qua ejus Vicarius Generalis et a Sancta Sede nominatus Delegatus Apostolicus Tartariæ, seu christianitatum trans Magnum Murum. Missionem ipse rexit annis duodecim, coadjutores habens paucos Missionarios italos, et residentiam tenens *Hai-tien* prope Pekinum, in domo empta a Legato Pontificio Domino Mezzabarba, anno 1721, pro Missionariis Sacræ Congregationis; quæ Ecclesiæ fuit recognita et tolerata ab Imperatoribus, sicut aliæ quatuor Ecclesiæ in ipsa urbe.

Pater Carolus natus est die 20 Maji, 1673, in oppido Castorano, Marchiæ Anconitanæ, Asculanæ diœcesis. Parentes ejus vocabantur Franciscus Horatii et Diamante Gugliermi, qui puerum in baptismo vocaverunt Antonium, quod nomen ipse mutavit in Carolum, quum die 11 Januarii, 1690, amplexus est seraphicam Religionem inter Minoritas Observantes Provinciæ Marchiæ, nunc Lauretanæ. Vix ordinatus sacerdos petiit Romam et obtinuit ad Sinas mitti a Sacra Congregatione cum aliis tribus sociis, qui sunt: Joannes Baptista ab Illiceto, Gabriel Antonius a S. Angelo Rotundo, Stephanus ad Illiceto, et eis adjectus est laicus Frater Vincentius a Roiate (Romæ). Alius Pater Antonius de Ripabutoni, qui eis adauctus est iam profectis, secutus est ipsos sequenti anno.

Igitur P. Carolus cum sociis suis iter aggressus est ad Sinas die 30 Aprilis, 1698, et superatis terra marique magnis periculis, tandem anno 1701, pervenerunt ad

Episcopum Della Chiesa in *Shantong*, qui præ angustia loci ac deficientia pecuniæ non potuit eos omnes retinere secum; ideo Patrem Stephanum ab Illiceto cum Fratre Vincentio de Roiate misit ad Vicarium Apostolicum Cocincinæ qui petierat missionarios; Patrem Joannem Baptistam ab Illiceto misit in Americam ad colligendas eleemosynas; et tantum secum retinuit Patrem Carolum a Castorano, quem valde dilexit, vocans eum suum parvum Tobiam. Is tunc juvenis plenus zelo statim incubuit verbi Dei prædicationi, et millenos paganos convertit ad Christum, efformans sexdecim ferventes christianitates in *Shantong*, et alias quatuor in variis civitatibus, unde magnus animarum venator factus est; dignus qui ab Episcopo Della Chiesa eligeretur Vicarius Generalis, anno 1707, postquam nempe ejectus fuerat in exilium Fr. Antonius a Froxinone qui hoc munere fungebatur.

Jam vidimus quanta passus fuerit vivente Episcopo Della Chiesa. Sed magis passus est post mortem ejus propter persecutionem quam anno 1724 excitavit Imperator *Yung-tcen*. Tamen etiam persecutionis tempore suum gregem dilapsum magna patientia curavit fideles inducens ad obedientiam Pontificis. Postea duo Episcopi de *Shensi* et *Shansi* rogaverunt Patrem Carolum ut iret ipse Romam qua ipsorum vices gerens apud Pontificem. Patri Carolo, jam seniori 60 annorum, durum videbatur hoc iter, et numerosos christianos suos post triginta quatuor annos missionis relinquere; sed tandem acquievit, et secrete fugiens Cantonem, vela dedit ad Europam anno 1734.

Roma multa obstacula invenit missioni suæ, et per annos septem frustra insudavit; donec tandem Benedictus XIV protulit famosam Bullam "*Ex quo singulari*" definitive solvens omnes quæstiones. Qua obtenta victoria, Pater Carolus cupiebat ad Sinas redire et mori inter suos christianos; sed Pontifex ipse suasit ei manere in patria, quia nimis senex; imo statuit pro eo censum annum ex Camera Apostolica, ut commode vivere posset apud propinquos suos dispensans eum a regulari vita conventuali.

Nescitur quando P. Carolus excessit e vita, sed certe

ante annum 1759, quando nempe prodiit ejus biographia.* Scripsit etiam opuscula multa et valde utilia pro Missionum Historia; et etiam composuit *Dictionarium Latino-Italo-Sinicum* (*Bib.* pag. 94) magno volumine 1018 paginarum, quod nempe asservatur in Musæo Laterano Missionum (vel in Bibliotheca Vaticana ubi prius asservabatur), sicut nobis relatum est. Unum exemplar hujus Dictionarii, adhuc morans in Sinis voluerat donare amicissimo suo Patri Dominico Pinheyro, Vice-Provinciali Societatis Jesu; sed debens secrete e Sinis discedere non ausus est ire Pekinum, ubi Pater ille morabatur: at proficiscens deputavit ad hoc Patrem Antonium Buocher, missionarium in *Shansi*, qui exemplar illud remisit laudato Patri (*Bib.* l. c.). Quo accepto, Pater Pinheyro ex aula Pekinensi scripsit Patri Carolo tunc Romæ moranti epistolam, in qua inter alia dicit: “. . . Gratias ago Paternitati V. Adm. Rev. pro donatione Vocabularii seu Dictionarii Sinici, et gauderem utique, si illud prælo dedit, ut me participem faceret unius vel alterius copię de novo editæ, ad meam et aliorum utilitatem . . . ” Ex quo patet quod Pater Carolus habebat amicos inter Patres Jesuitas Aulæ imperialis, quamvis non omnes essent ejusdem opinionis.

* Titulus opusculi (nunc rarissimi) est ita: “Brevissima notizia o relazione di vari viaggi, fatiche, patimenti, opere, ecc. nell’ Imperio della Cina, del R. P. Carolo Horatii da Castorano, Minore Osservante di S. Francesco, ex Vicario Generale, ex Delegato Apostolico, Missionario di Propaganda Fide.—In Livorno, 1759. Per gli Eredi Santini. Con licenza dei Superiori (*Bib.* pag. 90) ”.

CAPUT X

De Fr. Basilio Brollo de Gemonæ primo Vicario Apostolico de Shensi

ISTE VIR vere apostolicus natus est Gemonæ in Italia die 25 Martii, 1648, ex piis parentibus Valerio Brollo et Joanna Rodiseo. Duodeviginti annos natus amplexus est seraphicam religionem in Reformata Provincia Veneta: inde sacerdos ac concionator, electus est etiam ad munus docendi Philosophiam et Theologiam, et sibi famam bonam comparavit qua lector in istis disciplinis. Morabatur Venetiis quum casu ipsi accidit eundi ad Missiones Sinenses, quas diu in voto habuerat, et sponte se obtulit Episcopo Della Chiesa in locum unius ex ejus sociis qui a proficiscendi proposito discesserat, fuitque ab Episcopo libentissime acceptus. Attamen ascensa navi sic ægrotavit, ut videretur omnibus se inani vitæ sacrificio exponere periturus in via; at ipse nil territus prosecutus est navigationem suam et feliciter pervenit in Siam, ac dein in Sinas, sicut vidimus, simul cum Episcopo Della Chiesa et Fr. Joanne Francisco Nicolai.

Facili ingenio et mira memoria ditatus, cito didicit linguam sinicam, et ausus est primus Europæorum magnum lexicum componere, explicans latine 38,000 sinicorum characterum per classes et radicales; opus ingentis patientiæ ac maximæ utilitatis, quod aperuit viam aliis Sinologis. Tamen quia non potuit suum opus typis edere, inde accidit ut unum exemplar manuscriptum hujus lexici caderet in manus alienas; et quidam Dominus de Guignes absque scrupulo Parisiis edidit versum in linguam gallicam, anno 1813, nomine proprio, nec facta mentione Patris Basilii, cujus tamen autographum servatur in Bibliotheca Vaticana. Fraus hujus auctoris fuit statim a

Episcopus Basilius Brollo de Gemona, O. F. M.
primus Vic. Apost. de *Shensi*

doctis viris detecta, et nunc jam nullus est criticus auctor qui hanc gloriam vero auctori deneget, vituperando plagiarium. (*Bib.* p. 208).

Alia quoque opuscula sinice et latine scripsit pro recta Sacramentorum administratione, quæ tamen non fuerunt typis impressa, vel amissa sunt. Nil parcens laboribus, uno anno quo fuit *Shanghai* pro negotiis missionis, sua manu baptizavit 600 adultos quos ipse converterat. Interim qua secretarius comitatus est Episcopum Della Chiesa, quocum divisit discrimina magna, præsertim incidendi in manus latronum vel piratarum: Dei tamen providentia servatus est sæpe mirabiliter, ut ipse narrat in pulchris epistolis ad familiam suam; ita transiit 15 Missionis annos.

Fama ejus doctrinæ et virtutum etiam Romam pervolvit, unde, anno 1696, creatus est primus Vicarius Apostolicus de *Shensi*; sed Bullæ pontificiæ non venerunt in manus ejus nisi anno 1700. Tunc iter faciens cum Episcopo Della Chiesa, venit Pekinum, ubi occasione festi Immaculatæ Conceptionis Mariæ Virginis et solemnitatis possessionis diœcesis ex parte Episcopi Della Chiesa, multa centena christianorum sacro Pœnitentiæ sacramento expiavit, qui a longo tempore non fuerant confessi. Tunc voluit secum ducere in *Shensi* novum missionarium Fr. Placidum de Valcio, polonum; sed cum iste tunc graviter ægrotaret, reliquit eum in *Shantung* et ejus loco sumpsit Fr. Antonium Laghi de Castrocaro, quocum pervenit in *Shensi* mense Aprilis 1701.

In hac provincia jam ab anno 1626 Patres Jesuitæ, sicut quoque in *Shansi*, fundaverant pulchras christianitates plurium millium fidelium præsertim zelo Ven. Stephani le Fèvre, defuncti *Hanchungfu* anno 1659, qui dono etiam miraculorum a Deo ditatus innumeras animas ad Christum converterat. Tamen post ejus mortem, et post persecutionem anni 1665, fides neophytorum defecerat valde, adeo ut ex 24,000 fidelium quos ille sanctus missionarius reliquerat, vix quatuor millia essent in *Shensi* quando illuc pervenit Pater Basillius. Isti chris-

tiani erant adhuc satis devoti, sparsi in circuitu *Sianfu*, *San-yuen* et in longinqua præfectura *Hanchungfû*.

Vix ac Pater Basilius possessionem accepit sui Vicariatus, reliquit *San-yuen* Patrem Antonium qua suum Vicarium ut curaret illos christianos, et ipse perrexit ad visitandas christianitates *Hanchungfu*, quæ a pluribus annis non viderant sacerdotem; nil curans horrendos dolores quibus afficiebatur calculorum in vesica, et labores longi itineris absque ulla commoditate. Lætatus est autem inveniens illos christianos valde ferventes in fide; et eis roboratis, se vertit ad apostatas, ex quibus plura centena ad ovile Christi reduxit. Insuper in illa sua prima visitatione infideles multos convertit ad fidem, et sua manu baptizavit 560 adultos. Completa illa visitatione, anno 1703, vocatus est ad loca ubi nullus adhuc erat christianus; quia fama ejus peritiæ in lingua sinica ipsum ubique præcesserat. Illic habuit multas conferentias et disputationes cum Litteratis; sed quamvis isti laudarent eum qua magnum magistrum, non tamen conversi sunt ob duritiam eorum cordis et superbiam: *Mirabantur sed non convertebantur*. Attamen illa missio non fuit penitus inanis, quia sexaginta homines ex populo petierunt baptismum, et ita illic efformata est parva christianitas.

Dum ergo Pater Basilius suum zelum boni pastoris totis viribus explicaret, quamvis adhuc bonæ esset ætatis, ob dirum calculorum dolorem cecidit in languorem lethalem, et omnibus sacramentis munitus a socio suo P. Antonio, pie in Domino quievit die 16 Julii, 1704; et sepultus est in pago *Kiao-tou*, sed nunc ignoratur locus sepulturæ illius ob vicissitudines temporum.

Omnes in Sinis Missionarii, audita morte Patris Basilii, lamentati sunt magnam Missionis jacturam voce concordi, quia nullus erat qui non laudaret scientiam et sanctitatem ejus; et præsertim Episcopus Pekinensis diu ploravit dulcem amicum et fratrem quocum tot annis vixerat. Etiam Cardinalis Sacripante, Præfectus S. Congregationis de Propaganda Fide, in publica sessione coram Patribus exclamavit: Eheu me! Debeo vobis tristissimum nuntium dare: mortuus est Pater Basilius de Gemonia! Amisimus

maiores quem habebamus in mundo Missionarium!

Deus autem sanctitatem servi sui videtur approbasse post mortem. Anno 1710 frater ejus Andreas Brollo jam moriebatur, cum ecce repente apparuit ei sicut vivus Pater Basilius, monens eum ut statim vocaret sacerdotem et confiteretur ei quoddam peccatum oblitum in confessione, et inde disparuit. Frater ejus valde gavisus vocavit parochum, confessionem peregit, et narravit apparitionem fratris sui. Factum hoc, et a moribundo narratum, speciem habet miraculi et non potest facilius negari.*

* Confer: *Vita Breve del P. Basilio Brollo da Gemona, Udine, Tipografia Jacob e Colmegna*, 1871, pag. 105.

CAPUT XI

De Fr. Antonio Laghi de Castrocaro Episcopo et secundo Vic. Apost. Shensi

POST MORTEM Patris Basilii de Gemona, solus in *Shensi* missionarius mansit P. Antonius, ejus Vicarius, qui ita ex jure successit ei in regimine missionis. Ipse Romam scribens triste nuntium mortis P. Basilii, rogavit etiam ut mitterentur ei aliqui missionarii, secus si et ipse moreretur, tot christiani manerent sine sacerdote. Fideles tunc numerabantur circiter 6000; quibus sequentibus annis, adaucti sunt mille circiter provinciæ *Kansu* et fere tria millia provinciæ *Shansi*, quæ duæ provinciæ efformarunt inde unum Vicariatum, ut videbimus.

Pater Antonius natales habuit in oppido Castrocaro in Thuscia, die 29 Januarii, 1668, ex piis parentibus Dominico Laghi et Bernardina Renciotti. Juvenis egregia indole, prima studia perfecit in oppido suo natali, et mortua matre, ingressus est in Ordinem Franciscanum Provinciæ Reformatæ Thusciæ. Ordinatus sacerdos petiit inde et obtinuit sinicas Missiones, quo superatis periculis non paucis tandem pervenit anno 1700, et in *Shantung* apud Episcopum Della Chiesa morabatur cum Pater Basilius duxit eum secum in *Shensi*. Solus igitur post ejus mortem Missionem rexit qua Administrator Apostolicus annis decem, antequam fieret episcopus.

Anno 1706 duo recentes Missionarii in *Shensi* pervenerunt, scilicet Fr. Joannes Baptista Maoletti de Serravalle Vercellensis, qui postea fuit electus Vicarius Apostolicus de *Hukwang*, et Fr. Franciscus ab Ottaiano, qui inde electus est Episcopus Coadjutor Vicarii Apostolici de *Szetsoan*. Valde lætatus Pater Antonius pro adventu eorum, Patrem Franciscum misit ad regendas christianitates *Hanchungfu*,

Episcopus Antonius M. Sacconi, O. F. M., sextus Vic. Apost.
de Shensi et Shansi

et alium secum duxit *Sianfu*, ubi emerunt magnam domum habentem quinque atria, quæ facta est Residencia et sicut Ecclesia Cathedralis Vicariatus. In ea civitate Patres Jesuitæ jam habuerant duas ecclesias vel domos, sed anno 1701 abeuntes, eas vendiderant. Diebus nostris invenimus magnum lapidem super quo exculpta erat summa catechismi, more sinico; nescimus quare has duas domus non vendiderunt potius P. Basilio, forsitan quia iste non habebat voluntatem morandi in illa civitate, aut alia ratione quæ nos fugit.

Interim, idest, die 18 Maji, 1705, moriebatur *Taiyuanfu* in *Shansi* Pater Antonius Posateri, Societatis Jesu, ibi primus Vicarius Apostolicus. Patres Pekinenses non curarunt amplius illuc mittere Missionarios suos, quia Provincia *Shansi* commissæ fuerat Jesuitis; unde christiani illi sic relictæ nec habentes pastorem, cœperunt se subditos recognoscere Vicariatus *Shensi*: et ita usque ad annum 1844, una cum Provincia *Kansu* usque ad 1878, tres provinciæ fuerunt a Franciscanis administratæ.

Anno 1716 alii tres Missionarii pervenerunt *Sianfu*, scilicet Fr. Franciscus Saraceni a Conca, Fr. Franciscus Maria Garetto de Ferrere et Fr. Gabriel de Taurino. Eodem anno, per Bullas diei 2 Septembris, Pater Antonius Laghi eligebatur Episcopus titulo Lorimensis et Vicarius Apostolicus *Shansi* et *Shensi*. Tunc ipse ut consecraretur ivit in *Shantung* et die 20 Junii, 1717, fuit consecratus ab Episcopo Pekinensi. Ita incipiebat linea non amplius interrupta Episcoporum *Shensi* et Ecclesia *Sianfu* potest considerari velut Matrix in futura Hierarchia Ecclesiastica sinensi, quia ex ipsa prodierunt inde tot Ecclesiæ quot postea fuerunt novi Vicariatus ab ejus jurisdictione derivati in provinciis *Shensi*, *Shansi*, *Kansu*, *Hupe*, et *Hunan*, imo et Mongoliæ, quæ omnes dependebant ab auctoritate Vicarii Apostolici Vicariatus *Sianfu*:

Post suam episcopalem consecrationem reversus in *Shensi*, Episcopus Laghi distribuit Missionis suæ territorium Missionariis suis: misit in *Shansi* Patrem Garetto et P. Gabrielem de Taurino: in *Kansu* misit P. Joannem Baptistam Maoletti, et reliquit *Hanchungfu* Patrem Saraceni:

Ipsæ Episcopus qua simplex missionarius, curabat christianitates *Sianfu* et *San-yuen*. Interim fervebat in toto Imperio persecutio contra Missionarios fideles Pontifici, et forsā fuit propter hoc quod accidit ejus captura, quam ipse narrat amico suo in epistola quæ fert diem 19 Septembris, 1720, in qua inter alia dicit:

“ . . . Die 16. Aprilis hujus anni, monitus fui de proximo adventu cohortis militum et equitum volentium capere me. Tunc ego, oblata Deo vita mea, ivi obviam eis. Ipsi malo modo irruerunt super me ac funibus arcte ligantes, impropria multa dixerunt in me, verberantes et trahentes ita me captum cum duobus sociis meis secum duxerunt. . . . Cum pervenissem *Nan-chang* quæ urbs est Caput provinciæ *Kiang-si*, trusus fui cum sociis meis in carcerem obscurum. Transactis aliquot diebus, quidam Minister Imperatoris jussit me duci ad suum Tribunal et examinari res meas, inter quas inventa est Crucifixi imago. Interrogatus cujus esset imago illa, ego respondi: ‘Est Unigeniti Filii Dei, qui cum esset impassibilis et immortalis, factus est homo ac in cruce mortuus est, ut redimeret a servitute dæmonis et peccati totum genus humanum.’ Ille impius, hoc audiens, accepit Crucifixum ac proiecit in terram ut ipsum calcaret; sed ego quamvis manibus vinctis me in terram proieci et ex pedibus ejus subtraxi imaginem, et cum lacrymis plorans osculatus sum Crucifixum et ad pectus meum strinxi in reparationem iniuriæ ab illo impio susceptæ . . . ” (*Ams.*).

Nobis exortum est dubium quod ista captura referri debeat ad annum 1724, quando omnes Missionarii capiebantur damnati ad exilium, ut infra narrabimus, et esse erratam diem et annum 1720 scriptum in epistola. Quod si hæc data est vera, tunc Episcopus Laghi bis captus esset, prima vice sub *Kang-si* Imperatore, secunda vice cum cæteris Missionariis sub Imperatore *Yung-tcheng*: sed nequimus hoc dubium solve.

Cum ergo mense Decembri 1722 mortuus esset Imperator *Kang-si*, mutata est conditio Religionis christianæ in Sinis. Sub isto Imperatore qui regnavit 60 et plus annis Missiones in tot Imperio mire creverunt, ut christiani jam

numerarentur 300,000 et amplius; ideoque iste Imperator, quamvis molestiis multis affecerit Ecclesiam, ut merito comparetur Constantio Imperatori tempore Ariariorum, tamen apparet benefactor et defensor si comparatur filio suo qui successit ei sub titulo *Yung-tcheng*. Iste enim oderat ad mortem quemdam magnum Mandarinum *Kao-lao*, qui erat magnus Jesuitarum Palatii amicus et fautor (nescimus si fuerit et ipse christianus), qui videtur causa cur Imperator moverit persecutionem in Legatum Pontificium de Tournon et in Missionarios obsequentes Bullæ Pontificiæ. Vix igitur ac novus Imperator ascendit in thronum, hunc Mandarinum occidit. Mors istius terrorem incussit in Missionarios Pekinenses, quos Mandarini calumniabantur fecisse etiam factionem ad alium filium Imperatoris ad thronum elevandum; sed *Yung-tcheng* astute in principio nil contra ipsos fecit, ita ut ipsi jam sperarent sedatam illam procellam. Attamen spes eorum cito fefellit omnes, quia Imperator nil aliud expectabat quam opportunam nancisci occasionem ad destruendam Religionem christianam.

Et hanc occasionem imprudenter præstitit quidam missionarius dominicanus in *Fokien*, qui etiam non audiens consilia fratrum suorum voluit in loco patenti ecclesiam erigere nolentibus paganis, qui idcirco illum accusaverunt ad Proregem; et iste qui ardebat odio in missionarios et christianos, obtulit Imperatori accusationem calumniis refertam, rogans ut penitus extingueretur in toto Imperio extranea Religio christiana nociva Sinensibus. Imperator accepit accusationem et edictum emisit generalis proscriptionis omnium Missionariorum, fisco addictis ecclesiis et domibus eorum, et jubens sub severa punitione christianos omnes relinquere cultum christianum et reverti ad patrios mores.

Anno igitur 1724, orta hac tempestate, fere omnes ubique Missionarii capti sunt et Cantonem adducti, ubi tantum liceret eis morari et Pekini in quatuor ibi ecclesiis toleratis. Omnes ecclesiæ et domus missionariorum versæ sunt in scholas aut venditæ paganis. Attamen quia Mandarini non nimium, more solito, curabant edictum Impera-

toris observare, christiani non fuerunt illa vice persecuti: tantum debuere longum tempus manere sine sacramentis. Missionarii deducti Cantonem, ibi in variis domibus Procurationum morati sunt, habentes custodes ad ianuas vel ad portas civitatis ne ullus rediret in interiores Imperii provincias. Tamen quia vigilantia militum sinensium non est famosa in obediendo et faciliter pecuniæ corruptioni subjacet, non fuit difficile post annum pluribus Missionariis clam reverti ad loca sua, ubi occulte persecuti sunt ministerium apostolicum sicut antea, magno cum gaudio christianorum.

Missionarii Aulici fuerunt exempti ab hac proscriptione; sed ira Imperatoris unam victimam voluit livori suo, idest Jesuitam P. Joannem Mourao lusitanum, quem crudeliter morti destinavit. Is erat magnus Mandarinus in Palatio et gavisus fuerat favorem defuncti Imperatoris. Prius Imperator, volens aperte agere, acceperat ejus dona, et honoris causa destinavit eum ut comitaretur duces ad bellum contra rebelles una cum principe fratre suo quem etiam ad mortem oderat; sed cum ambo jam essent longe ab urbe, fecit eos capere simul et sub prætextu conspirationis reduci Pekinum. Pater Joannis vi tormentorum coactus est dicere quod Imperator volebat, eumque suffocatum in carcere (quia noluit sibi mortem inferre more Mandarinorum ex Imperatoris benigna permissione), jussit comburi ac cineres ad ventos disperdere. Tunc alii Missionarii timuerunt valde, et Imperator quadam die vocavit superiores eorum, eisque tenuit longum sermonem, cujus summa sunt hæc verba:

“Ego nolo reprobare patrem meum qui vos et christianos vestros nimium fovit; sed neque possum exemplum ejus sequi, quia christiani vos sequentes fiunt independentes a mea potestate ut Pontifici vestro obediant. Si ego mitterem in Europam meos Buddhistas sacerdotes ut ibi prædicarent suas doctrinas, certe a regibus vestris eiicerentur: quomodo ergo debebo ego tolerare prædicationem vestram? Si tam cupitis ut sinenses convertantur ad Deum vestrum, quare prius non totam convertitis Pekinum aut Cantonem? Sed vos e contra nil curatis in

Beatus Joannes a Triora

hac civitate propagationem vestræ religionis, dum percurritis totum Imperium spargentes doctrinas vestras omnino contrarias moribus nostris. Hoc debet cessare. Sit vobis sicut magna gratia si tolero vos hic Pekini et Cantone, sed extra absolute nolo. . . . ”* Et his dictis vultu severo dimisit eos.

Inter captos Missionarios fuit etiam Episcopus Laghi, qui cum duobus aliis Sacerdotibus, nempe P. Garetto et P. Gabriele de Taurino, Cantonem deductus est, multa patiens in tam longo itinere duorum mensium ob barbariem ductorum militum, et in ea civitate per annum et amplius moratus est. Pater Franciscus Saraceni potuit e contra evadere capturam et in *Shensi* manere absconditus, sicut videbimus. Ita quoque P. Joannes Baptista Maolletti, tunc in *Kansu*, non fuit captus. Is parum antea fuerat electus Vicarius Apostolicus de *Hukwang*; (quo nomine nunc veniunt *Hupeh* et *Hunan*); cumque cœpisset iter ad hanc suam novam sedem, in itinere languore correptus, mortuus est die 14 Januarii, 1725, et sepultus in pago *Luo-kuo-ma*; erat annorum circiter 50 (*Mem.* pag. 82. Reliquit longam sui *Itineris ad Sinas* narrationem quæ nunc invenitur in Bibliotheca *Brera* Mediolani; vide *Bib.* pag. 569).

Igitur Episcopus Laghi, sicut quoque P. Garetto et P. Gabriel de Taurino, secrete reversus est in *Shensi*: illi vero in *Shansi*, et visa est sedata procella persecutionis. Sed Episcopus cœpit viribus destitui, et prædixit diem qua erat moriturus. Christiani sperabant vanum præsagium, sed fuit propheta. Die 5 Julii, 1727, accedens ad altare pro divino sacrificio, tactus apoplexiæ ictu, mortuus est ante aram in civitate *Sianfu* et sepultus in agro familiæ *Tu*; sed usque hodie ignotum manet sepulchrum ejus. Christiani ad ejus mortem numerabantur circiter 25,000, et Missio venit in manus Patris Francisci Saraceni, Vicarii Generalis, qui et tanti Episcopi fuit dignus successor. **

* Vide: *Textes historiques*, II, pag. 1799, ubi clarissimus P. Wieger, S. J. narrat hoc factum.

** Quæ in hoc capitulo scripsimus habentur in Archivo Missionis *Sianfu*. Dum scribimus nobis annuntiatur quod quidem P. Bonaventura Dei *Vitam et epistolas* edidit hujus Episcopi; sed nondum venit in manus nostras hoc opus quod certe erit magni momenti.

CAPUT XII

**De Fr. Francisco Saraceni de Conca,
Episcopo et tertio Vicario Apostolico de Shensi,
et de ejus Coadjutore Episcopo, Fr. Francisco
Maria Garetto de Ferrere**

FR. FRANCISCUS SARACENI, cujus sanctitatis fama adhuc hodie cantico populari a Sinensibus celebratur, natus est anno 1679 in oppido Conca, in Regno Neapolitano. Nescimus circumstantias ejus vitæ et familiæ, sed certum habemus annum 1696 quando factus est franciscanus. Ad Sinas pervenit anno 1716, et suum magnum animarum zelum exercuit in *Shensi*. Vir orationis et magnæ pœnitentiæ, prædicationem suam exemplo vitæ confirmabat. Episcopus Laghi elegit eum in Vicarium Generalem ante annum 1724; et orta persecutione, dum Episcopus et alii missionarii deportabantur Cantonem, ipse capturam evasit ex mira Dei Providentia.

Dum enim ipse, sub veste medici aut vendentis medicinas, erraret per montes ne caperetur, nocte quadam in hiemis rigore in diversorium intravit. Data est ei cellula ad quiescendum, sed ipse non dormivit. Putans se esse solum exiit in atrium nive coopertum, et genuflexus in nive cum lacrymis, more suo, rogabat Deum pro conversione Sinensium. Accidit ut in proximo atrio audiret suspiria ejus quidam mercator, qui cupiens videre quis esset ille plorans, transiliit parvum murum qui dividebat duo atria, et silenter accessit ad eum quin ipse cogitaret de illius præsentia. Miratus valde ille mercator accessit ei retro et petiit cur ibi et ita ploraret. Pater Franciscus subito timuit se videns detectum qui se solum putabat; at sperans in Deo respondit ei:

“Veni in cellam meam et loquemur parum.” Tunc se

illi patefecit ut Missionarium europæum, rogavitque illum ne proderet eum. Mercator obstupuit pro rei novitate ac promisit secretum et dixit ei:

“Timeo fratres meos ne prodant te: si vis ego te ducam in silvam montis hic prope, ubi est spelunca tuta et mihi nota: ibi manebis, et ego nocte veniam ad te ferens cibos et sic me docebis doctrinam tuam.”

“Bene,” respondit Missionarius; et ambo iverunt ad speluncam.

Omnia prospere processerunt et post paucos dies ille mercator baptizatus est. At in Sinis est impossibile secretum servare, ideoque et fratres ejus videntes nocturnas ejus deambulationes, ita institerunt, ut ille secretum tandem prodierit. Illi dixerunt:

“Si tu jam est christianus, quare et nos non possumus audire illum Magistrum europæum? Voca eum in domum nostram ut doceamur et nos.”

Mercator nuntiavit Missionario desiderium familiæ suæ, et ita Pater Franciscus descendit cum eo; per aliquot dies ibi mansit, totamque illam familiam baptizavit. Sed mysterium non diu latuit paganos vicinos, et Missionarius prudenter judicavit reverti ad suam speluncam ne traderetur: neophyti in nocte ibant ad eum, et ita transire dies multi. At semel accidit nix tali copia, ut per mensem impedierit quemlibet accessum ad speluncam Missionarii. Christiani tandem potuerunt usque illuc accedere, ut mortuum sepelirent Missionarium; at invenerunt eum adhuc in vita, quia potuerat radices erbarum manducare. Postea discessit et ita evasit capturam fugiens de loco in locum, roborans christianos in fide usque ad reditum Episcopi Laghi; quo defuncto, Missionem rexit quatuor annis antequam consecraretur ipse episcopus, eodem titulo Lorimensis.

Anno igitur 1731 ut episcopalem susciperet consecrationem perrexit in *Sze-tsoan*, ubi erat Vicarius Apostolicus Episcopus Mullener. Quoniam autem noster Episcopus Saraceni, quamvis non adhuc senex, corporis debilitate impediabatur quominus visitaret sparsas suas oves, scripsit Romam petens in Coadjutorem Fr. Franciscum

Mariam Garetto; quem et obtinuit et consecravit anno 1732. Hac occasione Sacra Congregatio visa est velle Provinciam *Shansi* et *Shensi* separare, dans ipsi Vicarium Apostolicum qui resideret *Tai-yuan-fu*, sed postea non evenit. Scimus hoc ex epistola diei 12 Decembris, 1731, scripta a Missionario Eugenio Piloti vix ad Sinas appulso, in qua ita dicit:

“ . . . Permittit quidem Imperator Europæis morari Pekini et Cantone, sed prohibet illis in provincias Imperii introire. . . . Hoc non obstat tamen, quin ad despectum diaboli in qualibet provincia habeantur Missionarii, qui operantur et multa bona faciunt. In sola provincia *Xansi* (*Shansi*), sicut legi in autographis litteris exinde missis, a Paschate ad Pentecosten 550 personæ sacramentum Confirmationis susceperunt. Et ego a Sacra Congregatione illuc missus sum ad adjuvandum Episcopum Fr. Franciscum de Ferrere, cui fero Bullas Vicarii Apostolici Provinciæ *Xansi* et Episcopi *in partibus*, cum expresso mandato ut illico consecratur ab Episcopo Conca. Iste usque nunc fuit Vicarius Apostolicus ambarum Provinciarum; sed quia ille Prælati iam senex non potest has ambas Provincias visitare quæ amplissimæ sunt, ideo S. Congregatio statuit unum Vicarium Apostolicum pro unaquaque Provincia . . . ” (*Ams.*).

Attamen ipse Episcopus Garetto, scribens ad Ven. Matthæum Ripa, se subsignat *Coadjutorem* Episcopi Saraceni *cum jure successionis*: ex hoc videtur quod vel Sacra Congregatio aliud postea determinavit, vel quod Pater Piloti non clare sciebat de hac electione. Ipse coadjutor post suam consecrationem susceptam *Sianfu*, perrexerat in *Shansi*, et commissis Patri Gabrieli de Taurino christianitatibus ad septentrionem, nempe *Tai-yuan-fu*, ipse ad meridiem ivit; et sub nomine famuli sui emit magnam domum in *Kiang-chow*, ubi facta est sicut Residentia episcopalis, quoties Vicarius Apostolicus *Shensi* pergebat vel morabatur in *Shansi*. Christiani erant circiter 25,000. Conditio autem Missionariorum illius temporis habetur in hac alia epistola ejusdem Patris Piloti, sub die 10 Maji, 1732, ex *Ping-yang-fu*, in qua ita scribit:

Episcopus Aloysius-Cœlescinius Spelta, O. F. M.
primus Vic. Apost de *Hupeh*

Episcopus Alphonsus Maria de Donato, O. F. M.
primus Vic Apost. *Shansi et Kansu*

“ . . . Quod spectat christianam Religionem, res sat bene irent, nisi Imperator persequeretur eam. Mihi dicunt isti Missionarii quod fideles in toto Imperio sunt plus quam quingenta millia, et plus essent si persecutio cessaret. Sed id quod afficit tristitia cor meum, est quod Imperator non persequitur nos propter fidei propagationem tantum, sed ob rationes politicas. Fuerunt enim accusati Missionarii quod fecerint factionem et voluerint se ingerere in negotiis Aulæ Imperialis, alium defuncti Imperatoris filium cupientes ad thronum elevare. Cum igitur hæc factio fuerit contraria electioni hujus Imperatoris, ipse vix ac thronum ascendit jussit occidi quemdam Missionarium Lusitanum, qui dicebatur hujus factionis caput, et qui erat magnus Mandarinus. Insuper occidit patrum suum et unum fratrem qui solium ambierat; et tandem publico decreto expulit omnes Missionarios e Sinis. Attamen huic decreto derogatum est propter preces Jesuitarum ex Gallia, qui ab Imperatore petierunt licentiam morandi adhuc per biennium, usquedum eis ex Europa mitteretur pecunia necessaria ad redeundum in patriam: quibus acquiescens Imperator, hoc non solum eis benigne concessit, sed et per aliud decretum concessit illis ac reliquis Missionariis manere Pekini vel Cantone . . . ” (*Ams.*).

Et in alia epistola diei 10 Maji, 1733, adiungit:

“ . . . Sinenses sunt ingenio perspicaces, unde sat faciliter acquiescunt veritati catholicæ ac suscipiunt baptismum. Nunc nescio quid Imperator cogitet de nobis; sed præterita hebdomada nuntium venit e Palatio quod ipse Imperator vocavit ad se superiores quatuor Ecclesiarum Pakini; et dicitur quod ipsi jam a quatuor diebus manent in Palatio, ubi nescitur si vivi vel mortui sint, aut quid faciunt. Negotium hoc videtur versari circa libertatem omnium Missionariorum qui nunc Cantone detinentur; sed positis conditionibus quæ nequeunt acceptari, inter quas esset conditio ne prædicent religionem, sed liberi morentur in urbe Cantonensi, ibi recitantes preces suas, sed absque interventu sinensium christianorum. Si hoc est verum, nullus erit Missionarius qui huic conditioni

subscribat; quia jam antea sub defuncto Imperatore fuit Missionariis hæc conditio imposita, sed omnes, excepta una Congregatione, non acquieverunt, dicentes se malle redire in Europam quam in Sinis morari non valentes apostolicum exercere ministerium. . . .”

Et transactis quatuor diebus idem P. Piloti in alia epistola adiecit:

“ . . . Secunda persecutio suscitata est, sed terribiliori aspectu. Imperator non vult amplius nos in regno suo nec vivos nec mortuos, sed quod omnes discedamus. In die festo S. Josephi hujus anni, etiam Missionarii Pekinenses dimissi sunt; et quamvis nondum profecti, necesse erit ut abeant, quia Imperator non vult amplius eorum preces audire; et si illi discedunt, debebimus et nos abire, quia nobis nulla via maneret communicandum cum Europa, pecuniam et litteras recipiendi, etc. . . .”*

Causa hujus persecutionis fuit etiam delatio ad Imperatorem qua ipse monebatur quomodo, in contemptum sui decreti, in omnibus provinciis adhuc multi europæi secrete propagabant prohibitam Religionem christianam. Tunc Imperator iratus misit fulmineum decretum ad omnes Præfectos imperii, minitans illis degradationem nisi statim caperent omnes europæos eosque ducerent Cantonem, ut eiicerentur Macaum, in perpetuum exilium a Sinis. Ista vice, quod fuit anno 1734, fere nullus Missionarius evitavit capturam, et etiam in *Shantung* fere cuncti franciscani fuerunt capti, et omnes abducti Macaum ac simul ascendere naves coacti et abire; plorantibus christianis qui eos usque ad portum comitabantur, nil verbera militum curantes qui eos expellebant, unde et plurimi capti sunt, flagellati et in exilium acti.

Anno autem 1736 moriebatur Imperator *Yung-tcheng*, eique succedebat filius sub titulo *Kien-long* qui regnavit 60 annis. Sub istius longo gubernio Ecclesia passa est fere continuam persecutionem, hic illic plus minusve, iuxta maiorem vel minorem aut nullam vigilantiam Mandarinorum in exequendis Imperatoris mandatis. In *Shensi*

* Vide *Mis. an. VII*, ubi passim invenies vitam et alias epistolas hujus Missionarii.

et *Shansi* fuit relativa pax continua usque ad annum 1747; ideoque christiani multiplicati sunt nimis, præsertim ob insigne miraculum resurrectionis unius mortui, de qua loquitur etiam Benedictus XIV in suo opere “De Canonizatione Sanctorum” (*Lib. IV, part. I, cap. XXI*).

Factum est ita. Anno 1734 in subpræfectura *Hungtung* provinciæ *Shansi*, in pago non longe ab urbe, quidam catechumenus ex familia *Li*, cognomento *Fon-sia*, agasonis professione, ex negligentia semper distulit baptizari, unde venit de repente ad mortem et absque baptismo defunctus est. Transactis aliquot diebus, more sinensium, jam cadaver ad sepulchrum ferebatur, cum ecce subito surgit clamans ut vocaretur statim aliquis christianus qui baptizaret eum; quod et factum est, magno cum adstantium stupore. Interrogatus quid acciderit ei, redivivus narravit quomodo statim post mortem visum est sibi ruere in profundum præcipitium, dum de repente adstitit ei juvenis splendidus tenens in manu hastam, qui dixit ei: “Scito Deum permittere ut reviviscas et omnibus indubiam reddas fidem, neminem salvari posse sine baptismo.” Redivivus ille homo adhuc vixit per mensem circiter, quod tempus insumpsit in percurrentis circum pagis prædicans baptismi necessitatem, et iterum mortuus est, conversis ad fidem multis paganis, qui postea illic efformarunt numerosissimam christianitatem. Quando autem post unum sæculum ab hoc miraculo, illuc transivit missionarius Fr. Joseph Rizzolati, qui postea fuit primus Vicarius Apostolicus de *Hukwang*, voluit hujus rei mirabilis nova documenta invenire. Toto in illo districtu non inveniens nisi paucissimos christianos, tamen nec invenit pagodas aut fana idolorum sicut ubique in Sinis inveniuntur. Interrogavit populum, et omnes dixerunt se filios esse illorum parentum et avorum qui facti fuerant christiani ob miraculum resurrectionis illius mortui: sed quod postea reliquerunt christianam religionem ob continuas persecutiones sub Imperatoribus *Kien-long* et *Kia-king*. Tunc Missionarius rogavit familiam descendantem ab illo redivivo, tunc apostatam sicut aliæ circum, ut effoderet terram in loco ubi morabatur ille redivivus. Et revera,

effossa humo, inventa sunt candelabra, libri, imagines Crucifixi et alia objecta religionis; ex quo patet quod illa domus versa fuerat in oratorium in memoriam miraculi. * Factum hujus resurrectionis est omnino certum, et nil mirum si christiani creverint ad centena millia sub sancto pastore Episcopo Saraceni, cujus continuas lacrymas pro sinensibus non spernebat Deus, ut apparet etiam ex traditione specialis sanctitatis hujus Episcopi, quæ adhuc hodie versibus et cantilenis a christianis celebratur.

Die autem 12 Junii, 1737, moriebatur in *Kansu* et sepeliebatur prope *Langchow* Fr. Franciscus ab Ottaiano, ibi missionarius a viginti annis. Paulo antea ipse fuerat a Sancta Sede electus Episcopus Onensis et Coadjutor Episcopi Mullener in *Sze-tsoan*; sed mortuus est antequam consecraretur, annos natus 59, Missionis vero 30.

Anno 1738 moriebatur quoque Fr. Franciscus Maria Garetto, Coadjutor Episcopi Saraceni, qui vir plenus zelo etiam multa passus est pro fidei puritate servanda in *Shansi*. In principio hujus anni tactus apoplexiæ morbo, postea convaleuit; sed iterum eodem morbo percussus obiit in civitate *Kiangchow*: nunc autem ignoratur locus sepulchri ejus. Mors ejus vulneravit cor Episcopi Saraceni, qui statim a Roma petiit in novum Coadjutorem P. Eugenium Piloti, quem ipse consecravit anno 1740.

Mors circa idem tempus rapuerat etiam P. Gabrielem de Taurino, sed nescimus ubi et quando. Interim Episcopus solatus est valde in adventu juvenum Missionariorum, qui sunt: Seraphinus Rumpler ex Boëmia, Rochus Vomh-siler pariter ex Boëmia, Joannes Baptista de Bormio et Joannes Baptista de Serravalle. In *Shensi* tunc erat etiam Pater Antonius Buocher de Ilva, qui ad Sinas venerat anno 1730 cum præfato Eugenio Piloti; et etiam unus erat sacerdos sinensis, Thomas *Liao*, qui fuit ordinatus ab Episcopo Saraceni et est primus sacerdos indigena hujus Vicariatus, quem inde usque ad dies nostros secuti sunt 120 alii sacerdotes indigenæ. Insuper in *Shensi* hoc tempore venit etiam P. Odoardus de Olate, Provinciæ Mediolanensis, et ex Pekino ejectus confugiit quoque unus

* Vide *Pal. ann.* I. pag. 472.

Episcopus Aloysius Moccagatta, O. F. M.
 Vic. Apost. in Shantong et secundus
 in Shansi

Episcopus Pius Vidi, O. F. M., Coadjutor in Shansi
 Nord cum tribus Franciscanis sinensibus

Missionarius Servita de Sancto Marcello, qui postea ab Episcopo Piloti missus est regere christianitates *Luanfu* (*Bib.* pag. 104).

Tandem Episcopus Saraceni, jam plenus meritis transiit ad cœlestem patriam die 1 Decembris, 1741, inter lacrymas filiorum suorum. Ejus sepulchrum repertum est anno 1884 et ejus scheletrum adhuc ferebat mitram et crucem pectoralem, integrum et nullum odorem emanans: ita pie translatum fuit ad Ecclesiam *Tung-yuan-fang*, ibique sepultum cum hoc epitaphio:

“Illustrissimus Dominus Franciscus Saraceni a Conca, Ord. Min. Stric. Obs. S. Francisci, Provinciæ Terræ Laboris, Episcopus Lorimensis et tertius Vicarius Apostolicus *Xensi* et *Xansi*: natus anno 1679, ingressus in Religionem 1696, in hanc sinicam Missionem 1716: hic latet in tumulto, qui in vita, ne livori imperanti pateret, latuit tumultus in antris: obiit anno 1741, mense Decembri die 1” (*Ams. Bib.* pag. 103, *Hie.* etc.).

CAPUT XIII

**De Fr. Eugenio Piloti, Ep. et quarto Vic. Apost.
Shensi et Shansi; ac de ejus Coadjutore
Episcopo, Jo. Antonio Buocher de Ilva**

EPISCOPUS PILOTI oriebatur Bassani in ditione Veneta die 16 Martii, 1699, ex honestis parentibus Bartholomæo Piloti et Domina Hieronyma. Sexdecim annos natus factus est franciscanus in Reformata Provincia Veneta, inde sacerdos et concionator, zelo animarum ductus petiit et obtinuit sinicas missiones, ad quas anno 1731 pervenit cum socio suo Fr. Joanne Antonio Buocher de Ilva. Per octo annos in *Shansi* missiones tenuit *Ping-yang-fu*, unde discessit ut veniret *Sianfu* quando electus est Coadjutor et consecratus Episcopus titulo Porthimensis anno 1740. Sequenti anno successit Episcopo Saraceni et Vicariatum rexit sexdecim annis.

Nominatus a S. Sede Censor Librorum, primis diebus sui officii quæstionem Rituum componere cogitabat, una cum Patre Ribalta qui Cantone munereungebatur Procuratoris, quique suggererat ei mediam viam Sanctæ Sedi proponendam, nempe ut permitterentur tabellæ defunctorum prohibitæ, mutatis characteribus in sensum christianum. Sed dum hanc innovationem Episcopus approbat ac ad S. Sedem hoc in sensu scribebat, accepit Bullam Benedicti XIV quæ omnes quæstiones dirimit, et etiam de hac innovatione nil amplius locutum est.

Interim dum finita videbatur infausta illa quæstio et speranda erat magna fidei propagatio, ecce diabolum novam persecutionem suscitare generalem in toto Imperio, anno 1746, quæ plures martyres fecit, præsertim in *Fokien*, et multos christianos ad exilium pulsos effecit Christi Confessores; sed etiam plurimos apostatas red-

didit, unde numerus christianorum decrevit ad medietatem ubique. Etiam in *Shansi* Ecclesia passa est. Die 10 Aprilis, 1746, accidit ibi captura Patris Joannis Baptistæ de Bormio, qui in solemnitate Paschali dum sacra perageret, de repente caterva satellitum irruit in oratorium, illum cædentium, unde fideles dispersi sunt. Interim captum Missionarium alapis et pugnis in facie, quibus concussi sunt ei dentes, dire tractantes, vinctum traxerunt, percusso ejus pedissequo ut in crastinum moreretur; interque probra et contumelias plebis ipse pervenit tandem semianimis ad urbem *Ho-tcen*. Ibi in carcerem trusus, cum modicum aquæ petiisset a custodibus, coactus est bibere urinam. Incredibilia passus est uno anno in fœtido carcere a feris custodibus; sed ejus invicta patientia omnia superavit, adeo ut quidam latrones cum eo ibi capti, mirantes petierint ab eo baptismum credentes in Christum. Coram Mandarinis magna animi fortitudine sæpe religionem christianam defendit, et tandem Cantonem abductus, ibi quoque pro Christo ita alapis percussus est ne amplius figuram humanam præstaret, et in talis baculo contusus, ut inde semper claudicans debuerit ambulare. Damnatus ad exilium perpetuum, traditus est Lusitanis Macai, ubi resumptis viribus, frustra conatus ad suam missionem reverti, coactus est in patriam redire, et die 22 Martii, 1762, mortuus est Cigoli in regno Neapolitano (*Bib. pag. 52-62*).

Captura hujus Missionarii initium dedit persecutioni in *Shansi* et *Shensi*, sed Dei speciali providentia alii omnes Missionarii, quamvis ubique quæsit, non inciderunt in manus inquisite, nec ullus fuit Judas qui proderet latibula eorum. Habemus epistolam P. Joannis Baptistæ Maoletti ad Patrem de Bormio supra laudatum, in qua die 11 Maji, 1748, ita scribit: “. . . Negotia sanctæ Religionis male progrediuntur postquam in *Kiangnan* capti sunt tres Jesuitæ mense Aprili hujus anni; et sicut P. Sigismundus ex Pekino scribit nobis, Imperator emissurus est decretum contra sanctam Religionem et contra Europæos: quod si acciderit, timendum est ne brevi in Sinis fiat quod accidit in Japonio. Nos autem manebimus

hic parati ad omnia suscipienda quæ Domino nostro placuerit disponere. Episcopus Porthimensis (Piloti) manet in civitate *Si-ngan-fu* in domo cujusdam christiani. Pater Seraphinus Rumpler provicarius errat hinc inde per agros et campos, sicut mihi scribit sacerdos sinensis Thomas *Liao* ex *Si-ngan-fu*. Pater Odoardus de Olate est in Tartaria, et ego maneo *Niu-sse-lin* (*Shensi, Weinan*) usquedum Deus permiserit. . . . Hoc eodem momento accipio epistolam Episcopi Porthimensis, qui dicit decretum jam Pekini publicatum. Ego tamen, ad exemplum ejus, non relinquam christianos meos nisi catenis pertractus . . . ” (*Bib. pag. 60*).

Tot in angustiis positus Episcopus Piloti, timens ne missio maneret sine pastore, casu quo et ipse caperetur, a Pontifice obtinuit in Coadjutorem P. Joannem Antonium Buocher, quem consecravit Episcopum titulo Rosaliensem tertia Dominica Adventus, anni 1753, “*ea solemnitate (scribit ipse Buocher) quae potuit haberi absque periculo, considerata rerum conditione, quae ut intelligatur comparari potest Christianis sub Nerone aut Decio. . . .*”

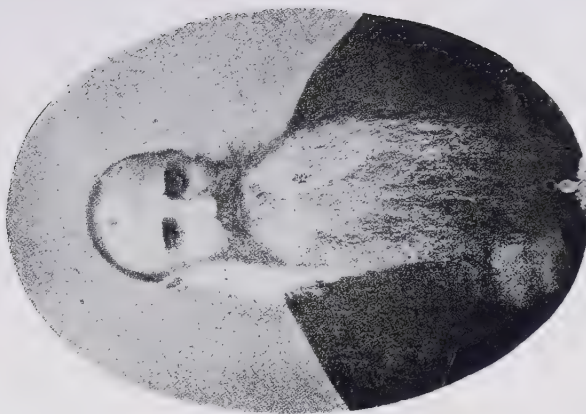
Et revera conditiones erant dolorosæ satis, et ipse novus Episcopus Buocher, dum pro sacra visitatione iter faceret *Hanchungfu*, cum quinque christianis et ipse captus est die 16 Decembris, 1755. Hæc captura terruit christianos, et ipse Episcopus Piloti quamvis infirmus, non amplius se tutum putavit in *Shensi*, unde fugit in *Shansi* et se abdidit in *Kiangchow* cum sacerdote sinensi Vitali *Kuo*.

Interea Episcopus Buocher, de tribunali ad tribunal pertractus, per menses novem multos carceres sanctificavit sua præsentia; præsertim in longo itinere quo abductus est Cantonem usque: ibique damnatus ad perpetuum exilium, traditus est Lusitanis Macai, indicta poena mortis si amplius in Sinas ingrederetur. Frustra dein ipse conatus est ad suum gregem reverti: resignatus divinæ voluntati moratus est Macai in conventu Lusitanorum, ubi et mortuus est die 5 Novembri, 1765. * Iste Episcopus natus erat in insula Ilva in Hetruria die 7 Augusti, 1701. Ex

* *Bib. pag. 62. Vide hujus Episcopi biographia in libro “Gli Araldi” edito Florentiæ, Borgo Ognissant, 1925, pag. 76.*

Episcopus Eustachius Zanoli, O. F. M.
secundus Vic. Apost. de *Hupei*

Episcopus Ezechias Banci, O. F. M.
primus Vic. Apost. de
Hupei Nord-ovest

ejus cognomine non videntur parentes ejus fuisse itali, sed nescimus hoc dubium solvere. Iuvenis ingressus est in Seraphicam Religionem inter Observantes Provinciæ Thusciæ, et anno 1730 ad Sinas missus est.

Episcopus Piloti vixit adhuc unum annum a captura Coadjutoris sui et præ angustiis animi citius est ad sepulchrum adductus die 30 Decembris, 1756. Dominus Vitalis *Kuo* istam mortem ita nuntiabat Ministro Generali Ordinis Minorum:

“Paternitatem Vestram Rmam commonefacio felicissimi obitus Illustrissimi ac Reverendissimi Domini Eugenii Piloti, Episcopi Porthimensis et Vicarii Apostolici *Xensi* et *Xansi*, qui omnibus sacramentis, me administrante, munitus, cum sancta pace die 30 Decembris, 1756, ex hac miserabili vita in aliam transmigravit. Hinc igitur oret et orabit pro eo, ac sacrificia quæ pro Missionariis sive vestris Confratribus offerri consuevit, solo charitatis titulo exposcit ipse pie defunctus Præsul. Quamvis hoc aliunde Paternitas Vestra Rma ignorare haud possit, attamen ex mea obligatione officii ac commissionis felicis memoriæ Illmi Domini præteriri minime possit. Præterea corpus seu cadaver præfati Illmi Domini ante altare depositum usque ad diem tertium adhuc flexibile erat, prima die extra feretrum, secunda et tertia die vero infra feretrum apertum, quibus accurate observavi; sed in facto nulla fuit mutatio. Quamobrem cupiebam relinquere feretrum apertum, usque ad diem octavum, sed consultius tribus diebus elapsis fuit clausum clavis ferreis secundum consuetudinem sinensem; quia tunc erat terribilis persecutio occasione capturæ Illmi Domini Rosaliensis (Ep. Buocher) contra personam felicis memoriæ Domini Præsulis suborta, qui vere passus fuit martyrium, ut scio, quoniam fui ejusdem indignus confessarius et secretarius. Sæpe huc illucque de civitate in civitatem, de familia in familiam fugam arripuit cum sua gravissima infirmitate; unde urgente necessitate, die octavo fuit sepultus extra civitatem (*Kiangchow*) in terra cujusdam christiani a me benedicta: Dei tamen speciali gratia huc usque nullus fuit rumor, neque aliquis infidelis advertit. Intra octo dies fuit concursus plurium Christi-

fidelium utriusque sexus, licet rigore prohibuerim ne aliquis illic accederet præter illos qui aliquo officio fungi poterant, propter prædictam persecutionem: quanto magis eis prohibebam, tanto magis prætextu alterius rei, ob amorem et dolorem erga pie defunctum Dominum Præsulem accedebant, et eo amplius admirabantur dicentes: *Sanctum! Sanctum! . . .* Qui inter se confrerebant circa flexibilitatem: *Hoc numquam vidimus!* Tali tempore hiemali aqua et oleum in cubiculo etiam gelantur, præsertim si foras eiiciuntur statim gelu fiant et glacies veluti cum in terram aspergitur. Illis hoc significavi quod extraordinarie accidit, quod etiam est signum sanctitatis, et huiusmodi sæpe sæpius in Europa accidit. Quapropter dicam illum esse beatum et sanctum. De cæteris ejus virtutibus dinumerare longum est: scilicet fuit vir doctissimus, sed humilis, immo summe studiosus, zelosus, benignus, benevolus, præcipue affectus utraque charitate erga Deum et proximum: verum est hoc quod pares huic pauci putantur. Quod superest, si quid tum in scribendo, tum in constructione offendi, minusve latine sum locutus, tyroni et advenæ non proprio scribenti idiomate ignoscas amabo . . . ” (*Ams. Bib.* pag. 70 et 471).

CAPUT XIV

Status Missionum Fratrum Minorum in Sinis sub Imperatore Kien-long

SISTAMUS parum et videamus conditionem Missionum Fratrum Minorum sub Imperatore *Kien-long* ad majorem historiæ claritatem, tum de Vicariatu *Shensi*, tum de aliis missionibus quas regebant Franciscani hispani.

Igitur post mortem Episcopi Piloti, Vicariatus rectus est a Patre Seraphino Rumpler fere sex annis qua Provicario Episcopi Buoher tunc Macai in exilio, qui forsaneque per litteras potuit multas habere relationes cum grege suo, cujus ex jure successionis erat Vicarius Apostolicus. Is ergo videns se amplius non posse ad suam in *Shensi* redire Missionem, misit Romam suas a munere dimissiones: hoc patet ex facto quod Sancta Sedes in ejus locum suffecit P. Joannem Baptistam Maoletti de Serravalle (qui nepos erat alterius anonymi Missionarii defuncti anno 1725, ut supra vidimus), electum Episcopum titulo Magidensem anno 1760; sed qui antequam consecraretur mortuus est die 1 Julii, 1761 (*Mem.* p. 99).

Sequenti anno 1762, moriebatur quoque in territorio *Hanchungfu* Provicarius P. Seraphinus Rumpler, et eodem ferme tempore etiam Pater Odoardus de Olate: ita Vicariatus *Shensi* mansit sine Missionariis europæis, per biennium circiter, cum periculo extinctionis illius missionis ex parte Fratrum Minorum.

Attamen divina Providentia unum invenerat medium ne periret tam pulchra Missio, quæ tunc amplectebatur etiam immensam provinciam *Hukwang*, anno 1761 unitam Vicariatui *Shensi* et *Shansi*. Hoc medium fuit Collegium Sacræ Familiæ Neapoli fundatum a Ven. Matthæo Ripa

pro Sinensibus, ex quo jam prodierunt plusquam centum Missionarii indigenæ ibi educati, ut egregie vices supplere possent Missionariorum ex Europa, quoties isti deficerent vel caperentur. Nam isti sinenses educati Neapoli et a Sacra Congregatione post examen approbati ac titulo Missionarii Apostolici sicut Europæi eodem gradu donati, reversi in patriam, magni auxilii fuerunt Episcopis et Missionariis Europæis tempore persecutionis, quia libere poterant hac illac discurrere per Imperium securi, dum Europæi debebant se abdere, et tantum in nocte et semper magno cum discrimine vitæ poterant sacrum exercere ministerium. Memoria digni sunt isti Presbyteri sinenses, quorum etiam plures fuerunt martyres vel Fidei Confessores sub Imperatoribus a *Kienlong* ad *Sienfong* (1736-1862), quorum elenchus hic longior esset, sed qui in Sinis jam ubique sunt noti. Quando mortuus est Episcopus Piloti jam aderant aliqui ex istis Presbyteris, qui missiones gubernarunt usque ad adventum novi Episcopi Magni, sicut videbimus.

Venientes autem ad Franciscanos hispanos qui in *Shantung* et in aliis provinciis pulchras habebant missiones, jam vidimus aliquid, loquentes de Fr. Antonio a S. Maria. Is igitur anno 1662, miserat in Europam socium suum P. Bonaventuram Ibanez ad novos Missionarios adducendos; sed iste, post incredibiles vicissitudines, tota Asia pedestri itinere peragrata ac navigio totum mundum circumcumeundo, vix anno 1670 appulit tandem Manilam, et inde ad Sinas cum aliquot sociis, quibuscum fundavit missiones in *Kwantong*, in *Kiangsi*, in *Fokien* et in *Shantung*, donec plenus meritis Cantone obiit in pace, die 11 Octobris, 1691, annos natus 84, missionis suæ in Sinis 42. Socii ejus, omnes viri apostolici pectoris, ubique regnum Dei prædicantes in dictis provinciis innumeros paganos ad Christum adduxerunt atque oratoria multa et ecclesias ædificarunt. Attamen diabolus invidiæ suscitavit discordiam inter Vicarios Apostolicos et Superiores Commissarios Fratrum hispanorum, volentes illi cogere istos subesse ipsorum jurisdictioni, dum Missionarii ex pontificiis privilegiis erant exempti. Hæc quæstio diu perdura-

Episcopus Gabriel Grioglio. O. F. M.,
primus Vic. Apost. de Shansi

vit;* attamen non valde impedit Verbi Dei prædicationem, unde sub *Kang-si* Imperatore christiani sub directione Fratrum hispanorum ascenderant ad 100,000; zelo præsertim Fr. Augustini a Sancto Paschali, Fr. Jacobi Tarin, Fr. Bernardi ab Incarnatione, quorumque sociorum, qui revera apostolorum gloriam obtinuerunt.

Hic pretium operis ducimus documenti partim extendere quod respicit tempus persecutionis sub Imperatore *Kien-long*, ex relatione Superiorum provinciæ S. Gregorii in Insulis Philippinis ad Regem Hispaniæ, sub die 30 Julii, 1759, ubi dicitur:

“ . . . Provincia Sancti Gregorii Magni Discalceatorum Regularis Observantiæ S. P. N. S. Francisci . . . habet sub sua cura et administratione ducenta millia ex Indis, Sinis. Cochincinis, Cambojanis aliisque nationibus conversis, in D. N. Jesum Christum credentibus . . . 66 Conventus, duo xenodochia, in quibus omnibus educantur indigenæ, eisque a Fratribus nostris, exemptis ab Ordinariorum visitatione . . . sacramenta administrantur. . . .

“In magno Sinarum imperio, diversis remotisque in provinciis, civitatibus et villis, triginta a nostris administrantur ecclesiæ, quibus oratoria quamplurima tam in domibus quam in xenodochiis pro animarum corporumque salute adnectuntur in vicinis adiacentibus vicis: in quibus copiosa Christianorum multitudine pollens (usque ad centum millia animarum et plus perventum ante persecutionem hujus sæculi anno vigesimo tertio, annoque quinquagesimo erant quinquaginta millia christiani; nunc vero ob crudeles ac continuas persecutiones viginti quinque fidelium in missionibus nostris sinensibus tantummodo numerantur et extant) sicut rosa inter spinas, sic inter tot paganorum gentes fides catholica mirifice exaltatur. Pro cujus assidua propagatione sex de nostris apostolici operarii inibi hodie constanter assistunt, alique quatuor illuc quamprimum ac hac provincia transibunt ad idemmet munus et idem onus subituri. Verumtamen his temporibus dira persecutio odiumque in sanctam

* Vide *Aia*, t. VII et VIII, ubi passim invenies per extensum historiam hujus ingratae quæstionis.

fidem, Deo sic permittente, omnia penitus contrivit: ecclesiæ namque dirutæ et profanatæ, christiani dispersi et odio habiti; Evangelii ministri persecuti ad necemque vel exilium conquisiti sunt et fuerunt; quam ob causam, ut fugiant a facie arcus tyrannorum subveniantque fidelibus occulte pabulo sacramentorum evangelicæque doctrinæ, circuierunt in melotis et vestibus caprinis. . . .

“In missionibus sinensibus laboravit pater noster Fr. Antonius a Matre Dei, aliter de Almaden, prædicator, qui rigorosa in persecutione cum clam et per noctem sacrum peragebat aliaque sacramenta fidelibus administrabat, inventus fuit a persecutoribus . . . qui catervatim in illum irruentes, utpote ab omni humanitate alieni, ipsum fustibus et flagellis crudelissime cæciderunt præsertim in capite; cumque jam animam agere viderunt, reliquerunt. Cæterum Deo vitam illius ad alia toleranda supplicia pro catholica fide reservante, catenis a feris militibus vinctus, permultis laboribus pro amore Dei animarumque salute, tum in carceribus locorum (ubi tamquam reus mortis inclusus custodiebatur), tum ob diutina itinera toleratis, pervenit tandem ad imperialem curiam Pekinensem; perpensaque inibi illius causa, nempe, quod contra Imperatoris decretum fidem Christi prædicabat, quamvis primum fuerit capite damnatus, postea tamen in exilium ab omnibus illius Imperii dominiis mutata sententia, executioni tandem fuit amandata: quod quidem ægerrime tulit, resignatus tamen divinæ voluntati noster Fr. Antonius, vitam pro fide catholica Domino dominantium sacrificare toto corde desiderans. Igitur ad Macaum pervenisset pro Christo relegatus, obtentaque Superiorum licentia, ad Cochincinam se contulit, ubi per annos quinque illis in missionibus abundanter laborans, demum in naufragio demersus, ab aquis præfocatus occubuit, bonum nomen de se et exemplum relinquens. De ipsius etiam pretiosa morte hoc venit notandum, quod cum a sociis christianis ejus cadaver iuxta littus repertum, in ipso littore sepultum fuisset, tamen Religiosi viciniore decreverunt ad ecclesiam deportandum in ipsaque sepeliendum. Cumque in trigesimo die ab ejus morte cadaver exhumaretur, oh

beatam animam! cunctis cernentibus integrum et flexibile et absque ulla corruptione, imo potius suavem spirans odorem est repertum.

“Mortui sunt præterea in China his temporibus alii Missionarii, hujus Provinciæ filii specialis notæ, scilicet Frater noster *Joannes de Villena* prædicator, qui per viginti annos et amplius ibi laborans (in *Shantung*), uberes fructus collegit, mortuusque in bona virtutis fama, cum quadriduo insepultus jacuisset ob absentiam sacerdotis et ob christianorum devotionem, postremo incorruptus, flexibilis, hilarique vultu gratosus a Fratre nostro Emmanuele, qui hic ordine sequitur, inventus et sepultus est.

“Frater noster *Emmanuel a S. Joanne de Capistrano*, qui post obitum laudatur a sociis huic Provinciæ scribentibus: dictum fratrem majorem fructum fecisse in missionibus per decem annos, temporeque persecutionis, quam alius posset facere per viginti tempore pacis. Hic demum, intensos vesicæ dolores propter lapillos habitualiter patiebatur; cum vero erat occupatus in ministerio verbi Dei vel in sacramentorum distributione, nullum sentiebat dolorem.

“*Fr. Antonius a Conceptione*, laicus, medicus chyrurgus Missionariorum sinensium, adeo virtuosus et charitativus, ut omnes curaret ægrotos tam fideles quam infideles, quibus multum proderat tam verbis quam exemplis ad ipsorum conversionem: hocque fecit per duos super quinquaginta annos, ideoque ab omnibus sinis, etiam mandarinis et Imperatoribus magni habitus; passimque ab omnibus pater pauperum dicebatur. Magnificæ exequiæ in ejus pretiosa morte a multis in Macao, et præsertim ab Illmo Domino Episcopo de Malaca, celebratæ sunt.

“Pater noster *Didacus a S. Josepho*, prædicator, animarum indefessus lucrator et conquisitor: quampluries a Domino suis in laboribus sanctisque lucris mirabiliter fuit adiutus, triginta quinque annis suæ missionis inter persecutionis procellas expletis, septuagenarius in pace requievit.

“Coronidem imponat sinensibus missionibus unius sæculi vir, noster *P. Michael Roca* prædicator, anno immedi-

ate elapso (1758) mortuus, ætate nonaginta sex annis, sinicæ missionis sexaginta duobus, qui pluries Commissarius Provincialis illarum Missionum fuit, plurimumque et fortiter in ipsis laboravit . . .

“A data minutæ, videlicet 21 Augusti, 1753, pro Capitulo Generali præterito Murciae celebrato, usque ad præsens, mortui sunt fratres quadraginta duo; qui omnes tam pro fide catholica propaganda, quam ipsis in neophytis conservanda et confirmanda, magnos labores sustulere, vitæ ipsorum ultimum diem clausurunt . . . (*Bib.* p. 316).”

Tandem, deficientibus subsidiis quæ Rex Hispaniæ solitus erat subministrare Missionariis hispanis in Sinis, defecit et eorum Missio: cujus christianitates, a persecutione decimatæ, deinde transierunt ad alios Ordines vel Congregationes. Jam ab anno circiter 1750, aliqui franciscani ex Italia mittebantur in *Shantong* in adjutorium hispanis, sicut videbimus; sed post persecutionem anni 1785, ab anno 1796 ad 1844, in *Shantong* non amplius fuerunt franciscani, quo tempore illæ christianitates aggregatæ sunt Ecclesiæ Pekinensi.

Episcopus Joachim Salvetti, O. F. M.
decimus Vic. Apost. de
Shensi et Shansi

Episcopus Joseph Rizzolati, O. F. M.
primus Vic. Apost. de *Hukwang*

CAPUT XV

De Fratre Francisco Magni, Episcopo et Quinto Vicario Apostolico Shansi, Shensi et Hukwang, et de ejus successore, Fr. Nathanaële Bürger, Episcopo Delconensi

FRATREM Franciscum Magni dicimus quintum inter Vicarios Apostolicos *Shansi* et *Shensi*, quia in eorum catalogo non ponimus Episcopum Buoher, qui in suo exilio manens Macai, quamvis titulo successerit Episcopo Piloti, non potuit regere Vicariatum; et non numerando P. Joannem Baptistam Maoletti de Serravalle, electum quidem sed non consecratum Episcopum, ut antea diximus.

Anno 1761, magna provincia *Hukwang* amplexens duas actuales provincias *Hupei* et *Hunan*, adnexa est Vicariatus *Shensi*, *Shansi* et *Kansu*: revera territorium immensum, habens tunc circiter simul christianos ad 40,000, sub cura decem circiter Presbyterorum Sinensium e Collegio Neapolitano, qui ab anno 1762, quando mortuus est Provicarius P. Seraphinus Rumpler soli fuerunt, absque Missionariis europæis usque ad adventum novi Episcopi.

Cum igitur Sacra Congregatio nuntium accepisset mortis Patris Maoletti, quem elegerat in Vicarium Apostolicum *Shensi* et *Shansi* loco Episcopi Buoher in exilio, properavit alium eligere novum Episcopum, qui fuit P. Franciscus Magni. Nescimus quando et ubi consecratus fuerit iste Episcopus, sed probabiliter Macai ab antecessore suo Buoher, quia Bullæ pervenerunt ad eum vix ad Sinas appulsum, et non erat res facilis ingredi in Imperium nisi post longum tempus.

Fr. Franciscus Magni (non *Magi*, sicut multi scripserunt erronee) notus est anno 1723 in oppido Dervio, diœcesis

Mediolanensis. Parentes nobiles habuit, nempe Franciscum de Comitibus Magni et Mariam Calvi de Corenno, qui puerum vocaverunt Thomam, quod nomen ipse postea mutavit in Franciscum, quum die 22 Aprilis, 1742, mundo et opibus valedicens, factus est Minorita in Reformata Provincia Mediolanensi. Ordinatus sacerdos, fuit egregius concionator et musicus valens, ac variis in Ordine officiis functus est usque ad annum 1760, quando petiit et obtinuit sinicas Missiones. Fuerunt ei socii in itinere ad Sinas Fr. Marianus Zaralli de Norma, postea Episcopus, et Fr. Cherubinus de Pullica, de quo aliud nescimus (*Mem.* pag. 103).

Cum igitur die 5 Julii, 1762, appulisset Macaum, sequenti die ex alia navi illuc quoque pervenit Fr. Eusebius a Cittadella, destinatus ad Pekinenses Ecclesias in Urbe toleratas. Novi Missionarii fuerunt Macai male accepti a Lusitanis non solum, sed etiam a confratribus Franciscanis et Augustinianis qui noluerunt eos hospitio recipere (quia non erant Lusitani? . . .). Tunc se receperunt apud Dominicanos qui tandem susceperunt eos, sed eis dederunt locum ad morandum tam incommodum, ut Episcopus Macaënsis misericordia motus iusserit eos recipi in unum e collegiis Societatis Jesu fisco addictis, unde Jesuitæ ejecti fuerant ab illo religiosissimo Gubernio. . . . Illic ergo morati sunt usquedum post multos menses aliqua occurreret tandem occasio in Sinas penetrandi. Sed tunc accidit magna quæstio, quia Gubernator lusitanus volebat eiicere ex Macao omnes missionarios de Propaganda Fide non habentes commeatum Regis Lusitani; sed tandem, intercedentibus Episcopo diœcesano et Patre Felice de Annuntiatione, Gubernator acquievit ut ibi manerent, donec veniret responsum a Prorege Indiarum. Ecce unum ex fructibus Protectoratus lusitani in Sinis! . . . Hanc notitiam habemus ex documentis Romæ in Bibliotheca Angelica, (*Manus.* 1433, pag. 733); ne dicamur calumniatores, unusquisque poterit hujus rei veritatem habere probatam: non enim audemus aliquid dicere in hoc libro nisi certitudinis charta cantet! . . .

Circa annum 1763 novus Episcopus Magni iter aggres-

sus est ad *Shensi* et cum pervenisset *Sianfu*, latuit in domo christianorum familiæ *Tu*, ibi secrete regens Missionem usque ad annum 1777; fere semper in pace, quia prócella persecutionis parum sedata fuerat post mortem Episcopi Piloti. Missio lætata est in conversione plurimorum propter zelum novi Episcopi: ex decreto enim quo postea ipse damnabatur, sicut videbimus, apparet quod ipse convertit plures patresfamilias variorum locorum, qui fuerunt inde catechistæ et capita christianitatum quæ usque nunc perdurant. Imo post adventum ejus aliqui missionarii venerunt in auxilium ejus, qui sunt: Nathanaël Bürger ex Bavaria et P. Eutropius Helmer, qui Macaum apulerunt anno 1764; et sequenti anno etiam P. Maglorius Sing, pariter ex Bavaria, et P. Maximus de Taurino, secuti inde a nonnullis Presbyteris sinensibus e Collegio Neapolitano: hoc modo in singulis provinciis Vicariatus fuerunt duo vel tres sacerdotes qui saltem semel in triennio visitare poterant sparsos christianos et eis sacramenta subministrare.

Anno 1777, Episcopus Magni se a munere abdicavit. Causa hujus resignationis duplex nobis videtur, scilicet quia sæpe infirmus non valebat visitare gregem suum in tam immenso sparsum territorio; et quia scrupulis conscientiæ motus est ob reprehensionem acceptam a Cardinali Præfecto Congregationis de Propaganda. Ipse enim cum sua simplicitate a Roma petierat ut permitteretur una ex cærimoniis (genuflexio ante cadaver) quæ est in numero Rituum prohibitorum sinensium; et ferebat rationes suas, ostendens quomodo nil esset mali in hac permissione; sed Cardinalis scripserat ei unum *Miremur*, quasi vellet ipse iterum suscitare infaustam quæstionem sub cineribus quidem adhuc latentem. Tunc Episcopus bonum duxit renuntiare officium suum, et Roma concessit ei quam petebat gratiam, eligens in locum suum Patrem Nathanaël Bürger, nominatum Episcopum titulo Delconensem, quem ipsemet Magni consecravit in *Sianfu* die 18 Octobris, 1778. Tunc iuxta consuetudinem Episcopus Magni debuisset reverti in Europam ad suum Conventum; sed nolens deserere suos christianos a quibus valde dili-

gebatur, rogavit suum successorem ut teneret eum in Missionem qua Coadjutorem. Episcopus Bürger libenter annuit, et relicta ei cura Provinciæ *Shensi* et *Hukwang*, ipse reversus est in *Shansi* ad suos christianos; nescientes ambo Episcopi quod per Breve pontificium diei 7 Octobris, ejusdem anni, jam electus fuerat P. Antonius Maria Sacconi novus Vicarius Apostolicus *Shensi* et *Shansi*: unde per duos annos Vicariatus habuit tres titulares Episcopos sine jurisdictione.

Causa hujus confusionis fuit perfida politica Lusitanorum Macai, qui odio affecti in sanctum Episcopum Nankinensem Dominum Gotefridum-Xaverium de Laimbeckhoven, jesuitam, et in novum electum Episcopum Pekinensem Joannem Damascenum Salusti (vel *Saluzzi* aut *Salutti*, quia auctores varie scribunt ejus cognomen), augustinianum, ausi sunt crimen perpetrare impediendi Bullas Apostolicas tum hujus Episcopi, tum Bullas translationis Episcopi Bürger qui e *Shansi* datus fuerat Coadjutor Episcopi Nankinensis. Propter hanc iniquitatem accidit etiam alia confusio pessima et magnum scandalum in missionibus propter schisma pekinense. Etenim cum electus istius Ecclesiæ Episcopus jam sciret alia via quod suæ Bullæ Macaum pervenerant tali die et tali navi, jam vocaverat Pekinum pro sua consecratione Episcopum Bürger ex *Shansi* qui pariter suas Bullas expectabat simul missas.

Attamen statutis diebus Bullæ non venerunt: quid faciendum? Ep. Bürger non poterat diu expectare Pekini, et novus electus jam acceperat e Roma alias litteras ex quibus certissime sciebat missas fuisse Bullas et etiam a Regina Portugalliæ venisse testimonium suæ electionis. Consilio facto cum aliis 18 ibi Missionariis, statutum est venire ad consecrationem etiam non acceptis Bullis: et hæc locum habuit die 2 Aprilis, 1780. Tunc ortum est schisma, quia Patres Jesuitæ et alii cum eis noluerunt recognoscere Episcopum electum quidem sed absque Bullis consecratum; et rationem quoque adducebant quod non erat certa electio ejus, qui carebat mandato Reginæ Portugaliæ. Episcopus interdixit eorum ecclesiam et

Episcopus Marianus Zaralli, O. F. M., septimus
Vic. Apost. de *Shensi* et *Shansi*

etiam excommunicavit rebelles; at isti non curantes fulgura ejus et fulmina, persecuti sunt sicut prius functiones suas et fecerunt schisma. Imo, quasi hoc non sufficeret, Episcopum et quotquot ejus partes tenebant accusaverunt apud Imperatorem. Iste risit et respondit: "Si vos ipsi inter vos non convenitis, quomodo postea velletis nos vobiscum convenire in religione vestra? . . ." Tamen partes judicis fecit, jubens singulas ecclesias Pekini habere proprium Procuratorem independentem ab Episcopo. Ita consummatum est schisma, quod perduravit quinque annis, quamvis Episcopus Pekinensis, angore animi correptus jam moreretur die 16 Septembris, 1781.

Episcopus Bürger post istam famosam consecrationem reversus est in *Shansi*, frustra expectans suæ translationis Bullas, semper manens *Taiyuanfu*; unde electus successor ejus, quamvis acceperit Bullas suas in *Shantung* ubi erat missionarius, non passus est consecrari, ne fieret nova confusio. Tamen Deus composuit res vocans ad cœli gaudia Episcopum Bürger, qui pie defunctus est *Taiyuanfu*, die 28 Augusti, 1780, missis Romam vindiciis suis pro peracta consecratione—quam etiam Sacra Congregatio postea approbavit (*Hie. pag. 48; Ams. etc.*).

Nuntium hujus mortis cum pervenisset in *Shantung*, electus Episcopus Sacconi perrexit in *Shansi* et inde in *Shensi* pro sua consecratione; sed invenit Episcopum Magni graviter infirmum, ideo et expectare debuit donec convalesceret. Tandem die 24 Februarii, 1781, locum habuit ejus consecratio in Episcopum titulo Domitiopolitanum per manus senioris Episcopi Magni, qui et illum rogavit ut teneret eum *Sianfu* sicut Coadjutorem, nolens in Europam redire. Etiam Episcopus Sacconi hoc libenter ei concessit, secedens ipse in *Shansi*; et ita confusio suscitata a Lusitanis pariter finita est. (*Ams.*)

CAPUT XVI

**De Fr. Antonio Maria Sacconi,
Episcopo et sexto Vicario Apostolico Shensi et Shansi***

ISTE sanctus Episcopus ortum viderat Auximi in Piceno die 23 Martii, 1741, ex piis parentibus Josepho Sacconi et Maria Catharina Dominici. Puer in baptismo vocatus est Vincentius, et statim a teneris annis visus est portendere ad magnam sanctitatem et in sortem Domini vocatus. Cum enim esset annorum duodecim, quadam die dum e schola revertebatur domum occurrit ei quidam peregrinus qui genuflexus ante eum dixit: “Ego in te veneror futurum prædestinatum: tu eris religiosus, inde sacerdos, postea episcopus et tandem martyr.” Et quoniam mater quæ aderat, incredula sicut Sara risit, peregrinus ad eam dixit: “Tu autem nunc in utero geris infantem masculini sexus.” His dictis evanuit, unde mater mirata est valde, quæ inde videns in se veram prophetiam de puero quem gestaverat, cœpit et aliam de suo Vincentio prophetiam credere. Sed propinqui et domestici cum cœpissent ludere verbis et puerum molestia afficere, quia revertentem e scholis salutabant eum dicentes: “En Episcopopolus noster venit!”—unde et ipse flebat, mater prohibuit ludum ne ultro affligeretur puer.

Adolescens annorum sexdecim cœpit cogitare de aliqua Religione amplectenda, sed anceps erat in quem Ordinem ingredi. Tunc in nocte apparuit ei Sanctus Paschalis Baylon monens eum ut in Religionem S. Francisci inter Observantes statim se Deo ligaret; quod et lætus fecit die 17 Februarii, 1758, in provincia Marchiæ, mutans nomen in Antonium Mariam, et cito visus est perfectus religiosus, aliis etiam provectionibus in exemplum. Sacerdotio initia-

* Vide “Nota ad Caput XVI” in Appendice I.

tus, superiores noscentes ejus doctrinam cupiebant ut fieret Lector Philosophiæ; sed ipse cogitabat de Missionibus et nolebat Dei voluntati contraire, ideo voluit consilium petere a Beato Pompilio Pirotti, qui tunc Auximi sanctitatis fama florebat. Ipse vix ac vidit eum, nec ei loqui permittens, spiritu prophetico exclamavit: "Noli, fili mi, ascendere cathedras sicut vellent tui Superiores, sed perge ad Missiones: Mater hoc vult (id est Maria) . . ."

Certus tunc de divina voluntate, ivit Romam, omnia disposuit ut mitteretur ad Sinas, et die 3 Februarii, 1771, ex portu Januensi vela dedit ad Hispaniam. Passus horrendam procellam in qua vere per Dei miraculum, ut ipse narrat, naufragium evitavit; tandem appulit ad portum Gaditanum, sed navis quæ debebat eum vehere jam pridie vela dederat. Ita per annum expectare coactus est aliam navem ituram in Orientem; quo tempore suam devotionem effudit in visitandis sanctuariis multis illius nationis, ubique relinquens suæ magnæ virtutis famam.

In initio anni 1773, ascensa navi, Macaum feliciter apulit, et inde conatus est ingredi ut perveniret in *Shantong*; sed Cantone recognitus est, et ne caperetur debuit solvere 200 argenti uncias et remeare Macaum. Tandem aliam nactus occasionem, datum est ei ad suam missionem pervenire, ubi socium invenit Fr. Marianum a Norina, cui in apostolico ministerio adauctus est in territorio jam antea exculto a Franciscanis hispanis, quorum tantum duo in *Shantong* adhuc manebant, Frater Mathias a S. Theresia et Fr. Bonaventura de Astorga.

Fere annis septem Pater Sacconi exercuit suum zelum in *Shantong*, magno cum animarum fructu, Deo mirabiliter eum adjuvante in ardua illa missione. Semel, cum solus in locis ignotus quia viam erraverat, magno in discrimine versaretur ob aëris tempestatem inter fulgura et tenebras horrendas, de repente se translatum invenit in domum unius christiani, nil madefactis vestibibus, mirantibus omnibus portentum. Sæpe quoque apparebant ei Animæ Purgatorii ac visibiliter eum defenderunt sive a latronibus sive devium reducentes in viam rectam; aliaque mira patravit, ut apparet ex documentis insertis in ejus Processu

Informativo pro sua Beatificatione. Tandem electus Episcopus et Vicarius Apostolicus *Shansi* et *Shensi*, vidimus ejus consecrationem impeditam aliquo tempore ob confusionem ortam ex malitia Lusitanorum; sed tandem consecratus, ivit in *Shansi* et boni pastoris partes agere cœpit.

Anno 1782, mortui sunt ibi Pater Maximus de Taurino et duo vel tres presbyteri sinenses e Collegio Neapolitano; ideo Episcopus indigens missionariis festinavit ordinationem clerici Cajetanus *Siu de Kansu* in quo habuit optimum sacerdotem et futurum Confessorem Fidei. Is in juventute fugerat e domo sua ut iret Neapolim, sed pagani propinqui ejus qui jam paraverant pro eo sponsam, minati sunt persecutionem suscitare in christianos ni statim revocaretur. Episcopus Magni tunc jussit juvenem reverti in patriam; sed inde sponsa ejus alteri nupta est, ideo ipse prosecutus studia, ab Episcopo Sacconi ordinatus est sacerdos.

Anno 1783, in districtu *Luanfu* orta est persecutio in christianos ob malignitatem unius socrus paganæ quæ nulum christianam accusavit ad Præfectum. Christiani vi tormentorum coacti sunt apostatare; sed cum filius catechistæ loci subiisset magna cum constantia horribiles cruciatus, apostatæ erubescerent, iterum adierunt judicem et Christum solemniter confessi sunt reparantes apostasiæ culpam. Judex confusus recedere debuit, inaniter minitans carceres et mortem. Excepta hac locali persecutione, christiani ubique satis in pace vivebant, quum repente accidit infortunium, propter quod explosit generalis in toto Imperio persecutio. En quomodo res se habuit!

Quotannis Episcopus Magni, qui semper morabatur *Sianfu*, cursores mittebat Cantonem ad ferendas litteras et pecuniam quam Sacra Congregatio singulis Missionariis tribuebat pro Missis et necessariis ad vitam alendam. Hoc negotium manserat semper ignotum Mandarinis, et christiani sub prætextu mercaturæ pellium animalium, optime semper et secrete perfecerant negotium: sed fuit unus Judas in *Hupei* qui secretum revelavit.

Anno 1783 Cantonem appulerant sex Franciscani, quorum duo pro *Shantong* feliciter ad suas Missiones per-

Episcopus Martinus Poell, O. F. M.
primus Vic. Apost. de *Shansi Sud*

Episcopus Antoninus Fantosati, O. F. M.
tertius Vic. Apost. de *Hunan Sud*

Episcopus Joannes Hofman, O. F. M.
secundus Vic. Apost. de *Shansi Sud*

venerunt, scilicet Fr. Crescentianus Cavalli de Aporedia et Frater Atho Biagini de Pistorio. Sed alii quatuor ad *Shansi* destinati non fuerunt ita felices, qui sunt: Joannes de Saxari, Joseph Mattei de Bientina, Aloysius Landi de Signa et Joannes Baptista de Mandello: hi enim debuerunt diu expectare opportunam occasionem; et tandem, mense Aprili, 1784, cymbas ascensi, pervenerunt ad portum fluviale apud *Sianyang* in *Hupei*. Hic fuit proditor unus e nautis, qui sperans Judæ præmium, videns milites custodes portus cœpit clamare: "Ecce hic sunt quatuor Europæi prædicatores Religionis christianæ! . . ." Missionarii cito descenderunt e cymbis ut se fuga salvarent, sed statim capti et manibus ad terga ligatis, inter probra plebis tracti sunt ad Tribunal ac in carcerem trusi. Magnum fuit pro Mandarinis hoc negotium: causa relata est ad Proregem *Hukwang* et a Prorege ad ipsum Imperatorem, qui statim jussit eos duci Pekinum, ut eorum ageretur causa in Tribunali Criminum. Et quia inter captorum objecta inventæ sunt epistolæ europææ quarum sensus fugiebat omnes, Mandarinum timuerunt periculum pro Imperio et quæstio evasit politica, putantes hos captos certe esse exploratores Mahumetanorum *Shensi* qui bellum contra Imperatorem parabant. Ita quatuor illi Missionarii et nautæ christiani cum eis capti, pertracti sunt Pekinum, sanctificantes in hoc longo itinere 37 carceres, ubi milites ductores eorum pernoctantes claudebant eos ponderosis catenis oneratos.

Captura ergo istorum Missionariorum secretum revelavit Missionum. Capti pervenerunt ad Urbem pekinensem die 8 Decembris, 1784, ac trusi sunt in foetidum carcerem, dum statim prodibat imperiale decretum ut illico caperentur in toto Imperio Missionarii europæi, sacerdotes indigenæ et patresfamiliarum aut catechistæ christianorum, qui vincti ducerentur omnes Pekinum pœnas subituri. In civitate *Sianfu* captus est Episcopus Magni et positus ad tormenta ut revelaret latibula aliorum Missionariorum, quod dicere recusavit, affirmans se tantum scire eos esse duodecim, sed locum quo confugerint nescire. Cum eo captus est Dominus Emmanuël *Ma*, macaënsis sacerdos

indigena e Collegio Neapolitano, et Dominus Jacobus Feretti ex Congregatione S. Joannis Baptistæ januensis, qui ante duos annos pervenerat *Sianfu*. Hi tres capti et catenis onusti missi sunt Pekinum, dum alii plures ex aliis provinciis pariter capti illuc trahebantur.

Interim in *Shansi* quoque ubique quærebatur Episcopus Sacconi, sed christiani absconderunt eum qui latuit satellites per dies aliquot. Et quia christiani plorabant, conquerentes cum eo quare Deus permetteret tales in Sinis diutinas persecutiones, fecit miraculum ad eos in fide roborandos. Quidam juvenis attulerat ei vivum piscem magnum, et tunc Episcopus christianos jussit fodere terram et piscem in fovea sepelire; quod et fecerunt, quamvis aliquis murmuraret melius esse illum piscem manducare. Post tres dies iterum jussit eos extrahere mortuum piscem, quem ipse accipiens projecit in aquam, qui statim revixit, magno cum adstantium stupore pro miraculo. Tunc Episcopus prophetavit dicens: "Attendite, filioli mei: nolite amittere spem; quia sicut iste piscis post tres dies revixit, ita post alias tres persecutiones Ecclesia in Sinis quæ videtur mortua, gloriosa resurget et mire prosperata triumphabit."

Hujus sancti Episcopi prophetia miraculo confirmata, diebus nostris speranda est comprobari. Nam usque nunc tres fuerunt magnæ persecutiones, prima sub *Kien-long*, anno 1785; secunda sub *Kia-king* et sequentibus Imperatoribus usque ad 1862; tertia vero anno 1900, quando in seditione Boxerum occisi sunt 20,000 christianorum, ut omnes sciunt. Quando Episcopus Sacconi prophetavit, Ecclesia visa est moribunda in Sinis; et certe nemo potuisset tunc neque possibilitatem cogitare quod post sæculum accidit. Nam tunc quatuor tantum habebantur Episcopos in Sinis, Missionarii neque 50, sacerdotes sinenses neque 40, christiani simul non erant 100,000: dum nunc habentur 70 circiter Episcopi, 3000 et amplius inter sacerdotes europæos et sinenses, ac 2,500,000 circiter christiani. Hac simplici comparatione prophetia Episcopi Sacconi probata dici potest vera; quod si adhuc exiguus videtur Ecclesiæ triumphus, et persecutio sub Imperatore

Kien-long unitur cum illa suscitata a *Kia-king*, quia ut una haberi possit; tunc sperandus est triumphus Ecclesiæ in Sinis post actualement subversionem Reipublicæ suscitata a dæmonio russo sub nomine Bolscevismi, a quo fere omnes missiones multa mala passa sunt. Qui vixerint, melius quam nos disputare potuerunt super hac Episcopi Sacconi prophetia. . . .

Item alia vice Deus per miraculum hunc Episcopum salvavit. Dum enim *Taiyuanfu* ipse sacra perageret, en turba satellitum invadit domum: omnes christiani fugerunt, Episcopus solus et animo quieto mansit ad altare: satellites ubique quæsierunt, sæpe circum eum transeuntes, sed non viderunt eum, et ita vacuis manibus abierunt. Tunc capti sunt aliqui christiani et positi ad tormenta ut Episcopi proderent latibulum; at frustra, quia fortes perseveraverunt in cruciatibus non tradentes secretum.

Sed tunc commota sunt viscera ejus; et quamvis christiani plorantes tenerent genua ejus ne se exponeret periculo, noluit amplius quod sua causa troquerentur filii dilecti. Sponte igitur ad Tribunal Proregis perrexerit et audacter adstitit coram eo dicens: "Ecce me: ego sum ille Episcopus quem tu quæris; noli amplius torquere christianos qui innocentes sunt et nil in te vel in leges peccaverunt." Obstupuit Prorex, qui jussit statim dimitti christianos, et eum cum honore tractavit, retinens ipsum per triduum in sua domo, et offerens ei argentum ac vestes pretiosas. Episcopus ne offenderet eum accepit tantum unam vestem pelliceam, ac cætera recusavit. Prorex ait ei: "Valde mihi displicet mandatum Imperatoris quo cogor te catenis onerare ac Pekinum abducere; te rogo, habeas me excusatum, quia te novi virum magnum qui et summos mereris honores, quam sic indigne tractari."

Itaque Episcopus in hiemis rigore deductus est Pekinum, quo pervenit in principio anni 1785, et trusus est in carcerem ubi amplexatus est Episcopum Magni et cæteros fratres jam ibi patientes. Adventus ejus fuit causa lætitiæ etiam Mandarinis, quia usque ad illum diem nullum potuerant invenire interpretem, qui verteret eis lingua sinica epistolas lusitanas quas invenerant inter

objecta captivorum. Episcopus Sacconi qui sciebat hispanice loqui, faciliter potuit illas litteras traducere et bono sensu eas interpretari, unde Mandarinis mitius egerunt cum eo, jubentes eum a catenis liberari, quamvis reliquerint ipsum in eodem carcere cum aliis. Ibi propter inediam et loci fœditatem ac squallorem cito infirmatus, Extrema Unctione munitus ab Episcopo Magni, mortuus est die 5 Februarii, 1785; quem in sepulchrum secutus est die 11 ejusdem mensis ipse Episcopus Magni, antequam prolata esset sententia contra eum, quæ alios ad perpetuum carcerem damnabat. Horum duorum Fidei Confessorum corpora redemit multa pecunia Pater Romualdus Kociesky, franciscanus Missionarius in Ecclesiis Pekini toleratis, eaque sepelivit in cœmeterio *Shala* prope urbem. Usque ad dies nostros cernitur sepulchrum Episcopi Magni; sed in rebellionem Boxerum anni 1900, cœmeterium illud profanatum est, et nunc non amplius invenitur sepulchrum Episcopi Sacconi; quem tamen Deus multis miraculis post mortem illustravit in Italia. *

* Vitam istius Episcopi scripsimus uno volumine sub titulo: *Biografia di Mons. Antonio Maria Sacconi*, in qua per extensum invenies omnia quæ hic breviter narravimus.

Episcopus Gregorius Grassi, O. F. M.,
cum sociis Martyribus

Episcopus Franciscus Fogolla, O. F. M.,
Coadjutor Episcopi Grassi

CAPUT XVII

**De Fr. Mariano Zaralli,
Episcopo et septimo Vic. Apost. Shensi et Shansi;
ac de Fratre Crescentiano Cavalli,
electo Episcopo Craïensi**

DEFUNCTIS igitur Episcopis Magni et Sacconi, Vicariatus *Shensi* et *Shansi* amisit quoque plures Missionarios et sacerdotes, qui sunt: Jacobus Ferretti, qui mansit Pekini; Emmanuël *Ma*, qui obiit Pekini in carcere; Petrus *Zai*, qui potuit evitare capturam fugiens in Indiam, unde non est amplius reversus in patriam; Pius *Lieu*, Petrus *Lieu*, Simon *Lieu*, Cajetanus *Siu*, damnati ad perpetuam servitutem trans desertum *I-li*. Insuper ex quatuor Franciscanis captis, ut diximus, duo non amplius ex Manila redierunt ad Vicariatum ad quem fuerant destinati, id est Joannes de Saxari de quo nescimus exitum, et Joseph Mattei de Bientina, qui tamen mortuus est Macai die 20 Decembris, 1804. In Vicariatu usque ad 1789 nullus aderat ergo Franciscanus, sede vacante; et pauci sacerdotes sinenses, qui mutantes nomen evaserunt capturam, curabant Missionem eo quo poterant modo, data penuria et angustia temporum. Habemus epistolam Domini Camilli *Ciao* (qui est Joannes *Kuo*) morantis apud christianos *Hanchungfu*, ex qua scimus quod ipse, anno 1787, curabat 4356 christianos, non computatis 510 apostatis vel malis christianis, quorum tamen 107 reduxit ad ovile, et sacramentum Confirmationis administravit 780 neophytis (*Ams.*).

Interim Sacra Congregatio novum Vicarium Apostolicum *Shansi* et *Shensi* eligebat, nempe Fr. Marianum Zaralli de Norma, electum Episcopum Magydensem, qui e pekinensi carcere liberatus morabatur Pekini addictus

Ecclesiæ Meridionali, quia non poterat ad suam reverti missionem in *Shantong*.

Iste sanctus Episcopus oriebatur Normæ in Latio die 4 Februarii, 1726, ex piis parentibus qui vocabantur Marcutius Zaralli et Angela Maria Jacomini. Sexdecim annos natus factus est Minorita inter Observantes Provinciæ Romanæ, et die 21 Septembris, 1748, obtenta ætatis dispensatione, ordinatus est sacerdos, et in sua Provincia per annos duodecim variis officiis functus est. Anno 1760 missus ad Sinas cum Francisco Magni, sicut vidimus, tandem anno 1763 pervenit ad suam missionem in *Shantong*, ubi socius fuit Missionarii Joannis Baptistæ de Lucera. Illic anno 1756 jam obierat alius Franciscanus italicus Hermenegildus de Brixia, recenter ad Sinas appulsus, qui tamen uno anno missionis mille et amplius baptizaverat pueros ac 58 adultos; sed cito defunctus, reliquerat locum successori suo, qui fuit Pater Marianus. Ipse in suis epistolis narrat quomodo christiani erant ei molesti, quia ob penuriam puellarum ducebant sæpe paganas absque dispensatione, unde sæpius debuit hæc matrimonia scindere aut petere a Sancta Sede multos casus disparitatis cultus. Hoc modo sanavit multa vulnera et vidit gregem suum pietate florentem ac numero duplicatum. Anno 1773 lætatus est in adventu Patris Antonii Mariæ Sacconi, quocum septem annis suas missiones multiplicavit, sed solus remansit cum iste factus est Vicarius Apostolicus *Shansi*. Anno 1783 gavisus est duos adjutores habere optimos, cum quibus tamen post annum sustinere debuit persecutionis procellam. Pater enim Crescentianus Cavalli raptus est ei a militibus et ductus Pekinum, dum Pater Atho potuerat latere satellites pro illa vice, absconditus in cisterna sicca, in domo cujusdam christiani; sed paulo post et ipse captus est ac eamdem sortem passus. Tunc Pater Marianus qui ubique quærebatur, ex industria occurrit periculo: fugiit ac Pekinum intravit et in una ex toleratis ecclesiis aliquamdiu latuit; sed famulus ejus captus in via et positus ad tormenta, latibulum ejus patefecit. Attamen quia abditus erat in ea ecclesia quæ ab Imperatore exclusa erat a proscriptione Mis-

sionariorum, potuisset ibi manere sat securus cum aliis exemptis; sed ipse noluit ut sui hospites molestiis afficerentur, et sponte se obtulit Mandarinis, qui addiderunt eum aliis europæis jam ad perpetuum carcerem damnatis.

Deus tamen dedit ei gratiam in conspectu Mandarinum qui custodiebat carcerem. Cum enim Pater Marianus vidisset socios suos in angustiis ob nequitiam satellitum, proruit ad eorum genua rogans ut mitius agerent cum eis. Satellites, ut viderunt venerabilem senem ad pedes suos provolutum, tactum est cor eorum: ex illa die benigne tractaverunt Missionarios, et etiam permiserunt ut omnes manerent simul uniti in eadem cella, ut solatium societatis haberent. Et quia Pater Marianus erat natura hilaris et jucundus, sua conversatione et lætitia non modicum aliorum pœnas allevavit.

Cum igitur libertate donatus mansisset Pekini, die 3 Aprilis, 1787, electus Episcopus et Vicarius Apostolicus *Shansi* et *Shensi*, vix die 12 Aprilis, 1789, consecratus est ab Episcopo Pekinensi, quia Bullæ duos annos impenderant in via. Statim ipse se contulit in *Shansi*, exceptus magno gaudio ubique a christianis; sed eheu! eorum gaudium cito versum est in luctum. Cum enim sacræ Visitationis causa pervenisset *Shao-kia-lin* non longe a *Luanfu*, apoplexiæ morbo correptus est; cumque christiani ad calefaciendam domum succendissent carbonem fossilem, in nocte diei 6 vel 7 Aprilis, 1790, Episcopus inventus est ab acido carbonico præfocatus. Ejus corpus, antea sepultum in agris, anno 1884 repertum est ac translatum ad novam ecclesiam illius christianitatis (*Ams. Mis.* 1926, pag. 379).

Cum Sacra Congregatio hoc triste nuntium suscepisset, in ejus locum suffecit Patrem Crescentianum Cavalli de Aporedia, quem nominavit Episcopum titulo Croiensem. Ipse, ut jam vidimus, captus fuerat in *Shantong*. Quando milites posuerunt super eum manus, timentes ne per artem magicam effugeret ab eis, occiderunt canem et ex ejus sanguine totam ipsi faciem fœdarunt; et Pekinum usque hoc modo fœdatum trahentes, datum est ei tandem aqua se lavare, per mensem itineris passus istam superstitionem. Post novem menses ex carcere liberatus cum

aliis, mansit Pekini addictus Ecclesiæ Meridionali, et die 24 Novembris, 1791, fere repente mortuus est, antequam consecraretur. Ejus corpus sepultum est in cœmeterio *Shala* cum hoc epitaphio ad caput ejus: "D. O. M.— P. Fr. Crescentianus ab Aporedia, Italus Pedemontanus, Ord. Minorum Observantium, a S. Cong. de Propag. Fide ad Sinas missus anno MDCCLXXXIII, in Xantunensi missione in odium Fidei captus, in carceres pekinenses detrusus an. MDCCLXXXV, et post novem mensium passos labores liberatus, Nantanensi Ecclesiæ adscriptus, ibidem post egregia pietatis ac sacerdotalis zeli monumenta relictæ, pie obiit die XXIV Decembris MDCCXCI, ætatis XLVII, quo quidem circiter tempore Romæ Pius VI P. M. ipsum elegerat Episcopum Croiensem et Vicarium Apostolicum Xansinensem" (*Hie.* pag. 50, *Ams.* etc.).

Episcopus Petro-Peulo de Marchi, O. F. M., quintus Vic. Apost.
de *Shantong Nord*

CAPUT XVIII

De Fr. Joanne Baptiste de Mandello, Episcopo et octavo Vic. Apost. Shansi et Shensi

PARUM scimus de infantia et juventute hujus Episcopi, cujus etiam nomen familiæ nos latet; sed patria ejus fuit oppidum Mandello diœcesis Novocomii in Italia. Natus anno 1746, et pie a matre educatus, juvenculus adhuc factus est Franciscanus, aliqui dicunt inter Reformatos Provinciæ Mediolanensis, alii vero inter Observantes Provinciæ Venetæ. Annos 38 habens, missus est ad sinenses missiones cum aliis quinque Franciscanis, quibuscum appulit Macaum anno 1783. Sequenti anno captus, Pekinum deductus et damnatus ad carcerem perpetuum, ac tandem, die 9 Novembris, 1785, liberatus cum sociis suis, Manilam navigavit anno 1786, ubi recuperata valetudine, sequenti anno cogitavit reditum in *Shensi*. Navigavit ergo iterum Macaum, sed debuit ibi diu permanere et expectare ad opportunam occasionem capiendam, ideo datum est ei tantummodo anno 1789 pervenire in *Shensi*, superatis innumeris periculis, et ibi cœpit missiones tenere, secutus anno sequenti a concaptivo suo Aloysio Landi.

Anno 1792 nominatus est Episcopus Croiensis et Vicarius Apostolicus *Shansi* et *Shensi*, loco Patris Crescentiani Cavalli defuncti, ut supra dictum est, antequam consecraretur. Bullas suæ electionis suscepit anno 1794, et tunc ivit in *Sze-tsoan* ut episcopalem consecrationem susciperet ex manibus Episcopi Desiderii de Sancto Martino, qui fuerat ejus socius in carcere pekinensi: nescimus autem diem suæ consecrationis.

Reversus in *Shensi*, totas visitavit missiones ibi, et inde transivit in *Shansi*. Tunc in *Hukwang* cœperunt venire

Missionarii lazaristæ, inter quos sanctitate et zelo apostolico emicuit futurus martyr Beatus Franciscus Clet, qui illam missionem curavit ei traditam ab Episcopo de Mandello cum paucis sacerdotibus sinensibus e Collegio Neapolitano. Christiani tunc erant circiter 25,000 tantum, quia continua mandarionorum persecutio, præsertim in *Hukwang* prædicationem impediabat et multos etiam fecerat apostatas.

Dum igitur Episcopus de Mandello plenus zelo cœpisset in *Shansi* sacram Visitationem, illic invenit disciplinam cleri sat relaxatam et fideles etiam resumpsisse Ritus Sinenses ex conniventia sacerdotum quoad defunctorum sepulturam prohibitos: tunc sacerdotes redarguit et fideles ad observantiam Bullæ pontificiæ coëgit. Tamen aliqui sacerdotes sinenses, severitatis Episcopi pertæsi, eum calumniis apud Sacram Congregationem accusaverunt tam gravibus, ut ipsa delegerit Visitatorem Apostolicum ad res judicandas. Ad hoc officium fungendum electus est Dominus Emmanuël Conforti, sacerdos sæcularis in missione pekinensi, vir simplex, qui statim ab Episcopi accusatoribus circumventus, eundem neque visum neque auditum relegavit suspensum ab officio in urbem *Kiangchow* cum sacerdote sinensi Jacobo *Ly*, qui eum defendebat.

Hanc solemnem injuriam bonus Episcopus silens toleravit per triennium quo tempore Visitator non solum neque investigavit an veræ essent accusationes ipsi illatæ, sed et commodam vitam duxit regens ipse Vicariatum sicut dominator in cleris. Et quia Sancta Sedes illo tempore nimis in Europa occupata ob Napoleonis triumphos, oblita est hujus causæ, tunc Missionarius Aloysius Landi cum paucis aliis defendentibus innocentiam Episcopi, apud Romam accusavit Visitatorem et tam fortiter scripsit, ut statim Sacra Congregatio Visitatorem suspenderit, ei præcipiens exire e Vicariatu. Christiani, qui durante hac quæstione jam pertæsi fuerant præsentiae indiscreti Visitatoris, ad quem bene alendum multas et ipsi expensas solvere debuerant, eum velut in fugam actum in die solemnitatis publice despexerunt, innocentiam Episcopi

proclamantes; qui ita resumpsit regimen missionis. Sed angores animi jam ita debilitaverant pium Episcopum, quamvis pro Dei amore et ad evitandum scandalum siluisset, ut graviter decumbens non valeret amplius suas oves visitare. Petiit ergo ut daretur ei in Coadjutorem Aloysium Landi, quem et obtinuit ac consecravit in solemnitate Paschatis anni 1804. Post hanc consecrationem Episcopus de Mandello non amplius ex lectulo descendit, et die 23 Junii, ejusdem anni, pie in Domino obdormivit in civitate *Kiangchow*. Sepulchrum ejus inventum est anno 1885, et ossa translata sunt in ecclesiam ibique tumulata, apposito lapide cum sinico epitaphio in laudem ejus (*Hie. Ams. Mem.* pag. 126 et 188).

CAPUT XIX

De Fr. Aloysio Landi de Signa, Episcopo et nono Vic. Apost. Shansi et Shensi

ISTE Fidei Confessor ortum vidit in oppido Signa in Thuscia die 26 Julii, 1749, et Gaspar vocatus in baptismo, quod nomen mutavit in Aloysium-Antonium quum die 16 Octobris, 1766, factus est Franciscanus inter Observantes Provinciæ Thusciæ. Vix sacerdos Missiones in Ægypto obtinuit, ibique laboravit duodecim annis inter schismaticos Cophtos et Turcas. Anno 1782 missus cum aliis quinque sociis suis ad Sinas, vidimus quomodo captus, et inde liberatus fuerit, quin debeamus ejus historiam repetere. Mense Maji 1790, immensis periculis superatis, ex Manila reversus jam erat in *Shansi*, ubi per sexennium ægra valetudine impeditus, parum valuit laborare; sed interim curabat educationem puerorum, cupiens efformare parvum seminarium pro indigenis, quod datum est ei aperire in pago *Kieu-kia-tsun* anno 1802. Prius enim pueri mittebantur Macaum vel in Siam et magnæ requirebantur expensæ, frequenter cum exitu negativo; ideo Episcopus Landi nullum sacrificium curavit, faciens ipse omnes partes præceptorum, ut Vicariatus his expensis liberaretur; quod ei feliciter accidit, et gavisus est valde quum tres ex suis alumni potuit inde sacerdotes ordinare.

Jam ab anno 1780, Missiones in Sinis aliqua pace fruebantur: Imperator enim senescens factus fuerat animo mitis, et Mandarini in genere plus curabant pecunias suas augere quam christianos afficere molestiis, si pagani quæstiones non excitabant contra eos. Anno sexagesimo sui imperii, *Kien-long* thronum renuntiavit filio suo *Kia-king*, qui regnavit viginti quatuor annis (1796-

Episcopus Epiphanius-Vincentius Carlassare, O. F. M.,
tertius Vic. Apost. de *Huveh Orientali*

1820). Is in principio visus est mitis etiam erga christianos, adeo ut etiam sacerdotes ad perpetuam servitutem damnati, et alii christiani in exilio ab anno 1785, gratiam obtinuerunt a novo Imperatore et reversi sunt in patrias suas. Quum ergo Episcopus Landi regimen Vicariatus sumpsit, ut ipse ait in sua epistola (*Gli Araldi*, pag. 82-90), christiani erant 25,000, sed Missionarii europæi erant tantum duo, idest Beatus Joannes a Triora, qui curabat missiones *Shensi*, et Beatus Franciscus Clet, Lazarista, qui curabat missiones *Huheb*: sacerdotes sinenses decem circiter qui sparsi erant in longinquis missionibus de *Kansu*, *Huheb*, et *Hunan*, qui neque semel viderunt Episcopum a quo per epistolas regebantur. Tunc Episcopus scripsit ad Fratres Provinciæ suæ petens aliquem novum Missionarium, et anno 1809, lætatus est in adventu Patris Joachim Salvetti, qui post triennalem carcerem passum Cantone, potuerat tandem ad illum pervenire, secutus sequenti anno ab alio missionario Fr. Illuminato a Lanceis ex Pedemontio, sed Observantium Provinciæ Romanæ alumno.

Quidam scriptor gallus, Montgesty, in sua bellicosa historia martyris Beati Francisci Clet (Paris, P. Lethielleux, pag. 146) accusationem fert in Episcopum Anthedonensem, id est Landi, scribens gallice hæc verba quæ latine male sonant: "Successor Episcopi de Mandello, facilius aurem præstitit accusationibus calumniosis: ipse se ostendit contrarium pio et zelanti Missionario (*Beato Clet*); in litteris circularibus quamvis postea retractatis, quas nimis festinanter publicas reddidit, accusat eum *duas partes agere in comoedia*, et ipsi abstulit facultates omnes quas ille possidebat a fiducia prædecessorum ejus . . . etc." Nos dolet non potuisse invenire illas litteras circulares, ut sciremus in qua *comoedia* ille Beatus duas partes ludebat, ut fuerit possibilis deceptio ex parte Episcopi erga tantum virum. Auctor ille debet scire saltem titulum illius *comoediae*, quia parum superius accusat etiam Episcopum de Mandello fuisse Gallorum pertæsum, dum e contra laudat Visitatorem Emmanuëlem Conforti qui, sicut vidimus, nullo titulo laudandus apparet. Idcirco nos credere volentes Beatum Clet fuisse calumniatum,

licet nobis ponere hanc quæstionem: A quo fuit calumniatus? Non certe ab alio Lazarista, neque fere certe a christianis, quos eo tempore non putamus capaces calumniari Missionarios suos, sicut hodierni satis abunde solent. Fuit ergo aliquis sacerdos sinensis qui accusavit Beatum; nec mirum si et Episcopum ausi sunt calumniari! Ergo si Episcopus Landi deceptus fuit, Auctor in alia editione libri sui *bellicosi* (quia totus liber militares ideas præbet), faveat vel revelare illius *comoediae* telam, vel Episcopum excusare, incusando potius verum auctorem calumniarum: tunc etiam Beatus melioribus armis erit defensus. . . .

Post adventum Patris Salvetti in *Shansi*, Episcopus Landi commisit ei statim curam Seminarii ac instituit eum suum Vicarium Generalem quia ægra valetudo jam tentabat patientiam ejus; et ita transactis duobus annis, morbo apoplectico percussus et omnibus sacramentis munitus, die 26 Octobris, 1811, pie in Domino quievit in pago christiano *Tung-eul-kow*, ubi et sepultus est. Post annos multos, corpus ejus translatum est ad cœmeterium sacerdotum prope *Taiyuanfu*, et ibi expectat beatam justorum resurrectionem (*Ams.* Vide quoque biographiam ejus in libro *Gli Araldi*, pag. 82; et *Cro.* an. V, pag. 304).

CAPUT XX

**De Fr. Joachim Salvetti,
Episcopo et decimo Vic. Apost. Shansi et Shensi,
ac de ejus Coadjutore, Antonio a Pompejana,
Episcopo Ekinensi**

MAGNUM volumen opus esset ad vitam narrandam, integre, ac in sua mira varietate, Episcopi Joachim Salvetti, qui videtur dignus comparari sanctis antiquis Episcopis quarti et quinti sæculi Ecclesiæ: nos igitur facta simplici nota narrabimus. Ipse oriebatur in Thuscia, in oppido vocato *Bagni de Casciana*, die 29 Januarii, 1769, ex piis parentibus Juliano Salvetti et Columba Marconini, qui puerum in baptismo vocaverunt Dominicum Antonium, quæ nomina mutavit in Joachim, quum die 25 Februarii, 1787, franciscanas induit vestes inter Observantes Provinciæ Thusciae, in Conventu Sancti Romani. Vix sacerdos ordinatus, ob suas perspectas virtutes electus est Magister Novitiorum, ac etiam Lector Philosophiæ in Conventu Omnium Sanctorum Florentia, quo munere functus est tribus annis. Sed cum audisset penuriam Missionariorum in Sinis ex litteris Episcopi Landi, quod jam in votis habuerat, obtinuit sinicas missiones. Igitur die 2 Februarii, 1804, ex portu Liburnensi vela dedit Ulyssiponam petens, quo appulit die 2 Martii; et 29 ejusdem mensis navim ascendit euntem in Americam; unde 11 Junii, transfretavit et appulit Macaum die 17 Septembris. Per menses octo debuit illic opportunam expectare occasionem in Sinas penetrandi; cumque die 22 Maji, 1805, tandem naviculam ascensus pervenisset Cantonem, capitur ipse cum nautis christianis et ad triennium carceris damnatur. Die 28 Decembris, 1808, a militibus repulsus Macaum, comminata est ei pœna mortis

si amplius ingrederetur in Sinas; sed ipse transiens per Tunkinum, penetrare potuit, ac in *Shensi* pervenit: ibique amplexatus Beatum Joannem a Triora, inde transivit in *Shansi*, ac tandem, die 5 Maji, 1809, osculabatur manum amantissimi sui Episcopi Landi, qui summe lætatus est in ejus adventu.

His paucis verbis librum integrum in compendium redegimus. Causa severitatis Imperatoris qui ipsum ad triennium carceris damnaverat, quia ejus causa Pekinum relata fuerat, repetenda est ex eo quod illis diebus captus fuerat cursor ferens Missionariorum pekinensium litteras ex vel pro Cantone, inter quas erat etiam charta geographica Sinarum pro limitatione jurisdictionis Vicariatuum, ob quæstiones inter Missionarios ortas. Mandarinum detulerant Imperatori ut signum certum conspirationis Europæorum, et orta est persecutio. Duæ ecclesiæ pekinenses, ejectis Missionariis, combustæ sunt, christiani positi ad tormenta et coacti apostatare, ac in Provinciis ubique inquisitiones factæ sunt ut caperentur Europæi; sed pro Dei gratia, paulo post hæc procella sedata est, præsertim ex fortitudine Missionariorum pekinensium ex Gallia, qui noluerunt abire et se defenderunt a calumniis, unde eorum ecclesia servata est.

Defuncto igitur Episcopo Landi, Pater Salvetti suscepit regimen Missionis. Sed eheu! In ipso initio, dum sperabatur duratura pax a paucis annis apparens in Missionibus, ecce explodit iterum furiosa procella quæ ab anno 1811 ad 1862 plus minus huc illuc Dei Ecclesiam vastabit. Exiit generale decretum quo Religio christiana non solum prohibebatur, sed statuebatur strangulationis pœna Missionariis europæis, servitus perpetua sacerdotibus, flagellatio et exilium christianis qui pedibus non calcarent crucem. Hoc immane decretum vixit non solum vivente Imperatore *Kia-king*, sed quoque post ejus mortem (qui anno 1820 fulmine tactus a cœlo dum peccabat cum puero misere periit); etiam sub *Tao-koang* (1820—1850). Hæc persecutio præcedentes superavit horrores, et miseri christiani ubique a paganis accusati, fugere debuerunt vel coacti sunt apostatare, unde fere tantum pars quarta

Episcopus Athanasius Goette, O. F. M.,
quintus Vic. Apost. de *Shansi Nord*

eorum fidem servavit dum reliqui perierunt. Deus tamen non permisit ut Missionarii caperentur: tantum duo cecidere martyres, nempe anno 1816 Beatus Joannes a Triora, et anno 1820 Beatus Franciscus Clet: cœteri quamvis ubique quæsiti latere potuerunt. Ita Pater Salvetti potuit evitare capturam latens septuaginta diebus in caverna montis. Sed Beatus Joannes a Triora dum esset in *Shensi*, anno 1812, a perfido christiano proditus est: tunc ipse ex industria occurrit militibus qui veniebant ad capiendum eum, ferens in humeris cumulum palearum, sicut popularis operarius; et milites neque suspicati sunt europæum in illo bajulo, qui transiens per medium illorum ibat. Ita fugiit in *Hupei* et postea in *Hunan*, exercens apostolicum ministerium usquedum captus est, et post septem carceris menses ad mortem damnatus, die 7 Februarii, 1816, ferali machinæ alligatus, pro Christo strangulatus est.

Interim Sacra Congregatio, die 21 Februarii, 1815, eligebat Patrem Salvetti in Episcopum titulo Euriensem et Vicarium Apostolicum *Shansi* et *Shensi*. Bullæ videntur ei allatæ a duobus novis missionariis Vincentio Frontini et Antonio a Pompejana, qui nil mortem curantes potuerunt in *Shansi* pervenire anno 1816. Tunc Pater Salvetti Pekinum petiit, ubi tunc morabatur Nankinensis Episcopus Perez in loco *Hai-tien*, ibique consecratus est die 17 Februarii, 1817: et ita sub oculis Imperatoris Ecclesia prosequebatur suum iter in Sinis, frustra enitente diabolo eam penitus delere. Eodem tempore ad Sinas regressi sunt aliqui sacerdotes sinenses e Collegio Neapolitano, unde Episcopus Salvetti potuit aliquo modo missionibus providere quæ diu sine pastoribus manserant.

Episcopus Salvetti Vicariatum rexit 27 annis tali prudentia et solertia, ut fama quoque sanctitatis ejus ubique celebraretur. Plures inde electi Episcopi, nil curantes longissima itinera et incommoda viarum, iverunt *Taiyuan-fu* ut possent postea sancte gloriari ex ejus manibus suscepisse episcopalem consecrationem. Miraculis etiam ac prophetico spiritu donatus est a Deo, ut patet ex pluribus factis quæ nos ex seniorum traditione collegimus, ex qui-

bus hic ponemus tria, ne saltem pereant memoriæ.

Quadam die Episcopus dixit cuidam sacerdoti sinensi: “Tu scis quomodo trans magnum desertum Mongoliæ morantur circiter septuaginta nostri christiani ad exilium damnati, qui jam a pluribus annis faciem sacerdotis non viderunt: visne ire et eis sacramenta ministrare?”—Sacerdos respondit se iturum, at nesciebat vias. Tunc Episcopus ait: “Pro via nil timeas: quando eris ad Magnum Murum, Deus dabit tibi ductorem: tu sequere eum et feliciter pervenies ad filiolos meos exules.” Sacerdos credidit, omnia paravit et abiit. Transgressus Magnum Murum, vidensque coram se desertum illud immensum ad quod transeundum vix duo menses sufficiunt, anceps erat qua parte mundi viam capere; et ecce lupo magnus apparuit qui accessit ad mulum cui insidebat sacerdos, ponensque se ex adverso cœpit viam: mula pacifice secuta est lupo absque ullo signo timoris, et sacerdos dixit intra se: “Videamus si iste lupo est ille ductor quem dixit Episcopus a Deo pro me paratum.” Ita usque ad vespertas iter fecit præcedente lupo, et pervenit ad tentoria pastorum nomadum, apud quos pernoctavit. Sequenti die ecce iste lupo iterum sicut pridie, et ita per sequentes dies ad diversa pastorum tentoria: in vespere lupo non apparebat, sed mane statim paratus erat ad officium suum. Sacerdos miratus valde pervenit tandem ad locum ubi exules christiani morabantur, qui valde gavisii sunt ac Deum laudaverunt pro inopinato beneficio. Omnes confessi sunt et per aliquot dies sacerdos solatus est eos præsentia sua et sacrificio Missæ. Illi christiani in exilio nulla afficiebantur molestia a Mahumetanis inter quos vivebant varias artes exercentes: libere simul recitabant preces suas, unde excepta pœna privationis familiæ, satis felices vivebant. Sacerdos valedicens eis reverti voluit, et vix incœpta via, ecce iterum lupo ductor apparuit, quem mula secuta est usque ad Magnum Murum, et illic evanuit. Cum ergo sacerdos ivisset ad Episcopum sui itineris rationem redditurus, ipse antequam sacerdos loqueretur dixit ei: “Dic mihi, ille lupo egitne bene partes suas ductoris?” Sacerdos obstupuit, videns Epi-

scopum scire rem quam nullus sciebat aut humanitus scire poterat, et omnia ei narravit. Tunc christiani audientes factum, magnam habuerunt inter se disceptationem quoad illum lupum, an esset revera lupus, vel diabolus aut angelus vel anima Purgatorii; et quæstio posita est ad tribunal Episcopi, qui subridens dixit: "Erat lupus et nihil aliud, qui per Dei voluntatem hoc fecit ad roborandos vos in fide et consolandos fratres nostros in exilio, et nunc gratias agite Deo. . . ."

Alia vice dum Episcopus coram multis christianis loqueretur de regno Dei, de repente siluit, et pallido ore se vertens ac oculos longe figens ingemuit dicens: "Eheu, infelices, crimini addiderunt delictum! . . ." Interrogatus quid hoc esset, noluit loqui, et prosecutus est interruptum sermonem. Postea scitum est quod eodem momento in pago longinquo quædam virgo christiana decepta ab amasio, abortum sibi procuraverat ne amitteret honorem.

Tandem commune erat Episcopo prodigium avium. Loquens enim christianis in areis sub arbore, vel sponte aves circumvolabant ad eum sinentes se ab illo blandiri, vel ipse vocabat eas, et tunc dicebat christianis: "Videte quomodo aves mihi obediunt! quare et vos non obedietis?" Hoc factum de aviculis tam notum erat, ut ubique christiani peterent ab eo: "Ostende nobis quomodo tibi obediunt aves!" Et ipse subridens vocabat eas, et blanditis libertatem donabat, nolens ne aves ex ista obedientia perirent.

Anno 1823 Episcopus Salvetti, quia non poterat ambulare ob crurium dolorem quem acquisierat in carcere Cantonensi, elegit sibi in Coadjutorem P. Antonium a Pompejana, quem die 22 Junii, consecravit Episcopum titulo Ekinensem, et misit eum in *Shensi* ut illas missiones curaret, dum ipse morabatur semper in *Shansi*. Notitias non potuimus invenire quoad istum Coadjutorem, nisi quod erat Franciscanus ex Observantium Provincia Romana. Factus Episcopus coadjutor, ivit *Hanchungfu* et sacrum ministerium exercuit ibi usque ad 27 Martii, 1832, quando mortuus est. In epitaphio quod nunc legitur in Ecclesia *Tung-yuen-fang*, ad quam corpus ejus fuit trans-

latum anno 1888, legitur quod *labente lustro* a sua consecratione attritus laboribus vita decessit; ideo mortuus esset anno 1828; sed nequimus hoc dubium solvere, non invenientes alia documenta quoad hunc Episcopum.

Interea novi Missionarii perveniebant in *Shansi*, qui sunt: Joseph Rizzolati, Alphonsus de Donato, Ephisius Chiaï, qui postea fuerunt Episcopi; Silverius Folignani, Aloysius Martinelli et Pius Allegri; secuti a Patre Romualdo de Petra Sancta, Augustino de Carpineto, et circiter decem sacerdotibus sinensibus e Collegio Neapolitano; unde missiones principaliores habuerunt singulæ suum sacerdotem, et fides propagabatur sat abundanter ubique. Sed anno 1835, novum periculum ortum est propter epistolam latinam quæ cæciderat in manus Mandarinorum; Missionarii quamvis ubique a satellitibus quæsi, capturam evitare potuerunt; dum e contra in *Shansi* multi christiani capti sunt et coacti pedibus calcare crucem: septemdecim ex ipsis inter quos duæ virgines, nolentes apostatare, flagellis cæsi sunt ac in exilium pulsi. Parvum Seminarium debuit claudi, missis Macaum vel Pekinum juvenibus. Episcopus diu latere debuit in laqueari domus unius christiani qui solus sciebat secretum; et ita etiam hæc procella paulatim sedata est.

Anno 1835 Episcopus Salvetti, vi privilegii a Pontifice obtenti, elegit sibi in Coadjutorem P. Alphonsum Donatum de Neapoli quem consecravit Episcopum titulo Cardicensem, illumque misit in *Shensi*; dum qua suum Vicarium Generalem in *Hukwang* mittebat Patrem Joseph Rizzolati ad curandam illam Missionem in qua jam operabantur aliqui Lazaristæ, inter quos erat Beatus Gabriel Perboyre.

Durante hac procella, Gregorius XVI rem moliebatur novam ad augendas sinicas Missiones, scilicet erigebat in Vicariatus Apostolicos singulas Provincias sinenses. Ita per decretum diei 14 Augusti, 1838, (*Sar.* pag. 115), magna provincia *Hukwang* separata est a *Shensi* et *Shansi*, et P. Joseph Rizzolati electus est istius Provinciæ Vicarius Apostolicus et Episcopus titulo Aradius, quem consecravit mense Julio 1840, Episcopus Salvetti. Is, die 8 Novembris, ejusdem anni, consecrationem episcopalem

Episcopus Theotimus Verhæghen, O. F. M.
tertius Vic. Apost. de *Hupei Sud-ouest*

contulit Domino Verolles, electo Vicario Apostolico de Mongolia, qui voluit ad hoc pergere *Taiyuanfu* ut possit inde gloriari fuisse consecratus ab illo sancto viro, quem summis laudibus ipse celebrat (*Bib.* pag. 325). Etiam Episcopus Ludovicus de Besi, electus Vicarius Apostolicus de *Shantong* ad hoc ivit *Taiyuanfu*, qui fuit ab eo consecratus, die 14 Martii, 1841.

Tunc ipse Episcopus Salvetti cum suo Coadjutore cogitavit bonum esse *Shansi* a provincia *Shensi* separare in distinctum Vicariatum, et ambo Episcopi scripserunt Romam ut hoc obtinerent. Eorum petitio accepta est a Sancta Sede, sed Episcopus Salvetti non vidit hanc divisionem, quia plenus meritis moriebatur, die 21 Septembris, 1843.

Decretum hujus divisionis fert diem 2 Martii, 1844, quo tempore christiani numero erant circiter 20,000, curati a 20 sacerdotibus sinensibus et 7 Missionariis europæis. In hac divisione provincia *Shensi* et *Kansu* relicta est Episcopo Donato, dum pro *Shansi* eligebatur Fr. Gabriel Grioglio, Episcopus titularis Euriensis.

Mortem Episcopi Salvetti lacrymati sunt christiani diebus multis, et ejus memoria adhuc de generatione in progeniem benedicitur in *Shansi*. Ejus corpus, prius tumultatum *Kisien*, fuit inde *Taiyuanfu* translatum ad cœmeterium Sacerdotum prope tumulum prædecessoris sui Ep. Landi (*Ams.*, *Hie.*, pag. 55; *Bib.* pag. 320; *Gli Araldi*, pag. 91 etc.).

CAPUT XXI

De Franciscanis Episcopis Nankini et Macai

VIDIMUS quomodo anno 1691, post mortem sinensis Episcopi Gregorii Lopez, Missio Nankini venit in manus sui Vicarii Generalis, Fr. Joannis Francisci Nicolai de Leonissa. Illa Missio quæ totam amplectebatur Provinciam *Kiangsi* et *Kiangnan*, tunc numerabat circiter 30,000 christianorum, et ipsemet Nicolai sua manu baptizaverat 4000 et amplius gentilium.

Ipse igitur Vicariatum illum rexit usque ad 1697, quando nempe nominatus est Episcopus Berytensis et Vicarius Apostolicus de *Hukwang*, eo quod præcedenti anno Vicariatus Nankinensis erectus fuerat in diœcesim. Sed ipse non perrexit ad suam novam Missionem, quia eodem anno reversus est in Europam, nescimus certe qua de causa, nec amplius rediit ad Sinas. Ipse Romæ detentus fuit in officiis Congregationis de Propaganda Fide; postea nominatus est Archiepiscopus Myrensis, et semper in Urbe moratus, ubi et mortuus est in fine anni 1738, apoplexiæ morbo correptus (*Bib.* pag. 314). Ipse erat fautor Rituum sinensium sicut quoque ejusdem sententiæ erant plerique Franciscani præsertim hispani (*Bib.* num. 220; *Epistolæ*, pag. 187): forsan propter hoc, et quia hanc sententiam defendebat, quæstio manebat diu insoluta, etiam cum P. Carolus de Castorano contrarium sustinebat Romæ. Hæc est opinio nostra ex variis conjecturis, legendo hic illic documenta illius temporis; sed non audemus *certe* affirmare hanc fuisse causam quæ detinuit Romæ hunc Archiepiscopum.

Erecta igitur Nankinensi Diœcesi, primus ad ipsam regendam fuerat a Rege Lusitaniæ nominatus Episcopus Bernardinus Della Chiesa. Nescimus mysteria Coronæ

Lusitanæ, quare postea, mutato consilio, iste translatus fuerit ad Sedem Pekinensem, dum pro Nankinensi eligebatur Jesuita, Episcopus Ciceri. Attamen etiam ad hanc Sedem aliqui fuerunt Franciscani nominati, sed incuria scriptorum non multa quoad istos episcopos ad nos pervenerunt: quæ pauca scimus sufficiunt tamen ad argumentum nostrum.

Primus Minorita Episcopus Nankinensis vocatus Fr. Emmanuël de Jesu-Maria-Joseph, natione lusitanus et Primi Ordinis S. Francisci. Is vivebat pacifice in suo conventu quum die 30 Martii, 1721, electus fuit Episcopus Nankinensis, et in patria fuit solemniter consecratus; nescimus diem et circumstantias suæ consecrationis. Die 22 Junii, 1722, appulit Macaum, et paulo post ivit Cantonem ut inde pergeret ad Sedem suam. Sed vix ac cœpit possessionem ecclesiæ suæ, ecce generalis persecutio quæ illum quoque cum aliis Missionariis involvit, relegatus et ipse Cantonem. Ibi per annos fere quatuor coactus est inoperosus manere, sed anno 1728 secrete reversus est Nankinum. Non multo post recognitus, iterum captus est usque ad annum 1734, quum graviter ægrotus reversus est Ulyssiponam et ibi eodem anno mortuus, nescimus diem. Laudatur sanctitas hujus Episcopi, qui quamvis non potuerit cum grege suo commorari, per suum Vicarium Generalem et per sacerdotes sinenses, quo modo potuit illi subvenit. Die autem 24 Februarii, 1730, gaudium habuit conferre episcopalem consecrationem Fr. Petro Sanz, Ordinis Prædicatorum, Vicario Apostolico de *Fokien*, qui postea pro Christo martyr occubuit die 26 Martii, 1747, et nunc inter Beatos relatus est, ut omnes sciunt.

Secundus venit Fr. Franciscus de S. Rosa Viterbiensi, ipse quoque lusitanus, natus anno 1693 in oppido Crato, nullius diœcesis, provinciæ Ulyssiponensis, qui seraphicam regulam professus est inter Observantes Conventus Arrabidæ in eodem suo loco natali. Sacerdos ordinatus anno 1717, ob sua egregia merita celebris evasit, ut etiam a Joanne Rege Lusitaniæ dignus haberetur promoveri ad Sedem Nankinensem: Benedictus XIV, die 26 Novem-

bris, 1742, hanc regis electionem confirmavit. Episcopalem consecrationem solemniter ei contulit Cardinalis Patriarchia Ulyssiponensis die 17 Februarii, 1743; sed ipse appulit Macaum tantum sequenti anno die 15 Septembris. Propter persecutionem non potuit statim ad suam Sedem transire, ideoque per litteras diei 9 Novembris, possessionem accepit suæ diœcesis, et elegit in suum Vicarium Generalem, Jesuitam, P. Antonium Josephum Henriquez, qui postea glorioso martyrio coronatus est in *Sze-tsoan*. Post parvum temporis Episcopus clam pervenire potuit Nankinum, et Sedem suam posuit in civitate *Shan-shu-hien*; sed cum ibi non esset securus, se abdidit *Teu-li* prope *Lo-yeu*, unde per annos quinque missionem rexit. Tandem meritis cumulatus, pie in Domino quievit die 2 Martii, 1750. Sepulchrum ejus recognitum est die 11 Novembris, 1899 (*Hie. passim*).

Tertius et ultimus Franciscanus Episcopus Nankinensis fuit Aloysius Cœlestinus Spelta, de quo infra loquemur, quia suppressa hac Sede, translatus est ad Vicariatum *Hupeh*.

Quod attinet Macaum, vidimus quomodo jam ab anno 1580 Franciscani hispani* fundaverant Conventum ex concessione Episcopi jesuitæ D. Carneiro. Isti Fratres ibi curabant pueros derelictos et tenebant Collegium pro Sinensibus; sed anno 1640 ob quæstiones politicas debuerunt exire, et in Macao tantummodo Franciscani lusitani tenuerunt Conventum suum, sicut Augustiniani illic ab anno 1589, et Dominicani quoque ab anno 1597. In illa Sede diœcesana etiam Franciscani aliqui Episcopi gloriose apparuerunt. Primus fuit Frater Hilarius de Sancta Rosa Viterbiensi, qui electus die 17 Januarii, 1742, per annos septem hanc Ecclesiam gubernavit, donec ægra valetudine affectus se a munere abdicavit. Reversus in patriam, se recepit apud suos Fratres Conventus Arrabiddæ, ibique mortuus est; nescimus quo die et anno.

Alius Macai Episcopus fuit Fr. Franciscus a Nostra

* Non Capuccini, sicut dicit *Eudore de Colombran* in sua *Histoire abrégée de Macao* in ephemeride "*Politique de Pekin*", an. XV, n. 13, pag. 395. In Sinis nullus Capuccinus visus est ante annum 1922.

Prorex Jusien occidit Martyres Taiyuanfu

Domina de Luz-Chacim, qui ad episcopatum evectus die 20 Augusti, 1804, hanc Ecclesiam gubernavit 24 annis, et meritis plenus, defunctus est Macai, die 31 Januarii, 1827. Ipse quoque erat Franciscanus ex conventu Arrabidæ in Lusitania, ex quo et plurimi alii et celebres apostolici viri prodierunt. Inter alia quæ fecit iste Episcopus, notatur sollicitudo ejus qua nil curans expensas voluit habere corpus Beati Joannis de Triora qui martyrium subierat in *Hunan*. Res quidem ardua fuit, data nequitia temporis persecutionis quæ illis diebus Missiones vastabat; sed bonum exitum obtinuit, et sacerdos qui hoc negotium cum paucis christianis curabat, rem perficere potuit quin aliqua molestia a paganis afficeretur. Tunc Episcopus, toto comitante populo et clero, corpus Beati Martyris solemniter recognovit et tumulavit in ecclesia cathedrali; in qua requievit usque ad annum 1860, quando nempe hic pretiosus thesaurus Romam translatus est ac in templo Aracæli solemniter depositus (*Pal. an. I, pag. 46*).

Esset inter Episcopos Macai numerandus etiam Fr. Emmanuël de Sancto Galdino, ipse quoque Franciscanus lusitanus, qui cum esset Vicarius Apostolicus Tunkini, anno 1803 fuit translatus ad Sedem Macai; at ipse sequenti anno datus est Coadjutor Archiepiscopo Goæ in India, cui successit die 10 Februarii, 1812; quam archiepiscopalem Sedem occupavit novemdecim annis, ibique obiit die 15 Julii, 1831 (*Hie. passim; Bib. pag. 564*).

CAPUT XXII

**De Fr. Antonio Feliciani de Marano,
Præfecto Apostolico de Hong-kong**

VIX ac Angli potiti sunt insulæ *Hong-kong* anno 1839, et cœperunt illum latronum nidum in terrestrem vertere paradisum, etiam plures catholici inter novos colonos inveniebantur, qui carentes sacerdote catholico moriebantur sine sacramentis. Hoc ut rescivit Sacra Congregatio de Propaganda Fide, statim ibi instituere decrevit Præfecturam Apostolicam, et primum nominavit Præfectum Dominum Theodorum Joset. Iste pius sacerdos tunc petiit Macaum ad eleemosynas colligendas pro sua nova Missione; sed proceres lusitani et Gubernator Macaënsis repleti sunt furore et insania contra Sacram Congregationem, dicentes novam Præfecturam aperte Jus Protectoratus lusitani lædere ac violare et cœperunt persecutionem in omnes addictos ejusdem Congregationis ministros et missionarios Macai commorantes. Non solum igitur prohibiti sunt cives eleemosynas dare pro nova Præfectura, sed datum est præceptum immediatæ expulsionis ex Macao omnibus ministris Propagandæ. Erant viginti personæ quæ hiemali tempore et magna flante procella ejectæ sunt in mediam viam, sine tectu, sine rebus et sine auxilio: mandatum enim Gubernatoris urgebat, et spatio viginti quatuor horarum nullus addictus Sacræ Congregationis spirare debebat aërem Macai. . . .

Tunc ibi Procurator erat Fr. Antonius Feliciani Franciscanus, qui sua prudentia et solertia impetum persecutionis sustinuit ac injuriam reparavit, inveniens statim numero sufficienti cymbas per quas omnes una die vecti sunt *Hong-kong*, exeuntes ex unguibus milvi

macaënsis sicut columbæ, quamvis pennis et pelle lacera-
tæ, valedicens amicis tam infestis quam nullo inimico
pejoribus. Ista fuit ultima comœdia Protectoratus lusitani
in Sinis, eorumque famæ et religiositatis sigillata subsig-
natio, post fere duo sæcula protectionis quæ comparari
potest servituti: sed ex illa die Missionarii invenerunt
in *Hong-kong* illam libertatem inter Protestantes, quam
antea vix obtinere poterant lingentes pedes Gubernatoris
macaënsis catholicissimi Regis ministri.

Ejecti igitur ex Macao, exules Propagandistæ* debu-
erunt sub initio multum pati ob hiemis rigorem in tuguriis
ex arundinibus sibi celeriter præparatis; sed Præfectus
Apostolicus obtinebat statim a ministris Reginæ Angliæ
tantum terræ spatium quod sufficeret pro nova constru-
enda Ecclesia, et aliam terram pro cœmeterio et locum
pro operibus Missionis erigendis. Insuper ipsi Protestan-
tes ingentes eleemosynas libenter dederunt, ita ut spatio
quatuor mensium domus Procurationis jam fere completa
videretur quum Præfectus Theodorus Joset ex hac vita
migravit die 5 Augusti, 1842. In ejus locum Sacra Cong-
regatio suffecit Præfectum Apostolicum Fratrem An-
tonium Feliciani, qui suæ in agendis peritiæ et dexteri-
tatis optima signa dederat; commissa Franciscanis cura
animarum illius novæ Missionis.

Benemeritus et excellens hic Franciscanus in epistola
sua ad P. Ministrum Generalem, de se dat sequentes
notas utiles pro chronographia (Vide *Cronaca*, 1866, pag.
39; 220, etc.).

“Die 27 Augusti, 1845 . . . nondum complevi ætatis
annum 41; professionem emisi 28 Augusti, abhinc 23
annos; e Roma discessi 10 Martii, 1833, et veni in portum
Macao, 17 Septembris ejusdem; ibi in adjutorio Procuræ
S. C. P. F. plusquam annum steti: die 5 Octobris, 1835,
incepti iter ad meam a S. Cong. destinatam missionem in
Shansi, via *Hu-kwang* iturus; hic vero gravi infirmitate
impeditus remansi, accepta permissione ab Episcopo

*“Propagandistæ” intelliguntur missionarii a S. Cong. de Prop. Fide
missi, inter quos erant Franciscani ut Feliciani, et alii sacerdotes sive regu-
lares sive sæculares.

Salveti, Ordinario etiam hujus partis. Die 4 Augusti, revocatus a novo Procuratore, reversus sum in Macaum, officio directoris Seminarii pro indigenis oneratus usque ad 5 Augusti, 1842. Hac die in *Hong-kong* mortuo Procuratore, qua ejus successor nominatus sum et confirmatus a S. Congregatione per decretum diei 12 Decembris; tota familia Procuræ cum Seminario, die 3 Martii, 1842, expulsa, ne dicam in exilium pulsa fuit a Gubernio Lusitano Macaënsi. . . .”

In *Hong-kong* Pater Feliciani bis egit Præfectum Apostolicum, scilicet ad 3 Octobris, 1847, (sic ejus *Diarium*). Successor ejus, Dominus Forcade, M. E., illic pervenit die 12 Septembris, 1848, (cum 4 Sororibus a S. Paulo nominatis, quæ ibi curam orphanorum et infirmorum insumpserunt), et quidem cum titulo *Pro-Præfecti* et sub dependentia immediata a S. Congregatione, quæ ordinatio nullo modo afficeret jus Procuræ: hic Prælati debuit agere resuscitationem Missionis Japonicæ.

Die 23 Februarii, P. Feliciani recepit decretum suæ elevationis ad dignitatem Protonotarii Apostolici pro diocesi macaënsi et tota Missione sinica.

Durante hoc termino Præfecturæ, a P. Feliciani in festo SS. Trinitatis, die 11 Junii, 1843, magna cum solemnitate pulchra ecclesia in honorem Immaculatæ Conceptionis B. M. V. benedicta fuit, cujus lapis primarius die 7 Junii, annum antea a primo Missionario hujus insulæ, P. Michaële Navarro, positus erat, expensarum summa ad 9,000 scutata romana (50,000 *francs* tunc temporis) computata, cujus maxima pars (7,000) a Franciscanis collecta erat, sicuti P. Michaël Navarro perlustrabat insulas Philippinas pro hac ecclesia, attamen inscio gubernio, ac propterea cum parco effectui. (Hæc Ecclesia jam ab anno 1858 igne vastata est).

Similiter anno 1847, die 26 Martii, mittitur P. Romualdus Barsi a Petra Sancta pro aliis operibus missionis urgentibus ad colligendas eleemosynas in Australiam, cujus unicus Ordinarius negabat permissionem, in Novam Zeelandiam ad Americam meridiionalem. Ignoratur hujus expensivi conaminis fructus; attamen P. Feliciani

Episcopus Gregorius Grassi, O. F. M., tertius Vic. Apost.
de *Shansi Nord*

scivit uti horæ favore et extruxit domos tres majores pro Procura et Præfectura, typographiam, seminarium, orphanotrophium, duo hospitia pro infirmis et derelictis, scholas diversas pro indigenis et exteris, cœmeterium, oratoria in diversis locis pro indigenis, et ordinavit curam animarum in lingua anglica, lusitana et sinica.

Erant ei coadjutores Franciscani sequentes: 1) Pater Michaël Navarro, hispanus, qui postea fuit Vicarius Apostolicus de *Hunan*. 2) Pater Jeremias Benza a Dolcedo Liguriæ, qui, die 12 Augusti, appulsus, occupatus est in cura militum catholicorum. Semel a latronibus captus et vulneratus ad mortem, inde convaluit, et in fine Julii, 1844, suam missionem Shansinensem petiit, in qua jam post biennium, die 4 Maji, defunctus perhibetur. 3) P. Hieronymus Mangieri a S. Arsenio, qui postea edidit magnum dictionarium sinico-latinum. 4) P. Romualdus Barsi a Petra Sancta, qui postea transivit in *Shansi*, undenam tamen infirmitate captus rediit in *Hong-kong*. 5) Pater Dominicus Sgarriglia ab Assisio, qui postea fuit missionarius in *Shensi* et inde in *Shantong*. Præter hos Franciscanos Pater Feliciani habebat quosdam presbyteros europæos et sacerdotes sinenses e Collegio Neapolitano.

Durante secundo termino suæ Præfecturæ, post recessum Ep. Forcade, a die 18 Decembris, 1850, ad 20 Junii, 1855, P. Feliciani omni ope et zelo diversa opera pro exteris et pro indigenis, jam tot sacrificiis et laboribus fundata, ampliavit pro posse, et ad meliores fruges ferendos evolvit, qui labor ob nimiam fluctuationem populi maxime ingratus erat, ut videri potest variis in epistolis editis in *Cronaca* (1865-1866). Ephemeris anglica, anno 1846, de modo operationis Missionis Catholicæ ita refert: “. . . Nostri Romani-catholici fratres . . . intra nos laborant absque ostentatione et appellatione ulla ad liberalitatem nostram pro auxilio atque sine quæstu applausus nostri. . . . Regulariter convocant suos fideles in ecclesiam, sed vox pastoris et gregis non sonat in vana gloriatione suorum successorum bonorum. . . .”

Pater Feliciani autem, post 14 annos muneris sui ac apostolatus in illa insula, se a muneribus abdicavit ut

vitam ageret qua simplex missionarius, et ivit in *Shantong*. Ejus successor in *Hong-kong* fuit Dominus Aloysius Ambrosi, quem nos putabamus Franciscanum ac ut talem aliquando scripsimus; sed nunc clare scimus esse sacerdotem sæcularem Veronensem. A die 20 Junii, 1855, usque ad ejus mortem quæ accidit ei die 10 Martii, 1867, confortatus in extremis ab Episcopo Moccagatta (qui pro negotiis Vicariatus sui tunc temporis illic erat), Franciscanis suffecti sunt Missionarii de Seminario Mediolanensi, sed isti non habuerunt Procuracionem nisi anno 1867, quæ usque tunc fuerat adhuc in manibus Franciscanorum. Novi Missionarii invenerunt ergo omnia parata. Status Missionis erat iste: Missionarii exteri 8, sacerdotes indigenæ 2, ecclesiæ et oratoria 7, scholæ et orphanotrophia 7, Collegium et Seminarium 2, catholici 3,000. Quonam ergo titulo hæc missio tunc vocatur franciscana, non patet. Sed patet abunde injustitia hujus mundi in *La Hierarchie*, p. 201 prolata a Domino Spada, ex eodem Seminario in tali phrasi: "Post mortem D. Joset, missio per aliquot annos a Franciscalibus administrabatur . . . Episcopus Raimundi vere erat, quamvis non prior tempore, verus fundator missionis. . . ."

Talis *appretiatio* habuit in sequelam illam a Domino Materno Spitz, O. S. B. in ephemeride "*Catholic Missions*" (New York, 1918, pag. 32) sic constructam: "Gregorius XVI dedit curam Præfecturæ in *Hong-kong* Franciscanis (?), sed per tempus solum occasionaliter visitata fuit a Missionariis in itinere ad Sinas. In anno 1858 S. C. P. F. commisit illam Seminario Mediolanensi. . . ." Scriptor iste videtur male callere idioma italicum, in quo missionarii hi describunt sua opera, et non possunt non referre transitum fere quotidianum in Sinas tendentium Missionariorum: clarus scriptor innixus in tales fontes et cum scopo elevandi merita novorum Missionariorum incidit ergo pessime in talem injustitiam crassam, quæ certe neque ab editore neque ab aliquo e lectoribus justam repulsam usquam reperit.

Igitur P. Feliciani in *Shantong* per tres annos docuit seminaristas minores; sed die 17 Maji, 1859, debuit ire

in *Shansi*, missus a S. Congregatione, qua in missione tunc valde turbata ob quæstiones ortas inter missionarios et sacerdotes sinenses, fuit inde Vicarius Generalis electus et Rector Seminarii, cui incubuit usque ad tres dies ante mortem. Captus brevi morbo, acceptis sacramentis obiit in pace, media sub nocte diei 17 (vel 18) Martii, 1866, in residentia pagi *Tung-eul-kow*, ac ibi in cœmeterio sacerdotum sepultus (Confer Ephemeridem “Communications pro Missionariis Vicariatus *Tsinanfu*,” ann. VIII, pag. 8).

CAPUT XXIII

**De Fr. Joseph Rizzolati,
Episcopo et Vicario Apostolico de Hukwang;
ac de ejus Coadjutore Episcopo,
Fr. Joseph Novella**

ISTE laboriosus Episcopus nascebatur in oppido Clauzetto Concordiensis diœcesis die 30 Octobris, 1799, ex piis parentibus Petro Rizzolati et Dominica Tusitti. Juvenili ætate amplexus est seraphicam Religionem inter Reformatos Provinciæ Romanæ, et vix ordinatus sacerdos ad Sinas missus est anno 1828. Ab Episcopo Salvetti valde dilectus, missiones *Shansi* et *Shensi* octo annis excoluit; et, anno 1838, electus Vicarius Generalis, missus est in *Hukwang*, ubi socios habuit Missionarios lazaristas, inter quos erat Beatus Gabriel Perboyre. Eodem tempore hæc provincia, scissa a *Shensi*, erigebatur in Vicariatum, et ipse eligebatur Episcopus titulo Aradius et Vicarius Apostolicus de *Hukwang*.

Sed etiam eodem tempore in hac provincia sæviebat persecutio; et illo die quo Beatus Gabriel capiebatur, parum defuit ne caperetur etiam Pater Rizzolati qui erat in proxima cella. Dum autem idem Beatus, horrendis suppliciis superatis, glorioso martyrio coronabatur, Pater Rizzolati patiebatur aliud martyrii genus, per sex menses errans in silvis, incredibiles animi tolerans angores: neque christiani enim audebant illum hospitio suscipere, ne caperentur et illi cum ipso. Tandem viribus extenuatus secrete potuit in *Shansi* cum uno sinensi sacerdote secedere, ubi mense Julio, 1840, ab Episcopo Salvetti consecratus est.

Per annos sexdecim quibus suo Vicariatui præfuit, fere nullum diem transegit in pace, ob perfidiam Mandarinorum qui fere semper christianos vexabant accusatos a

Pater Barnabas Nanetti, O. F. M.

paganis, ut extorquerent ab eis pecuniam sub fidei prætextu, ac vi tormentorum eos cogentes pedibus calcare crucem. Quamvis autem ita persecuti, plures fuere qui constanter pro Christo horrendos sustinuerunt cruciatus, potius quam apostatare. Pretium operis esset hic epistolas multas referre Episcopi Rizzolati, quas ipse mittebat quotannis ad Præsides Propagationis Fidei Lugdunensis; sed volumen non sufficeret, ideoque lectores remittimus ad *Annales* illius Piæ Operæ, ab anno 1840 ad 1856.

Christiani sub Episcopo Rizzolati erant circiter sexdecim millia, et non obstante persecutione, quotannis aliqua centena addebantur. Parvum quoque Seminarium Episcopus aperuit in civitate *Wuchangfu*, contra quod ira diaboli tribus vicibus efferbuit, seminaristis captis et a militibus occupata domo; sed vix liberi vel ejecti ab uno loco, seminaristæ conveniebant in alium; et plures ex istis fuerunt inde ordinati sacerdotes, sicut aurum in igne probata eorum vocatione. Inter hæc Episcopus valuit totam suam immensam provinciam visitare; sed quia nimis vasta et sparsa erat Missio, petiit et obtinuit Coadjutorem Patrem Joseph Novella, quem die 23 Maji, 1847, consecravit Episcopum titulo Patarensem.

Iste Coadjutor natus est Carpasii prope Nicæam (Italia) die 13 Februarii, 1805, et Jacobus in baptismo vocatus, quod nomen mutavit in Joseph quum factus est Franciscanus inter Recollectos Galliæ. Sacerdotio initiatu perrexit Romam et ad Sinas missus est circa annum 1840; statimque suo zelo ita excelluit, ut Episcopus Rizzolati, omissis cæteris etiam senioribus missionariis, ipsum elegerit in Coadjutorem.

Sed mense Decembri, 1847, ecce nova persecutio exagitavit Vicariatum, propter malitiam unius pagani qui ambiebat domum in civitate *Wuchangfu*, ubi Episcopus collegerat juvenes seminaristas. Tunc milites irruerunt in domum, ac seminaristas simul cum P. Michaële Navarro ac Coadjutore Novella vincientes duxerunt ad Tribunal: tamen non ausi sunt capere Episcopum Rizzolati, quem simul invitantes adduxerunt sine violentia. Ipse audacter intravit coram Mandarinis, petens qua ratione talem in-

juriam jusserat contra Missionem. Ministri Tribunalis volebant cogere eum more sinico genua flectere coram Magistratu, sed Episcopus e contra sedit coram eo dicens: "Ego sum tali dignitate apud Europæos, quod tu si esses illic deberes coram me genuflectere; hic sumus pari dignitate." Mandarinus fremuit, sed non est ausus argumentari cum eo. Tunc remisit eum ad residentiam episcopalem liberum quidem, sed comitatum a militibus *honoris causa*, ut ipse dicebat, sed revera ut custodirent eum ibi ne fugeret. Paulo post emissa est a Tribunali sententia, qua ambo Episcopi Rizzolati et Novella simul cum Missionario Navarro deportarentur in *Hong-kong*. Maximis ergo incommodis toleratis ob longam viam et male a custodibus tractati, tres exules pervenerunt in *Hong-kong*, dum Missio manebat sine pastoribus, soluto Seminario, et ubique sacerdotes coacti ad fugam ne caperentur.

Videns ergo Episcopus Rizzolati se non facilius posse ad suam reverti missionem, statuit manere in *Hong-kong* et illuc vocare seminaristas suos, ut ibi in pace educati sub oculis ejus possent citius etiam ordinari. Episcopus Novella simul cum Patre Navarro paulo post in *Hukwang* reversi sunt et interruptum evangelicum ministerium resumere potuerunt; ast brevi Episcopus Novella in morbum incidit incurabilem; et cum ivisset *Shanghai* ut medicos consuleret, suusus est reverti in patriam, quamquam illi multum doleret relinquere Sinas; et ita reversus est ad suum conventum Cimellæ prope Nicæam, ibique obiit die 16 Februarii, 1872 (*Bib.* pag. 432; *Hie.* pag. 86).

Igitur Episcopo Coadjutore profecto, Episcopus Rizzolati in suum Vicarium Generalem elegit Patrem Michaelem Navarro, qui zelo apostolico plenus et animi fortitudine laudatus, onus missionis optime tulit usque ad divisionem *Hukwang* in duos Vicariatus *Hupeh* et *Hunan*, quæ divisio peracta est per decretum diei 11 Aprilis, 1856 (*Sar.* pag. 116).

Eodem tempore Episcopus Rizzolati a Sacra Congregatione revocatus est in Europam. Aliqui in hac revocatione voluerunt putare pœnam ei inflictam quia non

morabatur in suo Vicariatu. Nos latent mysteria Romæ; sed juxta nostram sententiam, si hæc fuisset pœna, non fuit ex justitia sed ex aliqua petitione sive ex *Hong-kong* sive ex *Hukwang* alicujus vel aliquorum ut de medio tolleretur importuna præsentia ejus. Non poterat enim in *Hukwang* facilius reverti, quia nimis notus Mandarinis et certe iterum captus fuisset; dum e contra manens in *Hong-kong* novos parabat sacerdotes sui Cleri, et per suum Vicarium Generalem melius poterat suæ missioni prodesse consilio quam non præsens in carcere vel coactus continuo latere. Non igitur accusandus esset vel condemnari quareus erga suam missionem.

Reversus in Italiam adhuc vixit sex annis. Multa scripsit de missionibus et aliquo tempore fuit Coadjutor Cardinalis Ferrariæ. Tandem pie in Domino defunctus est Romæ, die 16 Aprilis, 1862, sibi nomen magnum et etiam sanctitatis famam adeptus in historia Ordinis Fratrum Minorum, cui insigne decus inter Episcopos attulit (*Cro.* passim, ejus epistolæ; item *Pal.* passim; *Hie.* pag. 86, etc.; *Sar.* pag. 46. Ejus vitam et opera invenies apud alios auctores, quorum nunc exemplaria præ manibus non habemus, edita Utini, Concordiæ et in Portu Romatino, Tip. Castion ab anno 1864).

CAPUT XXIV

De Fr. Aloysio-Cœlestino Spelta, jam Episcopo Nankinensi et primo Vicario Apostolico de Hupeh

ISTE pius Episcopus natales habuit in oppido Montebello Iriæ, Dertonensis diœcesis, die 9 Aprilis, 1818, ex piis parentibus qui puerum tradiderunt educandum Jesuitis in Collegio Iriæ (Voghera). Anno 1836 ingressus est seraphicum Ordinem inter Reformatos Provinciæ Insubriæ, et vix sacerdos ordinatus Sinas obtinuit anno 1845. In diœcesi Nankinensi suum zelum exercuit, charus Episcopo Maresca, qui eum sibi in Coadjutorem a Roma postulavit et obtinuit, quamvis plures essent alii seniores ibi missionarii.

Die igitur 7 Septembris, 1848, electus Episcopus titularis Thespiensis, consecratus est ab Episcopo Maresca die 11 Septembris, 1849, in ecclesia *Tchang-kia-leu*. Per annos quinque munere Coadjutoris egregie functus est, idest, usque ad 1855, quando Episcopus Maresca infirmus coactus est redire in Europam, eidemque successit eodem anno defuncto; sed tantum per tres menses, quia Sacra Congregatio per decretum diei 21 Januarii, 1856, illam diœcesim supprimebat, et Episcopus Spelta eligebatur primus Vicarius Apostolicus de *Hupeh*. Hoc nuntium ipse accepit Manilæ in Insulis Philippinis, quo iverat ad valetudinem recuperandam.

Diœcesis Nankinensis tunc numerabat 70,000 christianorum et viginti circiter missionarios magna ex parte Jesuitas, ideoque illa missio remansit Societati Jesu commissa; dum pauci Franciscani translati sunt cum Episcopo ad novum Vicariatum *Hupeh*, qui tunc christianos habebat circiter 18,000 sub cura 14 Sacerdotum, quorum unus

Episcopus Cœlestinus Ibanez, O. F. M.,
Vic. Apost. de Yenanfu

Fidei Confessor tunc jacebat in carcere. Ex isto numero fidelium videntur detrahi alii 2,200 circiter fideles qui constituerunt eodem anno novum Vicariatum de *Hunan*, cujus primum Vicarium Apostolicum Patrem Michaëlem Navarro, die 8 Decembris, Episcopus Spelta consecravit in Episcopum titulo Cucusiensem, ut infra videbimus.

Vix compositis rebus sui novi Vicariatus, Episcopus Spelta debuit in Italiam reverti ut recuperaret valetudinem; et revera visus est sanari, unde anno 1860 iterum ad suam missionem regredi poterat. Eodem tempore, nempe die 24 Januarii, 1860, Sancta Sedes eligebat eum in Visitatorem Apostolicum omnium Sinarum Missionum, ad quod munus obeundum se minus idoneum putavit; sed ex obedientia ingratum hoc officium suscepit. Die 15 Septembris, 1861, consecrato in suum Coadjutorem Ep. Zanolì, eidem commisit curam Vicariatus *Hupei*, et suam apostolicam Visitationem incepit. At cito itinerum laboribus fractus, et multa passus ob recrudescentiam morbi pectoris quo semper a juventute laboraverat, pie in Domino obdormivit in civitate *Wuchang*, die 12 Septembris, 1862; ibique sepultus est in loco *Hungshan* extra urbem, ubi adhuc ejus sepulchrum cernitur (*Sar.* pag. 52; *Mem.* pag. 165). (*Cro.* passim ejus epistolæ et alia scripta).

CAPUT XXV

De Fr. Alphonso Donato, Episcopo et primo Vicario Apostolico Shensi et Kansu

NEAPOLI natus est iste pius Episcopus anno 1804, sed nescimus de qua familia; ejus cognomen ab aliquibus scribitur *De Donato*, sed nos dicimus simpliciter Donato. Sexdecim annos natus factus est Franciscanus inter Observantes Provinciæ Neapolitanæ, et ad Sinas pervenit anno 1833, ubi statim sui zeli insignia documenta dedit, unde et meruit fere statim eligi in Episcopum Coadjutorem, et die 9 Septembris, 1835, ab Episcopo Salvetti consecratus est ac missus ad regendas missiones *Shensi et Kansu*.

Ex ejus epistolis ad Præsides Pii Operis Propagationis Fidei Lugduni (ab anno 1836 ad 1847) editis in eorum Annalibus, apparet quanta passus est in hac provincia, coactus hac illac errare ad evitandam capturam cum suis pueris quos educabat pro Seminario; unde tandem coactus est redire in *Shansi*, apud seniores Episcopum Salvetti, cujus et morti adstitit ac de jure successit. Universum Vicariatum rexit viginti mensium intervallo, antequam nempe in ejus manus venirent decreta divisionis *Shansi et Shensi* et Bullæ Apostolicæ pro Vicario novo in *Shansi* electo.

Die igitur 13 Junii, 1845, locum habuit per ejus manus consecratio episcopalis Fr. Gabrielis Grioglio in pago *Sin-li-tsun*, magno cum christianorum gaudio pro novo Episcopo eis dato. Rebus inde compositis pro statuta divisione, Episcopus Donato secum ducens septem subdiaconos et Patrem Silverium Folignani perrexit in *Shensi*, ut novam suam sedem ibi stabiliret. In divisione remanserant ei circiter 13,000 christianorum, et circiter ad 2000

fideliū in *Kansu*, quæ provincia, ubi multi Mahumetani sunt, remansit unita Vicariatui *Shensi* usque ad 1878: missionarii franciscani erant sex, et tres vel quatuor sacerdotes sinenses e Collegio Neapolitano.

Dolendum est quod multæ memoriæ hujus temporis perierunt dolose aut fortuito, nescimus certe, in incendio domus quæ et archivum devoravit. Interrogantes autem seniores potuimus ex traditione multa facta colligere ab anno 1846 ad 1870 circa Vicariatum *Shensi*, juxta quæ prosequimur narrationem nostram.

Cum ergo Ep. Donato venisset in *Shensi*, in principio fuit valde anceps pro seligendo loco ubi statueret sedem suam, ad evitandas paganorum molestias: non enim audebat in civitate *Sianfu* se stabilire vel in aliquo christianorum pago nimis noto, timens se et illos in discrimen adducere præsentia sua, ob continuum periculum denuntiationis ad Tribunal ex parte paganorum. Tunc fuere quidam christiani de pago *Ku-lu-kia*, subpræfecturæ *Kaolin*, qui suaserunt Episcopo ut se reciperet in locum *Tung-yuan-fang*, non longe ab eis et fere æquidistantem ab aliis pagis circum, extra viam communem ad 5 stadia sinica a *Kaolin*. Acquievit Episcopus, et aptatis sibi aliquot ibi speluncis, fixit sedem suam, parvum oratorium et Seminarium. Visa est divinæ Providentiæ dispositio electio hujus loci, ut pluries probatum est: si enim Episcopi sedes alio in loco fixa fuisset, dubie servari potuisset a continuis latronum vel militum excursionibus quæ ubique hanc infelicem provinciam devastant. Ita factum est ut paucae illæ speluncæ cursu annorum creverint in pagum, magnis muris munitum sicut parvum Medii Ævi fortilium.

Statuta residentia, Episcopus totus incubuit ad rectam Vicariatus dispositionem; et zelo suo certe magna opera fecisset, si diu vivere ei datum fuisset. Sed e contra nimia obesitate oppressus et ægra valetudine afflictus, nec valuit suas sparsas oves visitare; idcirco festinavit sibi in Coadjutorem eligere Patrem Ephesium Chiaï, vi privilegii pontificii quo fruebatur eligendi quemcumque sibi placuisset, et die 24 Januarii, 1847, ipsum consecravit Episcopum titulo Thienensem, eique commisit curam

Visitationis ad christianitates, dum ipse prosequeretur docere seminaristas suos Theologiam, scribens eis quotidie lectiones, ob penuriam librorum. Ast cito in gravem morbum incidit, et die 20 Maji, 1848, in Domino obdormivit. Erat vir mitissimus, omnibus charus et omni præditus virtute boni pastoris; unde ipsius mors fuit diu lacrymata et nomen ejus in benedictione manet. Nunc corpus ejus quiescit in ecclesia *Tung-yuan-fang* ad latus Evangelii prope altare majus (*Hie. Ams.*, etc.).

Episcopus Ephrem Giesen, O. F. M., cum suo Clero indigena

CAPUT XXVI

De Fr. Gabriele Grioglio, Episcopo et primo Vicario Apostolico de Shansi

ISTE pius Episcopus natales habuit in oppido Moretta diœcesis Taurinensis die 7 Octobris, 1813. Septemdecim annos habens factus est Franciscanus inter Observantes Provinciæ Taurinensis, et vix sacerdos obtinuit sinicas missiones anno 1840. Erat ei socius itineris Pater Aloysius Moccagatta, quocum ut posset in *Shantong* intrare, debuit diu latere clausus in capsâ inter merces mercatorum in sentina navis; nam persecutio graviter sæviebat, et si caperentur missionarii exteri statim damnati forent ad strangulationem.

E *Shantong* Pater Gabriel ivit in *Shansi*, ibique sacrum ministerium exercebat quum die 2 Martii, 1844, eligebatur Episcopus titularis Euriensis et primus Vicarius Apostolicus provinciæ *Shansi* sejunctæ a *Shensi*. Ipse nolebat munus sumere propter scrupulos humilitatis suæ; sed debuit caput inclinare et passus est consecrari die 13 Junii, 1845. In divisione Vicariatus relictî sunt ei 8000 christianorum, sub cura quatuor missionariorum et sexdecim sacerdotum sinensium, tum ex locali Seminario tum e Collegio Neapolitano. Episcopus nolens amittere opera missionariorum qui docerent in Seminario, dum urgebat propagationis opus, sibi sumpsit onus docendi seminaristas, quotidie tenens quatuor aut quinque lectiones; reservato tempore vacationum pro sacra Visitatione, sicut ipse narrat in sua epistola ad Ministrum Generalem petens ab eo missionarios novos. Semel etiam incidit in manus paganorum, qui fune ei ad collum alligato jam trahebant ad mortem, quum ex industria famuli sui et christianorum potuit fugæ tradere, dolens tamen pro amissa martyrii corona.

Dum igitur zelo Episcopi et suorum missionariorum omnia procedebant in pace et multi pagani convertebantur ad fidem, propter ingratam quæstionem ortam inter missionarios et sacerdotes sinenses, Roma putavit bonum revocare Episcopum, et mittere in *Shansi* Visitatorem Apostolicum, qui fuit Episcopus Moccagatta.

Die igitur 13 Junii, 1862, Episcopus Grioglio reliquit Vicariatum in manibus sui Vicarii Generalis, Fr. Antonii Feliciani, qui jam fuerat Præfectus Apostolicus in *Hong-kong*. Discessio Episcopi valde doluit christianos ex *Shansi*, unde et cum Visitatore postea multoties, et etiam fere tumultuario modo, repetebant Episcopum suum quem putabant calumniatum; sed tandem composita est quæstio et christiani quieverunt.

Reversus in Europam Episcopus Grioglio se a munere abdicavit Vicarii Apostolici, et reliquam vitam in pace duxit conventus sui Salutiis in Pedemontio, ubi et pie quievit in Domino die 9 Januarii, 1891. Dum ferebatur ad sepulchrum, magna pauperum turba feretrum sequebantur plorans: spatio enim 28 annorum nutriebantur ab eo, qui pauperum patris nomine ditatus venerabatur ut sanctus (*Ams. Aom. an. X, pag. 31; Hie. etc.*).

CAPUT XXVII

De Fr. Aloysio Moccagatta, Episcopo et Vic. Apost. Shantong, inde in Shansi

PRAECLARUS iste Episcopus ortum vidit die 9 Octobris, 1809, in oppido Gamundio Alexandrinæ diœcesis, ex piis parentibus Rocho Moccagatta et Angela Maria Talpone. In baptismo vocatus Carolus Antonius, hoc nomen mutavit in Aloysium quum factus est Minorita in Observantium Provincia Romana die 14 Octobris, 1826. Sacerdos ordinatus die 23 Aprilis, 1833, quinque annis se exercuit in concionibus ad populum in territorio Status Pontificii; sed desiderio missionum actus, petiit Romam ut addisceret linguas in Collegio Missionariorum Sancti Bartholomæi in Insula. Anno 1840 clausus in capsâ infra mercatorum merces in sentina navis, vix respirare valens inter asserum fixuras, penetravit in Sinas cum P. Gabriele Grioglio; ac sub veste medici ambulantis ac vendentes medicinas, superatis immensis periculis terra marique, pervenit lætus in *Shantong* apud Episcopum Ludovicum de Besi. Iste, ibi quoque novus quia a paucis diebus possessionem acceperat sui Vicariatus, habens tantum unum sacerdotem sinensem vocatum Linum, valde lætatus in illius adventu, statim elegit eum Vicarium Generalem, et ei commissa missione *Shantong*, perrexit in *Kiangnan* qua Visitator et Administrator Apostolicus.

Relictus ita solus Pater Moccagatta, totum suum zelum inter magnas difficultates exercuit, per triennium circuiens christianitates omnes; tamque egregie omnia fecit, ut tandem reversus Episcopus summis laudibus Romæ scribens commendaverit, petens eum in Coadjutorem,

quem statim obtinuit: et nil curans protestationes humilitatis ejus, die 11 Maji, 1845, ipsum consecravit in Episcopum titulo Zenopolitanum.

Tunc Dominus de Besi suaviter decepit eum, iterum relinquens solum sub prætextu Visitationis suæ; sed re quidem vera quia ægra valetudine afflictus, cogitabat reditum in patriam, sicut fecit die 21 Novembris, 1847: ita Vicariatus fuit in manibus Episcopi Moccagatta. Ipse expectabat venturos ad adjuvandum eum Patres Jesuitas, quibus illa missio commissa fuerat, et tandem duo venerunt. Sed quia isti volebant erigere Collegium in ejus Vicariatu, cujus necessitatem Episcopus eo tempore non videbat, noluerunt aut non potuerunt cum ipso convenire; ideo et abierunt. Tunc Episcopus scripsit ad Ministrum Generalem Ordinis Minorum petens missionarios, loco Patrum Jesuitarum qui hanc missionem reliquerant; et paulo post missi sunt ei quatuor optimi sacerdotes, inter quod Fr. Hannibal Fantoni, quem Episcopus inde constituit suum Provicarium; et P. Eligius Cosi, quem ipse fecit secretarium suum et Rectorem Seminarii.

Missio in *Shantong*, quæ tunc numerabat circiter 5000 christianorum, spatio viginti annorum ad 20,000 crevit, ac multæ ecclesiæ, scholæ et oratoria ubique erecta sunt, et Seminarium florens, unde prodierunt optimi sacerdotes.

Inter istas consolationes tamen Episcopus multa debuit pati ex malignitate paganorum et propter rebelles qui, depopulantes provinciam, etiam multis afficiebant molestiis christianos. Anno 1862 Episcopus plorare debuit mortem juvenis missionarii Patris Joannis Mariæ Molina de Andria, qui die 26 Martii a rebellibus captus ac per longum iter ab ipsis ligatus pertractus, in via relictus est mortuus.

Eodem ferme tempore Episcopus obtinere potuit a Gubernio sinico restitutionem antiquæ ecclesiæ seu domorum in civitate *Tsinanfu*, quæ sæculo præcedenti fuerant fisco addictæ. Dumque lætabatur in progressu suæ missionis, electus est Visitator Apostolicus in *Shansi*,

Episcopus Trudo Jans. O. F. M., quintus Vic. Apost.
de *Hupei Sud-ovest*

ad componendam quæstionem ortam inter missionarios et sacerdotes sinenses. Ingratum hoc munus ex obedientia suscepit, et secum ducens P. Eligium Cosi qua secretarium, in *Shansi* perrexit.

Rebus illic aliquo modo compositis, Ep. Moccagatta reversus ad suum Vicariatum, elegit sibi in Coadjutorem Episcopum Eligium Cosi, quem die 5 Februarii, 1865, consecravit; et quoniam eodem tempore electus fuerat Administrator Apostolicus in *Shansi*, tradidit ei curam Vicariatus sui ut posset ire ad hanc provinciam, ubi requirebatur præsentia ejus ob mortem Vicarii Generalis P. Antonii Feliciani, nondum plene sedata discordia sacerdotum. Perrexit ergo *Taiyuanfu* et regimen suscepit illius missionis exagitatae. Accepit ad obedientiam aliquos sacerdotes, qui tandem se humiliaverant, et finita est quæstio; mutatis etiam duobus aut tribus missionariis europæis ex *Shansi* in *Shantong* ac viceversa. Rebus compositis, visitavit totum Vicariatum, ubique restaurans laxatam disciplinam christianam, aperiens scholas catechumenorum et alia missionis opera perficiens.

Eodem tempore venerant in *Shansi* tres novi missionarii, Gregorius Grassi (ex *Shantong*), Franciscus Fogolla et Elias Facchini, qui postea fuerunt martyres. Et quia Episcopus debebat ire Romam pro Concilio Vaticano, mandatum dedit Patri Isaïæ Spravalero Rectori Seminarii, qui artem bene noverat architecturæ, ut erigeret in urbe *Taiyuanfu* novam ac pulchram cathedralem; et creato Vicario Generali Patre Paulo Carnevali, iter Romam versus aggressus est cum aliis Episcopis sinensibus pro Vaticano Concilio, cui cum illis adfuit ab initio usque ab ejusdem Concilii interruptionem ob captam urbem ab exercitu italico anno 1870, ut omnes sciunt.

Eodem tempore Sacra Congregatio Episcopum Moccagatta definitive transtulit ad Vicariatum *Shansi*; et ipse obediens, quamvis dolens se dividi a filiis suis de *Shantong*, reversus est *Taiyuanfu* anno 1872. Valde gavisus est pro nova cathedrali ecclesia jam completa, sed dolens, quia prima Missa ibi celebrata, debuit eodem die applicari pro

ejus architecto, nempe pro Patre Isaia, eodem die defuncto.

Reversus igitur in *Shansi*, Ep. Moccagatta ætate jam gravis, statim sibi elegit in Coadjutorem Patrem Paulum Carnovali, quem die 19 Maji, 1872, consecravit Episcopum titularem Maximopolitanum, eique commisit curam christianitatum ad Meridiem quæ nunc efformant Vicariatum *Luanfu*. Iste Coadjutor natales viderat in oppido Frixionaria, Alexandrinæ diœcesis in Pedemontio, anno 1827; sed Franciscanis adscriptus Provinciæ Bononiæ, nunc SS. Redemptoris. Ad Sinas missus anno 1857, zelo suo animas multas salvavit. Factus Coadjutor, suas duplicavit vires pro incremento missionis, nil sibi parcens; sed cum pervenisset *Luanfu*, ex nimio labore in audiendis confessionibus incidit in febrim, quæ brevi invalescens eum traxit ad sepulchrum die 24 Martii, 1875 (*Cro.* passim, ejus epistolæ).

Tunc Ep. Moccagatta secundum Coadjutorem elegit, scilicet P. Gregorium Grassi, suum ex sorore nepotem, nominatum Episcopum Orthosiensem die 28 Januarii, 1876, et eodem anno, die 19 Novembris, consecratus *Taiyuanfu*. Novus Coadjutor et senex Episcopus per triennium valde passi sunt ob flagellum siccitatis et famis, quod vastavit Sinas ad Septentrionem, immensam hominum cladem ubique faciens ab anno 1877 ad 1879; in sola Provincia *Shansi* ad 4,000,000 numerati sunt homines fame necati, idest tertia pars populi. Et quamvis duo Episcopi omnia possibilia media invenerint ad suos christianos salvandos a communi flagello illius horrendæ siccitatis in qua per triennium non cecidit pluvia, non potuerunt impedire quominus morerentur christiani pauperiores circiter ad 4000, fame et peste necati. Unica consolatio in tam diro flagello, fuit innumerabilis multitudo puerorum et paganorum in extremis per baptismum missa ad cælum ad augendum numerum angelorum.

Sed Episcopus Moccagatta paulo post lumine orbatus est, et per sex annos nil aliud facere potuit quam Rosarium Mariæ Virginis recitare; donec sicut lampas cui deficit

oleum placide ac serene in Domino quievit die 6 Septembris, 1891. Episcopus Grassi ejus successor jussit ei fieri solemnissimas exequias, ut ipsi Sinenses numquam similes viderint, ad eorum confutandam calumniam quod christiani non curant mortuos suos. Ejus corpus nunc jacet cum aliis Episcopis et sacerdotibus in cœmeterio *Si-kien-ho* non longe a *Taiyuanfu*.*

* Vitam mirabilem hujus Episcopi jam nos edidimus uno libro cui titulus *Le Avventure di un Missionario in Cina. . . Modena, Tip. Dell' Immacolata, 1909*. Confer quoque *Aom.* passim ab anno 1882, ubi sunt epistola et alia quoad hunc Episcopum. Item *Cro.* passim, *Hie.* etc.).

CAPUT XXVIII

De Fr. Michaële Navarro, Episcopo et primo Vic. Apost. de Hunan

ISTE piissimus Episcopus natus est Granatæ in Hispania, die 4 Junii, 1809, ex nobili familia; pater ejus vocabatur Michaël Navarro, mater vero Josepha Laudete. Anno 1827 factus est Franciscanus inter Alcantarinos Provinciæ S. Petri de Alcantara, et anno 1842 jam erat missionarius in *Hong-kong*, unde postea transiit in *Hukwang*, ubi strenue laboravit et multos paganos ad Christum convertit. Vidimus eum prima vice captum et deportatum in *Hong-kong* cum duobus Episcopis Rizzolati et Novella.

Clam reversus in *Hunan*, anno 1850 scripsit ad Episcopum Rizzolati quomodo illic invenerit christianos sat devotos, eo quod fuerant calumniati, dum eorum defectus dependebant potius ab incuria sacerdotum sinensium quam ex malitia christianorum. Sequenti anno fundavit alias christianitates pariter in *Hunan*, et novam ecclesiam benedixit in pago *Pebian*. At pagani excitati a studentibus novam persecutionem moverunt: Pater Michaël cecidit in manus eorum et vix per miraculum Dei illa vice evitavit martyrium et fugere valuit; dum ecclesia et domus *Heng-chowfu* destructionem passæ sunt et christiani expoliati suis rebus. Factus interim Vicarius Generalis, hoc munere functus est usque ad divisionem Vicariatus, quando nominatus Episcopus Cucusiensis, die 8 Decembris, 1856, fuit consecratus ab Episcopo Spelta, adstantibus tredecim missionariis et turba copiosa christianorum in civitate *Wuchangfu*.

In divisione Vicariatus dati sunt ei 2200 christiani, dum 16,000 remanebant Vicariatui de *Huheb*. Episcopus

Episcopus Adalbertus Schmuecker, O. F. M.
septimus Vic. Apost. de *Shantong Nord*

duplicavit vires suas ad multiplicandum suum pusillum gregem; sed duo ex ejus presbyteris sinensibus e Collegio Neapolitano moverunt persecutionem in Episcopum, quia redarguit vitia eorum, et ipsi calumniati sunt eum Romam. Tunc Episcopus ut rescivit hoc, misit vindicias suas ad Episcopum Spelta, qui tunc Romæ morabatur, ut defenderet eum apud Sacram Congregationem. In epistola diei 9 Julii, 1859, ad eundem Episcopum scribebat:

“ . . . Hic in *Hunan* habeo duos . . . ambo dant mihi parum fastidii, sed præsertim N. Ipse quocumque vadit ecce mulieres ridentes: amat loqui cum illis sub prætextu quod sunt consanguineæ. Debui multoties arguere eum, imo scribere minando punitionem. Ipse irritatus de hoc, ut mihi dictum est ab uno cui ipse dixit, me accusavit apud Sacram Congregationem. Oportet facere quod Sacra Congregatio cognoscat quod si aures præstat accusationibus Sinensium, Prælati despicientur in Sinis et non potuerunt hic diu consistere, quia sinenses sacerdotes de facile possunt movere consanguineos suos ad scribendum, ne dicam ad calumniandum Superiores; et Sacra Congregatio quæ longe est a loco et ignorat quam de facile Sinenses conficiunt calumnias, credet ipsis et Superiores deturbabuntur, timendumque est ne tandem Schismatici deveniant. Vestra Excellentia, ut mihi dictum est, etiam fuit accusata. Oportet prævidere futurum et impedire mala quæ evenire possent. Cum aliquis accusat, expediret quod S. Cong. sumeret informationes tam de re, quam de circumstantiis accusatoris. . . . Si Sinenses possent omnes Europæos eiicere, puto quod essent contenti. Sed quid inde? Unusquisque sederet in sede sua cum flabello vel pipa in manu ad colloquendum, ridendum, vel jaceret in lecto piger, quin de Christianis curaret, et de conversione infidelium, de S. Infantia, scholis, etc., actum esset. Semper debemus clamare et stimulare illos ut aliquid agant. Si ipsi non essent pigri, a libris abhorrentes et haberent zelum, quantum jam fecissent! At ipsi timent plus quam nos, et non se movent nisi quia nos timent. Nonne ita est? Propterea nunc Romæ est tempus loquendi, ut Missiones istius nationis non patiantur detrimentum. Non dubito

quin Exc. Vestra præsentia Romæ multum juvabit Missionibus in futurum. Sed non ibi maneat, revertatur cum primum poterit; aliter malum erit pro Missionibus et credent Sinenses quod deponere episcopos facilius quam bibere *Cha* (the). Pro suo honore revertatur quàm primum. Moveant Exc. Vestram lacrymæ christianorum, et non faciat sicut alii qui Romam iverunt, et ibi manserunt . . . . (*Ex Archivo Missionis Hunan*).” Effectus hujus epistolæ fuit electio Episcopi Spelta in Visitatorem Apostolicum omnium Missionum Sinarum, ut vidimus, et forsán etiam calumniarum in eum post mortem.

Anno 1860 Episcopus Navarro plures paganos convertit quam in aliis annis, et pueri baptizati in articulo mortis fuerunt 3000 et amplius, sicut ipse scribit die 30 Decembris ad eundem Ep. Spelta, cui et subjungit: “Ambæ istæ Missiones de *Huquan* sunt proprie duo magna ossa rodenda a nobis qui dentes non habemus” (*Ex eodem Archivo*).

Anno 1861 dolorem habuit amittendi meliorem quem habebat sacerdotem, Dominum Paulum *Chang*, qui propter Fidem horrenda supplicia peressus, Confessor Fidei occubuit mense Martio. Eodem tempore persecutio iterum mota est, unde ivit in *Hankow* ut loqueretur cum Prorege; sed maxima cum difficultate reverti potuit ad suam missionem in *Siantan*.

Sed anno 1862 persecutio ferocius explosit; fere omnes Ecclesiæ destructæ sunt, missionarii omnes fugati, christiani suis rebus expoliati, et Episcopus coactus est ire Pekinum petiturus a Regente Imperii protectionem, juxta tractatus cum Nationibus; sed tantum obtinuit bona verba et nullam damnorum indemnitatem; vix per biennium laborans potuit ruinas suæ missionis reparare aliquo modo. Ista persecutio non est confundenda cum persecutione anni 1858, quam ipse describit ad Ministrum Generalem (*Pal. an. I, pag. 92*). Nam illa vice, dum ipse Episcopus morabatur in *Hengchowfu* de repente captus est et in carcerem detrusus, ubi per 44 dies mansit inter vitam et mortem, quia aliqui Mandarini sanguinem ejus

sitiebant; sed tandem damnatus est ad deportationem in *Hong-kong*. Attamen dum illuc perduceretur, cum pervenisset ad contermina Provinciæ *Hunan* potuit decipere mandarinum qui custodiebat illum, et ita evasit e manibus ejus, et tandem ad suam missionem reverti potuit.

Semper inter angustias vivens, Ep. Navarro suo zelo et patientia, adjutus tantum a tribus missionariis europæis, potuit numerum duplicare ovium suarum. Sed ejus prima consolatio toto tempore sui regiminis fuit Sanctæ Infantiae opus: in nullo alio Vicariatu franciscano in Sinis illo tempore baptizati sunt tot pueri in extremis sicut in *Hunan*; ad minimum 3000 quotannis, sed plerumque 6000, et etiam 8000 et amplius fuerunt pueri baptizati; plusque fuissent si majores suscepisset oblationes ex Europa.

Ex dispensatione Pontificis non ivit ad Concilium Vaticanum, propter necessitates missionis; nam illo tempore aliqui sacerdotes sinenses moliti sunt conspirationem, sicut antea in *Shansi*, ut ex missione eiicerentur Europæi. Longum esset hic narrare quanta Episcopus passus est ob proterviam aliquorum ex presbyteris e Collegio Neapolitano qui se ostenderunt incorrigibiles et excitantes christianos contra missionarios; unde plurimæ seditioes ortæ sunt, et Episcopus suspendere debuit seditiosos. Isti calumnias suas Romam rescripserunt, et quamvis S. Congregatio non crediderit illis contumacibus, tamen Episcopus debuit multum pati; præsertim etiam quia pauci sui missionarii decepti a Sinensibus non approbabant Episcopi necessariam severitatem, et aliis de causis.

Sentiens autem se annis gravatum, Episcopus Navarro petiit et obtinuit Coadjutorem Patrem Ezechiam Banci, quem ipse die 15 Maji, 1872, consecravit. Sed iste fere semper infirmus, coactus est redire in Europam; ideo alium obtinuit in locum ejus, nempe Patrem Eusebium Mariam Semprini, quem consecravit die 28 Maji, 1876.

Ultimi anni Episcopi Navarro non fuere felices ob solitas persecutiones paganorum, et non totalem concordiam cleri et missionariorum, quorum alii appro-

babant, alii vero reprobabant rationes ejus agendi; sed tandem plenus meritis, inter lacrymas bonorum pie defunctus est die 9 Septembris, 1877 (*Archivum Missionis Hunan*; *Cro.* passim, ejus epistolæ; et *Pal.* passim alia documenta quæ per extensum narrat quæ hic leviter tantum tetigimus).

Episcopus Modestus Everærts, O. F. M.
quartus Vic. Apost. de *Hupei* Sud-ouest

CAPUT XXIX

De Fr. Eligio Cosi, Episcopo et tertio Vic. Apost. de Shantong

IN OPPIDO Pontassieve Florentiæ diœcesis natus est iste doctus Episcopus die 15 Maji, 1819, ex piis et pauperibus parentibus, qui puerum in baptismo vocaverant Petrum, quod nomen ipse mutavit in Eligium quum factus est Franciscanus inter Observantes Provinciæ Thusciæ anno 1839. Sacerdos ordinatus die 24 Augusti, 1843, post quatuor annos ivit Romam pro studio linguarum; et anno 1851, visitata Palæstina, transiit ad Sinas, et pervenit in *Shantong* anno 1853.

Linguam sinicam tam bene didicit, ut etiam potuerit invenire alphabeti speciem, ad romanizationem characterum sinensium, additis litteris ex conventionem utendis deficientibus latinis litteris ad quarumdem vocum emissionem. Singuli enim transcribunt europæo modo juxta proprium alphabetum, unde impossibile fit ut sine caractere sinico Europæi et Sinenses ob has varias transcriptiones possint sensum sinicum capere; dum cum alphabeto invento a Patre Cosi facillime et ipsi Sinenses intelligunt ac scribunt linguam istam sine hieroglyphicis sinensibus. Ut Imperator Austriæ rescivit hanc inventionem, misit ad Patrem Cosi machinam typographicam ac characteres novos, summis landibus honorans eum. Prodiere libri scripti cum ista methodo, et christiani didicerunt novam scripturam; ideo sperabatur bonus exitus et quod ista inventio foret statim ab omnibus europæis adoptata. Sed infausta ratio salvandi unusquisque honorem proprii alphabeti, retinuit missionarios; et inventio jam moribunda apparet, quamvis Episcopus Ibanez in *Shensi Nord* conetur adhuc eam tenere vivam.

Quoniam omnia alphabeta Europæorum non dant verum sonum characterum sinensium, quidquid dicant e contra Galli, Angli, Germani, Hispani, Itali, etc.; visum esset bonum pro faciliore evangelizandi methodo, adoptare omnes alphabetum conventionale Patris Cosi. Sed unusquisque abundat in suo sensu; et confusio romanizationis, quinquies saltem nunc in Sinis duplicata tot dictionariis in quinque linguis, torquet caput missionariorum; dum spatio trium mensium omnes utentes methodo Patris Cosi possent loqui et legere sinice. . . . Si autem homines convenire possent omnes in aliquod bonum commune, jam non essent filii Adam; nil mirum si adhuc in Sinis triumphat Turris Babelis! . . .

Sed certe majorem sibi laudem comparavit Pater Cosi cum electus est Episcopus Coadjutor in *Shantong*, et anno 1870 renuntiatus Vicarius Apostolicus, reversus a Concilio Vaticano, plenis numeris complevit boni pastoris partes. Vicariatum rexit annis quatuordecim, omnia multiplicans missionis opera. Anno 1882 reversus in Europam ob oculorum infirmitatem qua graviter laborabat, Lutetiæ Parisiorum duplicem chyrurgicam operationem subiit, sed exiguo fructu. Sequenti anno ad suam reversus missionem, totum Vicariatum visitavit, et forsan istorum itinerum labores causa fuere apoplexiæ qua paucis diebus a reditu suo percussus est, prima vice, benigne ut videretur sanari; unde et potuit in Nocte Nativitatis Domini Missam Pontificalem cantare et novi anni festa peragere lætus: at die 2 Januarii, iterum apoplexia percussus, agonizavit usque ad 12 diem ejusdem mensis, anni scilicet 1885, et pastor bonus animam Deo reddidit inter lacrymas omnium (*Aom.* an. IV, pag. 76; *Gli Araldi*, pag. 98; *Hie.* etc.).

CAPUT XXX

De Fr. Ephasio Chiaïis, Episcopo et secundo Vic. Apost. Shensi et Kansu

IN OPPIDO Casolino in Pedemontio, anno 1807, oriebatur iste Episcopus, ingenuis parentibus, quorum majores e Gallia fugerant anno 1789, ne spectatores essent et participes horrorem Rebellionis Gallicæ. Puer educatus est a quodam Patre Capuccinorum Ordinis, et sexdecim annos natus, factus est Franciscanus in Provincia Sancti Thomæ Taurinorum. Vix sacerdos petiit Romam pro studio linguarum et missus est ad Sinas anno 1833, una cum Patre Antonio Feliciani et Domino Ludovico de Besi, quos jam cognoscimus.

Appulsus Macaum, obstacula invenit ad penetrandum in Sinas ex parte Gubernatoris lusitani; sed ipse qui indole erat audax et nil timebat, noluit alicujus subesse jugo, et consilio secrete habito cum duobus mercatoribus sinensibus, cymbam ascendens, e Macao fugiit nil curans mortis pericula, et feliciter pervenit in *Shansi* apud Episcopum Salvetti. Iste misit eum in *Shensi* qua suum Vicarium Generalem, quo munere functus est etiam sub Episcopo Donato post Vicariatus divisionem, donec ab eodem electus Coadjutor, consecratus est Episcopus titulo Thienensis, et eidem successit.

Spatio 36 annorum quibus rexit Vicariatum, solertiæ, prudentiæ ac fortitudinis animi insignia monumenta reliquit. Magnum volumen replerent res ab eo gestæ et egregia quæ fecit opera; nos pauca dicemus tangentes principaliora facta.

Defuncto Episcopo Donato, ut vidimus, novus Episcopus ordinavit septem sacerdotes sinenses: isti fuerunt primi qui prodierunt ex Seminario *Tung-yuan-fang*, quos

usque ad dies nostros secuti sunt alii 108, et sequentibus annis alii multi prodibunt. Hoc factum innuimus etiam ad aliud factum probandum. Sacerdotes sinenses Vicariatus *Shensi*, educati a missionariis ea disciplina religiosa quam sequuntur, clerici franciscani in suis conventibus, si non omnes optimi evaserunt, omnes tamen boni et satis zelantes notantur; et numquam usque ad dies nostros ausi sunt aperte inobedientes se ostendere ac etiam rebelles, sicut apparuerunt aliqui educati Romæ et Neapoli, pertinentes ad alios Vicariatus. Hoc denotat, quod certe non urget necessitas clericos mittendi in Europam ut fiant Doctores in utroque; quia redeuntes pleni inani æstimatione scientiæ, quam didicerunt sæpe pejus quam non in sinensibus Seminariis, fiunt ordinarie inutiles in missionibus, et Episcopi nesciunt quo modo illis uti. Sed hæc nostra opinio non impedit quominus intelligamus esse bonum et laudabile imo valde desiderandum quod aliqui electi (gallice, *élite*) ingenio ac virtute provectiores seminaristæ mittantur Romam vel alibi ad studia scientiarum et virtutum profundiora persolvenda.

At Episcopus Chiaï sortem bonam sortitus est etiam adjutores habere optimos missionarios, qui vere apostolici pectoris erant et magnæ virtutis viri. Notantur principales: Jacobus Tronca de Gambatesio, qui spatio viginti annorum fuit Vicarius Generalis; Fr. Seraphinus Carlozzi, qui anno 1853 captus, carcerem per sexdecim menses sustinuit; Fr. Aloysius Martinelli de Sancto Justo, Rector Seminarii, qui anno 1860 pariter uno anno plures sanctificavit carceres; Fr. Pius Allegri de Civetia, Fr. Silverius Folignani, Fr. Joannes Paulus de Parma, Fr. Daniel de Laureto, et alii, qui omnes magnæ virtutis famam adepti sunt.

Dum igitur Episcopus Chiaï lætabatur pro bono missionis progressu, anno 1862 explosit in *Shensi* illa magna Mahumetanorum rebellio, quæ universam provinciam ad extrema deduxit, igne et ferro devastans omnia, oppida et urbes biscentum diruens, occisis 2,000,000 et amplius hominum. Hac in rerum maxima perturbatione, etiam christiani in principio passi sunt multa; sed Episcopus

Episcopus Adeodatus Wittner, O. F. M
secundus Vic. Apost de
Shantung Orientali

Episcopus Ephrem Giesen, O. F. M.
sextus Vic. Apost de
Shantung Nord

Chiais ita egit cum ducibus rebellium, ut inde Mahumetani non solum non nocerent christianis, sed eos protegerent, etiam cogendo illos suscipere partem prædæ ab ipsis factæ super paganos, quam tamen ipsi recipere renuerunt, nisi ea conditione ut possent res restituere dominis suis, sicut statuerat eis Episcopus. Qua de causa multi pagani ut se salvarent, facti sunt christiani, aut saltem finxerunt se esse christianos, facientes sibi signum crucis coram invasoribus, et hoc modo evitabant mortem. Quamvis ita coacti, multi etiam postea perseveraverunt in fide. Insuper, cum Mahumetani se opprimi viderunt ab exercitibus Imperatoris contra eos missis, et nata esset discordia inter duces rebelles, in hoc convenerunt constituere sibi in regem Episcopum Chiais; ipse multum debuit luctare ut suaderet eis se non posse hanc dignitatem suscipere, quia etiam rei militaris ignarus; sed postea ridens aiebat: “ O quomodo fuisset pulchrum videre regem Mahumetanorum Episcopum cum mitra! . . . ”

Hac rebellionem parum sedata, ecce ab anno 1864 ad 1867 nova latronum incursio iterum vastare provinciam, juxta illud: *Residuum locustae comedit bruchus*. Erat enim videre miseriam, præsertim per istos latrones millenos millenos (qui vocabantur *Tchang-mao* a capillis longis quos sparsos ferebant, revera ut furiae infernales) quando eis uniti sunt iterum Mahumetani antea fugati, qui ejusdem prophetæ verba impleverunt: *Et residuum bruchi comedit rubigo*, unde desolata est terra. Innumeri homines occisi sunt, mulieres violatæ et inde exenteratæ, pueri, infantes ad petras allisi, juniores abducti et coacti pugnare, domus combustæ, fame ubique depopulante miseras urbes ad quas turmatim confugiebant infelices a facie gladii fugientes. Etiam in hac calamitate christiani passi sunt multa, sed non sicut pagani: Episcopus semel et bis fugere debuit, relicta residentia *Tung-yuan-fang*, ubi et nova ecclesia devastata est, duæ mulieres decollatæ et unus christianus jugulatus, dum cæteri per Dei miraculum fugere potuerunt.*

* Integram narrationem hujus rebellionis et damnorum quæ passa est Misio lege in *Pal. an. I*, passim, descriptam a P. Aloysio Martinelli teste oculari.

Anno 1867 Episcopus Chiaïis elegit sibi in Coadjutorem Patrem Amatam Pagnucci, quem die 31 Martii consecravit Episcopum titulo Agathonensem, quemque misit Romam pro Concilio Vaticano, nolens ipse jam senex tam longi itineris periculis se exponere. Qui reversus a Concilio, missus est regere christianitates *Hanchungfu* anno 1872. Ibi Coadjutor cum cœpisset ædificare ecclesiam, passus est persecutionem a Mandarinis et coactus est discedere: sed quæstio ejus delata est ad Imperatorem, soluta est in favorem Ecclesiæ, et Episcopus triumphanter reversus est illuc et persecutus est interruptum opus.

Interea dum omnia recte procedebant et jam fere sanata videbantur vulnera rebellionis Mahumetanorum et latronum, ecce flagellum famis iterum miseram provinciam reducere ad extrema per triennium siccitatis, sicut in *Shansi* et *Shantung*. Duo Episcopi Chiaïis et Pagnucci potuerunt aliquo modo huic flagello resistere magnis eleemosynis, unde pauci christiani necati sunt fame. Tunc Episcopus Chiaïis cogitavit ingens perficere opus, quo dum famelicis subveniebat cibariis, impediēbat ne otio se darent miseri christiani ad eum undique confugientes ne perirent. Istud opus fuit magnus et latus murus, more sinico, ex terra magnis ponderibus pressa, per circuitum claudens totum pagum *Tung-yuan-fang*, altus et crinibus ex lateribus ac parvis turribus munitus, ut verum fortilium evaderet. Hoc fuit revera opus prævidentiæ contra frequentes latronum incursiones, et neque milites facile potuissent hoc pago potiri, quia magna fovea circumdat mœnia et eorum arma nil aut parum proficerent more sinensi; ideoque protecta fuerunt omnia Missionis opera, residentia episcopalis, ecclesia, orphanotrophia, scholæ, seminarium, etc., efformantes simul parvum oppidum bene munitum.

Die autem 21 Maji, 1878, Provincia *Kansu*, quæ ab anno 1717 fuerat semper unita Vicariatus *Shensi*, erecta est in Vicariatum a se, commissum Missionariis Congregationis de Scheut: optime quidem. Sed nos non possumus sub silentio præterire recentem injuriam Franciscanis illatam a Doctore Gonsalvo Walter in quadam ephemeride

germana, ubi dicit: "Anno 1875 tota Provincia *Kansu*, in qua usque tunc *nulla statio Missionaria* inventa erat, ad Congregationem Sacri Cordis Mariæ Immaculatæ translata est. . . ." Nos petimus ab illo Doctore quid vult dicere illis verbis: *Nulla statio Missionaria*: nam non explicans hæc verba, idem est ac dicat Franciscani ab anno 1717 ad 1872 nil fecerunt pro Missione *Kansu*, unde necesse fuit ut provincia illa traderetur aliis missionariis qui aliquam stationem ibi facerent. Hoc est gratis asserere: nam ab anno 1717, quando illa Missio relicta est a Jesuitis qui fundaverant eam, Franciscani habuerunt semper saltem duas stationes missionarias in *Langchow* et *Liangchow*. Utique istæ stationes non erant palatia europæa; sed pauperes Franciscani stationes et ipsi habebant in tuguriis vel in domibus christianorum. Hoc patet etiam ex epistolis sacerdotum sinensium incipiendo ab anno 1765, quando illic stationem suam habebant usque ad divisionem (quæ epistolæ in partem jam nos ipsi edidimus in Vita Episcopi Sacconi, quam suo loco attulimus). Utique et alius auctor ejusdem Congregationis, omnibus notis in Sinis, recenter ausus est claris verbis ostendere quod missionarii in Sinis antiquiores nesciebant *veram Propagationis Fidei methodum*, et in magno suo libro novam methodum ipse docet novos missionarios. Sed nos, gratias agentes Deo, possumus comparationes statisticas afferre, ut videamus prodigia novæ methodi, ad rationes numerorum statuendas fructuum antiquæ methodi secutæ a Jesuitis, a Franciscanis et Dominicanis in Sinis. Unum exemplum sufficiat comparationis inter Missionem *Kansu* et pauperiorem Missionem de *Laohokow*. Tempore divisionis *Kansu* a *Shensi*, christiani erant circiter ad tria millia, plus minusve; et anno 1923, idest spatio quinquaginta annorum, christiani vix erant 10,000. E contra, in actuali Vicariatu *Laohokow* (olim *Hupeh Nord-ovest*), anno 1870 nec erant christiani 4,000; et anno 1925 jam erant 38,000. . . . Hoc sufficiat ad comparationem fructuum antiquæ et novæ methodi in Sinis.*

* Confer Annuarium, 1925, Planchet, Pekin, Tip. Lazaristarum; Les Missions de Chine et du Japon, etc. Item Kervyn, *Methode de l'Apostolat Moderne*, etc.

Episcopus autem Chiaï jam senio confectus, pie obiit in Domino die 12 Aprilis, 1884, in Sabbato Sancto, certe vocatus a Deo ad æternum in cœlis celebrandum Pascha ob sua merita magna. Corpus ejus jacet in ecclesia *Tung-yuan-fang* in cornu Evangelii prope altare majus (*Ams. Aom. an. IV, pag. 26; Hie. etc.*).

Episcopus Gabriel Maurice, O. F. M.
primus Vic. Apost. *Shensi Centralis*

CAPUT XXXI

**De Fr. Amato Pagnucci,
Episcopo et tertio Vic. Apost. de Shensi;
ac de duobus ejus Coadjutoribus,
Vidi et Coltelli**

AMATUS PAGNUCCI, vere amatus a Deo et hominibus natales habuit in oppido Ruota Lucensis diœcesis die 10 Decembris, 1833: parentes ejus vocabantur Franciscus Pagnucci et Anna Maria Barsocchini. Factus est Minorita die 17 Augusti, 1852, in Observantium Provincia Thusciæ, et sacerdos ordinatus est die 29 Septembris, 1856. Per annos quatuor mansit in suo conventu, maturans suam ad missionem vocationem, et anno 1860 vela dedit pro Sinis; at in Ægypto debuit per biennium expectare navim euntem ad Orientem, et interim visitavit loca Terræ Sanctæ pro sua augenda devotione: erat enim vir valde devotus.

Anno 1864, die 26 Aprilis, appulsus *Shanghai*, accidit ei eventus speciem habens miraculi, quo Deus salvavit eum a morte certa. Nam cum Procurator Missionum jam solvisset pro eo naulum ad navigandum in *Shantong* quo ipse debebat ire, super navi vocata *Rebecca*, Pater Pagnucci noluit ascendere in illam navim, repentino terrore correptus, nil curans redargutiones socii sui Patris Angeli Angelini et ipsius Procuratoris indigne ferentes hanc ejus obstinationem. Sed sequenti die allatum est ferale nuntium quod illa navis absorpta fuerat in medio mari cum omnibus quæ ferebat, neque uno homine salvato! Tunc Procurator et alii laudaverunt Deum et ominati sunt fausta Patris Pagnucci pro evaso periculo.

Cum autem pervenisset in *Shantong*, post aliquot menses ab Episcopo Moccagatta missus est in *Shensi*, quia Episcopus Chiaisi valde illum rogaverat ut e duobus

missionariis unus cederetur ei. Pater Pagnucci transiens per *Taiyuanfu*, illic invenit suum Episcopum Chiaï, quocum descendit in *Shensi* anno 1865. Statim suo zelo et peritia in agendis ita placuit Episcopo, ut ipse bonum duxerit sibi eum in Coadjutorem eligere, quamvis juniorem, prætermittis senioribus missionariis, et die 31 Martii, 1867, solemniter eum consecravit Episcopum Agathonensem. Solemnitas hujus consecrationis, pro qua convenerant fere omnes missionarii et sacerdotes, in luctum versa est ob repentinam latronum incursionem, qua omnes vix tempus habuerunt se fuga salvare, et nova ecclesia *Tung-yuan-fang* devastata est.

Sedata hac procella, paulo post Episcopus Pagnucci ivit Romam pro Concilio Vaticano; unde reversus anno 1872, et superato gravi morbo qui eum ad limina mortis adduxerat, mittitur *Hanchungfu*. Ibi, ut jam diximus, cœpit ædificare ecclesiam; sed pagani incitaverunt contra eum Magistratum, qui noluit recognoscere eum ut verum Episcopum, sub prætextu quod ejus commeatus erat pro *Shantong*, non pro *Shensi*, unde dicebat ille Mandarinus eum esse aliquem reum ex illa provincia evasum pro aliquo delicto, et jussit eum expelli. Causa hujus erroris erat oblivio ipsius Episcopi Pagnucci, qui transiens in *Shensi* non mutaverat commeatus testimonium Legationis Galliæ. Causa ejus Pekinum allata, sententia in favorem Episcopi relata est ad Tribunalia *Shensi*, et ita ipse reversus est triumphans ad suam missionem, ubi per aliquot annos mansit qua simplex missionarius, humilis, rectus, amabilis ac excessiva in pauperes charitate laudatus etiam a paganis.

Defuncto Episcopo Chiaï, Dominus Pagnucci Vicariatum gubernavit septemdecim annis. Illo tempore Ecclesia potuerat tandem recuperare antiquam residentiam et domos in civitate *Sianfu*, jam a tempore Imperatoris *Kia-king* fisco addictas; quæ restitutio jam ab anno 1862 fieri debuisset, sed semper a paganis possessoribus fuerat impedita. Venit ergo ex Aula imperiali solemne mandatum ad Proregem ut finiret istam quæstionem et Prorex timens punitum iri, ejecit malos possessores, et fecit

restitutionem. Tunc isti irati subverterunt plebem et studentes contra Ecclesiam, petentes ad mortem Europæos; sed paulatim et ista procella sedata est. Tunc Episcopus jussit pulchram erigi cathedralem et collegium ad pueros instituendos pro Seminario; quam erectionem curavit Pater Pius Vidi qui artem architecturæ noverat. Ecclesia quamvis satis pulchra non potuit elevari ad justam altitudinem, quia Mandarinum prohibuerunt ipsius elevationem; sed Episcopus gavisus est, quia saltem hoc modo Religio christiana iterum in ea maxima urbe publice apparebat, post centum persecutionis annos, quibus in catachumbis coacta fuerat latere.

Die 9 Januarii, 1887, locum habuit sollemnis consecratio Patris Pii Vidi in Episcopum Coadjutorem, qui die 24 Augusti, præcedentis anni, fuerat nominatus ad Ecclesiam titularem Cestrinensem. Is natales viderat Veronæ, die 19 Maji, 1842, factus inde Franciscanus in Observantium Provincia Venetiarum. Ad Sinas venit anno 1865, et valde zelosus apparuit, sed fere semper ægra valetudine afflictus. Hac de causa post suam consecrationem reverti debuit in Europam ut sanaretur aëre nativo: qua occasione duxit secum duos clericos sinenses ut fierent Franciscani in Provincia Thusciæ, qui postea sacerdotes reversi sunt, titulo Missionarii Apostolici donati. Etiam alii quinque clerici sinenses missi sunt in Thusciam ad hunc finem, qui nunc efformant Clerum Regularem Vicariatus *Sianfu* (Vide: *Gli Araldi*, pag. 112).

Inter hæc Episcopus erigebat in pago *Tung-yuan-fang* magnam residentiam pro missionariis, magnum quoque claustrum pro orphanis et domum pro Monialibus Franciscanis Missionariis de Maria, quas ipse ex Europa vocavit anno 1890.

Antea ipse statuerat Vicariatum dividere quia nimis extensum, et penuria missionariorum non poterat curari perfectius. Scripsit ergo ad Ministrum Generalem Ordinis Minorum ut mitteret statim novos missionarios, secus coactus erat partem Vicariatus tradere missionariis extra Ordinem; et ad hoc in eadem epistola aliam pro Sacra Congregatione inclusit, dicens illi ut mitteret eam ad

Cardinalem Præfectum Propagandæ, casu quo ipse non posset mittere Franciscanos pro hac facienda divisione. Minister Generalis misit illam epistolam ad S. Congregationem; et per decretum diei 6 Julii, 1887, erectus est novus Vicariatus *Shensi* Meridionalis (nunc *Hanchungfu*) commissus Missionariis Instituti SS. Petri et Pauli Romæ, dum Franciscanis relinquebatur *Shensi* Septentrionalis.

Anno 1889 plerique novi missionarii pervenerunt ad Episcopum Pagnucci, qui et ordinavit plures clericos sinenses; unde cito Missio quæ propter divisionem decreverat ad 14,000, iterum paucis annis ad 20,000 fidelium ascendit: plures ecclesiæ sat pulchræ erectæ sunt ac scholæ, et alia opera Missionis floruerunt valde.

Post annos quatuor Episcopus Vidi reversus est in Vicariatum obtenta sanitate, et usque ad 1899 coadjuvit seniore Episcopum; sed iterum infirmus coactus est redire in Europam. Tunc ipse se a munere Coadjutoris abdicans, secessit in insulam Melitam, ubi et mortuus est die 28 Augusti, 1906 (*Ams. Hie.* etc.).

Abeunte igitur hoc Coadjutore, Episcopus petiit et obtinuit in locum ejus P. Clementem Coltelli, virum utique juxta cor suum, quamvis juniorem. Is enim natus erat in oppido S. Petri in Balneis Etruriæ, die 26 Julii, 1865, et Cortonæ induerat habitum franciscanum die 28 Julii, 1880. Ad Sinas missus anno 1889, statim inter omnes excelluit suo zelo et egregia indole. Die 20 Februarii, 1900, electus Episcopus titulo Adramytensis, fuit solemniter consecratus 17 Junii, ejusdem anni.

Eheu! Dum Episcopus Pagnucci lætatur pro hac festivitate, ecce nuntium Rebellionis Boxerum universum Imperium terret: et christiani, audita cæde Episcoporum *Shansi*, jam ore pallenti et sibi timebant. Sed Provincia *Shensi* per Dei providentiam nil passa est mali, nisi terrorem quando audivit Imperatricem cum suorum principum comitatu, fugientem a facie Europæorum jam Pekinum possidentium, venturam esse *Sianfu*. Omnes timuerunt repetitionem stragis christianorum, sicut jam Pekini, in *Tcheli* et in *Shansi*, et paraverunt se ad mortem. Tamen nil accidit, quia vulpes Imperatrix, amissa cauda,

Episcopus Gratianus Gennaro, O. F. M.
quartus Vic. Apost. de *Hupeh Orientali*

nolebat aliud amittere: et ita, præcise sub oculis ejus, Ecclesia nil passa est in *Shensi*, dato etiam imperiali decreto protectionis pro Europæis et pro christianis.

Sedata terroris procella propter hoc, ecce flagellum pestis repente grassari, seminans ubique stragem et mortem, præsertim puerorum et juvenum, ut ex decem percussis vix unus sanaretur. Centenæ centenæ mortuæ sunt puellæ orphanatrophii, ac decima christianorum pars misere periit.

Inter nobiliores victimas nobilior fuit ipse Episcopus Coadjutor Clemens Coltelli, qui nil sibi parcens ut a peste percussis sacramenta ministraret, eodem morbo et ipse prostratus, victima suæ charitatis die 28 Januarii, 1901, in Domino quievit. Dum ipse moriebatur, etiam senex Episcopus Pagnucci moribundus jacebat, et audita sui Coadjutoris morte, vix potuit exclamare: "Eheu me, pro Vicariatu actum est! . . ." et die 2 Februarii, secutus est eum in sepulchrum. Ambo Episcopi sepulti sunt in presbyterio ecclesiæ *Tung-yuan-fang* in cornu Epistolæ, ubi pag. 102-108. Insuper editæ sunt epistolæ Domini Pagnucci uno volumine cui titulus: *Alcuni cenni di una Missione in Cina, di Mons. Amato Pagnucci, Lucca, Tip. S. Paolino, 1893.* Vitam Episcopi Coltelli scripsit P. Æmilius Crivelli, *Quaracchi, Tip. del Collegio di S. Bonaventura, 1903).*

CAPUT XXXII

De Fr. Eustachio-Vito-Modesto Zanolì, Episcopo et secundo Vic. Ap. de Hupeh

ISTE laboriosus Episcopus ortum vidit in oppido Mombirozzo Mutinensis diœcesis die 19 Maji, 1831. Ordinem Seraphicum in Reformata Provincia Bononiæ ingressus est die 20 Novembris, 1847, ea posita conditione ut vix sacerdos mitteretur ad Sinas, juxta votum emissum; et revera, cum primum Sacrum litasset, mense Februario, 1854, Superiores miserunt eum in *Hupeh*, quo pervenit mense Martio, 1856. In suis epistolis (*Cro.* an. V, VI, passim) narrat quanta passus est in suo ingressu in Sinas; sed tandem pervenit apud Episcopum Spelta, qui fecit eum Procuratorem Missionis. Et quoniam die 2 Septembris, 1859, mortuus est P. Joseph Baccarani, quem Episcopus elegerat sibi in Coadjutorem jam nominatum ad Ecclesiam titularem Magydensem, in locum ejus petiit Patrem Zanolì, quem die 15 Septembris, 1861, ipsemet consecravìt in Episcopum titulo Eleutheropolitanum. Defuncto Episcopo Spelta, sequenti anno, Episcopus Zanolì Vicariatum rexit summo zelo et prudentia, duplicans numerum ovium suarum, quapropter cum anno 1867 Romam ivisset pro festis sæcularibus Apostolorum Petri et Pauli, petiit divisionem Vicariatus; sed non exauditus est illa vice, et reversus est in *Hupeh* secum ducens plures missionarios, et etiam Filias Charitatis Canossianas pro regendo magno orphanotrophio quod statuerat efformare in portu *Hankow*. Quamvis enim iste portus eo tempore non esset magni momenti, Episcopus tamen præsagus futurorum omnia opera Missionis illic facere statuerat, potius quam in magna urbe *Wuchangfu*; et ita illic sequentibus annis surrexere pulchra ecclesia cathedralis, residentia epi-

scopalis, orphanotrophia, et alia ædificia Missionis, ex pecuniis ab illo collectis in Europa, quo ter se contulit.

Secunda autem vice Romam petiit pro Concilio Vaticano, et tunc obtinuit divisionem *Hupeh* in tres Vicariatus, qua in divisione ei relictus est Vicariatus Orientalis (nunc *Hankow*) ; ita conscientia ejus visa est sibi exonerata magno pondere, quia se indignum putabat et ineptum pro sua humilitate. Remanserunt ei tantum 9,000 christianorum, ideo et statim incubuit hunc numerum augere aperiens ubique scholas et catechumenatus ; dum etiam temporalia bona ita augebat, ut semper quotannis nova moliretur opera ad stabiliendam Missionem.

Anno 1877 tertio in Europa profectus est ad colligendas alias eleemosynas, quibus potuit inde magnam residentiam erigere in civitate *Wuchangfu* ; et ampliare ædificia pro 300 et amplius puellis orphanotrophii. Hoc modo laboriosus Episcopus, quamvis videretur nimis occupatus in rebus temporalibus, celebre nomen sibi fecit sedulitate sua continua, regens etiam alios duos Vicariatus de *Hupeh Sud-ovest* et *Hupeh Nord-ovest*, qua Administrator Apostolicus, donec nempe eligerentur pro illis novi Vicarii Apostolici. Ita pervenit ad annum 1882 ; tunc cœpit morbo lienis tentari, cujus dolores patienter sustinuit usque ad 17 Maji, 1883, quando pie in Domino defunctus est. Corpus ejus quiescit extra civitatem *Wuchang* infra montem *Hungshan*, prope exuvias Episcopi Spelta ejus antecessoris. Status Vicariatus ad ejus mortem hos numeros dabat : Christiani 12,717 ; Missionarii 27 ; adulti eo anno baptizati 187 ; pueri vero baptizati in periculo mortis 1954 (*Aom.* an. II, pag. 135 ; *Hic. Sar.* pag. 56, etc.).

CAPUT XXXIII

De Fr. Ezechia Banci, Episcopo et primo Vic. Ap. Hupeh Nord-ovest

HUNC Episcopum dicimus primum Vicarium Apostolicum hujus Vicariatus, quia primus nominatus ad illum regendum, quamvis post alios reipsa gubernavit, ut videbimus. Nam anno 1870 in divisione Vicariatus hæc pars *Nord-ovest* assignata fuit ipsi, sed antequam eligeretur Episcopus, rogatus ab Episcopo Navarro transivit in *Hunan* ut fieret ibi Coadjutor, in ejus locum mittebatur in *Hupeh* Pater Cæsar Dalceggio, ut ibi esset Episcopus et Vicarius Apostolicus; sed iste bonus Pater antequam consecraretur mortuus est die 2 Augusti, 1871. Ipse natus erat Thielve in ditione Austriaca tridentina die 10 Octobris, 1821, et seraphicum habitum induerat in Reformata Provincia Marchiæ Anconitanæ. Anno 1849 sacerdotio decoratus, post fere quinquennium venit ad Sinas. Toto anno 1855 mansit in *Hong-kong*, dein in *Hunan* transivit cum Episcopo Navarro, cujus etiam fuit Vicarius Generalis et Rector Seminarii. Attamen anno 1870 cum Episcopus vellet eum in Coadjutorem constituere, honorem hunc recusavit, et ita discessit e *Hunan*, et in ejus locum suffectus est Pater Banci.

Iste optimus Episcopus natales vidit in oppido Samprognano prope Montem Politianum in Thuscia, die 22 Januarii, 1833, et Vincentius vocatus in baptismo, hoc nomen mutavit in Ezechiam quum die 8 Januarii, 1854, factus est Franciscanus in ipso sacro Conventu Alverniæ. Anno 1857 ordinatus sacerdos, mense Septembri, 1861, jam erat in *Hupeh*: fuerat ei socius itineris Pater Gregorius Grassi, futurus martyr in *Shansi*.

In divisione Vicariatus 1870 nominatus est ad Vicaria-

Episcopus Odoricus *Tcheng*, O. F. M.
Præfectus Apost. de *Puchi*

tum *Hupeh Nord-ovest*, sed inde translatus ad *Hunan*, die 15 Aprilis, 1871, electus est Episcopus Halicarnaxensis, consecratus Coadjutor die 12 Maji, sequentis anni ab eodem Ep. Navarro. At fere continuo infirmus, anno 1876 remeavit Europam, et in pace Conventus Montis Alvernæ, recuperata aliquantisper valetudine, per triennium mansit, donec nempe die 30 Septembris, 1879, renuntiatus est Vicarius Apostolicus *Hupeh Nord-ovest*; cujus regimen suscepit die 30 Junii, 1880.

Ipse invenit christianos 5505; sed spatio annorum 23 quibus præfuit Vicariatui inter continuas contradictiones et persecutiones, consolationem habuit videndi suum pusillum gregem ad 13,525 fidelium numerum auctum. Septem magnas et pulchras ædificavit ecclesias a fundamentis et ultra centum oratoria in locis ubi prius christiani nullum adhuc sacellum habebant, et ubique scholas catechismi aperuit. Sed quanta passus sit zelosus Episcopus toto sui regiminis tempore, longum esset enarrare; at quisque noscere poterit legens annuales ejus relationes *ex officio* ad Ministrum Generalem (*Aom.* ab an. 1882 ad 1903). Videbatur diabolus speciali odio hunc Episcopum persequi, destruens opera ejus vix incæpta, ut fere semper coactus fuerit bis et ter incipere quæ jam perfecerat; præsertim cum magnum incendium quadam die voravit residentiam novam episcopalem vix completam et nova orphanatrophii ædificia; at Episcopus magna cum patientia omnia restauravit. Ad colligendas eleemosynas et novos adducendos missionarios, anno 1894 reversus est in Europam; et inde regressus, totum Vicariatum iterum perlustravit ac recte disposuit omnia pro stabilitate Missionis operum.

Anno 1900 in rebellione Boxerum etiam ejus christiani passi sunt multa, quamvis non occisi; etiam ecclesiæ et oratoria profanata sunt vel destructa; quæ tamen damna Episcopus reparare potuit.

Tandem bonus pastor, dum aliam generalem Visitationem parabat, perveniens in *Fan-tzeng*, die 22 Septembris, 1903, fere improvise in Domino quievit; corpus tamen ejus ex desiderio pii defuncti translatus est ad cœme-

terium christianitatis Tz'a-yuen-kou (Aom. l. c., Hie. etc. Vitam istius Episcopi scripsit P. Cyprianus Silvestri in libro cui titulus: *Omaggio filiale alla venerata memoria di Mons. Ezechia Banci. Quaracchi (Firenze) Tip. del Collegio di S. Bonaventura, 1904; Sar. pag. 9.*).

CAPUT XXXIV

**De Fr. Alexio Maria Filippi, Episcopo et primo
Vic. Ap. Hupeh Sud-ovest, ac de ejus successore,
Fr. Benjamino Christæns**

VENERANDUS Episcopus Filippi oriebatur Mutinæ die 4 Martii, 1818. Cito piis suis parentibus orbatus, studia gymnasalia perfecit summa cum laude, quia præclaro ingenio donatus, et die 23 Octobris, 1836, valedicens mundo factus est Franciscanus in Reformata Provincia Bononiæ, et anno 1841, ordinatus est sacerdos. Quod in votis a pueritia habuerat pergendi ad missiones summis precibus obtinuit, et anno 1845 jam erat in *Hupeh*.

Quanta passus est primis suæ missionis annis difficile dictu est; at ipse imperturbabili patientia omnia sufferens, æquo et aspexit animo destructionem trium suarum residentiarum, quæ omni sacrificiorum genere fuerant ædificatæ; et sereno ac hilari vultu vincula et verbera sustinuit, quum captus est a militibus ac in carcerem detrusus in civitate *Kingchowfu*. Jam se paraverat ad subeundum martyrium, sed non placuit Deo tribuere illi hanc optatam coronam; et merito Confessionis Fidei auctus, e carcere post aliquot menses solutus est, sed ita inedia maceratus ut vix posset movere pedem.

Ob ejus spectatam virtutem, post divisionem Vicariatatus factus est Provicarius Generalis *Hupeh Sud-ovest*, quo munere functus est usque ad suam electionem in Episcopum titulo Paneadensem et Vicarium Apostolicum, die 28 Januarii, 1876; solemniter in *Wuchangfu* consecratus est ab Episcopo Zanolli die 7 Maji, ejusdem anni.

Novus Pastor novas suscepit vires ad incrementum missionis suæ. Sed fere eodem tempore explosit contra eum persecutio sub prætextu ædificatæ domus in urbe

King-chow. Gubernator tartarus illius civitatis odio ardens in christianam religionem, blanditiis primum, dein minis et flagellis conabatur ad apostasiam trahere christianos; sed reperit eos in fide constantes. Tunc vertit suum livorem in Episcopum, quem tamen non audebat capere, et quotidie per mensem misit milites suos ad terrendum eum ut abiret ex illa civitate, qui intrantes domum omnia frangebant clamantes ad mortem *Diabolum Europæum*; at Episcopus imperturbabili animo sedebat coram eis fumigans pipam nil curans eorum impropria et minas, appositis ad pectus ejus lanceis; unde tandem discedebant inter se dicentes: "Iste diabolus europæus nil timet, est inutile cum eo luctare." Ita patientia sua vicit omnia, et inter procellas duxit evitans saxa naviculam suam usque ad mortem. Quatuor novas ecclesias ædificavit et decem christianitates constituit ubi antea nullus christianus erat. Jam senex cœpit mōrbo lento gravari, unde solita ejus vox erat non lamentationis ob cruciatus dolores, sed quia non poterat omnia sui ministerii munia complere: optabat diu vivere ad plus operandum, ut animas Christo lucraretur. Tandem meritis cumulatus obiit in Domino die 28 Novembris, 1888, in *Ichangfu*; sed corpus ejus delatum est *Kingchowfu* ibique sepultum in loco ubi morantur Moniales Tertiariæ indigenæ (*Sar.* pag. 27; *Aom.* an. VIII, pag. 111; *Cro. Pal.* ubi passim habentur hujus Episcopi epistolæ, etc.).

Jam ab aliquot annis in ejus Vicariatum cœperant mitti Franciscani hollandenses et belgæ, dum itali mittebantur potius in *Hupeh Orientalem*. Propter hoc successor ei datus est unus Belga, nempe Fr. Benjaminus Christæns. Hic Episcopus natus est die 24 Februarii, 1844, Thielt (Burgensis diœcesis in Belgio) et Ordinem franciscanum ingressus die 12 Octobris, 1861. Sacerdos ordinatus die 6 Junii, 1868, post quinquennium transactum in sua religiosa Provincia, ad Sinas missus est anno 1873, et in *Hupeh Sud-ovest* suum ministerium plenis numeris implevit. Die 13 Februarii, 1889, electus Episcopus titulo Colophensis, Vicariatum rexit annis decem, multas et ipse passus persecutiones paganorum illius regionis semper

Episcopus Fortunatus Spruit, O. F. M.
primus Vic. Apost. de *Luanfu*

christianis hostilium; attamen et plures etiam obtinuit super eos victorias. Ægra valetudine affectus, se a munere abdicavit anno 1899, ac in suam patriam reversus est, ubi etiam nunc dum scribimus (1928) in pace sui conventus, venerandus senex Fratribus suis in exemplum humilitatis prospere vivit (*Aom.* ab anno 1889 ad 1899, ejus epistolæ; *Hie.* pag. 93; *Pal.* I, pag. 290).

CAPUT XXXV

De Fr. Paschali Billi, Episcopo et secundo Vic. Ap. Hupeh Nord-ovest

HUNC Episcopum dicimus secundum Vicarium Apostolicum hujus Vicariatus, quamvis in numero nominatorum sit quartus; dempto enim Ezechia Banci qui primus fuit electus, et non computatis Patre Cæsare Dalceccio qui non gubernavit, et neque Episcopo Zanolì qui titulum Administratoris habuit, solvitur hæc confusio, in qua Episcopus Billi est secundus quamvis Ezechias Banci successerit ei.

Igitur Episcopus Billi nascebatur die 21 Januarii, 1835, in oppido Ricorboli prope Florentiam. Nos fugiunt aliæ notitiæ vitæ ejus. Ordinatus est sacerdos anno 1859 in sua franciscana Provincia Thusciæ, et post biennium erat in Sinis, ad quas pervenit die 16 Martii, 1862. Paulo post captus a latronibus, per viginti dies mansit in manibus eorum, donec nempe a militibus liberatus est et in *Hankow* missus. Post aliquot menses Episcopus Zanolì misit eum ad superiores partes Vicariatus. Inde in Seminario magister, novum aliud Seminarium extruxit in montibus de *Tz'a-yuen-kou*.

In Vicariatus divisione mansit ubi erat, et anno 1872 electus Provicarius Generalis *Hupeh Nord-ovest* ab Episcopo Zanolì Administratore Apostolico post mortem P. Cæsaris Dalceccio. Hoc munere functus est laudabiliter, ut tandem meruerit fieri Vicarius Apostolicus, electus Episcopus Gratianopolitanus die 27 Novembris, 1876, consecratus vero die 22 Julii, 1877, ab Episcopo Volonteri in civitate *Ku-tzeng*.

Vigil ac pastor fidelis suum gregem curare jam cœperat, ut cito magnum incrementum sperandum esset ex

ejus zelo; sed incidit in morbum qui rapuit eum ad sepulchrum undecimo mense a consecratione sua, nempe die 12 Maji, 1878. Christiani lamentati sunt valde ejus inopinatam mortem, et vix a fletu cessarunt quum datus est eis novus Pastor Ezechias Banci, quem pari prosequabantur amore (Vide: *Hie.* pag. 92; et *Cro.* passim notitiæ ejus; *Sar.* pag. 11, etc.).

CAPUT XXXVI

De Fr. Benjamino Geremia, Episcopo et quarto Vic. Ap. de Shantong

DEFUNCTO Episcopo Cossi, ut suo loco vidimus, successit ei Fr. Benjaminus Geremia. Is viderat lucem in oppido Sancti Joannis in Galdo, Provinciæ Molise in regno Neapolitano, die 30 Maji, 1843, ex familia cognominis Geremia. Sexdecim annos natus ingressus est in Seraphicam Religionem inter Observantes Provinciæ Sancti Ferdinandi, et studia theologica perfecit Romæ, ubi et initiatus est sacerdos in Collegio Missionariorum Sancti Bartholomæi in Insula. Anno 1870, occasione Concilii Vaticani, obtinuit ab Episcopo Cossi ut eum secum duceret in Sinas; et ita in *Shantong* venit anno 1871. Statim inter alios missionarios excelluit solertia et zelo, unde charus fuit Episcopo qui cœpit cogitare eum sibi eligere in Coadjutorem, quamvis juniorem; distulit tamen usque ad annum 1882. Pater Geremia ut audivit se electum in Coadjutorem, omnino recusavit, repetens non solum se esse indignum, sed etiam se cito moriturum, si hoc onus subire cogeretur.

Inter hæc mortuus est Episcopus Cossi, et Pater Geremia coactus fuit a Roma suscipere quem recusavit honorem, et die 18 Julii, 1884, nominatus est Episcopus titulo Usulensis. Et quoniam illo tempore ipse interesse debebat Synodo Regionali quæ tenebatur in *Shansi*, nactus est istam occasionem, et *Taiyuanfu* solemniter consecratus est die 1 Novembris, 1885, ab Episcopo Grassi, duobus assistentibus Episcopis Pagnucci et Ferdinando Hamer; post quam consecrationem Synodus peracta est magno cum gaudio.

Reversus in *Shantong*, peracta est divisio Vicariatus *Shantong* in Meridionalem et Septentrionalem. Nam jam

Episcopus Aloysius *Tch'eng*, O. F. M.
primus Vic. Apost. de *Fen Yang*

ab anno 1882, Episcopus Cōsi partem sui Vicariatus commiserat Missionariis Verbi Divini, eligens ibi Provicarium Dominum Joannem Baptistam Anzer, et tandem S. Congregatio illum elegit in Vicarium Apostolicum: ita Franciscanis relicta est pars Septentrionalis habens christianos 16,749, sub cura missionariorum 11, et pariter 11 sacerdotum sinensium; et, sedes Episcopi facta est *Tsinanfu*.

Tunc Episcopus Geremia totum suum gregem visitavit, complens boni Pastoris partes zelo toto; sed visus est propheta, quum dixit se cito moriturum si cogeretur sumere onus episcopale. Die 26 Novembris, 1888, nil curans incommoda ob aspera viarum et cœli tempestatem, voluit se conferre ad pagum *She-ol-li-tsoan*, qui am anno 1845 fuit Episcoporum sedes, ut illuc Rectorem Districtus institueret P. Cæsarium Schang et ferret pecuniaria auxilia famelicis illius christianitatis. Cum ergo esset jam ad medium iter, nuntiatum est ei alium missionarium in extremis versari; idcirco statim divertit iter ut illum sua præsentia solaretur, et apud eundem mansit aliquo tempore supplens ejus partes, infirmis administrans sacramenta et alia ministeria implens maxima charitate. Inde descendens, perrexit *Tsinanfu*, ubi quinque seminaristis Sacris initiavit in Festo Nativitatis Domini. Sed eheu! Eadem die violenti febris correptus, delatusque ad portum *Chefoo*, mortuus est die 29 Decembris, 1888. Hanc mortem fere repentinam lacrymati sunt christiani qui valde diligebant eum, quemque sperabant diu victurum quia adhuc florenti ætate; sed inimicus Morbus, qui vocatur typhus, sæpe missionariis has insidias in Sinis inopinate tendere solet (*Aom.* an. VIII, pag. 79; *Hie.* etc.).

CAPUT XXXVII

De Fr. Martino Pœll, Episcopo et primo Vic. Ap. de Shansi Sud, ac de ejus successore, Episcopo Joanne Hofman

ADHUC in *Shansi* vivebat Episcopus Moccagatta, sed impotens agendi aliquid, quum ejus Coadjutor Gregorius Grassi qui jam a seipso omnia curabat, videns extensionem magnam sui Vicariatus, ut raro posset Episcopus dissitas christianitates visitare, a Roma petiit divisionem, tradita Franciscanis ex Hollandia meridionali parte provinciæ *Shansi* (nunc *Luanfu*). Sacra Congregatio acquievit ejus precibus per decretum diei 17 Junii, 1890, et Pater Martinus Pœll eligebatur Episcopus titulo Cybistrensis et primus Vicarius Apostolicus *Shansi* Meridionalis per aliud decretum diei 20 Junii, ejusdem anni.

Iste optimus Episcopus ortum habuit die 20 Martii, 1845, in oppido Werthæ provinciæ Limburgi in Hollandia, vocatusque Michaël in baptismo, hoc nomen ipse mutavit in Martinum quum sexdecim annos natus factus est Franciscanus in Conventu Mosætrajectensi. Sacerdos ordinatus anno 1869, per annos quatuor in sua provincia munere Magistri et Rectoris Gymnasii functus est, donec summis precibus obtinuit mitti ad Sinas anno 1873. In *Hupeh* primos suos missionis annos transegit tali zelo, ut ab Episcopo Zanoli eligeretur Vicarius Generalis. Vocatus inde in *Shansi*, ab Episcopo Grassi missus est qua Provicarius ad regendam meridionalem partem Vicariatus, ubi jam aliqui missionarii hollandenses operabantur.

Peracta ergo divisione, Pater Martinus fuit solemniter ab eodem Episcopo Grassi consecratus apud Patres lazaristas *Tcheng-ting-fu*, occasione magnæ festivitatis ibi celebratæ ob Beatificationem Martyris Gabrielis Perboyre,

die 14 Septembris, 1890. Reversus ad suum Vicariatum, tertia hebdomada a sua consecratione solemnem pontificalem Missam cantavit in Festo Beati Francisci, magno cum gaudio christianorum pro suo novo Episcopo. Sed eheu! Etiam hac vice vera apparuit sententia: Extrema gaudii luctus occupat! Vix tribus mensibus transactis a sua consecratione, pius Pastor ad cœlestia præmia vocatus est. Nil sibi parcens, nec curans hiemales rigores illius regionis, ex lassitudine in audiendis confessionibus fidelium occasione Nativitatis Domini, qui magna multitudine *Machang* venerant ut viderent novum Episcopum, incidit in febrim quæ statim versa est in typhum, et die 2 Januarii, 1891, mortuus est inter lacrymas omnium. Incredibilis fuit luctus Vicariatus pro tam repentina catastrophe, quæ, sicut procella, naviculam novi Vicariatus ad scopulos fregit.

Audito hoc ferali nuntio, Roma festinavit eligere successorem, qui fuit Pater Joannes Hofman, electus Episcopus Telmissensis die 24 Aprilis, 1891. Is natales habuerat Wörden in Hollandia die 12 Junii, 1834, et viginti annos natus ingressus in Ordinem Franciscanum, ordinatus est sacerdos die 29 Augusti, 1858. Mansit in sua provincia duodecim annis, et inde captus desiderio missionum, anno 1870 pervenit in *Hupeh*, ubi operatus est annis viginti. Erat ergo ætate maturus quum electus est Episcopus. Consecratus fuit in *Hankow* die 6 Septembris, 1891, et statim ivit ad suum Vicariatum, quem rexit annis decem, duplicato numero fidelium, ac ubique erectis ecclesiis, zelo adjutus missionariorum suorum.

Sed ecce turbo persecutionis Boxerum anni 1900 fere omnia vastavit, occisis millenis christianis sicut in vicino Vicariatu *Shansi Nord*. Episcopus potuit fuga se salvare, sed reversus et videns vineam suam ab apro infernali vastatam, dejectus est animo aspiciens tot ruinas reparandas. Igitur se a munere abdicavit etiam quia senio confectus, et reversus in patriam mortuus est in conventu Vychen die 26 Octobris, 1917 (*Sar.* pag. 32; *Hie. Aom.* ab anno 1890 ad 1901, etc.).

CAPUT XXXVIII

De Fr. Eusebio Maria Semprini, Episcopo et secundo Vic. Ap. de Hunan Sud

ISTE humilis Episcopus natales hubuit die 18 Novembris, 1823, in oppido Dongo prope Lacum Novocomensem, vocatus Innocentius in baptismo, quod nomen mutavit in Eusebium Mariam quum factus est Franciscanus inter Reformatos Provinciæ S. Vigili in Tyrolio, in qua seraphicam regulam professus est die 28 Decembris, 1847. Postea se adscripsit Provinciæ Mediolanensi, in qua vix sacerdos petiit et obtinuit sinicas missiones, ad quas pervenit anno 1858.

In *Hunan* ab Episcopo Navarro factus est Rector Seminarii. Anno 1862 cum suis seminaristis coactus est ad fugam in persecutione quæ illum Vicariatum subvertit, et veniens in *Hupeh*, ibi fere per biennium patienter debuit expectare antequam reverti posset ad suam missionem. Interim se exercuit in arte pingendi, et aliquas icones pro aris depinxit. Reversus ad suam missionem, humili semper specie omnia complevit missionarii munera, usque ad diem 28 Januarii, 1876, quando electus est Episcopus Coadjutor, loco Ezechiae Banci profecti in Europam; solemniter consecratus ab Episcopo Navarro die 28 Maji, ejusdem anni. Titulus ejus episcopalis fuit Tiberiopolitanus.

Sequenti anno succedens Episcopo Navarro, debuit agere de divisione Vicariatus, quia Augustiniani non habentes missionem in Sinis jam rogaverant Episcopum Navarro ut daret eis partem septentrionalem Provinciæ. Quæstio fuit longa et non satis clara, sed tandem per decretum diei 19 Septembris, 1879, facta est divisio et Franciscanis remansit Vicariatus *Hunan* Meridionalis, fere

Episcopus Joannes Mondaini, O. F. M.
quartus Vic. Apost. de *Hunan Sud*

sicut prius pro numero christianorum, quia pars tradita Augustinianis non habebat nisi 50 fideles.

Episcopus Semprini non erat vir fortis animo pro Vicariatu *Hunan*, ubi propter iniquitatem circumstantiarum requirebatur vir fortis ac tenax; attamen suo zelo et patientia superavit multas difficultates et calamitates et vidit progressum suæ missionis: et si non habuisset in Vicariatu missionarios diversarum nationum et indole diversa, potuisset facere multa quæ non fecit. Ipse comparari potest nautæ cui unda rapuit remos: utique utens gubernabulo potest cymbam dirigere aliquo modo, sed non multum progredi, nisi zephyro favente; dum e contra Borea sæpius flavit spatio annorum quindecim regiminis sui.

Anno 1888 Romam Episcopus petiit, causa visitationis *ad limina*, et inde reversus invenit missionem suam persecutione consueta quassatam, et etiam concordiam non invenit ob aliquos missionarios diversæ nationis qui non consentiebant inter se. Tunc non habens illam animi fortitudinem quæ necessaria fuisset ad gubernandum, delicata sua conscientia suasit ei renuntiare, ut alius junior et manu fortis regeret cymbam inter procillas. Roma acquievit desiderio ipsius anno 1892, eligens in ejus successorem Patrem Antoninum Fantosati, qui postea fuit gloriosissimus martyr; et Episcopus Semprini secessit Vicariatum *Hupeh Nord-ovest*, ubi in pace quievit usque ad mortem, quæ accidit ei die 8 Januarii, 1895 (*Aom.* passim ab anno 1882 ad 1895, ubi sunt ejus epistolæ *ex officio* et an. XIX, pag. 83; *Pal.an.* I et II, ubi leguntur aliæ ejus epistolæ; *Hie.* etc.).

CAPUT XXXIX

De Fr. Antonino Fantosati, Episcopo et tertio Vic. Ap. de Hunan Sud

ISTE gloriosus martyr natales vidit in oppido Sanctæ Mariæ in Valle, Provinciæ Spoletanæ, die 16 Octobris, 1842. Habitum franciscanum sumpsit in Provincia Seraphica, nunc Sanctæ Claræ, in conventu vulgo *Spineta*, et die 28 Julii, 1862, solemnem emisit professionem. Die 13 Junii, 1865, primam Missam celebravit, et post biennium missus est ad Sinas: pervenit in *Wuchang* die 15 Decembris, 1867, cum aliis sex novis missionariis.

Missiones tenuit in *Hupeh Nord-ovest* et anno 1875 fuit electus Vicarius Generalis ab Episcopo Billi, quo munere per 18 annos functus est etiam sub Episcopo Banci qui valde diligebat eum et etiam munere Procuratoris Missionis auxit illum. Anno 1887 valetudinis causa reversus est in Italiam, et sanitate recuperata, anno 1889 ad Sinas rediit. Tandem die 5 Aprilis, 1892, electus est Episcopus titulo Adrahorum et Vicarius Apostolicus de *Hunan Sud*. Hac sua electione humilis Fantosati tali terrore correptus est, ut statim per cursores revocaverit Episcopum Banci pridie profectum ut iret in Europam, et cum eo egit de munere renuntiando, plorans genibus flexis coram eo ut a Roma revocaretur ejus nominatio. Episcopus Banci solatus est eum, inter alia dicens: "Si Roma te inscium elegit, Deus locutus est per eam: videas ne humilitas tua decipiat animam tuam." Tunc ipse timens ire contra Dei voluntatem, acquievit, posita tamen conditione ut liceret sibi in socium ducere in *Hunan* P. Quirinum Henfling; quo obtento, passus est se ab eo consecrari die 11 Septembris, 1892, in cathedrali ecclesia *Tz'a-yuen-kou* quam ipsemet erexerat; et statim cum Patre Quirino perrexit in *Hunan*.

Ut possessionem accepit Vicariatus sui, oculo perspicaci cognovit statim quid faciendum ut Missio recuperaret pacem. Clausit ad tempus Seminarium, missionarios diversæ nationis remisit ad alios Vicariatus, constituit Patrem Quirinum in suum Vicarium Generalem; et totum Vicariatum perlustrans plures abusus abstulit. Interim ex Italia venerunt ad eum novi missionarii, quos ipse potuit suo spiritu efformare et ubique Missio cœpit bonos colligere fructus et propagatio Fidei de die in diem progressa est. Multa egregia opera pro incremento Missionis ipse inceperat ac grandiora animo cogitabat se proxime moliturum, cum ecce turbo persecutionis Boxerum anno 1900 ipsum et omnia involvens, Missionem *Hunan* ad extrema deduxit.

Quum persecutio explosit, ipse aberat a sua episcopali residentia de *Hengchowfu*, longe nempe itinere trium dierum pro sacra Visitatione, secum habens Patrem Josephum Gambaro juvenem missionarium ab annis quatuor in *Hunan*. Mandarinus igitur monuit Ecclesiam de proxima seditione Boxerum, dicens se non posse eis resistere; unde bonum erat si omnes Europæi et viri de Missione fugerent ne perirent. Pater Quirinus, quamquam crederet exaggeratum periculum, misit statim cursorem ad omnia monendum Episcopum, qui accipiens triste nuntium non credidit necessarium statim reverti, et ideo persecutus est Visitationem suam ad christianitatem *Cha-mokiao*, ubi restaurandum erat oratorium præcedenti anno a paganis destructum: sed eheu, periculum erat plusquam verum!

Nam die 4 Julii, 1900, decima hora a nuntio quod miserat Mandarinus, en caterva perditorum hominum ex improvise invadit residentiam episcopalem *Hengchowfu*, ubi Pater Quirinus tunc morabatur cum duobus sinensibus sacerdotibus, et Patre Cæsidio Giacomantonio juvene missionario qui neque ab uno anno in missionem venerat. Igitur, invasa domo, duo sacerdotes sinenses potuerunt evadere vix moniti de adventu turbæ; sed Pater Quirinus et Pater Cæsidius vix habuere tempus se claudendi in una cella, ibique sibi invicem absolutionem dare, dum scelera-

torum turbe vastabat ululando: "Ad mortem diaboli europæi, ad mortem christiani! . . ."

Tunc frangentes et januam ubi abscondebantur duo Patres, irruerunt in cellam clamantes ut veri dæmoniaci; sed visis duobus Patribus genuflexis, pro momento ut attoniti steterunt in victimarum præsentia. Tunc Pater Quirinus manu tenens socium festinavit egredi transiens inter eos ac pacifice dicens: "Quare tot strepitus? Quid fecimus vobis malum? . . ." Et ita ambo pervenerunt in atrium, sed ibi turba magna jam viam quamlibet obstruebat clamans. Tunc fuere duo juvenes christiani qui rapuerunt statim Patrem Quirinum et potuerunt illum in saluum portare, quamvis baculis contusum a turba quæ ad mortem eum clamabat: ita exivit e manibus eorum et fugiit ad proximam christianitatem *Peshiang* ubi erat Seminarium curatum a Patre Geremia Pedroni, quocum Pater Quirinus alio se contulit in tutiorem locum, dum seminaristæ et ipsi dispersi sunt cum alio sacerdote indigena. Sed interim Pater Cæsidius, frustra tentans fugam dum rapiebatur Pater Quirinus, insecutus a turba et lancea percussus a militibus cecidit in medium atri: tunc omnes fuerunt super eum percutientes turmatim, et jam pene mortuum paleis et petroleo succensis combusserunt eum. Corpus ejus redactum in cinere periit, excepto uno pede quem christiani rapuerunt ac humi mandarunt. Interim alia turba invadebat ecclesiam, orphanotrophium et alias domus omnia rapiens et devastans, sicut etiam christianorum proximas ædes, quæ omnia tradita sunt igni. Ducentæ et amplius puellæ et virgines orphanotrophii potuerunt quidem se ab igne salvare fugientes, sed omnes raptæ sunt a turba et ita dispersæ sunt ac fere omnes violatæ: tamen reddita Ecclesiæ pace, plures ex ipsis recuperari aut redimi potuerunt.

Die sequenti, idest 5 Julii, Episcopus Fantosati manens *Cha-mo-kiao*, multa ex his rescivit confuse, quia de Protestantibus eadem pridie passis loquebantur nuntii; sed tunc statuit cito citius reverti *Hengchowfu*, se protectum iri a Mandarinis sperans, ut in tutum poneret puellas orphanotrophii, pro quibus maxime cor ejus angebat.

Msgr. Edgarus Hæring, O. F. M.
Præfectus Apost. de *Shohchow*

Ascendit ergo naviculam cum Patre Josepho Gambaro et tota illa die et sequenti remigavit: in via venit ei nuntium ruinæ jam peractæ et ploravit præsertim pro puellis raptis et corde præsagus futurorum. Christiani voluerunt ei suadere descendere et se abscondere, ostendentes ei magnum periculum vitæ si accederet *Hengchowfu*: et forsân si ita fecisset poterat se salvare; at ipse voluit proseguire viam dicens: "Moriar pro Christo si est necesse, sed volo tentare an possim a Mandarinis obtinere ne pejora fiant." Et videns socium afflictum, dixit ei ut ipse descenderet, si timebat; at Pater Gambaro intelligens quod Episcopus e contra desiderabat non ab eo relinqui in illo discrimine, cum eo persecutus est iter.

Die 7, in mane, navis ejus pervenit ad portum fluvialem *Hengchowfu*. Statim ac turba scivit de duobus europæis, cucurrit ad ripam clamans eos ad mortem, ac impediens ne a navi descenderent. Episcopus, ore quidem pallens sed fidens in Deum, nil curans voces eorum, secum trahens Patrem Gambaro descendit ad littus, et manibus junctis more sinensi salutavit turbam, sperans eam hoc signo placere; sed eodem momento unus nauta remo percussit eum in capite ac stravit in terram: similiter ac Pater Gambaro capite fracto uno remi ictu jacuit in sanguine suo. Tunc tumultuarie insaniens turba ruit super victimas, eruentes eis oculos ac baculis et remis percutientes: primus ac fere statim mortuus est Pater Gambaro, sed Episcopus vixit quatuor horis in tormentis, donec tandem transfossus acuto baculo per ima ventris ad cor, et ipse mortuus est. Duorum martyrum corpora tradita flammis perierunt, projectis in flumen eorum reliquiis; sed Deus miraculis decoravit hoc excidium, ut patet ex Processu pro eorum Beatificatione (*Sar.* pag. 25; *Aom.* passim ab anno 1892 ad 1901; *Hie.* etc. Vitam Episcopi Fantosati scripsit Pater Cyprianus Silvestri sub titulo: *Mons. Antonino Fantosati, O. F. M., Martire in Cina, Quaracchi* 1914; Vitam autem Patris Josephi Gambaro nos parvo opusculo edidimus sub titulo: *Biografia del P. Giuseppe Gambaro, Quaracchi, 1913*). .

CAPUT XL

**De Fr. Gregorio Grassi,
Episcopo et tertio Vic. Apost. Shansi Nord;
ac de ejus Coadjutore, Episcopo
Francisco Fogolla**

INTER Episcopos qui sinicas Missiones maxime illustrarunt non ultimum tenet locum Fr. Gregorius Grassi. Natus in oppido Gamundio, Alexandrinæ diœcesis, die 13 Decembris, 1833, patrem habuit Joannem Baptistam Grassi natrem vero Paulam Mariam Moccagatta. In baptismo vocatus Petrus Antonius, Gregorius vocatus est quando die 14 Decembris, 1848, ingressus est in Ordinem Franciscanum, adscriptus Provinciæ Bononiæ, nunc SS. Redemptoris, in qua ordinatus est sacerdos die 17 Augusti, 1856. A Superioribus designatus Magister Clericorum, per triennium mansit in sua provincia; sed desiderio martyrii actus, pro quo et votum fecerat adhuc juvenis clericus, tandem obtinuit sinicas missiones, et anno 1860, appulsus est in *Shantong*. Expletis ibi quatuor missionis annis translatus est ad *Shansi* anno 1865, ubi suum zelum expandit ac insignia monumenta sui ministerii reliquit.

Die 28 Januarii, 1876, electus Episcopus Orthosiensis et Coadjutor, consecratus est solemniter *Taiyuanfu* die 19 Novembris, ab Episcopo lazarista Tagliabue, ad hoc vocato quia tunc Episcopus Moccagatta infirmabatur. Et quoniam ipse senex Episcopus non poterat multum operari ætate gravatus, fere totum onus Vicariatus cecidit super Coadjutorem, qui complens Visitationem pastorem, totam provinciam perlustravit. Non possumus hic paucis verbis telam texere vitæ suæ a die qua factus est

Episcopus, quam tamen alio volumine nostro invenies;* ideo et pauca tangemus ad aliquam notitiam habendam.

Defuncto Episcopo Moccagatta, spatio annorum fere decem Ep. Grassi sexaginta ecclesias a fundamentis erexit aut ampliavit, ubique aperiens scholas catechumenorum, oratoria et sacella in centum et amplius novis christianitatibus; unde quum facta est divisio Vicariatus, ut supra vidimus, ex 13,000 circiter, christiani ascenderant ad fere numerum 18,000 quando anno 1900 turbo persecutionis Boxerum omnia sustulit.

Videns autem quomodo tam pauci ex Europa ad eum mitterentur missionarii qui non sufficebant Missioni suæ, et timens ne Franciscani penitus quadam die in Sinis extinguerentur, quod jam alii Episcopi frustra tentaverant ipse perfecit, instituens scilicet Fratres Franciscanos indigenas, quin necesse esset mittere juvenes sinenses in Europam, sicut alii Vicariatus faciebant. Obtenta igitur a Sacra Congregatione et ab Ordine facultate, pulchrum et commodum fundavit conventum in colle prope pagum christianum *Tung-eul-kow* et apertus est Novitiatus pro indigenis per decretum S. Congregationis, diei 20 Augusti, 1893, approbatus. Primi fuere sex tantum novitii qui seraphicam Regulam professi sunt, inter quos fuit Illmus ac Revmus Fr. Aloysius Tcheng, primus Vicarius Apostolicus de *Fenchowfu*, unus e sex primis Episcopis sinensibus consecratis a Pio XI, ut omnes sciunt. Propter persecutionem anni 1900, clausus est conventus, sed tandem anno 1924 iterum apertus est, et nunc dum scribimus (1928) jam quadraginta sunt juvenes sinenses qui ibidem facti sunt Franciscani.**

Anno 1897 Ep. Grassi misit in Italiam suum Vicarium Generalem P. Franciscum Fogolla cum quatuor clericis sinensibus, ut interessent magnæ Expositioni Universali Missionum sequenti anno Augustæ Taurinorum aperiendæ; qua occasione elegit eum in suum Coadjutorem. Pater Fogolla natales viderat in oppido Montereaggio Apuanæ diœcesis, die 4 Octobris, 1839, et in baptismo

* Confer: *Barbarie e Trionfi*. . . Firenze, Tip. Barbera, 2 edizione 1909.

** Confer ephemeridem *Le Missioni Francescane*, anno 1926 pag. 69 et 354.

vocatus Franciscus, quod nomen retinuit quum factus est Franciscanus in Provincia Bononiensi, nunc SS. Redemptoris, anno 1858. Sacerdos ordinatus die 19 Septembris, 1863, post tres annos maluit adire missiones quam fieri sacerdos sæcularis, sicut ex iniqua lege Suppressionis Ordinum Religiosorum coacti sunt alii Fratres. Igitur die 13 Decembris, 1866, vela dedit pro Sinis et pervenit prius in *Shantong*, postea in *Shansi*; secutus inde a consodali provinciæ suæ P. Elia Facchini, quocum anno 1900 debebat sortem martyrii dividere.* Primis duobus annis, sinensem linguam pertæsus, cogitavit in Europam reverti; sed postea hanc linguam tam perfecte didicit ut stupèrent et ipsi Sinenses. Factus inde Advocatus Christianorum in Tribunalibus, illos sæpe coactus est defendere, et etiam Pekinum ire, ut tandem obtineret decretum quo christiani liberabantur a vectigali pro comœdiis, unde frequentes prius oriebantur lites inter paganos et christianos. Septem annis curam habuit christianitatum quæ nunc efformant Vicariatum *Luanfu*; sed postea infirmus revocatus est *Taiyuanfu*, ubi fuit electus Professor in Seminario et Vicarius Generalis.

Cum ergo esset in Europa pro supra dicta Expositione Universali, electus est Episcopus titulo Bagensis atque Coadjutor cum jure successionis Vicariatus *Shansi Nord*; solemniterque Lutetiæ Parisiorum, die 24 Augusti, 1898, episcopalem consecrationem suscepit ex manibus Nuncii Apostolici Archiepiscopi Clari. Postea visitavit Belgium et Angliam, ut colligeret eleemosynas pro Missione sua; ad quam sequenti anno remeavit secum ducens manipulum missionariorum, et etiam septem Moniales Franciscanas Missionarias de Maria pro novo nosocomio quod Episcopus Grassi aperire statuerat in civitate *Taiyuanfu*.

Ita ventum est ad annum 1900. Omnia prospera procedebant in *Shansi*, et Episcopus Grassi lætis oculis aspicebat maturas jam colligendas messes, numerum sufficientem operariorum, unde et sibi suadebat magnum suæ

* Vitam istorum duorum martyrum per extensum invenies in citato libro *Barbarie e Trionfi*.

Episcopus Odoricus Timmer, O. F. M.
tertius Vic. Apost. de *Shansi Sud*

Missionis incrementum, quum ecce turbo persecutionis omnia subvertit.

Historiam hujus persecutionis scientes omnibus notam, paucis verbis hic innuimus tantum ad vitam hujus Episcopi complendam. Mense Aprili, 1900, perveniens *Tai-yuanfu* pessimus prorex *Jusien*, statim rupit omnes bonas relationes cum Ecclesia; noluit accipere Episcoporum dona, nec visitationem restituit Episcopo Fogolla qui iverat ad visendum eum, juxta cæremonias sinenses. Interim vocabat ex *Shantung* magistros sectæ *I-huo-tciuen* (Boxers) ut pacificum populum shansinensem excitarent ad destruendam sibi exosam religionem christianam; qui tam cito suum ministerium diabolicum bene impleverunt, ut mense Julio, jam omnia parata essent pro statuta morte Europæorum omnium et christianorum. At ipse timebat ne christiani exurgerent et starent pro animabus suis, putans residentiam episcopalem plenam terribilibus armis europæis; sed cum persuasus est ecclesiam esse inermem, prius decepit Episcopos ut cum aliis de ecclesia convenirent in domum municipalem, ut illic posset eos melius protegere, quia residentia episcopalis erat nimis vasta, et similia verba. Episcopi ne viderentur rebelles acquieverunt ejus mandato, et die 4 Julii, in nocte transierunt cum suis sacerdotibus, clericis et monialibus ad dictam domum, ubi detenti sunt velut in carcere dies quatuor.

Jam antea ipse petierat ab Imperatrice facultatem occidendi omnes Europæos et christianos; sed venit ei responsum negativum quia exercitus Nationum jam Pekinum aggrediebatur; sed impius Prorex, qui etiam ab Imperatrice jubebatur statim cum exercitu suo ire ad defendendam eam, voluit prius suo odio satisfacere, sciens se post factum certe laudatum iri. Die igitur 9 Julii, hora quarta post meridiem, jussit victimas omnes adduci ad suum Tribunal, et quum vidisset eas genuflexas coram se, clamavit ad milites: "Occidite omnes!" Uno momento peracta est strages, in qua perierunt duo Episcopi Grassi et Fogolla, duo sacerdotes, nempe P. Theodoricus Balat Procurator Missionis, et Pater Elias Facchini Rector Semi-

narii; unus Frater laicus, Andreas Bauer de Alsatia; quinque seminaristæ, septem Moniales et novem famuli residentię episcopalis, qui maluerunt mori cum eis quam fugere, sicut poterant facere: insuper cum eis trucidati sunt 40 et amplius Protestantes cum uxoribus et filiis.

Completa hac strage, ecclesia et omnia ædificia Missionis et christianorum domus devastatæ sunt ac traditæ igni; et clamante in via præcone invitati sunt christiani ad apostasiam si vellent a Prorege protegi; sed nullus apostatavit, et die 14 Julii, trucidati sunt 42 christiani, servatis mulieribus, intercessione matris Proregis. Tunc in tota provincia debacchata est persecutio, et spatio trium mensium perierunt christiani 4000 et amplius, inter quos septem sacerdotes sinenses, 200 virgines, 300 et amplius Tertiarii Franciscani, et reliqua turba fidelium cujusvis sexus, conditionis vel ætatis; a Mandarinis Militari *Li fu*, ad senem mendicum per vias; a senibus ad pueros, imo lactentes; exenteratis etiam mulieribus gravidis ut necarentur et ipsi fœtus allisi ad terram; destructis quatuor christianorum oppidis, biscentæ ecclesiæ vel oratoria igni traditæ, insecutis ubique christianis ut a canibus cervi, et ubique relictis cumulis ruinarum. Remittimus lectorem ad nostrum opus: *Acta Martyrum Sinensium*, ubi singulorum cædem narravimus per extensum, *ex officio* scribentes ex ore testium pro introductione Causæ eorum Beatificationis.*

* Confer etiam citatum opus *Barbarie e Trionfi*, ubi invenies documenta eorum martyrii:—*Acta Martyrum Sinensium*, Aom. ab anno 1911 ad 1913 passim.

CAPUT XLI

De Fr. Petro-Paulo de Marchi, Episcopo et quinto Vic. Ap. de Shantung Nord

DEFUNCTO in *Shantung* Episcopo Geremia, successit ei in regimine Vicariatus P. Petrus-Paulus de Marchi. Iste natales habuit in oppido Sancti Viti, Concordiensis diœcesis, die 30 Decembris, 1838, et Ordinem Seraphicum amplexus est juvenis, sed nescimus quo anno, in Observantium Provincia Veneta. Ordinatus sacerdos, paulo post petiit et obtinuit Sinas anno 1865. Suum ministerium plenis numeris implevit in *Shantung*, et ab Episcopo Geremia electus fuit Vicarius Generalis, cui successit quæ Administrator Apostolicus usque ad 13 Februarii, 1889, quando electus est Episcopus titulo Surensis, et eodem anno consecratus, nescimus ubi et a quo Episcopo vel quo die. Pius et amabilis, boni Pastoris partem adamussim implevit annis duodecim.

Ee quoniam in *Shantung* jam cœperant mitti missionarii ex Gallia, cogitavit inde Vicariatum dividere, tum pro majori incremento Missionis, tum ad unitatem servandam et pacem. Quamvis enim omnes missionarii, qui tantam virtutem habent se sacrificandi venientes ad Sinas, supponentur et sint optimi viri et magna virtute donati a Deo, tamen infausta indoles humana facit ut etiam isti sancti viri trahantur ad semper suam nationalitatem elevandam super alias. Hæc pluries in Missionibus fuit causa malorum, et Episcopi difficiliter possent missionarios dirigere, si non omnes sunt ex eadem patria vel provincia religiosa. Itaque Episcopus de Marchi divisit Vicariatum, cedens orientalem partem missionariis ex Gallia, et iste Vicariatus (nunc *Chefoo*) erectus est per decretum diei 16 Februarii, 1894; remansitque missionariis italibus *Shantung Nord*.

Diviso Vicariatu, Episcopus totus incubuit ad augendum suum gregem, et jam gaudebat attigisse numerum christianorum sicut ante divisionem, quum anno 1898 efformata est secta Boxerum sub prætextu salvandi Imperium, exterminando simul cum Europæis christianos.

Tunc in *Shantung* erat Prorex famosus ille *Jusien*, quem jam novimus, cujus et nomen in historia Ecclesiæ sinensis manebit eadem impia gloria qua nomen Daciani in historia Ecclesiæ romanæ. Secta Boxerum in suo initio erat simpliciter politica; sed versa est statim in dæmoniacam, quia juvenes ad eam formandam vocati exercitabantur modo spiritistico, et ope spirituum dementabantur a suis magistris, sicut testati sunt nobis plures Boxers conversi postea ad fidem christianam, qui et deposuerunt ut testes in Processu Martyrum. Prorex *Jusien*, tartarus superstitiosus, qui et nomen dederat sectæ Jejunantium, statim favere cœpit novæ sectæ Boxerum, præcise ad hoc efformatæ ut vindictam sumerent de profanatione territorii sacri Philosopho Confucio propter erectionem ibi factam oratorii christianorum. Ita quæstio politica de eiiciendis Europæis propter invasionem Germanorum, unita simul est cum quæstione religiosa, destruendi scilicet religionem Europæorum; et persecutio fuit sicut monstrum habens duplex caput seu duplicem faciem, politicam et religiosam. Si nullus Sinensis fuisset christianus, nullus Sinensis fuisset occisus a Boxers. Ergo valde erraverunt hucusque negantes gloriam martyrii Sinensibus occisis ab illa secta. Documenta martyrii sunt etiam decreta imperialia, et decreta *Jusien*, imperantia sub gravi pœna apostasiam christianis: et de facto, fere omnes illi christiani qui apostatarunt evitaverunt mortem. De cœtero etiam Imperatores romani movebantur ad persequendum christianos ratione politica. Insuper in Sinis accusationes contra christianos erant sicut calumniæ paganorum Romæ, imputantes nempe christianis omnia infortunia Imperii. Hoc voluimus indicare contra quosdam scriptores, qui etiam accusarunt *Franciscanos sicut nimium credulos in heroicis christianorum sinensium*; sed nolumus prævenire Ecclesiæ judicium, quam speramus cito locuturam.

Msgr. Sylvester Espelage, O. F. M., Episcopus-elect.
et primus Vic. Apost. de *Wuchang*

Igitur, jam efformata secta Boxerum in *Shantong* sub protectione Proregis *Jusien*, anno 1899 cœpit secta se movere suscitando incendia domorum et alia persecutionis genera in christianos, quorum etiam plures occisi sunt; cœteris in fugam actis, aut rebus omnibus destitutis.

Episcopus de Marchi debuit plorare multa damna suæ missionis et misit Pekinum lamentationes suas per Patrem Pacificum Fenocchio, petens auxilium a Legato Galliæ; sed parum obtinuit. Tamen Legati Nationum coëgerunt Imperatricem revocare ex *Shantong* Proregem *Jusien*; sed illa vulpes coronata finxit quidem illum punire, sed misit eum in *Shansi*, ubi ipse exercere potuit vindictam quam vidimus in præcedenti capitulo.

Noyus Prorex *Yuan-si-kai*, utique aliquid fecit ad impediendum Boxers; sed etiam Episcopus de Marchi cum suis missionariis debuit fugere ex *Tsinanfu*, ubi ecclesia et alia opera missionis devastata sunt. Ipse dum procella sæviebat potuit se salvare in portu *Chefoo* apud Episcopum Schang, ubi securum satis invenit locum, usquedum aliqua pax reluxit ob victoriam Nationum occupantium Pekinum, acta in fugam Imperatrice.

Attamen ob passos cordis angores, Episcopus reversus in suum Vicariatum non diu vixit, et plenus meritis obiit in pace, die 30 Augusti, 1901. Ipse fuit ultimus ex Episcopis italibus in *Shantong* quia postea ista Missio quoque tradita est Franciscanis germanis, ut etiam ista Natio haberet suos Franciscanos in Sinis sicut aliæ omnes majores nationes cum proprio Vicariatu; tamen successor Episcopi De Marchi fuit hollandensis, quia nondum forsitan ex juvenibus missionariis aut ex senioribus italibus Roma bene noverat quemnam eligendum. Dicimus *forsan*, quia nos latent circumstantiæ rerum et personarum, sed hoc nil refert (*Aom.* ab anno 1891 ad 1901, passim).

CAPUT XLII

De Fr. Theotimo Verhæghen, Episcopo et tertio Vic. Ap. de Hupeh Sud-ovest

VICARIATUS iste frequentes, ne dicamus continuas, passus est persecutiones propter malitiam paganorum; unde præter eas quæ jam notæ sunt nobis, accidit etiam die 11 Decembris, 1898, crudele martyrium Patris Victorini Delbrouck, qui trucidatus est in *Che-kou-shan* a feroci barbarie illius populi, quæ adhuc sanguinem sitiens egregias alias victimas, anno 1904 immolavit, quarum nobillissima fuit Episcopus Theotimus Verhæghen.

Iste gloriosus martyr natales vidit anno 1867 apud Mechliniam in Belgio, et septemdecim annos natus factus est Franciscanus. Ordinatus sacerdos petiit et obtinuit Sinas anno 1894, et in *Hupeh Sud-ovest* suos primos impendit annos tali zelo, solertia et animi fortitudine, ut dignus evaserit fieri successor Episcopi Christæns, quamvis plures alii seniores essent missionarii. Die igitur 19 Aprilis, 1900, electus est Episcopus titulo Syenensis et ab Episcopo Carlassare consecratus fuit *Ichangfu* die 11 Novembris, ejusdem anni.

Si prius qua simplex missionarius ardenti succensus zelo videbatur, postea factus Episcopus sui fortis animi solvit habenas, ut patet ex multis quæ perficere potuit brevi sui regiminis tempore. Sed iste ejus zelus, qui etiam videbatur aliquando audacia, in eum cumulavit non solum paganorum odium, pro quo nil mirum; sed et Protestantium suscitavit invidiam et iram, quia multi propter eum abibant a Luthero et credebant in Papam. Nec pudore affecti sunt illi pharisæi hypocritæ etiam conspiracy facere cum paganis ut eum morti traderent, promittentes eis protectionem apud Mandarinum, casu quo caperentur:

et ita putabant se obsequium præstare Deo, sicut semper hoc putaverunt omnes persecutores Christi et apostolorum ejus.

Igitur die 14 Junii, 1904, Episcopus cœpit sacras suas Visitationes pastorales ad regiones montanas, et pervenit tandem *Ou-ya-pa* comitatus a Patre Florentio Robberecht et a Patre Thaddæo, inde iturus ad pagum *Sha-se-ti* in districtu *Sbinanfu*. Iste P. Thaddæus reversus est ad suos christianos ob Missam celebrandam die Dominica, promittens se die 19 Julii, reversurum *Ya-ts'io-choei*, ut sacræ Confirmationis administrationi adsisteret, atque hoc modo mortis periculum evasit.

Episcopus igitur et P. Florentius iter facientes simul, calore et fatigatione itineris febricitantes, apud quemdam christianum in *Hoa-pei*, duodecim stadia a pago *Sha-se-ti*, necessariam fecerunt virium restaurationem. Hic discordia christianos inter et paganos supervenisse dicitur, quæ mortis Episcopi præparatio visa est. Impudens quidam nebulo, rogatus ut a fenestra domus discederet, iterum atque iterum recusavit, quamvis non semel monitus: inde rixæ, calumniæ, infuriæ et verbera. Occurrunt christiani et pagani: turbator in campum fugit, ubi absconditus lapides et lutum projecit, quo et Pater Florentius qui aderat, totus coopertus est. Certiore facta Auctoritate Municipii, discolus ille ligatus custoditur, ut postea Tribunali traderetur. Hisce peractis, Episcopus et P. Florentius *Sha-se-ti* petierunt, quo tenebris jam factis pervenientes, apud christianum nomine *Li* noctem transegerunt. Sequenti die primores pagi *Hoa-pei*, veniæ postulandæ causa, *Sha-se-ti* venerunt, et juxta mores sinenses, in signum pacis christianos inter et paganos, convivium publice fecerunt.

Postero die, qui erat 18 Julii, Pater Fridericus Verhæghen (qui erat frater Episcopi) ex *Ya-ts'io-choei* ad Episcopum pervenerat, forum publicum illæsus pertransiens, eo fine ut hunc sequenti die comitaretur. Convivium autem hac die pro pace institutum, non jam diu post fuit causa malorum; nam quidam impius *Hshian-siae-t'ang*, qui erat Caput unius occultæ sectæ, infernale consilium

arripuit uti hac occasione ad occidendum Episcopum, quod antea secrete statuerat. Hoc non latuit christianos, qui statim monuerunt Episcopum. Itaque hac eadem die sectarii venerunt nocte *Sha-se-ti* armis et cultris sub veste muniti, qui a societate missi fuerant ad crimen perpetrandum. Iterum christiani monuerunt Episcopum et missionarios eos in mortis periculo versari, et quod si crastina die forum publicum pertransire tentarent, eos interfectos iri certissimum esse; at Episcopus dixit subridens: "*Siao hoa*," idest "inania verba": non semel enim hoc in loco offensus et illus magno animo transierat illæsus; unde et etiam hac vice impavide et recto tramite, publicum forum pertranseundo, se *Ya-ts'io-choei* petiturum statuerat. Quo cognito, christiani comites secrete sibi arma procurarunt; quod cum rescivisset Episcopus severe hoc prohibuit, optime noscens timiditatem eorum, et inane credens periculum; propterea hac suasionem fretus, hunc rumorem unice ex inflicta pridie pœna et reparatione originem duxisse existimabat. Talia ceteroquin pericula non semel expertus, resolutissima sua audacia cordisque magnanimitate incolumis superaverat: dum enim, ut de aliis taceam, anno 1898, occiso Patre Victorino ipse *Ma-cha-pin* versaretur, armatam turbam residentiam suam obsidentem et eum ad necem petentem, solus impavido suo animo in fugam verterat. At aliud in consilio erat! Fertur siquidem jam diu quemdam, quocumque verteret, Episcopum secutum esse, ut juratam ei necem infligendi occasionem quæreretur opportunam, eamque hic invenisse persuasum habuisse.

Pater Florentius ergo, summo mane, diei infaustæ 19 Julii, 1904, celebrato Sacro, aliis prior proficiscitur, omnia in *Ya-ts'io-choei* pro adventu Episcopi præparaturus. Christianus quidam jumentum cui missionarius insidebat manu ducebat, dum famulus *Lao-tchang* retro veniebat pedes. Hinc autem adveniens scelestorum turba, ab hisce circumdatur et ligatur famulus, dum Pater Florentius, vulnerato jam suo ductore, e jumento descendens, arripit fugam; sed statim captus, in loco publico arbori alligatur et custoditur. Hoc in loco postea inventus est bovis nervus

Episcopus Raphael Palazzi, O. F. M.
Coadjutor Episcopi Mondaini in *Hunan Sud*

latus uno digito, quocum videntur flagellasse vinctum.

Interea famulus *Lao-tchang* poterat evadere et currens ad Episcopum retulit infaustum nuntium, quo audito ipse ait: "Pater Florentius est liberandus"; et statim voluit arripere viam. Christiani, nimio terrore correpti, genuflexi rogaverunt eum ne ultro procederet, sed ille suadebat eis nil esse timendum. Tamen ipsi secrete sumpserunt arma, quod animadvertens Episcopus statim prohibuit, etiam examine facto num vestibus arma tecta gestarent. Proficiscuntur ergo, scilicet Episcopus cum comitatu suo, 50 circiter hominum, inter quos aliquæ mulieres cum pueris. Qui portabant Episcopi sarcinas jam præiverant, sed visa armata turba, reversi sunt dicentes impossibile hac via perficere iter; sed Episcopus ait: "Procedite, ne timeatis. . . ." Illi tremantes obedierunt.

- Conspiratores positionem sumpserant in colle quodam vicino secus viam; quos cum vidissent qui portabant lecticam Episcopi, iterum progredi recusarunt; sed Episcopus jussit eos compellens ultro procedere. Vix ac viginti passibus progressi, en pluvia saxorum: unus christianus lapide vulneratus in terram sternitur, dum sclopetum explodunt: iterum portatores lecticæ stant et nolunt amplius nec uno progredi passu.

Viso jam revera periculo, Episcopus jussit redire; sed tunc turba triginta fere hominum clamantium, "Ad mortem Europæi! . . ." præcipiti cursu descendit. Impossibile nunc enarrare quid accidit. Qui potuerunt fugere, fugerunt: lectica Episcopi confracta est, et christianus *Hoan-chao-pin* in suo sanguine jacet. Tunc Episcopus se erigit, dum fidelis famulus *Kiang-chang-tai* ut eum protegat circumplectitur eum. Episcopus ait ad turbam: "Quid vobis mali feci? . . ." Turba respondit: "Idola nostra fregistis! . . ." et facto impetu super eum, ictibus lancearum confoderunt, et arrepto corpore, per arva currunt clamantes ut dæmones: triginta et amplius vulnera numerata sunt in ejus cadavere. Interim una mulier christiana, videns Episcopum apprehensum, fugientibus clamabat: "Protegamus Episcopum nostrum! . . ." Tunc et ipsa transfossa est lancea et occisa est.

Pater Fridericus qui retro non longe sequebatur Episcopum, fugam tentavit; sed statim captus est et ictu baculi caput ejus fractum ut cerebrum effunderetur, cecidit mortuus. Unus e bajulatoribus lecticæ Episcopi, post fugam reversus ut videret finem, captus et ipse quoque occisus est. His peractis, quibus infernalis eorum crudelitas paulisper satiata est, nova meditates horrenda, ad forum publicum redeunt, edunt carnes et bibunt vinum, donec ebrii circa meridiem Patrem Florentium circumdant dicentes: "Veni et ostendemus tibi Episcopum tuum." Eum igitur ducunt ad locum stragis: unus eorum præibat, quatuor tenebant eum et sextus sequebatur eum armatus. Quot illusiones et opprobria passus sit in illo itinere, Deus solus scit et nos missionarii qui paganorum crudelitatem sub oculis quotidie habemus. A distantia circiter quinquaginta passuum ostendunt ei cadavera Episcopi et fratris ejus; quo spectaculo commotus Pater Florentius cœpit flere et proruit in genua. Tunc qui retro stabat impegit ei pedem in dorsum sternens eum in terram, et alii cœperunt eum cultris tumultuarie cedere, et ita per viginti vulnera occisus est.

Sanguine victimarum saturati, acceperunt tria cadavera, trahentes ea ad proximam foveam, et ibi reliquerunt ea. Tunc alia turba biscentorum circiter sectariorum, hac illac simul percurrentium et debacchantium, domos christianorum invasit: ita triginta ædes depopulatæ sunt ac septem combustæ, christianis jam antea in fugam actis.

Attamen impune non fuit hoc facinus horrendum, quia monita Auctoritate missi sunt milites qui fere omnes homicidas illos et sectarios capierunt, et plures ex ipsis capite plexi sunt cum eorum duce. Is cum judicaretur in Tribunali audacter loquebatur, expectans protectionem quam ei Protestantes promiserant; sed nullus istorum comparuit; imo, quia patefacta est eorum conspiratio et sibi timentes, viriliter omnes fugerunt, alio ferentes Biblias suas et calumnias in Catholicos . . . (*Aom. an. XXIV, pag. 94. Vitam istius Episcopi scripsit P. Gubbels sub titulo: Vie et Martyre de Mgr. Verhaeghen. Etiam de istis martyribus introducta est Causa Beatificationis*).

CAPUT XLIII

De Fr. Vincentio-Epiphanio Carlassare, Episcopo et tertio Vic. Ap. de Hupeh Orientali

DEFUNCTO Episcopo Zanolì, datus est ei successor Pater Carlassare. Is natales viderat in oppido Monticulo Majori in ditione Veneta, die 25 Junii, 1844, ex piis parentibus Jacobo Carlassare et Aloysia Festorazzi, qui puerum in baptismo vocaverunt Vincentium, quod nomen retinuit, addito Epiphanio, quum die 9 Januarii, 1861. Seraphicam Religionem amplexus est in Reformata Provincia Venetiarum, in qua sua vota nuncupavit. Ob politicas vicissitudines migrare in Austriam coactus, ibi sacerdotio initiatus est die 21 Decembris, 1866. Lector Philosophiæ renuntiatus ac concionator institutus, in sua provincia egregie operatus est usque ad 1871, quando nempe desiderio missionum accensus, cum Episcopo Zanolì e Concilio Vaticano redeunte venit in *Hupeh*, ubi per tres annos se exercuit in medio christianorum; sed inde, anno 1874, vocatus ad regendum Seminarium, hoc munere functus est usque ad suam electionem in Episcopum Madaurensem et Vicarium Apostolicum *Hupeh Orientalis*, quæ fuit die 18 Julii, 1884, consecratus inde 14 Septembris, ejusdem anni, ab Episcopo Volenteri, Vicario Apostolico de *Honan*.

Vicariatum rexit annos fere viginti quinque, quo longo tempore adamussim implevit omnia boni Pastoris munia. Vir singularis eruditionis, scripsit etiam pro utilitate missionariorum suorum aliquot pios et devotos libros, inter quos valde utilis adhuc commendatur "*Missionarius Instructus*" seu Directorium pro Missionariis ad rectam sacramentorum administrationem; et etiam "*Sermones pro Exercitiis Spiritualibus*" ac "*Mensis sacer Beato Josepho*

Deiparae Sponso"; ita se reddens utilem non solum suis sed etiam aliis in Sinis missionariis. Sui regiminis tempore duplicavit numerum commissi sibi gregis, plures ecclesias erexit, et alia opera Missionis mirifice auxit. Insuper verbo et opere alios Vicariatus adjuvit, factus sicut primus inter pares collegas suos Episcopos franciscanos, quorum tres fuerunt prius ejus missionarii. Fuit quoque felix anno 1900: nam cum cæteri Vicariatus circum quaterentur sicut cymbæ furenti a procella, Vicariatus ejus navicula non passa est jacturam.

Anno 1906 elegit sibi in Coadjutorem Patrem Gratianum Gennaro, quia ætate jam gravis non poterat ipse sacras complere Visitaciones; eique hoc officio commisso, prosecutus est in *Hankow* curare Vicariatus alia negotia usque ad 1909. Missionarii et christiani jam læti se parabant ad solemniter celebrandum ejus Jubilæum Episcopale, quum inopinata catastrophes in luctum vertit omnia gaudia. Cum enim die 24 Julii, 1909, Episcopus Carlassare se conferret *Taiyuanfu* in *Shansi* ad refrigerium in æstivis caloribus quærendum, sedens in curru viæ ferreæ ictu apoplectico percussus, repente mortuus est apud stationem *Tsentau*. Corpus ejus delatum est prius *Taiyuanfu*, ubi magnum funebre officium pro ejus anima persolutum fuit; sed inde translatum ad suum Vicariatum, inter lacrymas omnium die 4 Augusti, sepultum est in cœmeterio Missionis, erecto monumento ad perennem reddendam posteris memoriam ejus (*Aom.* passim ab anno 1884 ad 1909, ejus epistolæ; *Sar.* pag. 15; *Hie.* etc. Vitam ejus scripsit Pater Honorius Doria sub titulo: *Biografia di Mons. Vincenzo Epifanio Carlassare O.F.M., Vescovo titolare di Madaura e Vicario Apostolico del Hupeh Orientale. Vicenza. Societa Anonima Tipografica, 1911).*

CAPUT XLIV

De Fr. Odorico Rizzi, Episcopo et quarto Vic. Ap. Shensi Nord

ANNUS 1901 luctuosissimus fuit pro Vicariatu *Shensi Nord*. Non solum enim spatio quinque dierum mortui sunt duo Episcopi Pagnucci et Coltelli, sed pestis abstulit quoque magnam christianorum partem et alios duos egregios missionarios. Ex his alter fuit Pater Joseph Giraldi, qui nomen magnum obtinuit etiam in scientia botanica pro millenis herbarum speciebus inventis in *Shensi* adhuc in Europa ignotis, unde multæ nomen habent nunc a Giraldi. Alter fuit Pater Pius Nesi de oppido Tobbiana in Etruria, qui per Breve Pontificium diei 15 Aprilis, 1901, nominabatur Episcopus titulo Olenensis et Vicarius Apostolicus *Shensi Nord*; sed eheu! ipse jam a peste sublatus fuerat die 5 ejusdem mensis, unde Roma elegerat unum mortuum! Tunc cœpit verum apparere dictum moribundi Episcopi Pagnucci: Pro Vicariatu actum est! Nam ab ejus morte usque ad dies nostros, magnæ et multæ calamitates ceciderunt super hanc Missionem præ cœteris antea gloriosam.

Roma, audita morte posthumi electi Episcopi Nesi alium suffecit in locum ejus, nempe Fr. Odoricum Rizzi, die 23 Januarii, 1902, electum Episcopum titulo Adrahorum. Sed tunc accidit mysteriosum factum: cursor qui ferebat Bullas pontificias captus est in via, ac illis tantum litteris expoliatus, nescitur a quibus. . . . Episcopus electus debuit ergo scribere Romam, quæ Bullas iterum ad eum misit; et ita potuit se conferre in *Shensi* ut episcopalem consecrationem susciperet ex manibus Episcopi Fiorentini. Hæc consecratio accidit die 5 Octobris, 1902, in pago *Tung-eul-kow*, ubi Episcopus morabatur, cum nondum *Tai-*

yuanfu reædificata esset residentia episcopalis a Boxers destructa.

Episcopus Rizzi oriebatur humili lare in diœcesi Utinensi die 28 Aprilis, 1858. Juventutem transegit sub severi patris potestate, qui noluit ei permittere fieri Franciscanus, sicut bonus juvenis postulabat; sed patre defuncto, annos natus 22, ingressus est in Seraphicum Ordinem, nempe anno 1880. Sacerdotio initiatus, anno 1889 Sinas petiit et in *Shensi* missionem tenuit magna pietate et zelo. Episcopus Pagnucci moribundus elegit eum in Provicarium; quo defuncto, Missionem ipse rexit qua Administrator Apostolicus usque ad suam electionem in Episcopum.

Post suam consecrationem reversus in *Shensi*, gubernavit Vicariatum pastorali sollicitudine et zelo animarum laudatus; sed cito Deus vocavit eum ad cœlestem patriam. Dum pastorem Visitationem peragebat, repentino ac ignoto morbo infirmatus est post appositas sibi dapes sinico more paratas, quæ ventrem ejus lætaliter læserunt. Delatus igitur *Tung-yuan-fang*, paucis diebus ad extrema deductus est; sumptisque magna pietate sacramentis, paulo post visus est sicut extra se raptus et dicens: "Ecce Angeli Dei . . . oh quot sunt . . . quomodo sunt pulchri! . . ." Et hæc dicens expiravit die 22 Martii, 1905. Post aliquot annos, quum facta est translatio mortuorum (qui prius sepeliebantur in atrio ecclesiæ), corpus hujus Episcopi inventum est incorruptum, dum alia corpora recentiorum defunctorum inventa sunt corrupta. Hoc dicimus ne pereant memoriæ, non ut narremus prodigium. Nunc ejus corpus jacet in cornu Epistolæ in presbyterio ecclesiæ *Tung-yuan-fang*, cum aliis Episcopis excepto successore suo, qui, ut videbimus, tumulatus est in cathedrali *Sianfu* (Confer *Aom.* an. XXIV, pag. 239; *Ams. Hie.*, etc.).

Episcopus Florentius Tessiatore, O. F. M.
Vic. Apost. de *Sianfu*

CAPUT XLV

De Fr. Athanasio Goette, Episcopo et quinto Vic. Ap. de Shensi Nord*

DEFUNCTO Episcopo Rizzi, Vicariatus moderatus est per menses quatuordecim a Patre Barnaba Nanetti, qui ab Episcopo moribundo electus fuerat Provicarius. Interim eligebatur successor ejus Fr. Athanasius Goette.

Is natales viderat Paderbonæ in Germania die 11 Aprilis, 1857, ex illustri familia Goette, quæ plures filias habuit Moniales diversis in Ordinibus, et alios duos fratres franciscanos et missionarios in Sinis. Die 23 Octobris, 1878, factus est Minorita, sed post emissa vota, in Germania orta est persecutio et etiam Franciscani debuerunt migrare in Americam, ubi constituerunt novam seraphicam Provinciam in Statibus Fœderatis, sub titulo Sacratissimi Cordis. Ibi Frater Athanasius sacerdotio initiatus est die 5 Junii, 1881, et sequenti anno obtinuit sinicas missiones. In *Shensi* per annos viginti exercuit apostolicum ministerium magno zelo, et duodecim pulchras ecclesias erexit ac numerum fidelium adauxit.

Die 26 Septembris, 1905, electus est Episcopus titularis Lampensis, solemniter consecratus est Paderbonæ die 23 Novembris ejusdem anni; collectisque multis eleemosynis pro sua missione, die 15 Maji, 1906, reversus est in *Shensi*, possessionem sui Vicariatus suscepit, et gubernavit spatio 22 mensium.

Zelo suo ac industria incœpit multa egregia opera perficere quæ antea statuerat, præsertim magnum nosocomium in civitate *Sianfu*; sed invida mors interceptit omnia arripiens eum ad sepulchrum, quamvis adhuc

* Vide *Nota ad Caput XLV* in Appendice I.

florenti ætate et robustissimo corpore. Forsan ob graves labores quos sustinere debuit ad omnia paranda pro Synodo Regionali, ad quam novem Antistites convenerunt mense Februario, anni 1908, in febrim incidit quæ cito violentissima facta est. Medicus europæus ex Protestantibus qui vocatus est ad curandum eum, forsan diagnosim erravit, præbens ei pharmacum non aptum; quo sumpto, ipse Episcopus clamavit: "Eheu me, quid fecisti? . . . tu occidisti me! . . ." Et paulo post mortuus est, die 29 Martii, 1908.

Ista mors inopinata obstupuit omnes: erat sextus Episcopus defunctus spatio octo annorum, si numerantur nempe Pagnucci, Coltelli, Pius Nesi, Rizzi et Pius Vidi qui mortuus est in insula Melito! Corpus Episcopi Goette tumulatum est in medio presbyterii ecclesiæ cathedralis *Sianfu* (Confer *Aom.* ab anno 1906 ad 1908, ubi leges ejus epistolas; *Hie. Ams.*, etc.).

CAPUT XLVI

De Fr. Gabriele Maurice, Episcopo et primo Vic. Ap. Shensi Centralis

DEFUNCTO Episcopo Goette, missionarii hispani qui tunc in *Tung-yuan-fang* exercitia spiritualia faciebant, subscriptione simul facta, Romam rogaverunt ut daretur eis Vicarius Apostolicus Pater Gabriel Maurice, tunc Vicarius Generalis, quem statim obtinuerunt.

Is ortum viderat in oppido La Plaine in Gallia, diœcesis Nannetensis, die 10 Octobris, 1862, et vix duodecim annos habebat cum missus est Cadomum ad Collegium franciscanum, in quo postea sumpsit habitum franciscanum, die 2 Augusti, 1878. Adhuc clericus, ut militiam evitaret, anno 1882 missus est ad Sinas in *Hankow*, ubi studia theologica complevit sub Rectore Seminarii Patre Carlassare; qui tamen ejus indole pertæsus noluit ei dare testimonium ut ordinaretur sacerdos: nescimus si juste aut ex præventionem contra juvenem, qui certe erat ingenio perspicaci et vere aptus ad munia exercenda. Juvenis tunc arripuit occasionem qua duo missionarii ex Gallia pergebant in *Shensi*, et ab Episcopo Pagnucci acceptus est et sacerdos ordinatus die 5 Septembris, 1886.

Missus ad munus apostolicum exercendum inter neophytos et catechumenos, multa fecit bona et etiam ecclesias erexit, usque ad annum 1906, quando nempe ab Episcopo Goette fuit electus Vicarius Generalis et Rector Orphanatrophii et Monialium.

Die 1 Augusti, 1908, nominatus Episcopus titulo Lesbientensis, perrexit in *Shantung*, ut episcopalem consecrationem susciperet ex manibus Episcopi Cæsarii Schang, qui consecravit eum in *Chefoo*, die 29 Novembris, ejusdem anni.

Vicariatum rexit annis septem, sed multas passus etiam

contradictiones ab illis præsertim qui ipsum petierant in Vicarium Apostolicum, et propter civile bellum Reipublicæ unde Missio multum passa est, ut infra dicemus.

Ante omnia novus Episcopus cogitare cœpit dividere Vicariatum, quod et obtinuit a S. Congregatione per decretum diei 12 Aprilis, 1911, sub titulo *Vicariatus Shensi Nord*. Commissus est iste novus Vicariatus Franciscanis hispanis, magnus quidem pro sua extensione, sed numero christianorum exiguus, tunc vix 2000 fidelium; dum reliqua pars remanebat Episcopo Maurice sub novo titulo *Shensi Centralis*, habens 26,000 et amplius christianorum. Adhuc in Vicariatu hoc sub Episcopo Goette remanserant tres tantum Itali; sed etiam ipsi sub initio regiminis Ep. Maurice debuerunt alio ferre sarcinas suas. Tunc Episcopus Maurice remanserunt pauci missionarii trium nationalitatum, nempe Hispani, Anglosaxones, Galli, et etiam unus Hibernensis; et Vicariatus prosperatus est habens etiam viginti et amplius sacerdotes sinenses, qui noluerunt ire in novum Vicariatum commissum Hispanis.

Ad regendum novum istum Vicariatum electus est Pater Cœlestinus Ibanez. Iste Episcopus oriebatur in opido Becerril de Campos, Palentinæ diœcesis in Hispania, die 19 Maji, 1873, et franciscanam regulam professus est in Provincia Sancti Jacobi die 15 Octobris, 1891. Sacerdotio initiatus die 24 Septembris, 1898, post triennium missus ad Sinas, prius in *Shantung* suum zelum exercuit, et ab anno 1907 in *Shensi*. Per Breve pontificium diei 12 Aprilis, 1911, electus est Episcopus titulo Bagensis et primus Vicarius Apostolicus de *Shensi Nord* (nunc *Yenanfu*), et episcopalem consecrationem suscepit ex manibus Episcopi Giesen in *Shantung* (*Tsinanfu*) die 10 Septembris, ejusdem anni. Ex die quo sui Vicariatus regimen suscepit usque ad dies nostros (1928) suo zelo duplicavit suum pusillum gregem, qui utique plus multiplicaretur si bellum civile continuo non impediret propagationem Fidei in hac infelici provincia.

Nam paulo post hanc Vicariatus *Shensi* divisionem explosit magna rebellio in toto Imperio ad eiiciendum Tartaros, quando et ipsa familia imperialis destituta est sua

sæculari dignitate. Et dum in aliis Vicariatibus, fere ubique, Ecclesia nil passa est damni nisi interruptionem ministerii apostolici inter paganos, in provincia *Shensi* e contra multum passa est; sed præsertim in Vicariatu Centrali. Nam speciali modo in præfectura *Fengshianfu* pagani nacti sunt occasionem hanc ad antiquum odium effundendum in christianos, ex quibus plusquam 200 trucidati sunt, triginta ecclesiæ combustæ, christiani in fugam acti ac omnibus rebus expoliati; unde 5000 christianorum manserunt absque tecto et ad extremam miseriam deducti. Insuper die 12 Junii, 1912, propter calumnias aliquorum christianorum, sacerdos sinensis Dominus Petrus *Tang* captus est a militibus, crudeliter raptatus coram rebellium Duce, qui jussit eum decollari absque ulla forma judicii (*Silv.* 1925, pag. 35).

Tunc Episcopus Maurice, timens ne rebelles capere velent pagum *Tung-yuan-fang*, et ita omnia Missionis opera perirent, arma dedit christianis et munivit pagum, faciens se ducem istius pusilli exercitus; unde per aliquot menses residentia episcopalis versa est in militum castra, timentes omnes finem mundi; sed nil mali accidit et rebelles diu expectati non venerunt; ideo et triste spectaculum verum est in ludum ab illis etiam qui plus quam alii terrorem passi fuerant.

Reddita aliqua pace per regulare gubernium, Episcopus curavit reparare damna suscepta. Sed ante omnia punire voluit perfidos illos christianos ex quorum causa occisus fuerat sacerdos ille sinensis, ponens interdictum in eorum ecclesiam et excommunicans omnes de illa christianitate; excessum punctionis, quia rei erant pauci et noti, at ipse putavit bonum terrere alios pagos ne amplius accideret hoc horrendum crimen. Postea ivit Pekinum ut a Legato Galliæ obtineret auxilium et indemnitatem damnorum a nova Republica; sed ejus loquendi modus offendit Legatum, et nil conclusum est, nisi post plures utrinque molestias.

Anno 1915 Romam profectus pro visitatione *ad limina*, accidit ut mitteretur in ejus Vicariatum Episcopus Fiorentini qua Visitator Apostolicus, quia non plena erat concor-

dia missionariorum cum Vicario Apostolico; quod cum ipse reversus rescivisset, sponte se a munere abdicans, rediit in patriam, ubi apoplexiæ morbo correptus cessit e vita, die 27 Julii, 1925. Vir magni ingenii et maximæ dexteritatis, potuisset multa bona opera complere, si tempora meliora et circumstantiæ rerum hoc ei facere permisissent. Post ejus discessum remanserant in Vicariatu vix sex missionarii hispani et unus hibernensis, aliis defunctis vel discessis; unde Roma judicavit melius iterum committere Italis Vicariatum, et ad hoc transtulit ex *Shansi* Episcopum Eugenium Massi, qui possessionem accepit Vicariatus *Shensi Centralis* die 8 Decembris, 1916 (*Ams. Aom.* ab anno 1909 ad 1916 relationes Episcopi Maurice, passim; *Silv.* 1925, pag. 283, etc.).

Pater Angelicus Melotto, O. F. M.

CAPUT XLVII

De Fr. Cæsario Schang, Episcopo et primo Vic. Ap. Shantong Orientalis, ac de ejus successore, Episcopo Wittner

ISTE venerandus Episcopus, natus anno 1835, antequam fieret Franciscanus anno 1880, jam fuerat parochus in Gallia, adscriptus inde franciscanæ Provinciæ Aquitaniae. Vix religiosa professione emissa, anno 1883 Sinas petiit et obtinuit, et in *Shantong* egregie operatus est usque ad 1894, quando nempe die 6 Maji, renuntiatus est Episcopus titulo Vagensis et primus Vicarius Apostolicus *Shantong Orientalis*, nunc *Chefoo*, quo in portu solemniter consecratus est die 4 Octobris, ejusdem anni.

Vicariatum rexit septemdecim annis, boni pastoris famam adeptus, et vigil custos sui pusilli gregis quem mirabiliter multiplicavit. Anno 1900 etiam Vicariatus ejus expositus fuit vastationibus Boxerum, sed minus quam proximus Vicariatus *Shantong Nord*, cujus profugum Episcopum De Marchi et missionarios ejus fraterne suscepit.

Innumera Missionis opera instituit sua continua solertia pro incremento Vicariatus, ut quilibet videre potest ex annualibus ejus relationibus ad Ministrum Generalem (*Aom.* passim ab anno 1894 ad 1911). Sentiens autem se jam senio gravari elegit sibi in Coadjutorem Patrem Adeodatum Wittner; sed non propter hoc ab opere et labore cessavit. Quum anno 1908 habita est in *Shensi* Synodus Regionalis, voluit et ipse interesse, nil curans incommoda viarum et temporis hiemalis rigores, omnesque collegas suos Episcopos in sui traxit admirationem sua paupertate, prudentia ac humilitate.

Tandem meritis cumulatus pie in Domino quievit die 9

Septembris, 1911, in portu *Chefoo*, eique successit Episcopus Wittner. Is natus est in oppido Sanctæ Mariæ aux Mines in Alsatia die 21 Novembris, 1868. Quindecim annos natus factus est Franciscanus, die 7 Septembris, 1883, et sacerdos ordinatus, die 28 Augusti, 1892, post triennium jam erat in *Shantong* ubi egregiam operam navavit usque ad suam electionem in Coadjutorem.

Die 29 Aprilis, 1907, electus igitur Episcopus titulo Miletensis, Romæ consecratus est die 7 Julii, ejusdem anni. Defuncto Episcopo Schang succedens, omnia opera ejus multiplicavit et auxit. Hisce ultimis annis multa passus est ob bellum civile, semel etiam incidit in manus rebellium; sed Deo protegente non accidit ei malum, sicut timendum fuisset, et liber dimissus est. Dum scribimus (1928) adhuc suum Vicariatum gubernat plenis numeris complens boni Pastoris partes (*Aom.* ab anno 1911, ubi ejus epistolæ leguntur usque ad 1928, passim).

CAPUT XLVIII

De Fr. Ephrem Giesen, Episcopo et sexto Vic. Ap. Shantong Nord

ISTE Episcopus oriebatur Amstelodami in capite Neerlandiæ anno 1868, die 16 Octobris. In franciscali Collegio Kenradiensi absolutis humanioribus litteris, die 3 Octobris, 1886, Seraphicum Ordinem amplexus est, et sacerdos ordinatus die 18 Martii, 1893, per annum pueros docuit humanitatis artes regens Collegium Magense; at zelo animarum succensus, iteratis precibus obtinuit sinicas missiones, ad quas pervenit mense Augusto, 1894. In *Shansi Meridionali* ministerium suum exercuit cum laude septem annis. Explosa autem persecutione anni 1900, in qua milleni cecidere christiani etiam de illo Vicariatu, proximus et ille fuit martyrio; sed Deo illum protegente, quamvis vulneratus in capite et relictus ut mortuus ab hostibus, inde convaluit. Dumque paulo post suos christianos ab hostium incursione fortiter defendendo eos sua præsentia et consilio adjuvabat, iterum igneo globulo percussus est in crure; sed vulnus non fuit lethale.

Mortuo autem in *Shantong* Episcopo De Marchi, Sacra Congregatio elegit eum pro illo Vicariatu regendo, per Breve pontificium diei 23 Junii, 1902, nominatum Episcopum Paltensem. Ipse fuit Pekini solemniter consecratus die 16 Novembris, ejusdem anni, a confratre Episcopo suo Joanne Hofman in Europam revertente post suam renuntiationem a munere Vicarii Apostolici *Shansi Sud*, sicut vidimus.

Vicariatum rexit septemdecim annis. Antea ab anno 1845 missionarii illic fuerunt semper itali; sed sub hoc Episcopo Minister Generalis Ordinis Minorum qui erat Germanus, cœpit mittere Fratres ex Germania, et Italos

mittere ad alios Vicariatus, ut etiam sua natio haberet in Sinis distinctam Missionem ab aliis; tamen Vicarius Generalis P. Pius Trovarelli remansit cum paucis aliis Italis, ne videretur offensa hæc mutatio, si fuisset repentina sicut acciderat in *Shensi*, ut supra narratum est.

Multa passus est Episcopus Giesen suo regiminis tempore ob bellicas vicissitudines post proclamationem Reipublicæ; nam Provincia *Shantung* est nimium aperta, et nimis sunt politicæ causæ ut fere numquam frui possit quiete. Tamen zelo ejus et suorum missionariorum Religio dilatavit tentoria sua et pulchros numeravit progressus, erectis magnis ecclesiis, ac cæteris Missionis operibus mirifice auctis; et numerus christianorum duplicatus est durante episcopatu ipsius. Infortunium tamen grave patitur illa Missio, quod nempe plures e novis missionariis germanis non diu vivere potuerunt, quia invida mors juniores ac robustiores sæpius rapuit in primis annis ab adventu in Sinis. Tamen etiam alii Vicariatus hoc infortunium patiuntur; et jam experientia docet quod Mors ad littus Sinarum sedet, ut saltem duas tertias partes missionariorum suo libro signet quantocius rapiendos.

Tandem Episcopus Giesen, ipse quoque adhuc bona in ætate, a morte raptus est die 6 Augusti, 1919, relinquens sui desiderium et famam boni Pastoris (*Aom.* passim ejus epistolæ ab anno 1902 ad 1919; *Hie.* etc.).

Pater Aurelius Maiquez, O. F. M.

CAPUT XLIX

**De Fr. Modesto Everærts,
Episcopo et quarto Vic. Apost. Hupeh Sud-ovest;
ac de ejus successore, Ep. Trudone Jans**

ANTVERPÆ in Belgio oriebatur piissimus Episcopus Modestus Everærts die 3 Decembris, 1845. Factus est Minorita, die 24 Octobris, 1862, ordinatus sacerdos 22 Maji, 1869, et ad Sinas appulsus anno 1873. In *Hupeh Nord-ovest* suum ministerium implevit magno cum fructu animarum, et suo zelo et sanctitate vitæ omnes in sui admirationem traxit, ut haberetur sanctus ab omnibus, præsertim quum divulgatum est factum liberationis unius viri a dæmone obsessi qui fugatus est sub ejus exorcismo. Semel proximus fuit martyrio, tumultuante turba paganorum contra eum. Tempore pestis, nil curans seipsum ut infirmis sacramenta administraret, percussus est et ipse morbo ubique grassante, deductus est ad limina mortis; sed precibus christianorum plorantium ejus discessum, Deus reddidit ei sanitatem. Charus omnibus nullum umquam habuit æmulum qui conqueri posset de eo. Imo puritatis candor fere sicut angeli faciem ejus irradiabat, ut omnes affecti animo mœstitia mirifice recrearet; quia in oculis ejus rutilare videbatur Dei gratia, ut semel visus statim sibi corda omnium amoris vinculo devinciret. Propter has pulchras dotes confratribus semper charus fuit. Episcopus Banci constituit eum Procuratorem Missionis, et anno 1892 etiam Vicarium Generalem, loco Patris Fantosati electi Episcopi pro *Hunan*, ut vidimus.

Fama virtutum Patris Modesti etiam Romam pervolavit, et ita habitus est dignus successor dari martyri Episcopo Verhæghen, et per Breve diei 24 Decembris, 1904,

electus est Episcopus titulo Tadamatensis et Vicarius Apostolicus *Hupeh Sud-ovest*, solemniterque consecratus in *Laohokow* die 2 Aprilis, 1905.

Vicariatum rexit septemdecim annis. Si simplex missionarius magno zelo succensus visus fuerat, factus Episcopus mirifice exarsit, et suum pusillum gregem moriens duplicatum reliquit, quamvis non defuerint ei molestiæ paganorum, et propter bellum civile sub nova præsertim Republica, propagatio Evangelii obstacula multa inveniret. Tamen lætatus est valde quum ejus missionarius Pater Marcellus in civitate *Kingchow* potuit impedire bellum civile et destructionem illius urbis, salvans a certa morte 30,000 Tartaros quorum multi conversi sunt ad Fidem; unde illi missionario pro grato animo erecta est ænea statua, quæ postea Romam translata est, ad hoc monumentum servandum in Musæo Laterano.

Anno 1912 magna solemnia Episcopo præstiterunt missionarii et christiani occasione Jubilæi ipsius Professionis Religiosæ; quæ festivitates solemniores etiam fuerunt postea pro ejus Jubilæo Sacerdotali. Semel ivit in Europam pro negotiis Missionis suæ, et quocumque transivit reliquit odorem sanctitatis suæ; et nunc in conventibus etiam Italiæ cum loquitur de ipso, omnes gloriantur Fratres fruitos esse suavi aspectu et conversatione ejus.

Ita venerandus senex circumdatus ab amore omnium properabat ad finem, sed antea debuit cor ejus crudeli vulnere transfigi cum nuntiatum est ei, die 14 Januarii, 1922, quod Pater Julianus Adons impie trucidatus erat. Valde ploravit Episcopus pro hac morte, et ab illo die visus est non amplius hilari semper facie sicut prius. Tandem apoplexiæ morbo correptus, die 27 Octobris, 1922, ad cœlestem patriam migravit, magno in luctu relinquens oves suas.

Datus est ei successor Pater Trudo Jans. Iste Episcopus natus est Sussen in Belgio, die 4 Novembris, 1877. Juvenis ingressus est Seminarium et ordinatus est sacerdos die 8 Septembris, 1903. Post triennium factus est Franciscanus et anno 1906 seraphicam regulam professus, petiit

et obtinuit Sinas. Sequenti anno appulsus, in *Hupei Sud-ovest* missiones tenuit, et inde factus est Superior Regularis. Die 13 Septembris, 1923, electus est Episcopus titulo Rosensis et Vicarius Apostolicus, solemniterque consecratus fuit *Changsha* ab Episcopo Mondaini, die 1 Maji, 1924; et usque nunc dum scribimus (1928) Vicariatum suum gubernat inter maximas procellas et ruinas ac destructionis, quas diabolus Tatoël* Bolscevistarum his ultimis annis ubique seminavit. In hoc Vicariatu fundatum erat Seminarium regionale, sed etiam hoc devastatum est et, fugatis seminaristis, debuit claudi et suspendi. Dum scribimus nondum apparet lux aliqua veræ pacis, quæ nisi per Dei interventum certe jam non est amplius speranda in Sinis: saltem nobis videtur: mallemus esse falsi prophetæ . . . (*Aom.* passim ab anno 1905 ad 1928, epistolæ et alia quæ hos duos Episcopos respiciunt; *Hie. Silv.* 1924, pag. 259; item 1923, pag. 58, etc.).**

* Quædam anima bona his ultimis annis revelationem habuit curiosam satis: Lucifer emisit ab Inferno principem diabolorum sibi secundum, qui antea numquam fuerat missus in Terram, et iste diabolus suscitavit bellum europæum et reliqua hodierna mala. Iste diabolus vocatur *Tatoël*. Credat qui vult credere. . . .

** Hoc libro nondum impresso, accepimus triste nuntium occisionis supradicti Episcopi Trudonis Jans, die 9 Septembris, 1929, in pago *She-kow-shan*, cum duobus sacerdotibus franciscalibus, Fr. Brunone Van Weert et Fr. Ruperto Fynærts, dum fecerat Visitationem pastorem in parte occidentali Vicariatus sui. Dum staret in conspectu monumenti P. Victorini Delbrouck, qui martyrizatus fuerat anno 1898 in eodem loco, expectans adventum christianorum antequam rediret in *I-chang*, 30 latrones apparuerunt et intraverunt domum residentialem et locum Missionis in *She-kow-shan*. Isti crudeliter vulneraverunt Episcopum Jans et duos sacerdotes comites ejus; postea rapuerunt res in domu et ecclesia inventas, et reliquerunt locum. Latronibus discessis, aliqui christiani venerunt ad locum Missionis et invenerunt Episcopum Jans jam moribundum et paulo post expiravit; invenerunt Patrem Rupertum jam mortuum et Patrem Brunonem graviter vulneratum, qui expiravit media nocte ejusdem diei 9 Septembris, 1929. Adhuc nescimus alias notitias istorum novorum martyrum Franciscanorum.

CAPUT L

De Fr. Fabiano Landi, Episcopo et tertio Vic. Ap. Hupeh Nord-ovest

DICIMUS tertium hunc Episcopum, quia tertius re-
vera gubernavit, quamvis sit septimus in ordine
nominationis ad hunc Vicariatum, ob confusionem
in principio ortam ex translatione primi electi, ut vidimus
loquentes de Episcopo Banci.

In oppido Radda, Fesulanæ diœcesis, oriebatur Epi-
scopus Landi die 10 Martii, 1872, et quindecim annos
natus factus est Franciscanus in Provincia Sacrorum Stig-
matum Thusciæ. Ordinatus est sacerdos 16 Septembris,
1894, et eodem anno ad Sinas missus, in *Hupeh Nord-ovest*
suum ministerium egregie implevit, ut mereretur fieri
successor Episcopi Banci. Die 27 Maji, 1904, electus
Episcopus titulo Tænarensis et Vicarius Apostolicus,
solemniter consecratus est *Hankow* ab Episcopo Carlas-
sare, die 2 Octobris, ejusdem anni.

Vicariatum rexit sexdecim annis, sed multa passus est
ob fere continuas paganorum molestias et inde ob bellum
civile et incursiones latronum. Nihilominus Episcopus
multa potuit opera egregia perficere, præsertim magnum
nosocomium in *Laobokow*, ad quod regendum vocavit
Franciscanas Moniales Missionarias (nuncupatas de *Aegypt-*
to). Orphanotrophium ampliavit, novas et pulchras eccle-
sias erexit ex eleemosynis ab ipso collectis in America quo
se contulerat; præsertim duas magnas in *Fantzên* et *Yung-*
yang. Item residentiam magnam erexit pro missionariis
anno 1919, et alia opera quæ longum esset enumerare.
Etiam maxime curavit pro instituendo Clero indigena,
pro catechistarum scholis ubique erigendis; et potuit
lætari videns plusquam duplicatum numerum suorum

christianorum. Cum enim regimen Vicariatus suscepit, vix 14,400 numerabantur sui fideles, dum anno 1919 jam ascenderant ad 32,461, et infantes baptizati in articulo mortis 64,109.

Inter apostolicas curas invenit etiam tempus componendi dictionarium sinicum pro Italīs, quod tamen editum est post mortem ejus: cum enim jam multa haberentur dictionaria in aliis linguis, quas non semper Itali callere possunt, bonus Episcopus huic defectui obviam venit, magna cum utilitate missionariorum suæ nationis.

Vir indole hilaris et suavis, sibi omnium corda vinxerat amoris nexu. Optimus Pater et Pastor nullam occasionem prætermisit promovendi singulorum bonum, omnibus omnia factus. Multas tribulationes fortiter et æquo animo tulit, præsertim ob scelestorum turbas quas ferox ducebat dux vocatus Lupus Albus, quæ missionibus et christianis multa damna intulerunt; et vere per Dei miraculum non fuit penitus destructa Missio ejusque opera in *Laobokow* in ipsorum depopulante incursione, quæ sicut torrens aquarum omnia in suo impetu transiens vastabat, ut videre est in ejusdem Episcopi annualibus relationibus (*Aom.* ab anno 1905 ad 1920).

Ipse autem usque ad ætatem anni 1920 semper fuerat sanus et numquam in vita sua infirmus; sed fulmen percussit quercum: levis febris (vocata *Influenza*) quam ipse nec curabat de repente versa est in morbum pessimum qui post mensem eum e vivis abstulit, die 30 Junii, 1920, inter lacrymas omnium qui hanc catastrophē neque potuerant prævidere.

Datus est ei successor Pater Hermenegildus Ricci. Iste nascebatur die 28 Augusti, 1886, in oppido Montelabreve, diœcesis Sancti Sepulchri in Thuscia; et in Sacro Alverniæ Monte franciscanum habitum sumpsit die 4 Augusti, 1903. Sacerdos ordinatus die 29 Junii, 1910, petiit et obtinuit Sinas: mense Junio, 1912, jam erat in *Hupei Nord-ovest*, et missiones curavit *Yungyang* et *Tchayuan-kow* donec vocatus est ad regendum Seminarium, et anno 1919 electus est Vicarius Generalis. Defuncto Episcopo Landi, Pater Ricci Vicariatū rexit quā Provicarius viginti men-

sibus, usque ad 15 Februarii, 1922, quando nempe nominatus est Episcopus titulo Antipyrogensis et Vicarius Apostolicus de *Hupeh Nord-ovest*, nunc *Laohokow*; solemniter consecratus ab Episcopo Mondaini in *Hankow* die 28 Maji, ejusdem anni. Dum scribimus (1928) gubernat suum Vicariatum cum patientia plurima in multis tribulationibus, propter bellum civile et alias tribulationes hujus temporis sicut vicini Vicariatus; qui præsertim in *Hupeh* et *Hunan* sunt revera cymbæ agitatæ in medio mari, sub potestate procellæ tenebrarum, frustra sperantes ut illucescat tandem pax et finis hodiernæ catastrophes sinensis (*Aom.* ab anno 1920 ad 1928).

Hierarchia Franciscana in Sinis anno 1924

CAPUT LI

De Fr. Adalberto Schmücker, Episcopo et septimo Vic. Ap. de Shantong Nord

DEFUNCTO Episcopo Giesen, Vicariatus *Shantong Nord* fere per biennium vacavit. Tandem Vicariatus datus est pastor diu desideratus, qui fuit P. Adalbertus Schmücker. Iste Episcopus natales habuit in civitate Olsberg in Germania, die 6 Septembris, 1878, et Aloysius in baptismo vocatus, quod nomen mutavit in Adalbertum, quum die 15 Augusti, 1897, seraphicum habitum induit. Ordinatus sacerdos die 14 Augusti, 1905, eodem anno et mense navim ascendit, et die 18 Octobris, jam erat in *Shantong Nord*.

Tribus annis ministerium tenuit in missionibus *Yang-sin, Hai-fong* et *Tung-ping*; sed inde vocatus est in Seminarium ad varias disciplinas docendas, cujus et Rector factus est anno 1915. His muneribus functus est usque ad suam promotionem in Episcopum titulo Elearchensem et Vicarium Apostolicum, die 2 Augusti, 1920, solemniter autem consecratus, die 29 Junii, 1921, ab Episcopo Henninghaus in cathedrali ecclesia *Hung-kia-lu*: nescimus quare ab electione ad consecrationem interfuerint undecim menses.

Sane difficillimis temporibus et in peioribus circumstantiis suum Vicariatum vix electus invenit; sed ipse nil territus ac fidens in Deum aggressus est omnia restaurare aut complere quæ necessaria erant. Vicariatus tunc solos missionarios germanos habuit: pauci itali missi sunt ad alios Vicariatus.

Longum hic esset enarrare omnia quæ fecit et complevit suo brevi episcopatus tempore; nam dum jam omnia bene disposita viam etiam videbat paratam pro futuro magno incremento Missionis, in morbum incidit qui antea

occulte ejus vitam minabatur. Postquam frustra jam consultaverat medicos europæos de *Tsinanfu* et Pekino, ivit *Shanghai*, ubi per quatuor menses in nosocomio jacere coactus est; at videns jam quamlibet spem sanandi perditam, rediit *Tsinanfu*, volens inter suas oves mori, quam non in publico valetudinario.

Tunc cogitavit etiam se a munere abdicare, ut Vicarius haberet citius validum pastorem ne paterentur oves ob vacationem sedis, ejusque votis Pontifex annuit; sed interim morbus invaluit, et die 8 Augusti, 1927, mortuus est. Sequenti die corpus ejus ad ecclesiam cathedrali translatum, et solemnibus exequiis persolutis, ibi tumulatum est inter lacrymas filorum suorum (*Aom.* ab anno 1921 ad 1927, passim ejus scripta; et anno XLVI, pag. 315, ejus necrologia).*

*“Die 13 Maji, 1929, in congressu generali Emorum Cardinalium S. Congregationis de Propaganda Fide, ob mortem Vicarii Apostolici de *Tsinanfu*, Rmi Adalberti Schmücker, O. F. M., P. Cyrillus Jarre, Prov. Coloniensis (antea Saxoniae), Vicarius Apostolicus eiusdem Vicariatus electus est. Per Bullam vero Apostolicam datam die 18 Maji, 1929, a Summo Pontifice Pio XI, eidem titulus episcopalis ecclesiae Metropolis, suffraganeae Ephesinae in Asia Minori collatus est et per breve Apostolicum datum die 22 Maji, 1929, Vicarius Apostolicus de *Tsinanfu* nominatus est” (*Aom.* an. XLVIII, pag. 230).

CAPUT LII

De Fr. Gratiano Gennaro, Episcopo et quarto Vic. Ap. Hupeh Orientalis

ISTE bonus Episcopus oriebatur die 9 Maji, 1863, humili lare Insulæ Vicetiæ. Factus est Franciscanus in Veneta Provincia S. Francisci anno 1885, et adhuc diaconus venit ad Sinas anno 1891, ubi sequenti anno die 2 Aprilis, ordinatus est sacerdos ab Episcopo Carlassare, qui valde dilexit illum. Missiones egit duodecim annis, donec nempe electus est Coadjutor, die 25 Augusti, 1906, nominatus Episcopus titulo Hiericuntinus, et solemniter consecratus die 8 Decembris, ejusdem anni, ab eodem Episcopo Carlassare, cui inde successit.

De hoc Episcopo fieri potest elogium quo laudatur Sanctus Bonaventura: Omnibus charus sibi corda nexu vinxit amoris. Humilis, affabilis, et zelo animarum succensus, si non obtinuit famam prædecessoris sui quoad doctrinam et artem gubernandi, tamen boni Pastoris officia adamussim implevit.

Vicariatum rexit annis quindecim, quo tempore christiani ejus numerum attigerunt 44,680; unde Sacra Congregatio cœpit cogitare dividere hanc Missionem, erigens nempe tres novas Præfecturas Apostolicas; de *Puchi*, traditam Clero indigenæ; de *Han-yang*, traditam Missionariis Hibernensibus Societatis S. Columbani; et de *Wu-chang* quæ commissæ est Franciscanis americanis. Episcopo Gennaro remansit quarta pars sub novo titulo *Vicariatus de Hankow*. Hæc divisio locum habuit per decretum diei 22 Decembris, 1923.

Primus Præfectus Apostolicus de *Puchi* electus est Sinensis, Pater Odoricus *Tcheng*, Franciscanus qui studuit et professus est regulam S. Francisci in Conventu Sacro

Alvernîæ; inde missionarius in *Hupei Nord-ovest*, et postea unus ex primis sex Episcopis sinensibus, Romæ consecratis a Pio XI, ut omnes sciunt.* De alia Præfectura *Han-yang* non loquimur, quia jam non amplius pertinet ad Franciscanos.

Tertiæ Præfecturæ de *Wuchang* electus est Præfectus Pater Silvester Espelage, natus die 24 Martii, 1877, apud Cincinnati, Ohio, in America, factus Franciscanus Provinciæ S. Joannis Baptistæ, die 15 Augusti, 1892; sacerdos ordinatus, die 18 Januarii, 1900. Ad Sinas missus est et pervenit in *Hankow* die 16 Novembris, 1905. Diversis Missionis muneribus egregie functus, præfuit magno Collegio Catholico pro juvenum sinensium eruditione ab Episcopo Gennaro extracto, et die 17 Julii, 1925, electus est Præfectus Apostolicus (*Sar. pag. 25*).

Hic oportet etiam memoriam notare de promotione Patris Gherardi Piotrowski ad regendum magnum Siberiæ Vicariatum, quia iste missionarius pertinebat ad Vicariatum *Hankow* quando per decretum S. Sedis, diei 28 Novembris, 1924, ad hoc munus electus est. Natus in Polonia die 12 Maji, 1885, ipse factus fuerat Franciscanus in Provincia Galiciæ Immaculatæ Conceptionis die 19 Septembris, 1903. Studia perfecit in variis nationibus unde et plures linguas didicit. Sacerdotio insignitus, ad *Hupei Orientale* destinatus est, quo pervenit die 14 Februarii, 1911, ibique tenuit missionem pluribus in locis. Postea in Seminario præceptor et Vice-Procurator electus, egregie operatus est per tredecim annos; ac tandem promotus Administrator Apostolicus Siberiæ, die 15 Januarii, 1925, discessit ex *Hankow*.

Episcopus Gennaro interea perficere poterat multa opera, inter quæ instituit Congregationem Monialium sinensium pro educatione catechumenarum et scholis puerorum in auxilium missionariis, ad quas efformandas proposuit Patrem Cherubinum Fasil, Superiorem Regularem: hæc institutio est magni fructus domi rurique,

* Iste bonus Episcopus mortuus est die 13 Novembris, 1928, in *Hengchowfu*, quo iverat pro consecratione novi Episcopi Fr. Raphaëlangeli Palazzi, Coadjutoris Ep. Mondaini.

præsertim inter mulieres ad quas missionarius inter paganos non potest accedere pro eorum catechizatione.

Bis in Europam ivit: prima vice anno 1912 unde reversus est secum ducens manipulum missionariorum pro suo Vicariatu; secunda vice etiam pro valetudine recuperanda anno 1921. Suasus ab omnibus ut maneret in patria, quia morbus ejus, arterio-sclerosis vocatus, non dabat spem sanationis, tamen voluit redire ut moreretur cum grege suo. Et revera paulo post suum reditum, die 19 Decembris, 1923, de repente mortuus est: corpus ejus jacet in *Kiao-kow* in novo cœmeterio Missionis Catholicæ (*Sar.* pag. 29).

Manebit in historia Ecclesiæ sinicæ famosus Vicariatus *Hupeh*, tum propter ejus gloriosos Episcopos, qui hanc provinciam per annos 80 et amplius gubernarunt, tum propter plures sacerdotes sinenses Fidei Confessores in carceribus ac multos missionarios præclaros qui illi Missioni addicti fuerunt; inter quos memorandus est Pater Angelicus Melotto, qui captus a militibus, trium mensium passus ærumnas in manibus eorum, tandem crudeliter occisus est, die 4 Septembris, 1923. Ejus sanguis, sicut et aliorum Fratrum in *Hupeh* non erit infructuosus, sed sperandus ut vertatur in semen christianorum, sicut semper fuit martyrum sanguis (*Aom.* passim ab anno 1909 ad 1923; *Silv.* passim, etc.).

CAPUT LIII

De Fr. Odorico Timmer, Episcopo et tertio Vic. Ap. de Shansi Sud

NARRAVIMUS quomodo anno 1901 Episcopus Hofman renunciavit a munere Vicarii Apostolici *Shansi Sud*. In ejus locum Sacra Congregatio suffecit Patrem Odoricum Timmer. Iste Episcopus natus est in Haarlem (Hollandia) die 18 Novembris, 1859, et ad Sinas missus est anno 1884. Per annos quatuor missiones tenuit in *Hupeh Sud-ovest*, sed postea translatus fuit in *Shansi Sud*, ubi strenue operabatur, quum die 20 Julii, 1901, electus est Episcopus titulo Druziparensis. Consecratus ab eodem Episcopo Hofman die 28 Octobris, ejusdem anni, Vicariatum rexit spatio viginti quinque annorum et amplius.

Immensas ruinas persecutionis anni 1900 paulatim reparavit, ædificatis ubique novis ecclesiis vel reparatis antiquis. Omnia opera Missionis multiplicavit et numerum christianorum quos accepit, plusquam triplicatum vidit: anno enim 1923, jam numerabantur christiani 33,532. Sed eheu! Quanta passus est amor ejus paternus videns mori triginta et plus missionarios suos adhuc juvenes, occisos a typho! Tamen generosa Provincia Franciscana Hollandensis non territa est tot filiorum clade, et statim novi missionarii defunctos supplaverunt.

Tandem senio confectus Episcopus Timmer se a munere abdicavit, datusque est ei successor P. Fortunatus Spruit. Is ortum vidit in Haastrecht (diocesis Haarlem in Hollandia) die 10 Julii, 1880, vocatusque est Antonius Theodorus, quæ nomina mutavit in Fortunatum, quum die 3 Octobris, 1899, factus est Minorita. Die 25 Martii, 1906, ordinatus sacerdos (in Weert), sequenti anno, die

Episcopus Eugenius Massi, O. F. M.
primus Vic. Apost. de *Hankow*

16 Maji, jam erat in Sinis, et suum zelum impendit variis in missionibus *Shansi Sud*. Anno 1922 factus est Vicarius Foraneus districtus *Hungtung sien*; dein anno 1926 electus Superior Regularis. Per Breve diei 22 Novembris, 1927, electus Episcopus titulo Vagensis ab Episcopo Timmer consecratus solemniter, die 25 Aprilis, 1928, *Luanfu*. Quia Vicariatus nunc valde numerosus est, brevi dividetur et una pars dabitur etiam sacerdotibus sinensibus regenda. Senior Episcopus Timmer adjuvat suum successorem qua Procurator Missionis expertissimus.*

* Confer *Aom.* passim ab anno 1902 pro epistolis *ex officio*; *Hie. Annuaire*, 1929, Patris Planchet, etc.

CAPUT LIV

De Fr. Agapito Fiorentini, Episcopo et quarto Vic. Ap. Shansi Nord

NARRAVIMUS stragem Episcoporum et cœterorum in Missione *Shansi*, anno 1900 peractam a Boxers.

Antequam moreretur Episcopus Grassi deputaverat qua suum successorem in regimine Vicariatus Patrem Barnabam Nanetti, quem jam novimus; quo revocato in Europam, Missio ad interim recta fuit a Patre Francisco Maria Saccani qua Administratore Apostolico, usque ad adventum novi Episcopi, qui fuit Fr. Agapitus Fiorentini.

Iste Episcopus oriebatur Præneste die 27 Septembris, 1866, et in Ordinem Franciscanum ingressus est die 18 Julii, 1882, in Provincia Romana Sancti Michaëlis. Sacerdotio initiatus est die 22 Martii, 1890. Post quinquennium transactum inter Fratres suos, petiit et obtinuit Sinas, pervenitque in *Hankow* die 26 Martii, 1895; ibique variis muneribus functus est usque ad suam electionem in Episcopum titulo Rusadditanum et Vicarium Apostolicum *Shansi Nord* per Bullas diei 16 Martii, 1902, solemniterque consecratus est in *Hankow* ab Episcopo Carlassare die 15 Junii, ejusdem anni.

Cum pervenisset in *Shansi*, statim cœpit immensas persecutionis ruinas reparare. Magnam et pulchram cathedralem e suis cineribus suscitavit, qua completa, solemniter eam benedixit coram immensa multitudine paganorum et omnium Magistratum; et ita honor Ecclesiæ redditus est ab ipsis inimicis, magno cum gaudio christianorum omnium. Omnia opera Missionis a Boxers subversa renovavit et auxit: sexaginta novas ecclesias erexit et scholas ubique pro pueris, et alia id genus pro incremento propagationis Fidei; insuper et cœmeteria

pro martyribus, quorum corpora undequaque collecta, sollemnissima pompa more sinico sepulta sunt in locis præcipuis centena centena, erectis monumentis ad eorum perennem memoriam. Religio ubique mirifice floruit, restauratis ruinis omnibus, ita ut brevi tempore numerus neophytorum superaverit numerum occisorum a Boxers, quorum etiam plures conversi sunt ad Christum et sicut testes deposuerunt postea in Processu pro eorum causa Beatificationis, quem Processum Ordinarium et Informativum ipse Episcopus Fiorentini *Taiyuanfu* aperuit mense Octobri, 1909. Præter autem novos missionarios, qui ad supplendum numerum mortuorum venerant anno 1902, ipse Episcopus rediens e visitatione *ad limina* quam perfecerat anno 1906, alium manipulum missionariorum secum adduxit; unde Missio habuit numerum operariorum sufficientem.

His omnibus bene peractis, Episcopus se a munere abdicavit die 19 Novembris, 1909, et qua Administrator Apostolicus Vicariatum rexit usque ad electionem successoris sui, qui fuit Pater Eugenius Massi, quem ipsemet consecravit solemniter die 15 Maji, 1910, in Festo Pentecostes. Sed iste Episcopus, ut infra videbimus, anno 1916 translatus est ad Vicariatum *Shensi Centralis*: tunc Sancta Sedes Episcopum Fiorentini, qui Romam reversus fuerat, jussit resumere onus depositum, et iterum per Bullas diei 7 Julii, 1916, electus est Vicarius Apostolicus *Shansi Nord*. Ipse debuit obedire, et transiens per Americam iterum ad Sinas appulsus est, et die 19 Novembris, 1916, ejus relicta Ecclesia suum redeuntem Angelum læta suscepit.

Ex die qua resumpsit regimen Vicariatus usque ad annum 1928, Missio illa fuit revera felix et fortunata præ aliis, propter continuam pacem Reipublicæ in illa provincia, dominante *Yen-si-shan*, Ecclesiæ non solum favente sed et eam protegente, quia semper ei præstitit amicitiae signa, favens missionariis et christianis; unde religio mirifice propagata est, et numerus christianorum ascendit ad 40,000 et amplius. Tunc Episcopus cœpit cogitare de

divisione facienda, quia nimia extensio territorii et mors etiam plurium missionariorum quos ei rapuit infidus typhi morbus, angebat cor ejus. Ita cessit partem septentrionalem Vicariatus Missionariis Congregationis de Scheut, quæ pars per decretum diei 3 Martii, 1923, erecta est in Præfecturam Apostolicam sub titulo de *Tatongfu*.

Alia inde divisio subsecuta est pro constituendo novo Vicariatu de *Fenchowfu* commisso Clero indigenæ, ad quem regendum electus est Franciscanus sinensis Fr. Aloysius *Tcheng*, unus e sex Episcopis consecratis a Pio XI, ut omnes sciunt. Iste Episcopus novitatum fecit et seraphicam regulam professus erat in Conventu *Tung-eul-kow* ædificato ab Episcopo Grassi, ut narravimus in istius vita.*

Tandem tertia divisio facta est cum Franciscanis ex Provincia Baviaræ, quibus datum est territorium sufficiens pro constituenda alia Præfectura Apostolica sub denominatione de *Shohchow*, cujus primus Præfectus fuit Pater Hedgarus Hæring per decretum diei 15 Julii, 1927, electus. At ista Præfectura habuit statim suum baptismum sanguinis, quando nempe die 3 Novembris, 1927, novus missionarius Pater Hermenegildus Waældele a militibus in via expoliatus est ac crudeliter occisus. Speramus sanguinem istius novæ victimæ futurum semen christianorum in arida illa terra, quæ anno 1900 jam biberat sanguinem sacerdotis sinensis Domini Josephi *Tchang*, de quo cum aliis nunc agitur causa Beatificationis.

Per has divisiones, Episcopo Fiorentini remansit quarta pars antiqui Vicariatus sub nova denominatione de *Tai-yuanfu*. Ipsi Episcopo autem missionarii et christiani lætantes et magna animi affectione solemnitatem peregerunt mense Junio, 1927, occasione sui Jubilæi Episcopalis. Dum scribimus, adhuc in pace ipse gubernat Missionem quæ gaudet tranquillitate, dum e contra vicina Provincia *Shensi* fame et ferro vastatur a Communistis et latronibus. Speramus quod Martyres anni 1900, quorum

* Iste Episcopus pie in Domino obiit die 10 Martii, 1930, post dirum morbum, in residentia episcopali Fenchowfu. Tertius moritur inter sex Episcopos a D. N. Pio Papa XI consecratos. (*Sacerdos in Sinis* an. XIII, Num. 3).

nunc deberet efformari Processus Apostolicus, intercedant apud Deum ne turbetur serena pax cœli istius Vicariatus, qui usque nunc nescivit aliorum procellas infelicis sinensis Reipublicæ (*Aom.* passim ab anno 1902 ad 1928, Episcopi Fiorentini et Episcopi Massi relationes annuales, et passim necrologiæ multorum missionariorum hujus Vicariatus, etc.).

CAPUT LV

De Fr. Joanne-Peregrino Mondaini, Episcopo et quarto Vic. Ap. de Hunan Sud

OCCISO Episcopo Fantosati in *Hunan*, sicut suo loco narravimus, ille Vicariatus ad extrema deductus in manibus remansit Patris Quirini Henfling qua Administratoris Apostolici. Iste vir sanctus, per Dei providentiam a martyrio servatus ne cum illo etiam tota Missio periret, incolumis evadens e manibus Boxers, potuit se recipere in portu *Hankow* apud Episcopum Carllassare. Sed vix sedata ut apparuit iniqua procella, statim ad suum Vicariatum remeavit, et sua prudentia ac incredibili animi fortitudine Magistratus sinenses coëgit ad reparationem omnium damnorum, et spatio unius anni Missio resuscitata est non solum, sed et mirifice fortificata, ut venienti novo Episcopo potuerit eam reddere vigentem et opibus non destitutam. Tunc Pater Quirinus ad requiem post tot labores se contulit in *Hupeh Sud-ovest* inter suos consodales belgas, ubi vixit adhuc septem annis in exemplum omnium virtutum, et pie in Domino quievit die 25 Maji, 1909, cum fama sanctitatis (*Aom.* passim, ann. 1901, 1909).

Igitur Sacra Congregatio elegit novum Episcopum et Vicarium Apostolicum *Hunan Sud* Patrem Joannem-Peregrinum Mondaini. Iste Episcopus oriebatur in oppido Villæ Veruculi prope Ariminum, die 15 Januarii, 1868, et Seraphicum Ordinem amplexus in Provincia Sanctæ Catharinæ Bononiensis, die 23 Octobris, 1884, sacerdos ordinatus est 25 Julii, 1890, et sequenti anno, die 1 Decembris, ad Sinas pervenit. Per annos decem in *Hupeh Orientali* tenuit missiones, donec die 13 Januarii, 1902, electus est Episcopus titularis Synaitanus et Vicarius

Pater Barnabas de Alsatia, O. F. M.

Apostolicus de *Hunan Sud*, solemniter consecratus in *Hankow* ab Ep. Carlassare, die 20 Aprilis, ejusdem anni (*Sar.* pag. 39).

Quot egregia opera perfecit a die qua regimen sumpsit usque ad diem nostrum (8 Nov. 1928) in quo scribimus, non uno volumine describi possent. Ubique pulcherrimas ædificavit ecclesias, præsertim *Hengchowfu* et *Changsha*; scholas, orphanatrophia magna, Seminarium et alia ædificia Missionis e fundamentis erexit; et tale propagationi Fidei incrementum dedit, ut quinquies multiplicatus esset numerus fidelium quos invenit in suo adventu, idest plusquam 30,000 christianorum jam essent, dum invenerat vix 6000. Idcirco Sacra Congregatio illic quoque novam Præfecturam Apostolicam efformavit per decretum diei 16 Martii, 1926, sub denominatione de *Jungchowfu* commissam Franciscanis Provinciæ Sancti Leopoldi in Tyrolio, traditis ipsis 7000 christianorum: primus electus ibi Præfectus Apostolicus fuit Pater Sebastianus Grossrubatscher. Attamen iste bonus Pater, ob animi angustias et passos dolores propter horrendas profanationes et vastationes Bolscevistarum qui totam ejus missionem depopulati sunt, cito incidit in morbum et mortuus est die 28 Novembris, 1927 (*Aom.* an. XLVII, pag. 45).

Jam notum est quin multa dicamus quomodo Religio catholica in *Hunan* frequenter, ne dicamus semper passa est persecutiones. Pluries jam sub Episcopo Navarro, Semprini et Fantosati acciderat ut statim completa destruerentur opera Missionis; ideo et Episcopo Mondaini idem accidit pluries localiter; sed anno 1927 totaliter debuit devastationes pati universi Vicariatus. Nam dum Missio *Hunan Sud* mirifice prosperabat, dumque missionarii et christiani læto animo parabant amantissimo Pastori solemnia festa jucunditatis pro ejus Jubilæo Episcopali, ecce Diabolus ex Russiis volans in Sinas secutus a mille dæmonibus humanis, totum etiam Vicariatum *Hunan* subvertit. Si non penitus destructæ sunt ecclesiæ, tamen ubique profanatæ sunt, multi christiani coacti ad apostasiam, dum plures facti sint martyres, omnibus rebus depopulatis aut raptis: et torrens iniquitatis involvit missionarios et

Episcopum, cogendo eos ad fugam omnibus rebus destitutos, vix cum veste simplici qua induebantur (*Aom.* an. XLVI, pag. 339).

Quamvis animo fortis, Episcopus Mondaini debuit flere et lamentari, novus Jeremias super ruinas Jerusalem suæ: “Ecce uno mense destructi meorum viginti quinque annorum labores, tot sudores inaniter effusi super istam ingratham terram maledicto proximam! . . . Ecce festa mei Jubilæi Episcopalis! . . .” Tamen paulo post ipse Episcopus cum suis missionariis reversus est ad suum dilapsum gregem, et invicta patientia iterum restaurare conatus est suæ Missionis ruinas immensas. Hæc est sors missionariorum; at nil mirandum si Diabolus hic repetit quod jam Romæ fecerat per tria sæcula, fragens sibi cornua et mordens sibi præ rabie caudam. . . .

Interea Episcopus Mondaini petebat a Roma ut sibi Coadjutor daretur qui ipsum adjuvaret novus Cirenæus in ferenda tam ardua cruce; datusque est ei Pater Raphaël-Angelus Palazzi. Is ortum viderat Januæ in Liguria die 18 Augusti, 1886, et juvenculus ingressus est Ordinem Minorum in Januensi Provincia Sancti Leonardi. Vix sacerdos, in *Hunan* pluribus muneribus functus est, præsertim qua professor et Rector Seminarii usque ad diem 15 Junii, 1928, quando electus est Episcopus titulo Narensis et Coadjutor Episcopi Mondaini, qui solemniter consecravit eum die 11 Novembris, ejusdem anni. Gaudium solemnitatis hujus consecrationis versum est in luctum ob inopinatam mortem Episcopi Fr. Odorici *Tcheng*, Præfecti Apostolici de *Puchi*, qui iverat *Hengchowfu* ut consecraret novum Episcopum (Confer: “*Le Bulletin Catholique de Pekin*,” an. XVI, pag. 12).

Post consecrationem sui Coadjutoris, audimus Episcopum Mondaini reversum in Europam, ad restaurandas vires suas debilitatas ob innumeros passos cordis angores; dum Missio de *Changsha* incipit aliquantulum frui pace.*

* *Aom.* passim ab anno 1902; Insuper confer recens nostrum opus: *Storia della Missione Franciscana e del Vicariato Apostolico de Hunan Meridionale* . . . Bologna, *Stabilimento Tipografici riuniti*, 1925.

CAPUT LVI

**De Fr. Eugenio Massi, Episcopo,
jam quinto Vicario Apostolico Shansi Nord,
et secundo Shensi Centralis, ac tandem
primo de Vicariatu Hankow**

ULTIMO loco ponimus hunc Episcopum, quia ultimo translatum ad novum Vicariatum *Hankow*, dum jam rexerat Vicariatum *Shansi Nord* ab anno 1910 ad 1916, et Vicariatum *Shensi Centralis* ab anno 1916 ad 1926. Natus in oppido Montepreandone in Piceno, die 13 Augusti, 1875, ipse Seraphicum Ordinem amplexus est in Provincia Marchiæ Lauretanæ, die 15 Augusti, 1890, et sequenti anno eodem die sua vota emisit. Ordinatus sacerdos, die 20 Februarii, 1898, Lector Philosophiæ per annos quatuor docuit Fratres suos hanc disciplinam; sed zelo animarum actus et Cathedram pertæsus, petiit et obtinuit Sinas anno 1902. Vix in *Shansi Nord*, typhus tentavit rapere eum, sed convaluit et statim missus est ad aridas terras quæ nunc efformant Præfecturam de *Shohchow*, ubi per annos octo suum expandit zelum inter pauperes illas gentes, quos non solum spiritualiter curavit, sed et illis in auxilium venit, curans ut effoderetur magnus aquarum canalis ad irrigandas illas terras nimium solis amicas, unde siccitas ibi fere regina sedet: propter hoc beneficium fertiles factæ sunt aridæ illæ terræ artificiali irrigatione et gentes laudaverunt beneficium missionarium qui illas adjuvit.

Nolumus hujus Episcopi modestiam offendere qui laudes humanas abhorret; sed quia facta de se loquuntur, transimus ad illius electionem in Episcopum titulo Joppensem et Vicarium Apostolicum designatum, die 15 Februarii, 1910, propter renuntiationem Episcopi Fioren-

tini, qui et illum solemniter *Taiyuanju* consecravit, die 15 Maji, ejusdem anni.

Vicariatum *Shansi Nord* ipse rexit per sexennium. Primum egregium ejus opus fuit res componere cum Prorege propter capturam duorum missionariorum, pro cuius injuriæ reparatione obtinuit duas pagodas, potius latronum nidum quam idolorum, quæ prope ecclesiam cathedralem erectæ, magno erant incommodo ac molestiæ Ecclesiæ; quibus destructis, earum loco erexit magnum gymnasium pro christianis et paganis, et ampliavit Seminarium, ac inde quoque ædificium pro typographia. Eodem tempore erigere curavit magnum murum ex lateribus qui circumdans totam residentiam episcopalem et alia ædificia Missionis, reddidit omnia tuta a nocturna frequenti latrunculorum ingrata visitatione.

Anno 1911 in magna rebellione Sinensium ob quam instituta est Respublica, Episcopus Massi ita prudenter gessit, tum cum rebellibus tum cum imperialibus ducibus, ut non solum Ecclesia nil passa sit, sed etiam magni habita ex utraque parte bellantium; et sine numero infelices salvavit a certa morte qui sub alas ejus recipi potuerunt; unde et multi antea inimici, facti sunt postea amicissimi christianorum, inter quos ipse gloriosus Dux *Yen-shi-shan*, ejusque plures Generales ab Episcopo salvati in initio rebellionis.

Anno 1912 Episcopus complevit et clausit Processum Martyrum anni 1900, ex quo in Vicariatu suo tantum reperti sunt 1500 qui notas habent veri martyrii, quia maluerunt mori quam apostatare: nunc debet fieri Processus Apostolicus, qui sperandus est cito completus, nisi diabolus belli impediat adhuc hoc desiderabile factum.

Peracta totius Vicariatus Visitatione pastoralis, anno 1915 Episcopus petiit Romam pro visitatione *ad limina*, unde reversus secum duxit manipulum septem missionariorum, per quos statuerat nova opera perficienda ad incrementum propagationis; sed dum omnia recte procedebant, ecce Sacra Congregatio transfert Episcopum Massi ad Vicariatum *Shensi Centralis* per decretum diei

17 Junii, 1916: ipse humiliter obediit et ivit ad novum suum Vicariatum, cujus possessionem suscepit die 8 Decembris, ejusdem anni.

Per annos decem præfuit novo suo Vicariatui *Shensi Centralis*, et cœpit in eo omnia reparare damna quæ super illum ceciderant a morte Episcopi Rizzi: sed non potuit totum suum expandere zelum, tum ob penuriam Missionis fere ad miseriam materiale redactam, tum ob bellum civile quæ a fundata Republica usque nunc fere nunquam cessavit in hac litigiosa provincia. Peritia tamen Episcopi saltem obtinuit ut duces bellantium semper essent, si non amici, saltem ne offenderent Ecclesiam: et ita Missio, excepto damno interruptæ prædicationis, non passa est magnas molestias nisi anno 1926.

Anno 1921 Episcopus rediit in Europam pro visitatione *ad limina* et pro negotiis Missionis, unde reversus est sequenti anno cum novis missionariis. Sequentes annos majori ex parte transegit extra Vicariatum, quia a Sancta Sede deputatus Visitator Apostolicus prius in *Hanchungju* et inde in *Hankow*, ubi etiam Administrator Apostolicus factus est; ideo impeditus a prælio civili non potuit in *Shensi* sua præsentia solari Vicariatum in maximum discrimen deductum.

Anno enim 1926 iterum explosit bellum civile propter ducem *Liu-tcen-hoa* qui volebat iterum sub sua potestate Provinciam *Shensi* quam anno præcedenti amiserat: sed alii duces nolebant amplius ut regnaret super eos. Igitur mense Aprili obsessa est civitas *Sianfu*: obsessio duravit usque ad Novembrem incœptum. Aggressor putabat se facili victoria gloriari posse, sciens urbem absque annona, quia non erant cives parati ad longam obsidionem. At desperatio mortis invasit defensores, qui jurarunt potius se fame perituros quam cedere tyranno. Igitur mense Julio cœpit fames millenos quotidie occidere cives, et in civitate horrores renovati sunt qui leguntur de Jerusalem obsessa a Romanis; sed in tanta publica calamitate Deus mirabiliter protexit Ecclesiam, ubi erant tres sacerdotes, septem Moniales et virgines sinenses cum multis puellis, simul fere centum personæ: et dum penitus

cibus defecerat civibus, numquam defuit panis, quamvis in mensura, christianis et Ecclesiæ. Sed interim pagus *Tung-yuan-fang*, qui distat a *Sianfu* circiter 80 stadia sinica, ubi unita sunt omnia Missionis opera ac personæ 600 et amplius, maximum periculum passus est subversionis propter invasoris exercitum transeuntem et pagos circum occupantem. Die 4 Augusti, 1926, milites crudeliter occiderunt missionarium hispanum P. Aurelium Maiquez, in pago proximo. Tunc fuit terror christianorum, præsertim scientes omnes quod unus dux promiserat militibus suis se prædam immensam capturos et pulchras puellas ecclesiæ *Tung-yuan-fang* (erant enim ibi 200 virgines et puellæ ac innumeræ mulieres christianæ et paganæ profugæ a facie gladii): sed quamvis timor et tremor fuerit magnus, et hoc usque ad finem Octobris, Deus non permisit quæ milites cogitaverant. Ecclesia tamen passa est molestias et terrores, unde coacta est pecuniam solvere multam et frumenta præstare militibus; donec tandem Deus per miraculum aperte salvavit omnes. Nam milites invasores, quia perdere cœperant et debebant fugere, in nocte præcedenti jam statuerant ac etiam scalas paraverant, ut aggrederentur ecclesiam et pagum vastarent depopulantes omnia; sed ecce supra mœnia quæ protegent pagum apparuit eis exercitus militum numerosus valde, quo viso illi exterriti fugerunt: erat dies festus Omnium Sanctorum Ordinis Franciscani (29 Octobris), et ita Missio salvata est. Visionem hanc nullus christianus habuit; sed fuerunt pagani viciniorum pagorum et milites fugati qui ubique hoc factum divulgarent. Nos hic ponimus narrationem hujus miraculi ne pereant memoriæ: *signa enim sunt infidelibus, non fidelibus*, et in Sinis hæc miracula non raro eveniunt et sunt necessaria.

Post hæc Vicariatus *Shensi Centralis* respiravit usque ad festum Nativitatis Domini, 1927. Turbæ studentum socialistarum obsessæ a diabolo invaserunt ecclesiam et residentiam in civitate *Sianfu* omnia vastantes, imagines profanantes ac omnia frangentes, impropria in Christum clamantes ut revera diaboli incarnati. Fuit magna Dei

Pater Florentius Robbrecht, O. F. M.

Pater Fridericus Verhæghen, O. F. M.

gratia si non applicuerunt ignem, sicut jam aliqui volebant: tunc fuisset ruina Missionis, quia ubique pagani imitati essent triste hoc exemplum. Attamen quia aliqui christiani volentes sacrilegium impedire, tres studentes vulneraverunt, facta est seditio peior, quia turba studentum immensam pecuniæ summam ab Ecclesia prætendebant pro compensatione damnorum. Semper hoc modo: lupus postquam manducavit agnum vult manducare ovem matrem, pro labore perpesso in devorando agniculo! . . .

Episcopus Massi, ut hoc facinus rescivit, potuit tandem *Sianfu* reverti, cujus Vicariatus remanserat Administrator Apostolicus etiam ex die 26 Januarii, 1927, quando translatus fuerat ad Vicariatum de *Hankow*. Ejus præsentia solata est filios suos, qui a tribus annis dolebant se velut derelictos; et compositis rebus, die 15 Aprilis, 1928, ordinavit quatuor clericos sinenses in sacerdotes. Hic fuit ultimus ejus actus publicus in Vicariatu *Sianfu*, quia eodem tempore Roma eligebat successorem ejus Fr. Florentium Tessiatore in novum Episcopum et Vicarium Apostolicum de *Sianfu*.

Iste novus Episcopus oriebatur die 28 Aprilis, 1892, in oppido Pertusio Salassorum diœcesis Taurinensis, ex piis parentibus Dominico Tessiatore et Vincentia Menietti, et vocatus Umbertus in baptismo, quod nomen mutavit in Florentium quum anno 1906 Seraphicum Ordinem ingressus est. Sacerdotio initiatus, die 8 Novembris, 1914, sequenti anno cum Episcopo Massi pervenit *Taiyuanfu*, cum quo et transiit *Sianfu* anno 1916, quando iste Episcopus translatus est ad *Shensi Centralem*. Rector Seminarii electus, hoc reddidit florens ac in exemplum aliis Seminariis. Durante maximo discrimine belli civilis anni 1926, sua industria ac dexteritate in agendis cum ducibus et mandarinis, salvavit Missionem a fere certa destructione. Propter ejus eximia merita ac virtutes, notus etiam Romæ ob suam eminentem scientiam merito die 16 Maji, 1928, electus est Episcopus titulo Azzigensis et Vicarius Apostolicus de *Sianfu*: pro hac electione magnum sperant Missionis incrementum, data ejus peritia in agendis et prævidentia in obstaculis superandis.

Iste Episcopus solemniter consecratus est die 23 Julii, ab eodem Episcopo Massi in ecclesia *Tung-yuan-fang*; statimque aggressus est multa egregia opera pro incremento sui Vicariatus. Sed eheu! Dum omnia viderentur jam recte procedere, nuntium habemus quod dicit, die 6 Januarii, hujus anni, 1929, invasam esse residentiam episcopalem a Bolscevicis seu latronibus qui omnia vastarunt, volentes etiam rapere Episcopum ni daret eis 300 *Van* argenti (1 *Van*= 10,000 Tælia). Pauper Episcopus jam debitis oneratus ob flagellum famis, tandem potuit evadere capturam promittens eis decem *Van*, et post hebdomadam invasionis tandem illi abierunt. Nunc Vicariatus *Sianfu* redactus est ad extremam miseriam.

Post hæc Episcopus Massi revertitur ad suum novum Vicariatum de *Hankow*, ubi latus et apertus ager paratus est ei ad suum zelum exercendum. Jam a tempore quo fuit Administrator Apostolicus sustinere debuit impetum belantium exercituum inter se disputantium celebrem istum Portum, et sua peritia valuit impedire ne suæ Missioni acciderent pejora damna quæ passi sunt vicini Vicariatus; at multum remigare debuit ne et sua navicula inter tot procellas absorberetur a fluctibus. Deus addat ei vires ut tandem in pace ad littus pacis attingens, valeat retia sua magnis piscibus plena ad terram adducere et cum gaudio dividere prædam (*Aom.* ab anno 1910 ad 1928 ejus epistolæ annuales; *Ams., Silv.* an. IV, pag. 372; anno VI, pag. 126, etc.).

APPENDIX I

Nota ad Caput XVI

POST mortem duorum Episcoporum Magni et Sacconi in carcere pekinensi, Tribunal Criminum damnavit ad perpetuum carcerem reliquos missionarios europæos, inter quos septem erant Franciscani; sacerdotes sinenses damnati sunt ad perpetuam servitutem trans desertum *I-li*; alii vero christiani ad flagella, ac carceres et ad exilium tempore vario. Eodem anno, 1785, prodiit decretum pro toto Imperio jubens christianos omnes intra annum se Mandarinis offerre ad apostatandum, tradendo eis omnia objecta religiosa et libros precum, sub pœna flagellationis et exilii nisi obtemperarent. Fuit igitur magnus terror ubique et fuga christianorum, qui sub terra omnia sacra absconderunt ac se receperunt inter montes ad evitandum occasionem apostasiæ vel ne caperentur a satellitibus; sed transacto anno, cum Mandarinum juxta morem non curassent mandatum exequi Imperatoris, paulatim sedata est procella, et christiani sine molestia reversi sunt ad domos suas, exercentes sicut prius cultum catholicum, tantum in hoc dolentes fere omnes amisisse pastores suos.

Insuper Deus eodem anno tetigit cor Imperatoris, qui, die 9 Novembris, libertate donavit Europæos ad carcerem perpetuum damnatos: duodecim tantum fuere isti liberati, quia in carcere ex inedia jam mortui erant alii sex sacerdotes, inter quos Pater Atho Biagini de Pistorio, qui obierat die 18 Julii. Insuper Imperator dabat eis libertatem sive manendi Pekini in ecclesiis toleratis, sive revertendi in patrias suas. Tres tantum elegerunt primum, idest, Marianus a Norma, Crescentianus Cavalli et Jacobus Feretti; sed alii novem, quia viribus destituti propter carceris ærumnas, maluerunt ad tempus se recipere Manilam in Philippinis, sperantes iterum ad suas remeare missiones recuperata valetudine.

Magna fuit lætitia Episcopi pekinensis pro hac libertate. Ipse cum toto Clero et populo christiano obviam ivit Confessoribus Christi eosque duxit ad ecclesiam cathedralem, ibique cantato hymno *Te Deum* pro beneficio suscepto, fraternæ caritatis suæ signa dedit. Ipse erat recens Episcopus electus post infaustum schisma, de quo antea locuti sumus, lusitanus natione, ex Tertio Ordine Regulari Sancti Francisci, vocatus Alexander de Gouvea, magnus etiam ab Imperatore nominatus Aulæ Mandarinus ac Præses Tribunalis Astronomici. Non solum is laudandus est, sed et omnes pekinenses missionarii quos turbo persecutionis non involverat, qui toto tempore quo Christi Confessores tenebantur in horribili pekinensi ergastulo, mediis omnibus curaverunt eorum pœnas minuere;

adeo ut nisi fuisset eorum charitas, omnes certe mortui forent inedia, quia fœtidum et parum oryzæ quod bis in die dabatur eis in carcere, erat potius ad prolongandam mortis agoniam quam ad vitam sustentandam.

Novem igitur missionarii qui maluerunt abire, fuerunt a militibus ducti Cantonem, quo longo trium mensium itinere, si non passi sunt sicut rei, certe tamen male a custodibus tractati fuere, ut est mos Sinensibus. Cantone etiam non paucas molestias sustinuerunt, quia Mandarinum volebant ab eis iuramentum se non amplius reversuros in Imperium; sed tandem deducti sunt Macaum et coacti ascendere navim sub oculis eorum, quia noluerant iuramentum præstare. Ita finita est causa eorum, et Ecclesia Dei, quamvis fere omnibus missionariis destituta, per aliquot annos relicta est in pace. *

Quoniam autem non datum est nobis historiam invenire Episcopi pekinensis, de quo supra, hic ponimus epitaphium quod legitur super ejus sepulchro in cœmeterio *Shala*, ubi quiescunt etiam alii franciscani missionarii Ecclesiæ pekinensis.

D. O. M.

Illmus ac Rmus Alexander Gouvea
Tertii Ordinis S. Francisci, Lusitanus
Eborensis, factus Episcopus Pekinensis
an. MDCCCLXXXII, quo venit an. MDCCCLXXXIV
ubi complevit an. XXIV omnibus apostolicis
muneris virtutibus, zelo et charitate,
vere pauperum pater, et XX in Tribunali
astronomico, ejus tandem Præses fuit. Pie
obiit Pekini Julii VI anni MDCCCVIII,
ætatis LVII, Episcopatus XXVI.

(*Hic. pag. 38; Ams. etc.*).

* Ista curiosa historia, jam utique nota, legitur integra in *Cro.* III, pag. 231, scripta a P. Josepho de Bientina, qui fuit testis et particeps capturæ, ad quam mittimus lectorem qui vellet scire omnia.

Nota ad Caput XLV quoad Patrem Barnabam Nanetti

VIDIMUS quomodo Episcopus Rizzi moribundus elegit in suum Provicarium P. Barnabam Nanetti. Quoniam iste Pater magnum in se clamorem excitavit, præsertim in Gallia; ad statuendam rerum veritatem, ex justitia tenemur aliquid dicere super hoc disputato missionario, sæpe calumniato ab illis quibus ignotus erat aut male notus.

Iste missionarius ortum vidit in oppido Cologna, Ferrariensis diœcesis, die 8 Decembris, 1867, ex piis parentibus Narcisso Nanetti et Peregrina Rossi; habuitque sororem monialem martyrem, nempe Mariam-Claram, quæ fuit una e septem Monialibus occisis *Taiyuanfu* die 9 Julii, 1900. Sexdecim annos natus factus est Franciscanus in Provincia Bononiensi SS. Redemptoris. Sed accidit ei ingratus eventus, cui forsan similis unquam accidit. Cum esset jam diaconus, et in crastinum ordinandus sacerdos, detectum est factum novum, quod nempe non erat baptizatus, quia obstetrix quæ in periculo mortis eum nascentem baptizaverat, usa erat materia invalida. Tunc ad evitandum scandalum, per telegramma Summus Pontifex jussit Episcopum Parmensem uno eodemque die ei omnia sacramenta iterare, renovata religiosa professione cæterisque renovandis. Igitur die 9 Februarii, 1891, noster P. Barnabas baptizatus est et sacerdotio initiatus Parmæ, fundens lacrymas præ gaudio, quia in suo infortunio habebat saltem certitudinem Missam celebrare primam cum stola immaculata Divinæ Gratiæ.

Anno 1893 Sinas petiit et in *Shansi Nord* missionem tenuit usque ad annum 1900. Nesciens se ab Episcopo Grassi electum Provicarium dum ille esset in carcere, coactus fuerat fugere in Mongoliam ne cum sociis suis incideret in manus Boxerum; sed inde ex *Shensi* reversus *Taiyuanfu*, cum novo Prorege tractatum habuit pro indemnitate damnorum, statuta pecuniæ summa pro millenis christianis sine tecto. Sed Legatus Galliæ, qui debuisset illam destructam Missionem protegere, credidit potius Proregi quam Patri Barnabæ, dicens exaggeratam illam pecuniam, quamvis certo constaret quod elenchus damnorum factus fuerat a Commissione mixta Mandarinorum et missionariorum. Pater Barnabas quater institit apud Legationem gallicam, sed videns se inauditum, e Roma petiit quid agendum: et ipse, suscepto ambiguo telegrammate quo poterat agere sicut placuisset ei, negotium transulit ad Legationem Italiæ.

Iste error politicus fuit causa malorum Patris Barnabæ, qui vocatus est Romam per telegramma ut se purgaret apud S. Congregationem. Sed, quod mirum, dum ipse Romæ expectabat serene fulgura, en dicitur ei a

Cardinali Præfecto *se nil scire de hoc negotio!* Quis ergo misit telegramma revocans eum? Mysterium! . . . Tunc Pater Barnabas repetiit Sinas; sed in *Shensi*, ne Gallia iterum suscicaret erga exosum violatorem Protectoratus gallici clamores, quos in publico *Parlamento* suscitaverat Parisiis incauta actio politica Patris Barnabæ.

In nova missione ipse mansit sex annis; sed inde infirmus debuit in patriam secundo reverti, ubi typis edidit librum "*Barbarie e Trionfi*" qui ei viam aperuit tertio ad Sinas mitti qua Vice-Postulator pro conficiendo Processu informativo Martyrum sinensium.

Igitur mense Octobri, 1909, coram Ep. Agapito Fiorentini apertus est Processus Martyrum, et P. Barnabas electus Judex Delegatus, nobiscum circumvit loca ubi Martyres ceciderunt, et plusquam centum testes examinavit. Sed interrompere sessiones coactus ob hiemis rigores, se contulit in *Hupeh* et in *Hunan*, ubi anno 1910 perfecit illorum Martyrum Processum.

Jam sibi proposuerat sequenti anno reverti in *Shansi*, ut, sicut aiebat, confecto omnium Martyrum Processu, deponeret ossa sua juxta martyrem sororem suam; sed non fuit voluntas in cælo. Propter continuas ægritudines suas et fractus laboribus tot itinerum, jam toto corpore ulceribus ut leprosus maceratus, nolens tamen a suscepto onere quiescere, ad extrema devenit; et die 1 Maji, 1911, pie in Domino quievit in Nosocomio Missionis in portu *Hankow*. Ossa ejus inde translata sunt *Taiyuanfu*, quæ nunc quiescunt in cæmeterio sacerdotum, prope Martyrum cæmeterium ubi ejus soror martyr expectat beatam resurrectionem.*

* Hujus præclari missionarii vitam et opera, virtutes ac labores invenies in libro a nobis edito sub titulo: "*Il Fratello d'una Martire*" Torino, Tip. P. Celanza, 1913.

Pater Joannes Ricci. O. F. M.
Auctor *Hierarchia Franciscana in Sinis*

Aliqui sacerdotes sinenses Martyres anno 1900 in Shansi Nord

APPENDIX II

ELENCHUS

**Omnium Episcoporum aliorumque Præsulum
ex Ordine Fratrum Minorum in Sinis,
ab anno 1307 ad 1928, qui notantur
in hoc libro**

Ecclesiæ Cambalicensis (Pekini)

1. Fr. Joannes de Monte Corvino, Archiep. (1307-1328)
2. Fr. Nicolaus Minorita, „ (1334-1368?)
3. Fr. Cosma Minorita, „ (1370)
4. Fr. Gulielmus de Parto, „ (1370)
5. Fr. Dominicus Minorita, „ electus (1403)
6. Fr. Bartholomaeus Minorita, „ „ (1448)
7. Fr. Joannes de Pelletz, „ „ (1456)
8. Fr. Alexander de Caffa, „ „ (1475)
9. Fr. Bernardus Della Chiesa, Ep. Pekin, (1680-1721)
10. Fr. Alexander de Gouvea, „ „ (1785-1808)
11. Fr. Gerardus Albuini, Suff. Ep. Zaiton, (1307)
12. Fr. Peregrinus de Castello, „ „ „ „
13. Fr. Andreas de Perusio, „ „ „ „
14. Fr. Petrus de Florentia, „ „ „ (1310)
15. Fr. Jacobus de Florentia, „ „ „ (def. 1362)
16. Fr. Carlinus Grassi, Suff. Ep. de Armalec (def. 1328)
17. Fr. Richardus de Burgundia, Suff. Ep. „ (1340)
18. Fr. Nicolas de Bantia, Suff. mortuus in via (1308)
19. Fr. Andreutius de Assisio, „ „ „
20. Fr. Ulricus de Seyfridsdorf, Suff. „ „
21. Fr. Gulielmus a Villanova, „ (1310-?)
22. Fr. Thomas Minorita, „ „
23. Fr. Hieronymus Catalanus, „ „
24. Fr. Joannes Marignolli, Legatus Pontificius (1338)

25. Fr. Nicolaus Bonet, Legatus Pontificius (1338)
 26. Fr. Nicolaus de Molano, „ „ „
 27. Fr. Gregorius de Hungaria, „ „ „
 28. Beatus Odoricus de Portu Naone, Missionarius Ap.

Vicariatus Shensi et Shansi

1. Fr. Basilius Brollo de Gemona, Vic. Ap. (1696-1704)
2. Fr. Antonius Laghi, Ep. Vic. Ap. (1715-1727)
3. Fr. Franciscus Saraceni, „ „ „ (1731-1741)
4. Fr. Franciscus Garretto, „ Coad. (1732-1738)
5. Fr. Eugenius Piloti, „ Vic. Ap. (1741-1756)
6. Fr. Joannes Antonius Buoher, Ep. Coad. (1753-1765)
7. Fr. Franciscus Magni, Ep. Vic. Ap. (1763-1777)
8. Fr. Joannes Bapt. Maoletti, Ep. electus Vic. Ap. (1761)
9. Fr. Seraphinus Rumpler, Provicarius, (1762)
10. Fr. Nathanaël Bürger, Ep. Coad. Nankin. (1780)
11. Fr. Antonius Maria Sacconi, Ep. Vic. Ap. (1778-1785)
12. Fr. Marianus Zaralli, „ „ „ (1787-1790)
13. Fr. Crescentianus Cavalli (electus) Ep. Vic. Ap. (1791)
14. Fr. Joannes Bapt. de Mandello, Ep. V. A. (1793-1804)
15. Fr. Aloysius Landi, Ep. Vic. Ap. (1804-1811)
16. Fr. Joachim Salvetti, „ „ „ (1815-1843)
17. Beatus Joannes de Triora, Provicarius, martyr (1816)
18. Fr. Antonius de Pompejana, Coadjutor (1823-1832)

Vicariatus Shansi

1. Fr. Gabriel Grioglio, Ep. Vic. Ap. (1845-1862)
2. Fr. Aloysius Moccagatta, „ „ „ (1870-1891)
3. Fr. Gregorius Grassi, „ „ „ (1891-1900)
4. Fr. Franciscus Fogolla, Ep. Coad. (1899-1900)
5. Fr. Agapitus Fiorentini, Ep. Vic. Ap. (1902-)

Vicariatus Shansi Sud

1. Fr. Martinus Poell, Ep. Vic. Ap. (1890)
2. Fr. Joannes Hofman, „ „ „ (1891-1901)
3. Fr. Odoricus Timmer, „ „ „ (1902-1927)
4. Fr. Fortunatus Spruit, „ „ „ (1928-)

Vicariatus Shantong Nord

1. Fr. Aloysius Moccagatta (trans. ad *Shansi*) (1845-1870)

2. Fr. Eligius Cosi,	Ep. Vic. Ap. (1870-1885)
3. Fr. Benjaminus Geremia,	„ „ „ (1885-1888)
4. Fr. Petrus Paulus De Marchi,	„ „ „ (1889-1901)
5. Fr. Ephrem Giesen,	„ „ „ (1902-1919)
6. Fr. Adalbertus Schmücker,	„ „ „ (1921-1927)
7. Fr. Cyrillus Jarre,	„ „ „ (1929-)

Vicariatus Shantung Orientalis

1. Fr. Caesarius Schang,	Ep. Vic. Ap. (1894-1911)
2. Fr. Adeodatus Wittner,	„ „ „ (1911-)

Vicariatus Shensi Nord

1. Fr. Alphonsus Donato,	Ep. Vic. Ap. (1845-1848)
2. Fr. Ephisius Chiaï,	„ „ „ (1848-1884)
3. Fr. Amatus Pagnucci,	„ „ „ (1884-1901)
4. Fr. Pius Vidi,	Coadjutor Episcopus, (1886-1899)
5. Fr. Clemens Coltelli,	„ „ (1900-1901)
6. Fr. Pius Nesi, electus	(1901)
7. Fr. Odoricus Rizzi,	Ep. Vic. Ap. (1902-1905)
8. Fr. Athanasius Goette,	„ „ „ (1905-1908)
9. Fr. Gabriel Maurice,	„ „ „ (1908-1915)
10. Fr. Cœlestinus Ibanez,	„ „ „ (1911-)
11. Fr. Florentius Tessiatore,	
	Ep. Vic. Ap. de <i>Sianfu</i> (1928-)

Vicariatus de Hukwang

1. Fr. Joannes Fran. Nicolai de Leonissa,	Vic. Ap. (1697)
2. Fr. Joannes Bapt. Maoletti de Serravalle,	„ „ (1725)
3. Fr. Joseph Rizzolati,	Ep. Vic. Ap. (1838-1856)
4. Fr. Joseph Novella,	„ Coadjutor (1847-1851)

Vicariatus de Hunan

1. Fr. Michaël Navarro,	Ep. Vic. Ap. (1856-1877)
2. Fr. Eusebius Semprini,	„ „ „ (1877-1891)
3. Fr. Antoninus Fantosati,	„ „ „ (1892-1900)
4. Fr. Jo. Peregrinus Mondaini,	„ „ „ (1902-)
5. Fr. Raphael Angelus Palazzi,	Ep. Coad. (1928-)

Vicariatus de Hupeh Orientali

1. Fr. Aloysius Cœlestinus Spelta,	Ep. V. A. (1856-1862)

2. Fr. Eustachius Zanoli, Ep. Vic. Ap. (1862-1883)
3. Fr. Joseph Baccarani, electus Ep. (1859)
4. Fr. V. Epiph. Carlassare, Ep. Vic. Ap. (1884-1909)
5. Fr. Gratianus Gennaro, Ep. Vic. Ap. (1909-1923)
6. Fr. Eugenius Massi, „ „ „ (1927-)

Vicariatus Hupeh Nord Ovest

1. Fr. Ezechias Banci, Ep. Vic. Ap. (1879-1903)
2. Fr. Paschalis Billi, „ „ „ (1878)
3. Fr. Fabianus Landi, „ „ „ (1904-1920)
4. Fr. Hermenegildus Ricci, „ „ „ (1922-)

Vicariatus Hupeh Sud Ovest

1. Fr. Alexius Maria Filippi, Ep. Vic. Ap. (1876-1888)
2. Fr. Benjaminus Christæns, „ „ „ (1889-1899)
3. Fr. Theotimus Verhæghen, „ „ „ (1900-1904)
4. Fr. Modestus Everærts „ „ „ (1904-1922)
5. Fr. Trudo Jans, „ „ „ (1923-1929)

Prælati Diversi

1. Fr. Eugenius Massi, Ep. Vic. Apost. de *Hankow* (translatus ex *Shensi* Centrali 1925)
2. Fr. Antonius a Sancta Maria, primus Præfectus Apostolicus in Sinis
3. Fr. Carolus Horatii de Castorano, Delegatus Apostolicus Tartariæ
4. Fr. Paulus Carnovali, Coadjutor in *Shansi*.
5. Fr. Hannibal Fantoni, electus Coadjutor in *Shantung* (renuntiavit)
6. Fr. Cherubinus Biancheri, electus Coadjutor in *Shantung* (renuntiavit)
7. Fr. Cæsar Dalceggio, electus Vicarius Apost. de *Hupeh Nord-Ovest*
8. Fr. Antonius Feliciani, Præfectus Apostolicus in *Hongkong*
9. Fr. Aloysius Ambrosi,* Præfectus Apostolicus in *Hong-kong*
10. Fr. Edgarus Hæring, Præfectus Apostolicus de *Shobchow*

* Ex novis notitiis constat Fr. Aloysium Ambrosi non fuisse Franciscanum.

11. Fr. Sebastianus Grossrubatcher, Præf. Apost. de *Jungchowfu*
12. Fr. Silvester Espelage, Præfectus Apostolicus de *Wuchangfu*
13. Fr. Aloysius *Tcheng*, Episcopus, Vicarius Apost. de *Fenchowfu*
14. Fr. Odoricus *Tcheng*, Episcopus, Præfectus Apost. de *Puchi*
15. Fr. Emmanuël a Jesu-Maria-Joseph, Episcopus *Nankin*
16. Fr. Franciscus a Sancta Rosa Viterbiensi, Episcopus *Nankini*
17. Fr. Hilarius a Sancta Rosa, Episcopus Macai
18. Fr. Franciscus a Nostra Domina de Luz-Chacim, Episcopus Macai
19. Fr. Emmanuël a Sancto Galdino, electus Episcopus Macai
20. Fr. P. Joannes Soggia, Ordinis Fratrum Minorum Conventualium, Præfectus Apost. novæ Præfecturæ de *Hsinganfu* (anno 1928)
21. Fr. Salvator Petrus Walleser, O. M. Cap., Ep. Vic. Apost. de *Tsinchow**
22. Fr. Gherardus Piotrowski, Administrator Apostolicus Siberiæ

* Iste Vicariatus commissus est Franciscanis Capuccinis germanis. Episcopus Walleser natus est Friburgi (Wieden), die 22 Decembris, 1874. Ingressus est in Ordinem Capuccinorum die 4 Octobris, 1894, et sacerdos ordinatus, 15 Augusti, 1901, ivit ad missiones quas Capuccini habebant in insulis Mariannis et Carolinis. Suo zelo meruit eligi ibi Vicarius Apostolicus et Episcopus titulo Tanagrensis die 21 Augusti, 1912, consecratus Strassburgi, die 8 Decembris, ejusdem anni. Illas missiones gubernavit usque ad diem 28 Martii, 1922, quando nempe translatus est cum suis missionariis ad Vicariatum *Kansu Orientalis*, nunc *Tsinchow*, ubi nunc forsitan ipso nesciente, successit in illa missione *Kansu* quæ fundata a Ven. Stephano Le Fèvre Jesuita anno circiter 1650, postea ab anno 1717 ad 1878 fuit unita et recta a Vicario Apostolico de *Shensi*, sicut suo loco narravimus. Nunc dum scribimus nuntium habemus quod etiam Franciscani Conventuales obtinuerunt Præfecturam Apostolicam in *Shensi*, denominatam *Hsinganfu*.

APPENDIX III

**Elenchus Missionariorum
Ordinis Fratrum Minorum
qui in Sinis operati sunt ab anno
1579 ad annum 1928**

NOTA. In isto elencho non inscribuntur actualiter viventes in Sinis plusquam 300, neque circiter alii 100 qui e Sinis discessi, nescimus si adhuc vivant vel mortui sint. Hic notantur tantum illi quos reperimus in publicis monumentis; vel in *Necrologio Missionum Sinensium* insertos, quorum notitiam habuimus a Vicariis Apostolicis qui benigne nobis faverunt Epigraphes ad sepulchra eorum in respectivis cœmeteriis.

A

1. Fr. **Adeodatus Salvucci**, ex Romana Provincia Ara-cœli, in Missione *Shantong Nord* per annos 17 egregie operatus, mortuus est die 14 Aprilis, 1888, annos natus 45 (*Aom.* an. VII, pag. 127).

2. Fr. **Ægidius Brœkman**, natus Vychen in Hollandia, strenuus Missionarius in *Shansi Sud*, qui fuit etiam Vicarius Generalis: obiit die 14 Decembris, 1900, annos natus 52, Missionis 28 (*Sar.* pag. 13).

3. Fr. **Ægidius Dodi de Saliceto**, diœcesis Placentiæ, Provinciæ Bononiensis SS. Redemptoris, Guardianus Conventus *Tung-eul-kow* in *Shansi*, a peste sublatus secundo anno sui adventus in Sinis, annos natus 25, die 17 Junii, 1900, paulo ante persecutionem Boxerum, ob quam Conventus fuit clausus usque ad 1924 (*Nec.*).

4. Fr. **Ægidius Dodici de Rallio Placentino**, Provinciæ Sanctæ Catharinæ Bononiæ, natus die 3 Januarii, 1867, professus seraphicam Regulam anno 1884, et sacerdos ordinatus 8 Septembris, 1889, ad Sinas appulsus est die 1 Decembris, 1891. Per annos 27 egregie operatus in *Hu-peh Orientali*, ab Episcopo Gennaro electus est Vicarius

Episcopus Florentius Tessitore, O. F. M., cum familia Franciscana Conventus *Tung-yuan-fang*

Generalis. Reversus in patriam anno 1918, obiit in Conventu Burginovi die 29 Novembris, 1921 (*Sar. pag. 23*).

5. Fr. **Æmilianus Stappert**, Provinciæ Saxoniae, Missionarius in *Shantong Nord*: obiit die 3 Februarii, 1925, annorum 48, Religionis 29, Sacerdotii 21, et Missionis 20 (*Nec.*).

6. Fr. **Æmilianus Van Uden**, Provinciæ Hollandiæ, qui in *Shansi Sud*, egregie operatus per annos 27, defunctus est die 18 Decembris, 1925, ætate annorum 56 (*Nec.*).

7. Fr. **Alexander Chiarelli**, Provinciæ Venetiarum Sancti Francisci, qui consummatus in brevi explevit tempora multa: obiit die 25 Julii, 1908, in *Hupeh Orientali*, annos natus 30 (*Sar. pag. 18*).

8. Fr. **Alexius Steiner**, Provinciæ Sanctæ Crucis Saxoniae, Missionarius in *Shantong Nord*, qui obiit *Tsinanfu*, die 9 Septembris, 1928, annos natus 61, Religionis 40, Sacerdotii 34 (*Aom. an. XLVII, pag. 347*).

9. Fr. **Aloysius Ambrosi**,* de quo tantum scimus quod fuit Præfectus Apostolicus de *Hong-kong* ab anno 1855 ad 1867, cui morienti adstitit Episcopus Moccagatta (Vide istius Biographiam).

10. Fr. **Aloysius Antonelli**, Provinciæ Lauretanæ, Missionarius in *Shansi Nord*: anno quarto suæ Missionis mortuus est in *Shohchow*, die 11 Januarii, 1911, anno natus 33 (*Nec.*).

11. Fr. **Aloysius Marcheschi**, de Luca in Thuscia, Provinciæ SS.Redemptoris Bononiæ: in *Shansi Nord* egregie operatus est per annos 18; pie defunctus est, die 13 Martii, 1894, annorum 48 (*Nec.*).

12. Fr. **Aloysius Martinelli a Santo Justo**, Provinciæ Lauretanæ, sanctitate vitæ clarus, qui et carcerem per annum sustinuit, Rector Seminarii in *Shensi* per annos 30: obiit die 9 Aprilis, 1883, anno ætatis suæ 72, Missionis 47 (Ejus scripta leguntur *Aom. Pal. Cro. etc.*).

13. Fr. **Aloysius Sonsini**, de Capistrano in Pelignis, natus die 30 Aprilis, 1844; factus est Franciscanus in Provincia Aprutiorum die 15 Decembris, 1859. Sacerdotio

* Ex notitiis recentioribus ad manus auctoris, scimus Fr. Aloysium Ambrosi non fuisse Franciscanum.

initiatuſ 22 Decembris, 1866, ſequenti anno ad Sinas appulſuſ, in *Hupeh* egregie operatuſ eſt per annos 35; etiam munere Vicarii Generaliſ functuſ eſt: obiit in Domino, die 14 Septembris, 1902 (*Aom.* anno 1902; *Sar.* pag. 52).

14. Fr. **Amanduſ Duverlie**, ex Belgio, humiliſ Laicuſ in Vicariatu *Hupeh Sud-oveſt*, qui primo anno ſuæ Miſſionis raptuſ eſt a violenti morbo, die 23 Auguſti, 1895, annuſ natuſ 23 (*Nec.*).

15. Fr. **Amanduſ Heinback**, Provinciæ Saxonix, Miſſionariuſ in *Shantung Nord*, qui anno quinto ſui adventuſ, a morte raptuſ eſt, die 11 Novembris, 1925 (*Nec.*).

16. Fr. **Amedeuſ Tiuſſot**, de Merona in Gallia, ex nobili familia natuſ, Franciſcanuſ Provinciæ S. Ludovici, Miſſionariuſ in *Shenſi* ab anno 1884, dein Procurator Miſſionuſ in *Hankow*, vir egregiuſ qui per annuſ triginta inſerviit Miſſionibuſ, donec infirmuſ coactuſ eſt reverti in patriam. Dum regredi conabatur ad Sinas, mortuſ eſt in Portu Said, die 6 Novembris, 1921, annuſ habent 59. Scripſit duo volumina *Catechiſmi* et *Precuſ* ex lingua ſinica vertent in pluſeſ linguas ſinguloſ characteres ad uſuſ Miſſionariuſ, valde utilia (*Nec. Sar.* pag. 22).

17. Fr. **Andreuſ Bauer de Alſatia**, Laicuſ Profeſſuſ, qui martyr occubuit *Taiyuanſu* cum cœteriſ anno 1900. Vitam ejuſ ſcripſit *Leo de Kerval* (*Vanveſ preſ Pariſ*, 16 *Route de Clamant* ſeu *Roma, Via Giuſti*, 12).

18. **Dominuſ Andreuſ Vang**, ſacerdoſ ſinenſiſ ex Tertio Ordine S. Franciſci, pro Chriſto jugulatuſ a Boxerſ, die 22 Auguſti, 1900, in *Shenſi* (Vide *Acta Martyruſ Sinenſiuſ*, pag. 310, etc.).

19. Fr. **Angeluſ Angelini ab Orano**, Provinciæ Taurinenciſ, Miſſionariuſ in *Shantung* ab anno 1861: nſciriſ quando mortuſ (*Cro.*).

20. Fr. **Angeluſ a Burgo Sancti Syri**, Papienſiſ, qui Pekini Miſſionariuſ fuit cum P. Carolo de Caſtorano: defunctuſ eſt anno quarto ſuæ Miſſionis, die 15 Maji, 1726: ſepulchruſ ejuſ adhuc videtur in cœmeterio *Shala* (*Aom.* VII, pag. 76).

21. Fr. **Angeluſ Marani**, Provinciæ Lauretanæ, piſſimuſ

Missionarius in *Shansi Nord*, qui a typho raptus est anno septimo a suo adventu, die 25 Martii, 1914, ætate annorum 33 (*Nec.*).

22. Fr. **Angelus Pulvanesi**, Provinciæ Thusciæ (?), Missionarius in *Hupeh Nord-ovest*, qui vix tertio anno incepto suæ Missionis cœlo maturus raptus est a morte, die 12 Augusti, 1882, annos natus 29 (*Nec.*).

23. Fr. **Angelus Vaudagna**, Provinciæ Taurinensis, vir egregius, jam Missionarius in *Hong-kong* ab anno 1857, dein a mense Decembri, 1860, in *Hupeh Orientali*, ubi pluribus muneribus egregie perfunctus, obiit die 26 Augusti, 1894, annos natus 63 (*Aom. Sar. pag. 55*).

24. Fr. **Angelicus Melotto**, de civitate vulgo Lonigo in territorio Vicentino, natus die 16 Februarii, 1864, Missionarius in *Hupeh Orientali* ab anno 1902, ubi per annos viginti egregie operatus, vitam suo sanguine signavit occisus a militibus, et defunctus est, die 4 Septembris, 1923. Ejus mors totum mundum commovit, et vitam ejus per bello scripsit P. Gervasius Rossato (*Hankow*), etc.

25. Fr. **Anselmus de Hemptinne**, ex Belgio, nobili prosapia natus, egregius Missionarius in *Hupeh Sud-ovest*: obiit *Kingchow*, die 10 Augusti, 1920, annos natus 38, Missionis 9 (*Nec.*).

26. Fr. **Anselmus Clavel**, a Sancto Salvatore, ex Gallia, Provinciæ S.Ludovici, qui per annos 22 Missionarius fuit in *Shantung*: obiit die 21 Maji, 1904, annos natus circiter 50 (*Nec.*).

27. Fr. **Anselmus Hœfnagels**, Provinciæ Hollandiæ, Missionarius in *Shansi Sud*, ubi septimo anno a suo adventu raptus est a morte, die 24 Maji, 1909, annos natus 39 (*Nec.*).

28. Fr. **Ansgarius Braun**, de Colonia, adscriptus Franciscanæ Provinciæ Tyrolensi S.Leopoldi, jam Missionarius in *Hupeh Orientali* ab anno 1878 ad 1884, unde rediit in patriam, valetudinis causa. Post biennium reversus, Missiones tenuit in *Hunan*, ubi fuit Vicarius Generalis Episcopi Semprini; sed inde anno 1889, transiit in *Hupeh Sud-ovest*, ubi in persecutione orta *Ichangfu*, anno 1891, vulneratus est, et proximus fuit martyrio; ipse enim cum septem

Sororibus Franciscanis de Maria lapidibus obrutus est; sed per Dei gratiam potuerunt evadere, dum Residentia, Orphanotrophium, Seminarium et domos christianorum igni tradebantur. Pater Ansgarius anno 1895 reversus est iterum in patriam: nescimus exitum ejus (*Sar.* pag. 12).

29. Fr. **Antonius a Purificatione**, de Ulyssipona, jam Missionarius in India, ubi fuit etiam Minister Provincialis et Doctor Theologiæ, unde anno 1792, transiit Pekinum, ibique inserviit Episcopo Gouvea usque ad mortem, quæ accidit ei die 17 Martii, 1800, ætatis suæ 57: sepultus est in cœmeterio *Shala* prope Pekinum (*Aom.* VII, pag. 76).

30. Fr. **Antonius a Villanova**, Provinciæ S.Gregorii in Philippinis, qui anno 1582 clam ingressus in *Fokien*, paulo post captus est et Cantonem perductus, ubi in carcere ex ærumnis mortuus est, die 25 Novembris, ejusdem anni: iste est primus in Sinis Franciscanus qui obiit in vinculis pro Christo, merito auctus Confessoris Fidei (*Bib.* pag. 13).

31. Fr. **Antonius a Conceptione**, Provinciæ S.Joannis Baptistæ in Hispania, Laicus Professus, de quo locuti sumus capite XIV, qui per annos 52 in Sinis sibi magnam sanctitatis famam comparavit inserviens infirmis: obiit Macai, die 9 Septembris, 1749, annos natus 83 (*Bib.* pag. 318).

32. Fr. **Antonius Cipparone**, de Ventotene, Provinciæ Principatus, Missionarius in *Shansi Nord*, ubi completis suis duodecim Missionis annis, reversus est in patriam anno 1920.

33. Fr. **Antonius Almaden**, Provinciæ S.Gregorii Philippinarum, Fidei Confessor: de quo locuti sumus capite XIV. E Sinis expulsus ubi per annos decem prædicaverat in *Shantung*, abiit in Cocincinam ubi naufragio periit, die 1 Aprilis, 1745.

34. Fr. **Antonius Fu**, Franciscanus sinensis, primus novitius Conventus *Tung-eul-kow* fundati ab Episcopo Grassi: optimus Missionarius, qui misere periit in flumine raptus ab aquis, die 20 Julii, 1908, annos natus 40, Religionis 14, Missionis in *Shansi Nord* 10 (*Aom.* XXVII, pag. 359).

35. Fr. **Antonius Lieu**, Franciscanus sinensis qui Re-

gulam seraphicam professus est in Thuscia, unde sacerdos reversus in *Shensi*, anno septimo suæ Missionis cessit e vita, die 10 Decembris, 1897, annos natus 33, Religionis 12 (*Pal. an. I*, pag. 290 ejus epistola; *Gli Araldi*, pag. 112).

36. Fr. **Antonius Moretti**, de Liguria, qui ab anno 1843 invenitur Missionarius in *Hukwang*; sed anno 1850 reversus in Europam infirmus, Romæ mortuus est, anno 1858 (*Cro. VI*, p. 227; *Sar.* pag. 40).

37. Fr. **Antonius Pacecco**, de Froxinone, jam Vicarius Generalis Episcopi Bernardini Della Chiesa, in Persecutione Rituum ab Imperatore *Kang-si* in exilium pulsus, reversus in Italiam factus est Episcopus Biscegliae, in Apulia, ubi mortuus est anno 1733, die 15 Maji (*Bib.* pag. 103).

38. Fr. **Antonius Perera**, Provinciæ Catalauniæ, Missionarius in Vicariatu *Yenanfu*, qui obiit, die 16 Septembris, 1920, annos natus 37, Missionis 11 (*Nec.*).

39. Fr. **Apollinaris Dufrancois**, Provinciæ S. Ludovici in Gallia, Missionarius in *Shantung Orientali*, qui trigesimo mense a suo adventu in Missionem, raptus est a morte, die 21 Maji, 1904, annos natus 30. Vitam ejus scripsit Fr. Otho O.F.M. (Roma, Via Giusti, 12).

40. Fr. **Apollinaris Hervot**, ex Gallia, Missionarius in *Shantung Orientali*, qui obiit die 16 Martii, 1922, annos habens 41, Missionis 13 (*Nec.*).

41. Fr. **Arnoldus Lamb**, natus Delft in Hollandia, Missionarius in *Shansi Sud*, qui obiit die 7 Junii, 1901, annos natus 35, Missionis 7 (*Nec.*).

42. Fr. **Arsenius Dulson**, ex Gallia, Missionarius in *Shantung Orientali*, defunctus die 21 Februarii, 1909: nescimus ejus ætatem (*Nec.*).

43. Fr. **Athanasius D'Agostino**, a Ferentino, Provinciæ Romanæ Aracæli, optimus Missionarius in *Shansi Nord*, qui obiit die 6 Octobris, 1890, ætatis anno 47 (*Nec.*).

44. Fr. **Atho Biagini de Pistorio**, Provinciæ Thusciæ S. Bonaventuræ, Missionarius in *Shantung*, pro Fide in carcere pekinensi defunctus anno 1785, die 28 Julii, a duobus annis in Sinis: erat annorum 33 (*Bib.* pag. 636; *Gli Araldi*, pag. 79.).

45. Fr. **Augustinus a Sancto Paschali**, de Marbella in

Hispania, vir apostolicus qui innumeras animas Christo lucratus est in Sinis: defunctus est in mari navigans in Americam pro negotiis Missionis die 18 Decembris, 1697, annos natus circiter 56, Missionis 25 (*Bib.* pag. 548, ejus opera recensentur; *Aia.* t. VIII, ejus vita narratur; ibidem t. X, XI et XII passim leguntur 47 ejus epistolæ magni momenti pro historia Missionum sinensium illius temporis).

46. Fr. **Augustinus a Tordesillas**, Hispanus, qui anno 1579 cum P. Petro Alfaro ingressus est Cantonem, sed inde expulsus, anno 1582 iterum tentavit ingressum in Sinas et mansit Macai tribus annis qua Guardianus Conventus Hispanorum; sed a Lusitanis ejectus, reversus est Manilam, et in Philippinis usque ad mortem Evangelium prædicavit, ubi multa egregia opera patravit, donec centenarius obiit in Domino, mense Decembri, 1629. Scripsit suum *Itinerarium ad Sinas*, qui legi potest in *Pal. an. I.* passim.

47. Fr. **Augustinus a Carpineto**, Provinciæ Romanæ de Aracæli, qui ab anno 1840 invenitur Missionarius in *Shensi*; nescimus quando discessit e Sinis et ivit in Ægyptum: pariter nescimus quando et ubi mortuus, sed certe post annum 1863 quo tempore notatur in illa Missione (*Ams.*).

48. Fr. **Augustinus Cassano**, Romanæ Provinciæ S. Michaëlis, Laicus Professor, qui in *Shansi Nord* egregie operatus est qua Vice-Procurator Missionis: obiit in *Hankow*, die 7 Junii, 1917, annos natus 50, Missionis 12 (*Nec.*).

49. Fr. **Augustinus Faay**, natus Gouda in Hollandia, optimus Missionarius in *Shansi*, ubi mortuus est die 27 Junii, 1889, annos natus 40 (*Nec., Aom.* VIII, pag. 184).

50. Fr. **Augustinus Han**, Sinensis, ex Tertio Ordine S. Francisci, qui consummatus in brevi explevit tempora multa in sua Missione *Shantong*, ubi mortuus est cum fama sanctitatis, die 26 Octobris, 1900, annos natus 33 (*Nec.*).

51. Fr. **Augustinus Rico**, de Alicante in Hispania, qui anno 1686 ad Sinas venit et in *Fokien* prædicavit: mortuus est mense Augusto, 1692, victima charitatis suffocatus in aquis fluminis dum auxilium præstare volebat quibusdam Sinensibus a gurgite raptis (*Aia.* VIII, pag. 291).

Pater Dominicus Vanrolini, O. F. M.

52. Fr. **Aurelius Maiquez**, *Valentinæ diœcesis in Hispania*, qui ab annis 18 in *Missione Shensi Centralis*, in pago *Tao-li-tsuan* a militibus crudeliter occisus est, die 4 Augusti, 1926 (*Aom.* XLV, pag. 299; *Silv.* 1926, pag. 372, etc.).

B

53. Fr. **Barnabas ab Alsatia**, *Provinciæ S. Ludovici in Gallia*, Missionarius in *Shantong* ab anno 1886. Ivit etiam in *Shansi* ad construendum Conventum *Tung-eul-kow*, cujus erectionem ipse designavit et perfecit. Postea reversus est *Jerusalem*, quia illi *Missioni* jam antea addictus fuerat, et ibi mortuus est, die 29 Septembris, 1923 (*Silv.* 1924, pag. 31).

54. Fr. **Barnabas Nanetti**, de quo locuti sumus in *Nota* ad caput XLV.

55. Fr. **Bartholomæus Ruiz**, *Provinciæ S. Gregorii Philippinarum*, qui sub Imperatore *Kien-long* Missionarius erat in *Kwantong*; sed nil aliud scimus de eo (*Ams.*).

56. Fr. **Bartholomæus Sandrini**, *Provinciæ Thusciæ Sancti Bonaventuræ*, Missionarius in *Shansi*, ubi fuit etiam Vicarius Generalis Episcopi Grioglio: pie in Domino quievit, die 11 Augusti, 1859, annos natus 49, Missionis 16 (*Cro.* V, pag. 139, ejus vita).

57. Fr. **Basilius Papin**, *Provinciæ Sancti Dionysii in Gallia*, Missionarius in *Shantong Orientali* et dein in *Shensi Centrali*, ubi fuit Vicarius Generalis Episcopi Maurice: obiit die 16 Maji, 1915, annos natus 66, Missionis 36 (*Ams.*).

58. Fr. **Basilius Radonic**, de *Ragusio*, *Provinciæ S. Francisci Venetiarum*, Missionarius in *Hunan*, qui anno 1900 proximus fuit martyrio, sed a Beata Maria Virgine mirabiliter e manibus paganorum liberatus: fuit etiam Vicarius Generalis Episcopi Mondaini et Procurator Missionis: obiit in pace, die 4 Aprilis, 1913, annos natus 41, Missionis 16. Scripsit historiam Persecutionis in *Hunan* et suæ capturæ (*Aom.* XIX, passim).

59. Fr. **Beda Mantel**, Missionarius in *Præfectura Apostolica de Shohchow*, natus die 5 Maji, 1901, in *Oober-schleibach*, *diœcesis Wuerzburgensis (Bavariæ)*. Sacerdotio initiatus, die 14 Augusti, 1927: ad *Sinas* appulsus

12 Decembris, 1928, qui præmatura morte morbo typhus, die 16 Maji, 1929, correptus est. (*Sacerdos In Sinis*, an. XII).

60. Fr. **Beda Merkerlbach**, ex Provincia Hollandiæ (?) Missionarius in *Hupeh Sud-ovest*: anno secundo Missionis suæ raptus est a violenti morbo, die 9 Julii, 1914, annos natus 32 (*Nec.*).

61. Fr. **Benedictus a Laureto**, Provinciæ Marchiæ, invenitur Missionarius in *Shensi* ab anno 1820, sed nescitur aliud de eo (*Ams.*).

62. Fr. **Benedictus Francini**, de Aretio, Provinciæ Sacrorum Stigmatum in Thuscia, Missionarius in *Hupeh Nord-ovest*, qui meritorum plenus atque dierum, obiit, die 22 Aprilis, 1922, annorum 82, Missionis 55: per plures annos fuit Kalendarista (*Nec.*).

63. Fr. **Benvenutus Marotta**, de Benevento, Provinciæ S. Petri de Alcantara Neapolitanæ, Missionarius et Rector Seminarii in *Shansi Nord*: obiit die 15 Martii, 1919, annorum 49, Missionis 17 (*Nec.*).

64. Fr. **Berardus Jazzetti**, Neapolitanæ Provinciæ Alcantarinæ, antea Missionarius in America et postea in *Shensi*: obiit *Hanchungfu*, die 27 Decembris, 1885, annorum 45, Missionis in Sinis 11 (*Ams.*).

65. Fr. **Bernardinus Ammirati**, de Monte Alto Liguriæ, Provinciæ Romanæ Sancti Michaëlis alumnus, Missionarius in *Hupeh Orientali*, qui plenus meritis cessit e vita, die 22 Januarii, 1884, annorum 59, Missionis 32 (*Aom.* IV, pag. 63).

66. Fr. **Bernardinus a Monguzzo**, Provinciæ Bononiensis SS. Redemptoris, Laicus Professus in Missione *Shansi*, raptus a typhico morbo paulo ante persecutionem, die 24 Junii, 1900, in Conventu *Tung-eul-kow*, annorum 36, Missionis 5.

67. Fr. **Bernardinus a Vulneribus**, Provinciæ S. Gregorii Philippinarum, Missionarius in *Kwangtong*, ab anno 1865: fuit Commissarius Provincialis per triennium, ab anno 1705 ad 1708: propter Rituum quæstionem secessit in Macaum et dein reversus est Manilam, ibique defunctus est, die 5 Augusti, 1713 (*Aia.* t. VIII, pag. 66).

68. Fr. **Bernardus de el Corral**, Provinciæ S. Gregorii

Philippinarum, qui anno 1762 perhibetur Missionarius in Sinis, sed aliud nescimus (*Bib.* pag. 402).

69. Fr. **Bernardus ab Incarnatione**, Hispanus, Provinciæ Sancti Pauli, venerandus senex annorum 90, ex quibus 57 transegit in Missionibus, nempe 16 in Insulis Philippinis et 41 in Sinis: Fidei Confessor in vinculis pro Christo, innumeras animas convertit: obiit Cantone, die 29 Junii, 1719 (*Aia.* t. VIII, pag. 289).

70. Fr. **Bernardus de Sanctis**, Provinciæ Philippinarum, qui ab anno 1759 ad 1763 Missionarius fuit in *Kwangtong*, ubi captus, vincula et flagella pro Christo passus, tandem Macaum deportatus est in exilium: nescimus ubi et quando mortuus (*Bib.* pag. 487: ibi dicitur reversus in suam Missionem).

71. Fr. **Bernardinus a Jesu**, Hispanus, Provinciæ Philippinarum, qui sub Imperatore *Kien-long* in Sinis prædicabat, sed aliud nescimus (*Ams.*).

72. Fr. **Blasius Garcia**, Provinciæ Philippinarum, Laicus Professus, qui ob ejus peritiam in agendis missus in Sinas, Macai et Cantone curam infirmorum sumpsit et sibi bonam famam sanctitatis comparavit: mortuus est Manilæ quo reversus fuerat, die 22 Septembris, 1699 (*Aia.* VII, pag. 216).

73. Fr. **Bonaventura Astorga a Corde Jesu**, Provinciæ S. Gregorii Philippinarum, magnus Missionarius in *Shantong* ab anno 1760, qui et multa passus est pro Fide: videtur defunctus in sua Missione anno 1796, die 30 Aprilis, sed non valuimus hanc datam probare (*Cro.* V, pag. 92).

74. Fr. **Bonaventura a Roma**, Reformatæ Provinciæ Romanæ, Missionarius in diœcesi pekinensi ab anno 1696 ad 1722: fuit fautor Rituum Sinensium, et a Superioribus revocatus in patriam, nescimus ubi et quando mortuus (*Bib.* pag. 502).

75. Fr. **Bonaventura Ibanez**, Valentiniæ diœcesis, vir apostolicus et magnus viator in mundo, quia itinere pedestri totam peragravit Asiam et navigans circumvit Orbem: antea Missionarius in *Shantong* cum Fr. Antonio de S. Maria, qui anno 1662 misit eum in Europam ad colligendos novos Missionarios; dein ab anno 1672 in *Kwangtong*, ubi plures fundavit missiones, donec ætate et meritis

onustus quievit in Domino, die 11 Octobris, 1691, annos natus 84, Missionis in Sinis 42 (*Bib.* pag. 243).

76. Fr. **Bonaventura Tu**, Franciscanus sinensis ex Conventu *Tung-eul-kow*, Missionarius in *Shansi Nord*: homo simplex et rectus, partes egit Parochi in *Taiyuantu* annis multis, ibique defunctus est anno 1912, ætatis suæ 45, Professionis religiosæ 17, Sacerdotii 15: viduus erat et ætate maturus cum factus est Franciscanus (*Ams. Nec.* ubi non signatur dies mortis ejus).

77. Fr. **Bonaventura Tzuo**, Franciscanus sinensis qui seraphicam Regulam professus est in Thuscia in Provincia S. Bonaventuræ, unde sacerdos et Missionarius reversus in *Shensi*, ibi egregiam operam navavit in convertendis incolis, et pie obiit die 20 Augusti, 1910, annos natus 42, Professionis religiosæ 18, Sacerdotii et Missionis 16 (*Ams.*).

78. Fr. **Bonifacius Oomsels**, provinciæ Flandriæ, diœcesis Leodiensis, natus die 4 Julii, 1851, Missionarius egregius in *Hupeh Orientali*, nimium cito ad cœlestia præmia vocatus, die 8 Septembris, 1886, suæ Missionis anno octavo (*Sar.* pag. 42).

79. Fr. **Bonifacius Timmer**, Laicus Professor Provinciæ Hollandiæ, qui in Missionibus *Hupeh* et *Shansi* valde egregie operatus, defunctus est *Luanfu*, die 12 Aprilis, 1903, annos natus 56, Missionis 20 (*Nec.*).

80. Fr. **Bruno Van Weert**, sacerdos Provinciæ belgæ, Missionarius in Vicariatu *Ichang*, ad Sinas appulsus mense Decembri, 1923: occisus a latronibus in residentia *She-kow-shan*, ubi erat Missionarius, die 9 Septembris, 1929, simul cum Episcopo Trudone Jans, Vic. Apost. de *Ichang* et confratre suo Fr. Ruperto Fynærts.

C

81. Fr. **Cæcilius Papenheim**, Provinciæ Saxoniae, Missionarius in Vicariatu *Tsinanfu*, qui ictu solis percussus obiit die 28 Julii, 1927, annos natus 38, Religionis 18, Sacerdotii 11, Missionis 1 (*Aom.* XLVI, p. 288).

82. Fr. **Cæcilius Schluter**, Laicus Professor Provinciæ Saxoniae, Missionarius in *Tsinanfu*, ubi defunctus est, die 15 Junii, 1926, annorum 73, Professionis religiosæ 34, Missionis 19.

83. Fr. **Cæsidius Giacomantonio de Fossa**, juvenis Missionarius ab uno anno in *Hunan*, in odium Fidei a Boxers occisi in residentia *Hengchowfu*, die 4 Julii, 1900, lanceis transfossus et adhuc vivus combustus: nunc agitur Causa Beatificationis ejus cum aliis illius anni Martyribus in Sinis.

84. Fr. **Cæsar Dalceggio**, Provinciæ Marchiæ S. Pacifici, de quo locuti sumus capite XXXIII, jam Missionarius in *Hunan*, ubi fuit etiam Vicarius Generalis Ep. Navarro, dein electus Vicarius Apostolicus de *Hupeh Nord-ovest*, qui obiit die 2 Augusti, 1871, annos natus 50, Religionis 32, Sacerdotii 22, Missionis 18: cujus sepulchrum in christianitate *Hwang-shan-ya-tze* in veneratione manet apud fideles, qui eum ut vivum sanctum habentes, plures a Deo gratias ejus intercessione obtentas adhuc hodie testantur (*Sar. pag. 19*).

85. Fr. **Cajetanus van der Klein**, natus Gauda in Hollandia, Missionarius egregius in *Shansi Sud*: obiit die 24 Octobris, 1917, annorum 53, Missionis 15 (*Nec.*).

86. Fr. **Candidus Bisordi de Rigoli**, Provinciæ Thusciæ Sacrorum Stigmatum, strenuus Missionarius in *Hupeh Nord-ovest*, ubi egregie operatus est et pie defunctus die 8 Junii, 1884, annos natus 52, Religionis 35, Sacerdotii 28, Missionis 24; ejus pulchræ epistolæ leguntur in *Cro. passim* (*Sar. pag. 11*).

87. Fr. **Capistranus Goette**, natione Germanus sed alumnus Provinciæ SS. Cordis Jesu (St. Louis, Missouri, U.S.A.), Episcopi Athanasii frater, Missionarius antea in *Hunan* dein in *Shensi*, qui obiit die 12 Augusti, 1919, annorum 60, Missionis 36 (*Ams.*).

88. Fr. **Capistranus Schneider**, Provinciæ Saxoniae, egregius Missionarius in *Shantung Nord*, qui obiit die 12 Februarii, 1925, annos natus 39, Missionis 11 (*Nec.*).

89. Fr. **Carolus a Fosdinovo**, Parmensis, Provinciæ Observantium Bononiæ, qui reperitur in *Shansi* ab anno circiter 1830; nescimus ejus vitam, sed certe mortuus est in *Hong-kong*, die 20 Martii, 1859 (Ex Necrologio Cœnobii Parmæ).

90. Fr. **Carolus Horatii de Castorano**, Provinciæ Laurentanæ, famosus Missionarius et Vicarius Generalis Episcopi

pekinensis, de quo locuti sumus capite IX, qui pro tuenda Fidei puritate in Sinis strenue decertavit usque ad mortem.

91. Fr. **Cassianus Kleinenbroich**, Provinciæ S. Josephi in Belgio, sed natus Crefeldiæ in Borussia, die 20 Martii, 1857, Missionarius in *Hupei Orientali*: vir magni meriti, qui obiit die 5 Decembris, 1926, in Conventu Hasseltensi in Belgio, quo se contulerat anno 1923 post annos 23 transactos in Missione (*Sar.* pag. 33).

92. Fr. **Cassianus Pompe**, Provinciæ Hollandiæ, egregius Missionarius in *Shansi Sud*, ubi per annos duodecim strenue operatus, obiit die 1 Junii, 1901, annorum 50 (*Nec.*).

93. Fr. **Cherubinus Biancheri**, Provinciæ Romanæ Sancti Michaëlis, Missionarius in *Kiangnan* ab anno 1837. Electus est etiam Episcopus titularis Parosensis anno 1849, et datus Coadjutor Episcopo Moccagatta in *Shantung*; sed non annuit vel recusavit, et e *Shantung* ubi aliquantis per moratus est, reversus Nankinum, apud Patres Jesuitas mansit qua Confessarius extraordinarius illius Seminarii: nescimus quando et ubi mortuus (*Sar.* pag. 10).

94. Fr. **Cherubinus de Monte Pesulano**, Provinciæ Aquitaniæ, qui per annos decem fuit Missionarius in *Shantung* ab anno 1900, dein reversus in Galliam, nescimus exitum ejus (*Ams.*).

95. Fr. **Cherubinus Fasil**, Provinciæ S. Antonii Venetiarum, egregius Missionarius in *Shensi* et dein in *Hupei Orientali*, ubi electus est Superior Regularis: obiit in *Hankow*, die 10 Aprilis, 1922, annos natus 55, Religionis 39, Missionis 32: scripsit pulchrum opus cui titulus: "*Una pagina dalla Cina*" (*Tip. del Crociato, Udine*, 1903) magni momenti pro historia Missionis *Shensi* (*Ams.*, *Sar.* pag. 26).

96. Fr. **Celsus Ferraroni**, Provinciæ Bononiæ S. Catharinæ, natus Placentiæ anno 1828, egregius Missionarius in *Hupei Orientali*, qui obiit die 5 Januarii, 1896, Missionis suæ anno 37 (*Sar.* pag. 26).

97. Fr. **Chrysologus Kaspers**, natus Neerbsch in Hollandia, Missionarius in *Shansi Sud*, nimis cito ad cælum vocatus, die 7 Julii, 1919, annorum 34, Missionis 7 (*Nec.*).

98. Fr. **Chrystophorus Van Bussel**, Provinciæ Hollandiæ, Missionarius in *Shansi Sud*, ubi per annos 32 strenue

operatus est, et obiit die 30 Julii, 1922, annos natus 63 (*Nec.*).

99. Fr. **Chrystophorus a S. Didaco**, hispanæ Provinciæ Sancti Pauli, Laicus Professus, qui ad Sinas venit et in *Fokien* sumpsit curam infirmorum anno 1652, sed sequenti anno raptus est a morte in portu *Haimen* (*Aia.* t. VIII, pag. 286).

100. Fr. **Clementianus de Wuist**, Provinciæ S. Josephi in Belgio, Missionarius in *Hupeh Sud-ouest*, qui obiit die 13 Julii, 1916, annos natus 40, Missionis 9 (*Nec.*).

101. Fr. **Cletus Grimmelt**, Provinciæ Hollandiæ, qui per annos decem missiones tenuit in *Shansi Sud*, ubi et mortuus est, die 31 Mæji, 1913, annorum 43 (*Nec.*).

102. Fr. **Columbanus Nagele**, Provinciæ Tyrolii, Missionarius in nova Præfectura de *Jungchowfu* in *Hunan*, qui obiit die 20 Septembris, 1927, annorum 33, Religionis 14, Sacerdotii 8 et Missionis 4 (*Aom.* XLVI, pag. 349).

103. Fr. **Conradus Ebert de Neapoli**, natus die 26 Septembris, 1861, seraphicam Religionem amplexus in Provincia S. Francisci Venetiarum anno 1877, Missionarius in *Hupeh Orientali* anno 1899; sed primo anno a suo adventu in Sinas vocatus est ad cælum, die 8 Augusti, 1900 (*Sar.* pag. 24).

104. Fr. **Cornelius Barulli**, Provinciæ Bononiensis, juvenis Missionarius in *Hunan*, qui anno 1909 post triennium a suo adventu, morbo pectoris laborans coactus est reverti Bononiam, ubi paulo post mortuus est in novo Conventu Sancti Antonii: erat etiam pictor egregius (*Nec.*).

105. Fr. **Cyprianus Silvestri**, Provinciæ Thusciæ S. Bonaventuræ, jam per annos viginti Missionarius in *Hupeh Nord-ouest*, anno 1922 in Europam pro negotiis Missionum reversus, habuit mandatum manendi Romæ, ut Director Ephemeridis *Le Missioni Franciscana*, ut omnes sciunt (*Gli Araldi*, pag. 116).

D

106. Fr. **Damianus Walleff**, Provinciæ S. Josephi in Belgio, Missionarius in *Hupeh Sud-ouest*, laudatus pro suo magno zelo in convertendis paganis, qui pie obiit, die 7 Februarii, 1915, annos natus 39, Missionis 13 (*Nec.*).

107. Fr. **Daniel a Laureto**, Provinciæ Marchiæ, Missionarius in *Shensi* ab anno 1860, sed inde digressus nescimus exitum ejus (*Ams., Cro. I, pag. 373*).

108. Fr. **Daniel Lorenzini**, Provinciæ Romanæ Aracœli, egregius Missionarius in *Shantung Nord*, cui et Sinenses publicum erexerunt monumentum grati animi sensu pro beneficiis ab eo acceptis in magna rebellione Sinensium contra Tartaros; dein cum aliis Missionariis italicis missus ad alios Vicariatus, venit *Taiyuanfu*, ubi electus est Procurator Missionis; sed non post multum a typhico morbo raptus est, die 9 Novembris, 1922, annos natus 44, Missionis 22 (*Nec.*).

109. Fr. **Daniel Iturriarte**, Provinciæ Cantabriæ, Missionarius Vicariatus *Yenanfu*: obiit Pekini quo iverat ad valetudinem curandam, dum e contra invenit mortem, die 22 Junii, 1924, annos natus 42, Missionis 12 (*Nec.*).

110. Fr. **Daniel Zarraonandia**, Provinciæ Cantabriæ, qui consummatus in brevi explevit tempora multa, et obiit in *Shensi Nord*, die 2 Maji, 1908, annos natus 32, Missionis 4 (*Nec., Ams.*).

111. Fr. **David Tempesta**, de Sancto Donato (Neapoli) Aquilanæ Observantium Provinciæ qui in *Hupeh* Missionarius venit anno 1867: sed invida mors rapuit eum dum jam sacro ministerio optime incumbibat anno quarto a suo adventu, die nempe 1 Octobris, 1870, annos natus 30 (*Sar. pag. 53*).

112. Fr. **Demetrius Winter**, Provinciæ Saxonïæ, qui vix a duobus annis in *Shantung Nord*, brevi morbo correptus est, die 7 Julii, 1908 (*Nec.*).

113. Fr. **Didacus a Sancta Rosa**, Hispanus, qui per annos 37 Missionarius in *Kwangtong* ab anno 1696, et Commissarius Provincialis Patrum hispanorum in Sinis, multa egregia operatus est: reversus Manilam, obiit die 16 Februarii, 1740, annos natus 80: habemus ejus 52 epistolas magni momenti pro historia Missionum sui temporis (*Bib. pag. 557*).

114. Fr. **Didacus a Sancto Josepho**, Hispanus, Missionarius in *Fokien* ab anno 1721, qui pro Fide captus etiam et vincula perpessus est, et in Domino quievit, die 16 Junii, 1755 (*Bib., pag. 319, et 545*).

115. Fr. **Didacus ab Oropesa**, et

116. Fr. **Didacus Ximenes**, ambo Hispani, et Provinciæ S. Gregorii in Philippinis alumni, inveniuntur Missionarii in Sinis, tempore *Kien-long* Imperatoris, sed nil aliud scimus de eis (*Ams.*).

117. Fr. **Dominicus Agostinelli**, de Assisiensi Seraphica Provincia Sanctæ Mariæ Angelorum, natus Grecii, Missionarius in *Shansi Nord*, ubi strenue operatus est annis 14: defunctus est *Taiyuanfu*, die 26 Decembris, 1913, annos natus 36. Venerat in Sinas adhuc diaconus et fuit ordinatus sacerdos ab Episcopo Fogolla (*Ams. Nec.*).

118. Fr. **Dominicus de Assisio**, jam ab anno 1844 invenitur Missionarius in *Shensi* et *Shansi*, ac dein in *Shantung*, sed nescimus ejus finem (*Ams.*).

119. Fr. **Dominicus Sommels**, Provinciæ S. Josephi in Belgio, Missionarius in *Hupeh Sud-ovest* ab anno 1902, et obiit anno 1915; aliud nescimus (*Ams.*).

120. Fr. **Dominicus Ufert**, Hispanus, Provinciæ Philippinarum, erat Missionarius in *Hupeh Sud-ovest* ab anno 1878: aliud nescimus (*Ams.*).

121. Fr. **Dominicus Vanzolini**, Provinciæ Lauretanæ, Missionarius prius in *Shansi* ab anno 1906, dein in *Shensi Centrali*, ubi fuit etiam Vicarius Generalis Episcopi Massi, vir egregius: obiit repentino morbo, die 13 Januarii, 1921, annos natus 36.

122. Fr. **Didacus Lera**, de Pugno in Pedemontio, sed franciscalis Provinciæ S. Catharinæ Bononiensis alumnus, Missionarius in *Hupeh*, vir egregius qui pluribus officiis perfunctus, etiam Vicarius Generalis electus est ab Episcopo Carlassare; donec meritis onustus ad cœlestia præmia vocatus est die 22 Novembris, 1922, annos natus 80, Professionis religiosæ 64, Missionis 55 (*Sar.* pag. 34).

E

123. Fr. **Edmundus Røediger**, Provinciæ Americanæ SS. Cordis, invenitur Missionarius in *Hunan* ab anno 1884, sed post aliquot annos discessus, reversus est in Americam, ubi mortuus est anno 1927.

124. Fr. **Elias Facchini**, de Reno Centese, Provinciæ Bononiensis SS. Redemptoris, qui martyr occubuit cum

Episcopis *Taiyuanfu*, die 9 Julii, 1900, annos natus 63, Missionis 33: ejus vitam per extensum invenies in opere "Barbarie e Trionfi", etc.

125. Fr. **Emmanuël de Labaneza**, Hispanus, magnus in Sinis Missionarius ab anno 1685, Commissarius Provincialis Missionis, qui plenus meritis, obiit die 10 Martii, 1710 (*Bib.* pag. 546).

126. Fr. **Emmanuël de Mienes**, Hispanus, Missionarius in *Shantong* ab anno 1743 qui furente persecutione passus est multa, ac tandem in pace quievit, die 10 Augusti, 1756 (*Nec.*).

127. Fr. **Emmanuël a SS. Sacramento**, Hispanus, Missionarius in *Kiangsi* ab anno 1770: in persecutione anni 1785 captus est, et inde e Sinis expulsus: obiit in Philippinis, die 11 Septembris, 1823, annos natus 82, Missionis 52 (*Bib.* pag. 519).

128. Fr. **Emmanuël a Santiago**, Hispanus, invenitur Missionarius in Sinis sub *Kien-long* Imperatore, sed nil aliud scimus (*Ams.*).

129. Fr. **Emmanuël a S. Joanne de Capistrano**, Hispanus, Provinciæ S. Pauli, qui missiones tenuit in *Shantong* et ibi mortuus est, die 13 Martii, 1754 (*Cro.* IV, pag. 53).

130. Fr. **Engelhardus Avbelj**, natus Ljubljanae apud Carniolam, die 16 Julii, 1887, factus Minorita in Provincia S. Crucis Carniolæ, die 18 Septembris, 1902; sacerdotio initiatus, 30 Novembris, 1909, ad Sinas venit anno 1910, et in *Hupei Orientali* variis muneribus functus: Rector Seminarii de *Wuchang* ab anno 1920, dein Professor Theologiæ in Seminario Regionali de *King-chow* ab anno 1922 ad 1925, quando revocatus est in *Hankow* ut munere Procuratoris generalis Missionum fungeretur: obiit die 24 Septembris, 1928, in Procurationis Franciscanae Domo in civitate *Shanghai*, quo iverat pro subeunda chirurgicam operationem herniæ cum appendicite (*Aom.* an. XLVIII, p. 32).

131. Fr. **Epiphanius Capitanio**, de Castronovo Vicetino, Provinciæ S. Francisci Venetiarum, Missionarius in *Hupei Orientali*, qui obiit, die 28 Augusti, 1908, annos natus 40, Missionis 12 (*Sar.* p. 14).

132. Fr. **Erhardus Strobl**, Provinciæ S. Leopoldi in

Pater Petrus Alfaro, O. F. M.

Tyrolio, qui ab anno 1886 erat Missionarius in *Hupeh Orientali*; sed nescimus exitum ejus (*Ams.*).

133. Fr. **Eusebius Bengoa**, Hispanus, Provinciæ Bœticæ, Missionarius in *Hupeh Orientali* per annos 22: in patriam rediit anno 1924 (*Sar.* pag. 10).

134. Fr. **Eugenius Pandelle**, Provinciæ S. Ludovici in Gallia, Missionarius in *Shantung Orientali*, qui meritis cumulatulus obiit *Chefoo*, die 3 Januarii, 1927, annos natus 75, Missionis 43 (*Aom.* an. XLVI, pag. 126).

135. Fr. **Eusebius a Cittadella**, Provinciæ Venetiarum, qui anno 1765 Pekini addictus Ecclesiæ Meridionali, ubi per annos 20 missionem tenuit. In schismate anni 1780 ipse tenuit partes Jesuitarum contra Episcopum Damasce-num, qui suspendit eum cum aliis. Difficile nunc judicare rationes temporis illius, quando nempe politica ratio velabat oculos etiam virorum omni laude majorum. Obiit die 12 Aprilis, 1785, annos natus 59. Ejus sepulchrum adhuc cernitur prope Pekinum in cœmeterio *Shala* (*Aom.* VII, p. 76).

136. Fr. **Eusebius Guizzardi**, natus Bononiæ, Provinciæ S. Catharinæ Bononiensis, Missionarius antea in *Hupeh* ab anno 1866 ad 1881, unde reversus in patriam, iterum petiit Sinas anno 1888 et in *Hunan* operatus est octo annis, usquedum coactus infirmitate iterum remeavit in patriam, ubi et mortuus est, anno 1897 (*Sar.* pag. 31).

137. Fr. **Eutropius Helmer**, Provinciæ Bavarix, ad Sinas appulsus anno 1764, Missionarius in *Shensi*: obiit Pekini anno 1771, die 19 Februarii; ita scriptum invenimus, sed nil aliud scimus de eo; erat annorum 45 (*Ams.*).

138. Fr. **Eusebius Escot**, Hispanus, qui anno 1720 Missionarius erat in *Fokien*: fors in persecutione anni 1724 cum aliis Missionariis captus est et ipse quoque deportatus Cantonem, sed nescimus exitum ejus (*Ams.*).

139. Fr. **Ezechiël Terzi de Verona**, Provinciæ S. Antonii Venetiarum, Missionarius in *Hupeh Orientali*. Die 3 Augusti, 1911, mortuus est in Hospitali *Kiukiang*, apud Patres Lazaristas, dum ibat valetudinis causa ad montes *Kuling*: erat annorum 36, Missionis 7 (*Sar.* pag. 54).

F

140. Fr. **Faustinus Burgazzi de Placentia**, Provinciæ Sanctæ Catharinæ Bononiæ, Missionarius in *Hupei* ab anno 1856, ubi etiam fuit Vicarius Generalis Episcopi Spelta, quo absente rexit Vicariatum decem mensibus, nimis cito raptus ad sepulchrum, die 7 Julii, 1860, annos natus 42 (Vide: *Cro.* V, 156; *Sar.* p. 12).

141. Fr. **Felicianus Bloem**, natus Gronigen in Hollandia, Missionarius in *Shansi Sud*, sed quarto anno a suo adventu in Sinas a typhico morbo tractus est ad sepulchrum, annos natus 37. Prius erat Protestans, sed conversus ad Fidem Catholicam, factus est Franciscanus, die 3 Octobris, 1886 (*Ex Necrologio Missionis Shansi Sud*).

142. Fr. **Felix Zoppi de Canobio**, Provinciæ Insubriæ qui ad Sinas missus anno 1851 destinatus ad *Hukwang*, non potuit intrare et mansit per triennium in *Hong-kong*; inde infirmus debuit reverti dum Sacra Congregatio statuerat eum facere Episcopum, sed hæc electio suspensa est ob ejus reditum in patriam. Valetudine recuperata, ivit ad Missiones Americæ, unde quoque infirmus reverti coactus est, et tandem defunctus est, die 3 Augusti, 1866, annos natus 42 (*Mem.* pag. 170).

143. Fr. **Felix ab Annuntiatione**, Lusitanus, in Missione seu Conventu Macai ubi anno 1762 erat Superior, ac tantæ auctoritatis, ut sua intercessione Gubernator Coloniz recesserit a statuta ejectione Missionariorum Propagandæ quia non habebant commeatum Regis Lusitani (*Ex Manus.* 1433, pag. 733, *Biblioteche Angelicæ Romæ*).

144. Fr. **Felix a Sancto Januario**, Provinciæ Neapolitanæ, qui ab anno 1862 Missionarius erat in *Hupei*. Postea reversus in patriam, ibi mortuus est, die 14 Julii, 1904, annos natus 71, Missionis 28 (*Cro.* V, 88; *Nec.*).

145. Fr. **Florentius Robberecht**, Provinciæ S. Josephi in Belgio, juvenis Missionarius in *Hupei Sud-ovest*, qui a paganis trucidatus est cum Episcopo Theotimo, anno primo suæ Missionis (*Aom.* XXIII, etc.): erat annorum 29.

146. Fr. **Franciscus Albertini**, de Crespino, Provinciæ Bononiensis SS. Redemptoris, qui Missionarius in *Shansi*,

vix secundo anno a suo adventu, a typhico morbo raptus est ad sepulchrum, annos natus 37, die 18 Decembris, 1896 (*Nec.*).

147. Fr. **Franciscus Bernat**, Provinciæ Catalauniæ, Missionarius in *Shensi Nord*, qui die 13 Junii, 1913, captus a furentibus paganis in via, cum famulo suo trucidatus est in odium Fidei; nam caput ejus triumphanter allatum est in pagodam et oblatum idolis, ex consilio unius Bontii qui consuluerat dæmonem an occidendus esset ille diabolus europæus vel non, et responsum diabolicum fuerat: Occidite eum. Iste martyr erat annorum 37, in *Missione* a 7 annis (*Aom.* 1913, pag. 268, et XLVI, pag. 347).

148. Fr. **Franciscus Antonius Giacchetti de Garda**, Provinciæ Insubriæ, vir magni meriti, Vicarius Generalis in *Hupeh*, quem invida mors citius rapuit, die 31 Julii, 1861, anno sexto suæ Missionis, ætatis vero 32 (*Cro.* II, pag. 178; *Sar.* pag. 30).

149. Fr. **Franciscus Pieri**, natus Lucæ in Thuscia, qui invenitur Missionarius in *Hupeh* ab anno 1850 ad 1862, sed nescimus exitum ejus (*Cro.* VI, pag. 97).

150. Fr. **Franciscus Escalona**, Provinciæ S. Josephi in Hispania, qui anno 1637 ausus est Pekinum intrare cum Fr. Gasparo Alenda; sed ambo capti, et post multas passiones ejecti e Sinis, ille reversus est Manilam, ubi mortuus est circa annum 1660 (*Bib.* pag. 248).

151. Fr. **Franciscus Madariaga**, Provinciæ Cantabriæ, qui quinto mense a suo adventu in *Shensi* a violenti typho raptus est ad sepulchrum, *ne malitia mutaret intellectum ejus*: erat annorum 28 (*Ams.*).

152. Fr. **Franciscus Luzzi a Leonissa**, Provinciæ Assisiensis Sanctæ Claræ, Missionarius in *Hupeh Nord-ovest*, ubi fuit etiam Vicarius Generalis Episcopi Landi, vir magni meriti, qui obiit die 30 Aprilis, 1916, annos habens 43, Missionis 15 (*Nec.*).

153. Fr. **Franciscus a Conceptione**, de Consuegra, Provinciæ Sancti Josephi in Hispania, magnus in Sinis Missionarius et Commissarius Provincialis ab anno 1696 ad 1737, quando reversus in Philippinas, ibique meritis cumulatus, obiit die 11 Octobris, 1739, annos natus 79, Missionis 41 (*Aia.* t. VIII, pag. 294).

154. Fr. **Franciscus Fong**, Franciscanus sinensis, qui seraphicam Regulam professus est in Italia, in Provincia Sacrorum Stigmatum, qui in Missione *Hupeh Nord-ovest* egregie operatus, pie obiit in Domino, die 20 Junii, 1924, annos natus 62, Professionis Religiosæ 35, Missionis 33 (*Nec.*).

155. Fr. **Franciscus Peris a Conceptione**, Hispanus, magnus Missionarius in *Kwangtong*: mortuus est Manilæ, die 8 Novembris, 1701, annos habens 66, Missionis 27 (*Aia. t. VIII, pag. 287, et 390-486, ubi narratur vita et leguntur mirabiles epistolæ hujus sancti viri.*).

156. Fr. **Franciscus Fabregues**, Provinciæ Catalauniæ, Missionarius in *Shensi Nord*, nimis cito raptus a morte, die 21 Martii, 1925, annorum 29, Missionis 3 (*Nec.*).

157. Fr. **Franciscus a S. Joseph**, Hispanus de Palencia, magnus in *Shantong* Missionarius: obiit Manilæ, die 20 Julii, 1733, Missionis suæ anno 37: nescimus ejus ætatem (*Aia. t. VIII, pag. 295.*).

158. Fr. **Franciscus a Villacattin**,

159. Fr. **Franciscus Abbas**,

160. Fr. **Franciscus de Corduba**,

161. Fr. **Franciscus Villarino**,

162. Fr. **Franciscus de Montilla**,

163. Fr. **Franciscus Ramos**,

164. Fr. **Franciscus de Noguma**: hi septem Missionarii hispani ex Provincia S. Gregorii Philippinarum perhibentur operari in Sinis vario tempore sub *Kien-long* Imperatore, sed nos latent eorum gesta, quæ speramus in lucem proditura in *Archivo Ibero Americano* (Vide *Bib. pag. 402.*).

165. Fr. **Franciscus a Sancto Michaële**, qui e Philippinis ad Sinas appulsus anno 1783, in *Kiangsi* operabatur quum explosit persecutio anni 1785, unde se contulit in *Fokien*. Ibi mense Aprili captus et Pekinum deductus, damnatus est ad carcerem perpetuum cum aliis Missionariis europæis; sed die 9 Novembris, liberatus cum illis, sequenti anno rediit Manilam: nil aliud scimus de eo (Vide *Biografia di Mons. Sacconi, pag. 111.*).

166. Fr. **Fridericus Verhæghen**, frater Episcopi Theotimi, natus anno 1872, secutus fratrem in Ordinem Franciscanum anno 1891, ac in Missione *Hupeh Sud-ovest* secutus

eum, etiam cum ipso divisit martyrii triumphum, die 19 Julii, 1904, ut narravimus capite XLIII.

G

167. Fr. **Gabriel Antonius de S. Angelo Rotundo**, qui ad Sinas pervenit anno 1700 cum P. Carolo e Castorano et in *Shantong* per sex annos missiones tenuit, sed scrupulis agitata ut fere fieret demens, reversus est in Italiam, ubi mortuus est, die 18 Aprilis, 1718 (*Bib.* pag. 107).

168. Fr. **Gabriel de Taurino**, Missionarius in *Shansi* ab anno 1716, qui etiam multa passus in persecutione anni 1724 ac deportatus Cantonem, potuit inde secrete redire ad suam Missionem, in qua et mortuus est, nescimus quo anno (*Ams.*).

169. Fr. **Gabriel van Gestel**, Provinciæ S. Josephi in Belgio (?), Missionarius in *Hupeh Orientali* (?), qui plenus meritis obiit die 28 Julii, 1906, annos natus 60, Missionis 30 (*Nec.*).

170. Fr. **Gaspar Alenda**, Hispanus, qui anno 1637 in *Fokien* penetravit, et qua Commissarius Provincialis Pekinum profectus, ibi captus est et damnatus ad mortem; sententia inde commutata in exilium. Dum a militibus reducebatur in *Fokien* potuit evadere et secessit in insulam Formosam, ubi erigens conventum franciscanum tenuit illic Missionem usque ad diem 18 Augusti, 1642, quando occisus est a Calvinistis Batavis insulam invadentibus (*Bib.* pag. 12; *Aia.* VIII, pag. 557, etc.).

171. Fr. **Gaspar Fuchs**, Provinciæ S. Leopoldi in Tyrolio, qui ad Sinas missus anno 1876, prima vice in *Hunan* operatus est usque ad 1887: ibi semel, anno 1881, fuit lapidibus obrutus et in flumen præcipitatus, vix per Dei gratiam effugiit mortem; secunda vice ex Europa venit in *Hupeh Orientalem* ubi operatus est ab anno 1891 ad 1900, quando iterum reversus in patriam, ibi mortuus est anno 1901, ætate annorum 53, Missionis 25 (*Sar.* p. 28).

172. Fr. **Gaspar Selim**, Laicus Professus Provinciæ S. Dionysii in Gallia, qui fideliter Missioni inserviit in *Shensi* et in *Shantong* per annos duodecim: obiit die 27 Maji, 1900, annorum 42 (*Nec.*).

173. Fr. **Gaudentius Piccoli**, Provinciæ Insubriæ, Mis-

sionarius in *Hankow*, ubi fuit Procurator Missionis; dein in *Shansi*, unde in Italiam redux, mortuus est die 7 Februarii, 1915, in patria sua Iria (Voghera) et ibi sepultus: erat annorum 49 (*Sar.* pag. 45).

174. Fr. **Gerardus Van Elk**, Provinciæ Hollandiæ, Missionarius prius in *Hupeh Orientali*, postea in *Shansi Sud*, ubi fuit etiam Vicarius Delegatus, et venerandus senex annorum 70, obiit in pace die 3 Maji, 1927, Missionis suæ anno 44 (*Aom.* XLVI, pag. 224).

175. Fr. **Gervasius Vonau**, Provinciæ S. Ludovici in Gallia: vix appulsus *Chefoo* mors eum crudeliter rapuit, annos natus 29 (*Nec.*).

176. Fr. **Gonzalvus Harmel**, ejusdem Provinciæ in Gallia, ipse quoque paucis mensibus a suo adventu ad sepulchrum raptus est, annorum 26 (*Nec.*).

177. Fr. **Gregorius Ibanez**, Hispanus, qui Evangelium prædicavit in *Kiangsi* et multos paganos convertit, et unam ecclesiam ædificavit in civitate *Kiegan*: obiit in Philippinis, die 26 Octobris, 1707, annos habens 44, Missionis 16 (*Aia.* t. VIII, pag. 293).

178. Fr. **Gratianus De Carli**, Provinciæ S. Francisci Venetiarum, Missionarius in *Hupeh*, qui post divisionem Vicariatus transiit in *Hupeh Sud-ovest*, et fuit Vicarius Generalis Episcopi Filippi: pie obiit die 2 Augusti, 1882, annos habens 43, Missionis suæ 16 (*Aom.* I, pag. 176).

H

179. Fr. **Hadamar Denzel**, Provinciæ Bavoriæ, Missionarius in nova Præfectura de *Shohchow* in *Shansi*, qui primo anno a suo adventu raptus est ad sepulchrum, annos natus 50 (*Nec.*).

180. Fr. **Hannibal Fantoni**, Provinciæ Taurinensis, Missionarius in *Shantong*: Ep. Moccagatta elegerat eum in suum Coadjutorem, sed ipse recusavit: fuit postea Vicarius Generalis Episcopi Cusi, et plenus meritis, obiit die 11 Junii, 1882 (*Cro.* ejus epistola, an. V).

181. Fr. **Hermenegildus de Brixia**, Provinciæ Mediolanensis, Missionarius in *Shantong*: uno anno 1755 visitavit 700 christianos suos ministrans eis sacramenta, baptizans 58 adultos eorumque 170 filios, insuper alios 890 pueros

Episcopi Vicariatus Shensi.

Ep. DONATO.

Ep. MASSI.

Ep. VIDI.

Ep. CHIAIS.

Ep. RIZZI.

Ep. PAGNUCCI.

Ep. GOETTE.

Ep. MAURICE.

Ep. COLTELLI.

paganorum: sequenti anno mortuus est, nescimus diem (Vide *Storia Universale delle Missioni*, Civezza, vol. XI, pag. 528).

182. Fr. **Hermenegildus Waëldele**, Provinciæ Bavariæ, qui ab uno anno in Præfectura *Shobchow* Missionarius, incidit in latrones seu milites dispersos, qui in via occiderunt eum, annorum 31, Professionis Religiosæ 7, Sacerdotii 3 (*Aom.* XLVII, pag. 12).

183. Fr. **Henricus Van Kessel**, Provinciæ Hollandiæ, Missionarius in *Hupeh Orientali*, qui obiit die 26 Aprilis, 1899, annos natus 48, Missionis 21 (*Sar.* p. 55).

184. Fr. **Henricus Vielle**, Provinciæ S. Ludovici in Gallia, natus anno 1866, Missionarius in *Shantung Orientali* ab anno 1901 ad 1919: reversus in Europam creatus est Episcopus titularis Halmirensis et Vicarius Apost. de Rabat in Marochio, die 20 Junii, 1927.

185. Fr. **Hieronymus a Burgos**, Hispanus, Provinciæ S. Josephi, qui anno 1582 appulsus Macaum ut ibi regeret suos fratres, sequenti anno regressus est Manilam. Ibi Rex Hispaniæ statuerat eum mittere ut suum legatum ad Imperatorem Sinarum, sed hæc legatio, ob mortem Proregis, non habuit locum. Obiit in Hispania die 14 Decembris, 1593 (*Aia.* t. VIII, pag. 283).

186. Fr. **Hieronymus Margieri a S. Arsenio**, Provinciæ Neapolitanæ, ab anno 1843 Missionarius in *Hong-kong*, ubi etiam edidit magnum dictionarium sinico-latinum: nescimus exitum ejus (*Pal.* I. pag. 153).

187. Fr. **Hieronymus Leonetti**, Provinciæ SS. Redemptoris Bononiæ, qui ab anno 1910 ad 1925 fuit Pekini capellanus Militum Legationis Italiciæ et Director Spiritualis Sororum Missionariorum Franciscalium de Maria; inde reversus in Italiam, transiit ad Missiones in Marochio.

188. Fr. **Hilarion Van Dijk**, Provinciæ Hollandiæ, Missionarius in *Shansi Sud*, qui vix in Missione raptus est a morte, annos natus 33 (*Nec.*).

189. Fr. **Honorius Doria**, Provinciæ Lyciensis, Missionarius in *Hupeh Orientali*, ubi Philosophiam docuit in Seminario *Wuchangfu*; dein in *Shansi Nord*, ubi mortuus est, die 22 Augusti, 1918, annos natus 36, Missionis 6 (*Sar.* pag. 23).

190. Fr. **Honorius Mesini**, Provinciæ Bononiensis S. Catharinæ, Missionarius in *Hupeh Orientali*: obiit in *Hankow*, die 1 Decembris, 1890, annos natus 48, Missionis 23 (*Sar.* pag. 39).

191. Fr. **Honorius Pelleja a Jesu**, socius Fr. Antonii a Sancta Maria in suo primo ingressu in Sinas anno 1636; dein expulsus, transiit in Insulam Formosam, ubi captus est a Calvinistis Batavis, et post biennalem captivitatem, tandem liber reversus est Manilam, ubi in pace quievit, anno 1650 (*Aia.* VIII, p. 285).

192. Fr. **Hubertus Huberts**, Provinciæ Hollandiæ, egregius Missionarius in *Shansi Sud*, qui plenus meritis, obiit die 11 Novembris, 1925, annos habens 50, Missionis 22 (*Aom.* XLV, p. 62).

193. Fr. **Hugo Scallan**, Hibernensis, Provinciæ S. Josephi in Belgio alumnus, Missionarius in *Shensi Centrali*, qui etiam semel lapidibus obrutus est a paganis et vix per miraculum evasit mortem: dierum meritorumque plenus obiit *Tung-yuan-fang*, die 6 Maji, 1928, annos natus 78. Missionis 42: dum scribimus hæc verba ejus corpus deferatur ad sepulchrum, toto comitante populo plorante *patrem pauperum*, quia omnibus notus ob suam in egenos excessivam charitatem (*Silv.* 1928, pag. 292).

194. Fr. **Hugolinus Villeret de Dorlanio**, Provinciæ S. Ludovici in Gallia, Missionarius in *Shansi Nord*, vir magni meriti, qui pie in Domino quievit, die 3 Aprilis, 1897, annos natus 45, Religionis 22, Missionis 12. Vitam ejus scripsit Leo de Kerval (*Rome, Via Giusti*, 12).

195. Fr. **Humilis Roques**, Provinciæ Hollandiæ, Missionarius in *Shansi Sud* et inde in *Shantong*: obiit *Tsinanfu*, die 28 Martii, 1924, Missionis suæ anno vicesimo secundo, nescimus ætatem (*Nec.*).

196. Fr. **Humilis Vetta**, Laicus Professus Provinciæ Romanæ S. Michaëlis, qui in Missione *Hupeh Orientalis* per annos 25 egregie operatus est, et pie in Domino quievit, die 17 Septembris, 1892, annos natus 47 (*Sar.* pag. 56).

I

197. Fr. **Jacobus Tarin**, hispanæ Provinciæ S. Joannis Baptistæ, vir apostolicus, qui per annos 47 Evangelium

prædicavit in Sinis, ac etiam plura scripsit opera et innumeras animas Deo lucratus est: Commissarius Provincialis electus, omnia egregie operatus, tandem quievit in Christo, die 13 Decembris, 1719, annos natus 75 (*Aom.* XXV, pag. 316; *Bib.* pag. 581).

198. Fr. **Jacobus Tronca de Gambatesio**, Provinciæ Neapolitanæ (?), qui anno 1846 pervenit in *Shensi* ubi fuit Vicarius Generalis Episcopi Chiaï et multa egregie operatus, die 30 Novembris, 1862, in Domino quievit, annos natus 47 circiter (*Ams.*).

199. **Pater Jacobus Yang**, sacerdos sinensis ex Terti Ordine S. Francisci, Missionarius in *Shansi Nord*, qui in civitate *Tatongfu*, die 8 Julii, 1900, pro Christo horrendis suppliciis cruciatus martyr occubuit (Vide *Acta Martyrum Sinensium*, pag. 603).

200. Fr. **Januarius Pleunis**, Provinciæ Hollandiæ, Missionarius in *Shansi Sud*, qui anno septimo a suo adventu raptus est ad sepulchrum, die 22 Maji, 1921, annos natus 34 (*Nec.*).

201. Fr. **Jeremias Benza de Dulcedo**, Provinciæ Januensis, juvenis Missionarius antea in *Hong-kong*, postea in *Shansi*, ubi violento morbo citius obiit, anno 1846, tertio anno suæ Missionis (*Cro.* V, pag. 159 et 272 ejus epistolæ).

202. Fr. **Jeremias Pedroni**, Provinciæ Januensis, Missionarius in *Hunan* ab anno 1894 ad 1900, qui in persecutione potuit evadere mortem, et reversus est in patriam; nescimus exitum ejus (*Ams.*).

203. Fr. **Ildebrandus Ranieri**, de Monte Cassino, Mediolanensi Provinciæ adscriptus, Missionarius in *Shansi Nord*, optimus juvenis quem invida mors rapuit tertio anno a suo adventu, ætate annorum 35 (*Silv.* an. I, pag. 342).

204. Fr. **Illuminatus a Lanceis**, in Pedemontio natus, sed Romanæ Provinciæ de Aracœli adscriptus, qui anno 1810 pervenit in *Shansi*, ubi per annos 38 missiones tenuit; nescimus circumstantias vitæ ejus, quia Archivum multa silet illius temporis, sed scimus mortuum die 23 Maji, 1848 (*Ams.*).

205. Fr. **Illuminatus a Salerno**, Provinciæ Neapolitanæ (?), Missionarius in *Hupei* ab anno 1861, qui pie obiit,

die 8 Septembris, 1872, annos natus 44 (*Sar.* pag. 20).

206. Fr. **Innocentius Marini**, Provinciæ Romanæ S. Michaëlis, Missionarius in *Hunan*, ubi fuit etiam Vicarius Generalis Episcopi Navarro, donec infirmus cum remearet ut in Europam rediret, *Shanghai* mortuus est, die 2 Januarii, 1884, annos natus 38, Missionis 14 (*Nec.*).

207. Fr. **Innocentius Petonzoli**, de Farnesio, Provinciæ Romanæ de Aracœli, jam Lector Generalis in Collegio S. Antonii de Urbe, Missionarius in *Shansi Nord*, vir magnæ pietatis ac doctrinæ, qui pie obiit in Domino, die 15 Augusti, 1918, annos natus 43, Missionis 6 (*Nec.*).

208. Fr. **Joachim Orsi de Gamundio**, Provinciæ Bononiensis SS. Redemptoris, egregius Missionarius in *Shansi* et dein in *Shantung*, ubi meritis cumulatus, obiit die 3 Aprilis, 1887, annos habens 59, Missionis 28 (*Cro.* ejus epistolæ, passim; *Aom.* VI, pag. 128).

209. Fr. **Joachim Klaus**, Provinciæ Saxoniae, juvenis Missionarius in *Shantung Nord*, cito raptus ad sepulchrum, die 22 Septembris, 1910, annorum 29 (*Nec.*).

210. Fr. **Joachim Rison**, Hispanus, Provinciæ S. Joannis Baptistæ, qui anno 1680 missiones tenuit in *Fokien* per annos quatuor, dein missus in Indiam, ibi mortuus est, mense Martio, 1693 (*Aia.* VII, pag. 252).

211. Fr. **Beatus Joannes Lantrua de Triora**, Missionarius in *Shensi* et dein in *Hunan*, ubi pro Fide strangulatus est *Changsha*, die 7 Februarii, 1816 (Ex publicis monumentis).

212. Fr. **Joannes Maria Molina de Andria**, Provinciæ Aprutiorum, Missionarius in *Shantung*, qui dum sacrum ministerium incumberebat incidit in latrones et ab eis crudeliter occisus est, die 26 Martii, 1862, annos natus 35, Missionis 5 (*Cro.* II, pag. 100).

213. Fr. **Joannes de Villena**, Hispanus, qui per annos viginti fuit Missionarius in *Shantung*, de quo locuti sumus capite XIV, vir magni meriti (*Bib.* pag. 318).

214. Fr. **Joannes de la Camara**, Hispanus, Provinciæ S. Petri de Alcantara, qui anno 1665 ad Philippinas missus, fuit inde socius Fr. Augustini de Sancto Paschali in diversis missionibus ac tandem in Sinis; unde postea dis-

cedens reversus est Manilam, et obiit anno 1683 (*Aia. X*, pag. 290).

215. Fr. **Joannes a Sancto Marco**, Hispanus, Provinciæ S. Josephi, humilis Laicus, qui anno 1636 in *Fokien* ingressus, multas passiones sustinuit ac tandem expulsus, abiit in insulam Formosam, ubi usque ad annum 1640 illi Missioni inserviit: demum reversus Manilam, cum fama sanctitatis obiit, anno 1658 (*Aia. VIII*, pag. 285).

216. Fr. **Joannes Marti**, Hispanus, qui ad Sinas missus anno 1672, ibi per annos novem prædicavit, et historiam scripsit Missionis sinensis: reversus Manilam, obiit die 17 Maji, 1704 (*Bib. pag. 383*).

217. Fr. **Joannes a Sancto Frutos**, Hispanus, Provinciæ S. Josephi, Missionarius in *Kwangtong*, qui famam sibi comparavit magnam in curandis leprosis: obiit Cantone, die 20 Junii, 1693, annos natus 37, Missionis 9 (*Aia. t. VIII*, pag. 291).

218. Fr. **Joannes Fernandes Serrano**, de Almansa in Hispania, Provinciæ S. Joannis Baptistæ, qui per annos triginta prædicavit in *Kiangnan* et *Kiangsi*, donec in persecutione *Yung-tcheng* expulsus e Sinis, reversus est in patriam suam et ibi defunctus, die 27 Junii, 1735, annos natus 70 (*Aia. VIII*, pag. 295).

219. Fr. **Joannes Baptista a Bormio**, Provinciæ Mediolanensis, Missionarius in *Shansi*, ubi anno 1746 captus, multa tormenta passus est pro Fide, ut narravimus capite XIII, ac in exilium pulsus, obiit Cigoli in regno Neapolitano, die 22 Martii, 1761 (*Bib. pag. 52-62*).

220. Fr. **Joannes Baptista Ortuno**, Hispanus, qui ad Sinas missus anno 1720, invenitur adhuc Missionarius ex ejus epistola, diei 14 Januarii, 1759, data ex *Lo-tuen* et *Kan-kien*, sed nil aliud scimus de eo et ubinam mortuus (*Bib. pag. 438*).

221. Fr. **Joannes Baptista Lucarelli de Pisauro**, Italus, adscriptus Provinciæ S. Gregorii in Philippinis, unde anno 1579 cum Patre Alfaro conatus in Sinas penetrare, reductus est Macaum, ubi Conventum Hispanorum et Collegium pro pueris sinensibus rexit per biennium; sed anno 1582 a Lusitanis expulsus transiit in Indiam. Reversus in Italiam, tria Collegia Missionum fundavit Neapoli, Januæ,

et Romæ, ubi a Xisto V electus Cardinalis hunc honorem recusavit et cum fama sanctitatis Neapoli in conventu S. Lucie in Monte mortuus est anno 1597 (*Bib.* p. 452-457).

222. Fr. **Joannes Baptista de Lucera**, Provinciæ Neapolitanæ, invenitur Missionarius in *Shantung* ab anno 1760, sed nescimus quando et ubi mortuus (*Civezza, Storia Universale*, etc. Vol. XI, pag. 528).

223. Fr. **Joannes Baptista Maviel**, Tertii Ordinis S. Francisci, Missionarius in *Shantung Orientali* qui obiit in *Chefoo*, die 5 Augusti, 1923, annorum 62, Missionis 38 (*Nec.*).

224. Fr. **Joannes Baptista Torre**, de Ormenia, Provinciæ Insubriæ, natus anno 1808, qui pervenit in *Hong-kong* anno 1843, unde transiit in *Hukwang*; sed ibi a militibus captus, deportatus est Cantonem. Itineribus ac ærumnis cito viribus fractus, anno 1846 mortuus est in *Hong-kong*. Ipse erat physices et mechanicæ artium valde peritus (*Sar.* p. 54; *Pal.* I, p. 153).

225. Fr. **Joannes Baptista ab Illiceto**, Provinciæ Romanæ (?) qui ad Sinas pervenit anno 1700 cum P. Carolo de Castorano. Ab Episcopo Pekinensi missus in Americam ad colligendas eleemosynas pro Missionibus, et hac missione egregie peracta, anno 1707 appulit Macaum, ubi per triennium manere debuit propter persecutionem Rituum. Defuncto Legato Pontificio de Tournon, conatus est reverti ad suam Missionem in *Shantung*; sed Cantone a nautis expoliatus est ac in mare demersus (*Bib.* p. 100).

226. Fr. **Joannes Baptista Morelli**, de Castronono, Provinciæ Tusciæ Reformatæ, fuit unus e quatuor sociis Episcopi Della Chiesa ad Sinas missus anno 1680, ut suo loco narravimus, et ab eodem Episcopo relictus in Siam, ubi aliquot annis tenuit missiones cum socio suo P. Angelo de Albano (qui numquam ad Sinas venit). Anno 1695 ad Sinas transiit, sed post quatuor annos ivit in Cocincinam, iterumque cum P. Angelo expulso e Siam tenuit missiones, donec ambo in *Pegu* a barbaris incolis occisi sunt; nescimus tamen circumstantias eorum martyrii (*Pal.* I, p. 744, ejus epistola; *Aia.* passim; *Ams.*).

227. Fr. **Joannes Chrysostomus Mostarda**, Provinciæ Romanæ S. Michaelis, Missionarius in *Shansi Nord*, qui

obiit die 24 Octobris, 1926, annos habens 49, Religionis 33, Sacerdotii 24, Missionis 22 (*Nec.*).

228. Fr. **Joannes de Saxari**, unus e quatuor Missionariis captis in via dum ibant in *Shansi*, ut suo loco narravimus, capite XVI, qui liberatus e carcere pekinensi, die 9 Novembris, 1785, cum aliis Missionariis, Manilam in Philippinis appulsus, nil aliud de eo scitur.

229. Fr. **Joannes Capistranus Manzoni**, de Botticino Sera diocesis Brixienensis, Missionarius in *Hupeh* ab anno 1866: vir magnæ pietatis et zelo animarum clarus; fuit Rector Seminarii et Vicarius Generalis in *Hupeh Sud-ovest*, quem Vicariatum rexit post cædem Episcopi Verhæghen, et plenus meritis obiit in pace, die 19 Junii, 1908, annos natus 70, Religionis 50, Sacerdotii 45, et Missionis 42 (*Sar.* pag. 29).

230. Fr. **Joannes Joseph Pernia**, Missionarius in *Shensi Nord* (nunc *Yenanfu*) qui obiit die 2 Maji, 1925, annos natus 40, Missionis circiter 8 (*Aom.* XLV, 21).

231. Fr. **Joannes Joseph Tzen**, Franciscanus sinensis, qui seraphicam Regulam professus in Thuscia, reversus sacerdos in *Shensi Centralem*, zelo animarum claruit et cum fama sanctitatis mortuus est, die 28 Octobris, 1914, annorum 47, Religionis 25, Missionis 22 (*Nec.*; *Ams.*).

232. Fr. **Joannes Maria a Cruce**, Provinciæ S. Ludovici in Gallia, Missionarius in *Shansi*, qui obiit die 30 Januarii, 1874, annos habens 33, Religionis 17, Missionis tres (*Nec.*).

233. Fr. **Joannes Paulus a Parma**, Provinciæ Bononien-sis SS. Redemptoris, Missionarius in *Shensi*, nimis cito raptus ad sepulchrum, anno 1863, annos natus 35, Missionis tres (*Cro.* I. pag. 177 et 373).

234. Fr. **Joannes Petrus de Mantua**, qui anno 1746 ad Sinas missus, non valuit penetrare in Imperium et aliquot annis moratus Macai, a Superioribus missus est Romam pro negotiis Missionis; quibus peractis in itinere dum revertebatur ad Sinas, in Portu Sancti Ludovici mortuus est, annos habens 50 (*Bib.* p. 369).

235. Fr. **Jordanus Casagrande**, Provinciæ Tridentinæ S. Vigili, natus die 30 Januarii, 1863, in Seraphicum Ordinem ingressus, die 19 Junii, 1879; sacerdotio auctus 11 Julii, 1886, Missionarius in *Hupeh Orientali* ab anno

1891; reversus in Europam post annos 20 Missionis, linguam sinicam docuit in Collegio S. Antonii Romæ, tempore belli europæi; donec reddita pace reversus est ad Sinas, plenus meritis pie in Domino quievit *Hankow*, die 15 Maji, 1928 (*Aom.*; *Sar.* pag. 16; *Silv.* 1928, pag. 242).

236. Fr. **Joseph a Casanova**, Hispanus, qui anno 1649 venit in *Fokien* ibique per annos quatuor tenuit Missionem, donec infirmus coactus est redire Manilam ubi mortuus est, anno 1655 (*Aia.* VIII, pag. 286).

237. Fr. **Joseph Baccarani**, de Mutina, Provinciæ Bononiensis S. Catharinæ, Missionarius in *Hupei* ab anno 1856. Fuit Vicarius Generalis Ep. Spelta qui etiam elegerat eum in suum Coadjutorem, nominatum Episcopum Magydanum, sed die 2 Septembris, 1859, a morte raptus est antequam consecraretur, annos natus 35 (*Sar.* p. 8).

238. Fr. **Joseph Giraldi**, Provinciæ S. Bonaventuræ in Thuscia, Missionarius in *Shensi*, famosus etiam in scientia botanica pro millenis a se inventis novis herbis sinicis, quæ nunc ferunt ejus nomen: obiit die 5 Maji, 1901, annos habens 53, Religionis 27, Missionis 13. Vitam ejus scripsit P. Faustinus Giraldi (*Quaracchi* 1921).

239. Fr. **Joseph Granè de Barcinona**, Provinciæ S. Ludovici in Gallia alumnus, Missionarius in *Shensi* ab anno 1874, qui reversus in Galliam mortuus est, die 22 Aprilis, 1891, annorum 50 (*Nec.*).

240. Fr. **Joseph Maria Gambaro**, de Galliate, Provinciæ Insubriæ, qui pro Fide occisus est cum Episcopo Fantosati, sicut narravimus capite XXXIX. Ejus vitam scripsimus sub titulo: *Biografia del Padre Giuseppe Maria Gambaro*, Roma, Libreria Sant'Antonio, Via Merulana, 124.

241. Fr. **Joseph Mattei de Bientina**, unus e quatuor Missionariis captis anno 1784, sicut narravimus capite XVI, qui e carcere liberatus ivit Manilam, et inde Macaum reversus, ibi mortuus est, die 20 Decembris, 1804, annos natus 57, Missionis 22. Scripsit historiam persecutionis anni 1785 quæ legitur in *Cro.* III, pag. 131 (*Gli Araldi*, pag. 81).

242. Fr. **Joseph a Langasco** (alias vocatus Franciscus) qui una cum socio suo Placido de Valcio ad Sinas missus, a sæva procella jactatus ad insulam Formosam, tandem

Missionarii hispani ex quibus duo sunt martyres;
1. Pater Franciscus Bernat; 2. Pater Aurelius Maiquez

circa annum 1700 pervenit Nankinum, sed nescimus exitum ejus (*Aia.* VIII, pag. 295).

243. Fr. **Joseph Martines de Granata**, Hispanus, Provinciæ S. Petri de Alcantara, Missionarius in *Fokien* ab anno 1696, sed nescimus ubi mortuus sit aut quando (*Ibi.* pag. 295).

244. Fr. **Joseph a Matrito**, Hispanus, Missionarius in *Shantung*, ubi mortuus est, die 31 Martii, 1777, anno duodecimo Missionis suæ (*Cro.* V, pag. 53).

245. Fr. **Joseph Navarro**, egregius Missionarius in *Fokien* et in *Kwangtong*, ubi in civitate *Xunte* ecclesiam pulcherrimam a fundamentis erexit et numerosam christianitatem per triginta pagos diffusam instituit, in qua alias tres ecclesias construxit: obiit die 9 Octobris, 1709, annos natus 54 (*Aia.* VIII, pag. 291).

246. Fr. **Joseph Osca**, Provinciæ S. Joannis Baptistæ in Hispania, Missionarius in *Shantung* ab anno 1685, deinde in *Kwangtong*, ubi erexit tres ecclesias: post viginti Missionis annos reversus ad Philippinas, ibi laboravit usque ad mortem, quæ accidit ei die 21 Septembris, 1735, anno ætatis 78, Religionis 59, Missionis 50 (*Ibi.* pag. 292; *Bib.* pag. 438).

247. Fr. **Joseph Sensio**, Hispanus, de quo magno Missionario nobis constat hoc testimonium in quadam *Memoria* anni 1765: "Pater Joseph Sensio, Prædicator Apostolicus et Commissarius Provincialis, cum jam habeat 70 ætatis annos et ægra valetudine laboret, ac quadraginta Missionis annos vivens in ista Provincia (idest *Kwangtong*) secessit in nosocomium Macai. . . " Nescimus quando mortuus (*Bib.* pag. 402, 486).

248. Fr. **Joseph Bornay**, Hispanus, de quo in eadem *Memoria* legitur: "In civitate Macai habetur P. Joseph Bornay annorum 65, a quadraginta annis in Missione Sinarum . . . " Nescimus ubi et quando mortuus (*Ibi.* pag. 487).

249. Fr. **Joseph Stortini**, Provinciæ Marchiæ Lauretanæ, Missionarius in *Shensi* nimis cito raptus ad sepulchrum anno 1860, anno tertio a suo adventu, annorum 33 (*Ams.*, *Cro.* pag. 311, an. I).

250. Pater **Joseph Tchang**, sacerdos sinensis ex Tertio

Ordine S. Francisci, Missionarius in *Shansi*, ubi anno 1900 in Præfectura actuali de *Shohchow* pro Fide a Boxers lapidibus obruptus est et adhuc vivus combustus in sua ecclesia; erat vir magni zeli et ut sanctus veneratus ab omnibus (Vide *Acta Martyrum Sinensium*, pag. 317).

251. Fr. **Joseph Vacher**, Provinciæ S. Ludovici in Gallia, Missionarius in *Shensi*, citius a morte raptus anno tertio suæ Missionis et 32 ætatis, die 22 Octobris, 1875 (*Ams.*).

252. Fr. **Irenæus Œllens**, Provinciæ Saxonix, Missionarius in *Shantung Nord*, qui anno duodecimo suæ Missionis obiit, die 10 Septembris, 1920, annos habens 38 (*Nec.*).

253. Fr. **Isaias Spravalero**, Provinciæ Taurinensis, Missionarius in *Shansi*, ubi fuit Rector Seminarii et *Taiyuanfu* ædificavit pulchram ecclesiam cathedralem (quæ postea fuit destructa a Boxers) in qua prima Missa celebrata est pro eo, defuncto pridie quam ecclesia benediceretur: meritis cumulat, mortuus est die 10 Novembris, 1872, annos natus circiter 56, Missionis 13 (*Ams.*).

254. Fr. **Julianus Adons**, Provinciæ S. Josephi in Belgio, natus die 16 Junii, 1879, Ordinem Franciscanum ingressus anno 1895, sacerdos ordinatus die 15 Augusti, 1902: post tres annos jam erat in Vicariatu *Hupeh Sud-ovest*, secutus fratrem jam ibi Missionarium, et ipse secutus a duobus aliis fratribus: vaferrime trucidatus est ab impiis, die 14 Januarii, 1922 (*Aom.*, 1922, pag. 115, *Nec.* etc.).

255. Fr. **Ivo Pouliquen**, Provinciæ S. Ludovici in Gallia Missionarius in *Shantung Orientali* ab anno 1903: nescimus exitum ejus (*Ams.*).

256. Fr. **Ivo Van der Boer**, Provinciæ Hollandiæ, Missionarius in *Shansi Sud*, qui meritis cumulat, obiit die 21 Decembris, 1924, annos habens 68, Missionis 36 (*Nec.*).

L

257. Fr. **Leobinus Krah**, Provinciæ Hollandiæ, Missionarius in *Shansi Sud* (*Luanju*) qui nimis cito raptus est ad sepulchrum, die 2 Decembris, 1927, annorum 36, Sacerdotii 6, Missionis 6 (*Nec.*).

258. Fr. **Leonardus Carlini de Piedilana**, Provinciæ Seraphicæ S. Claræ, qui ab anno 1887 ad 1891 fuit Missionarius in *Hupeh Orientali*, sed inde reversus in patriam, ibi

mortuus est die 18 Augusti, 1927, annos natus 69 (*Aom. XLVI, pag. 288*).

259. Fr. **Lætus Kovac** natus anno 1872 in Carniola; Ordinem Franciscanum ingressus anno 1891, sacerdos factus an. 1896. Appulit *Tsinanfu, Shantung* anno 1902, et maxima existimatione pollebat ut director Minoris Seminarii. Durante bello europæo, debuit reverti in patriam, omnia præparans ad assumendam novam Missionem in *jung-chow, Hunan*. Iterum petiit Sinas anno 1921. Prius Superior, dein Propræfectus Præfecti Apostolici Sebastiani Grossrubatcher, quem mortuum succedit in regimine, die 29 Novembris, 1927; sed post tres menses et ipse captus est morbo gastrico et ab eo victus, die 28 Februarii, 1928 (*Sacerdos In Sinis, an. XI, pag. 156*).

260. Fr. **Laurentius Fuchs**, Provinciæ Tyrolii, Missionarius in *Hupeh Sud-ovest*, qui obiit, die 27 Novembris, 1899, annos habens 44, Missionis 14 (*Nec.*).

261. Fr. **Leonardus Zoccante**, Provinciæ Venetiarum S. Antonii, Missionarius in *Shensi*, qui pie obiit in Domino, die 18 Maji, 1902, annos natus 34, Missionis 10 (*Ams.*).

262. Fr. **Leontius Serdobbel**, ex Gandavo, Provinciæ S. Josephi in Belgio, Missionarius in *Hupeh Sud-ovest*, quem mors crudeliter rapuit primo anno a suo adventu in Sinas, ætatis suæ trigesimo primo, die 13 Martii, 1921 (*Nec.*).

263. Fr. **Leo van Eekeren**, Provinciæ Hollandiæ, Missionarius in *Shansi Sud*, qui per annos quindecim egregie operatus, sancto fine quievit, die 8 Junii, 1917, annos natus 40 (*Nec.*).

264. Fr. **Longinus Keijzers**, Provinciæ Hollandiæ, in *Shansi Sud* egregius Missionarius ab annis 18, obiit die 1 Augusti, 1919, annos natus 45 (*Nec.*).

265. Fr. **Lucas Esteve**, Hispanus, Missionarius in *Fokien* et dein in *Kwangtong*, ubi etiam duas ecclesias ædificavit: obiit Cantone, die 28 Augusti, 1891, Missionis suæ anno 11: nescimus ætatem (*Aia. VII, pag. 252*).

266. Fr. **Lucas Thomas de Jumilla**, Hispanus, Provinciæ S. Joannis Baptistæ, qui Evangelium prædicavit in *Kwangtong* et in *Fokien*, plures ecclesias erexit et multos paganos convertit: obiit Manilæ die 9 Novembris, 1733, annos habens 77, Missionis 33 (*Ibi. VIII, pag. 292*).

267. Fr. **Ludovicus** (seu **Dominicus**) **de Jesu Urquicio**, Hispanus, qui Sinas penetrare potuit anno 1636, sed paulo post fuit expulsus: obiit in Philippinis, anno 1652 (*Ibi.* pag. 285).

M

268. Fr. **Maglorius Sing**, Provinciæ Baviariæ, qui invenitur Missionarius in *Shensi* anno 1866: obiit, die 1 Junii, 1733, annorum 36. Nil aliud scitur de eo.

269. Fr. **Marcellus Sterkendries**, Provinciæ Belgii, Missionarius in *Hupei Sud-ovest*, qui maximam sibi fama comparavit qua pacificator inter bellantes Sinenses et Tartaros *Kingchowfu* tempore subversionis civilis contra Imperatorem anno 1911 et sequenti: ejus industria civitas servata est et 30,000 Tartarorum a nece liberati, unde ipsi erexerunt salvatori Missionario statuam æneam pro monumento, quæ Romam delata fuit pro Expositione Vaticana Missionum. Ipse obiit Lovanii, die 10 Januarii, 1928, annos natus 63, Missionis 33 (*Aom.* XLVII, pag. 62, 68).

270. Fr. **Marianus Aguirrezabalaga**, Provinciæ Cantabriæ, Missionarius in *Yenanfu*, cito raptus a morte anno tertio a suo adventu, die 4 Junii, 1917 (*Nec.*).

271. Fr. **Marinus de Filippo**, Provinciæ Venetiarum Sancti Francisci, qui die 17 Junii, 1906, misere periit in flumine, annos natus 27, tertio suæ Missionis in *Hupei Orientali* (*Sar.* pag. 21).

272. Fr. **Marinus van der Klei**, Provinciæ Hollandiæ, Missionarius in *Shansi Sud*, qui anno undecimo suæ Missionis obiit, die 27 Julii, 1909, annorum 37 (*Nec.*).

273. Fr. **Martinus Ignatius de Loyola**, Hispanus, consanguineus Sancti Ignatii, qui anno 1581 penetrare potuit in *Fokien*, ubi multa et etiam carcerem passus, dein in *Kwangtung* deportatus et in exilium pulsus est: tunc navigavit ad Americam, ubi factus est Episcopus Fluminis Argenti, et obiit anno 1612: scripsit suum *Itinerarium ad Sinas* (*Bib.* pag. 340).

274. Fr. **Martinus Aleman de Alcora**, Hispanus, Missionarius egregius, sed fautor Rituum Sinensium: post triginta Missionis annos vocatus in Europam, cum pervenisset Londinum, mortuus est in domo Legati Lusitani, die

19 Septembris, 1726, annos natus 63 (*Aia. t. VIII. pag. 294*).

275. Fr. **Martinus Palau**, Hispanus, invenitur Missionarius in Sinis et Procurator Missionum in civitate Macai anno 1765, sed nil scitur de eo (*Bib. pag. 487*).

276. Fr. **Martinus Antonelli de Viterbio**, Provinciæ Romanæ de Aracœli, Missionarius in *Shansi Nord*, qui obiit, die 12 Aprilis, 1914, annos natus 41, Missionis 12 (*Nec.*).

277. Fr. **Matthæus Canioni**, de Corsica, antea per annos quindecim Missionarius in America, anno 1890 in *Shansi* translatus, cito mortuus est, die 21 Februarii, 1893, annos habens 41 (*Nec.*).

278. Fr. **Mathias a Sancta Theresia**, de Alcazar, magnus Missionarius, prius in Cocincina, ubi et carceres sustinuit, et inde in Sinis per annos 40: vir apostolicus, qui in *Shantong* potuit resistere etiam durante persecutione anni 1785, secrete regens illas christianitates, usquedum senio confectus et meritis cumulatus obiit, mense Decembri, 1790 (*Cro. V. pag. 53; Le Missioni Francescane, 1897, pag. 283-290, etc.*); erat annorum 73, Religionis 55, Sacerdotii 48 (*Nec.*).

279. Fr. **Mauritius Robert**, natus in Belgio, die 7 Martii, 1853, invenitur missus in *Hupei* anno 1881, ubi aliquas ecclesias construxit, quia artem architecturæ bene noverat, dein ab anno 1910 in *Hupei Sud-ovest*, ubi construxit pulchram ecclesiam cathedralem in civitate *Ichangfu*: nescimus exitum ejus (*Sar. pag. 47*).

280. Fr. **Maurus Kluge**, Provinciæ Silesiæ, prius Missionarius in *Shansi Nord* ab anno 1914; dein missus ad regendum Seminarium S. Caroli le Wladivostok et Harbin: ibi laboribus attritus et angoribus animi ob iniquas agendi rationes Bolscevistarum, infirmus reversus in patriam, obiit die 25 Septembris, 1927 (*Aom. XLVI, p. 242, 319*).

281. Fr. **Maximus de Taurino**, Provinciæ S. Thomæ Taurinensis, invenitur Missionarius in *Shansi* sub Episcopo Magni, et defunctus *Taiyuanfu*, anno 1782, nescitur quo die vel mense (*Ams.*).

282. Fr. **Michaël Fernandez-Oliver de Villena**, Hispanus, magnus Missionarius et Commissarius Provincialis

in Sinis per annos 32; erat tamen fautor Rituum Sinensium: obiit die 31 Octobris, 1726, Manilæ, annos natus 61 (*Aia. t. VIII, pag. 293*).

283. Fr. **Michaël Perez**, Provinciæ S. Didaci in Mexico, magnus Missionarius, qui Evangelium prædicavit in Japonia, in Siam, et 18 annis in Sinis: obiit in Philippinis, mense Junio, 1694 (*Ibi. VII, pag. 224*).

284. Fr. **Michaël Flores**, hispanæ Provinciæ S. Joannis Baptistæ, qui ab anno 1676 ad 1687 Missiones tenuit in *Shantong* et in *Fokien*; dein in Manilam reversus qua Procurator Missionum, et tandem in Hispaniam ut defenderet suos Missionarios in controversia quoad exemptionem ab auctoritate Vicariorum Apostolicorum, ibi mortuus est, die 16 Novembris, 1702 (*Aia. VII, pag. 241, et VIII, pag. 288*).

285. Fr. **Michaël Julitta** de Oleggio Novariæ, Provinciæ Insubriæ, Missionarius in *Hunan*; qui obiit, die 25 Augusti, 1908, annos natus 42, Missionis 18 (*Sar. pag. 33*).

286. Fr. **Michaël Roca**, Hispanus et Missionariorum decanus in Sinis, ubi per annos 62 strenue laboravit ac multa passus, tandem Macai mortuus est, anno 1757, annos natus 96 (*Bib. pag. 498*).

287. Fr. **Michaël Torrexon**, Hispanus, Provinciæ S. Gregorii in Philippinis, qui Missiones in Sinis tenebat ab anno 1720, et post sex annos deportatus Cantonem; nescimus ubi mortuus (*Ams.*).

N

288. Fr. **Nicolaus a Sancto Joseph**, Hispanus, Missionarius in Sinis ab anno 1700 ad 1719: erat fautor Rituum Sinensium (*Bib. pag. 545*).

289. Fr. **Nicolaus Nieto**, hispanæ Provinciæ S. Jacobi, juvenis Missionarius in *Shensi Nord*, cito ad sepulchrum adductus quarto anno suæ Missionis, annos natus 30 (*Ams.*).

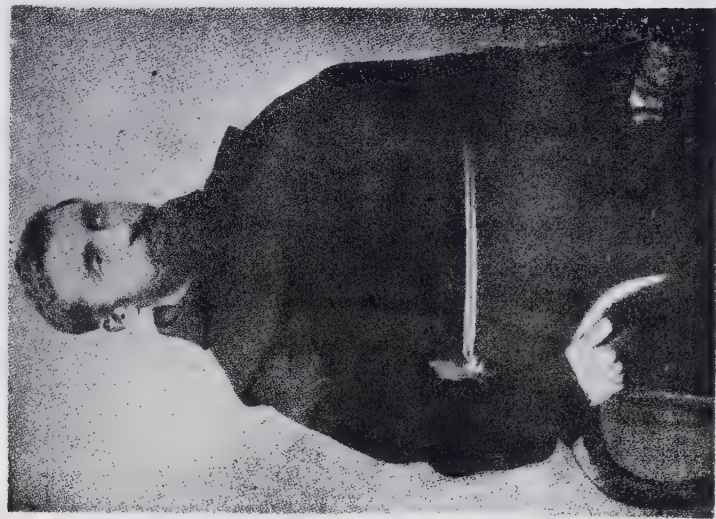
290. Fr. **Nivardus Giordani**, Provinciæ S. Antonii Venetiarum, Missionarius in *Shantong* ab anno 1875, ubi etiam Procuratoris munere fungebatur; sed nescimus exitum ejus (*Ams.*).

291. Fr. **Norbertus Jansens**, Provinciæ Hollandiæ, egre-

Pater Theodosius Balat, O. F. M.

Pater Victorinus Delbrouck, O. F. M.

gius Missionarius in *Shansi Sud* per annos tredecim, qui obiit die 3 Maji, 1901, annos natus 46 (*Nec.*).

O

292. Fr. **Octavius Brizzi**, Provinciæ Seraphicæ, laboriosus Laicus Professus in Missione *Shantong*, ubi inserviit 22 annis: obiit die 21 Januarii, 1905 (*Nec.*).

293. Fr. **Odoardus de Olate**, Provinciæ Mediolanensis, invenitur Missionarius ab anno 1736 in *Shensi* ubi vivebat adhuc anno 1748, sed nescimus quando mortuus est (*Nec.* ; *Ams.*).

294. Fr. **Odoricus Antonello**, Provinciæ S. Antonii Venetiarum, humilis Laicus in Missione *Shensi Centralis* ubi operatus est solerter annis decem: mortuus est die 3 Novembris, 1906, annorum circiter 45 (*Ams.*).

295. Fr. **Oscarius Schmitt** e Rauenthal in Baden, e Provincia Baviaræ, Missionarius in *Shansi* (Præfectura de *Shohchow*): obiit die 22 Octobris, 1928, annos natus 34, Religionis 14, Sacerdotii 5, Missionis 5 (*Aom.* XLVIII, pag. 32).

P

296. Fr. **Pacificus Angeletti**, Provinciæ Marchiæ S. Pacifici, Missionarius in *Shansi Nord*, nimis cito raptus a morte, annos natus 40, Missionis 4: vix defunctus apparuit in gloria suo amico longinque moranti, se jam admissum ad cœli gloriam significans: hoc ne pereat memoria (*Nec.*).

297. Fr. **Pacificus Fenocchio**, Missionarius in *Shantong* per annos 32, antea Salesianus, qui seraphicam Regulam professus est *Tung-eul-kow*: cœcutiens coactus est redire in patriam, et in Sarco Alverniæ Monte cum fama sanctitatis obiit, die 13 Aprilis, 1913, annos natus 70. In ephemeride *La Verna* editæ sunt ejus memoriæ sub titulo: *I miei 32 anni di Cina*.

298. Fr. **Pacificus Nascetti**, Provinciæ Bononiensis SS. Redemptoris, Missionarius in *Shansi Nord*, qui cito mortuus est anno tertio suæ Missionis, die 6 Februarii, 1893 (*Barbarie e Trionfi*, pag. 495).

299. Fr. **Paschalis Capezuto**, Provinciæ Terræ Laboris.

ab anno 1860 Missionarius in *Hupeh* et in *Hunan*, qui mortuus est *Shanghai*, mense Novembri, 1875, annorum 42.

300. Fr. **Paulinus Valentini**, Provinciæ Marchiæ S. Pacifici, qui per annos sexdecim fuit egregius Missionarius in *Shansi Nord*, unde reversus est in patriam, anno 1913.

301. Fr. **Paulus Capecchi**, Provinciæ Sacrorum Stignatum, Missionarius in *Hupeh Nord-ovest*, qui obiit die 7 Februarii, 1909, annos natus 36, Missionis 13 (*Nec.*).

302. Fr. **Paulus Meyer**, novæ Præfecturæ de *Wuchangfu* Missionarius americanus Provinciæ S. Barbaræ in California, qui secundo anno a suo adventu raptus est a morte, annos natus 39 (*Nec.*).

303. Pater **Paulus Kung**, Sacerdos sinensis ex Tertio Ordine S. Francisci, Missionarius in *Shansi*, qui pro Christo a Boxers anno 1900 mactatus est, die 20 Augusti (Vide *Acta Martyrum Sinensium*, p. 300).

304. Pater **Paulus Scen**, Sacerdos sinensis, Tertiarius franciscanus, qui die 5 Augusti, 1900, a Boxers suffocatus est in spelunca cum 23 christianis suis, quorum corpora post tres menses inventa sunt incorrupta (*Ibidem*, p. 395).

305. Pater **Petrus Sse**, Sacerdos sinensis, Tertii Ordinis S. Francisci, qui in eadem persecutione et in eadem Provincia, pro Christo suffocatus est cum duobus christianis die 20 Julii, 1900 (*Ibidem*, pag. 296).

306. Pater **Petrus Tchao**, Sacerdos sinensis, Tertiarius franciscanus, eadem in persecutione horrendo supplicio pro Christo necatus est die 9 Augusti, 1900, annos natus plusquam sexaginta (*Ibid.* pag. 343).

307. Pater **Petrus Tang**, Sacerdos sinensis, Tertiarius franciscanus in Missione *Shensi Centralis*, qui per calumnias unius perfidi christiani a Gubernatore novæ ibi Reipublicæ absque iudicii forma decollatus est, die 12 Junii, 1913 (*Silv.* III, pag. 35).

308. Fr. **Petrus Alfaro**, Hispanus, qui anno 1579 cum paucis sociis penetravit in Sinas, sed aliquot menses reductus Macaum, ibi Conventum fundavit pro Hispanis et Collegium pro Sinensibus; sed anno 1581 a Lusitanis expulsus, in naufragio periit (*Aia.* VIII, pag. 281).

309. Fr. **Petrus Baptista Rigotti**, Provinciæ Taurinensis,

Missionarius in *Hunan*, qui obiit die 12 Februarii, 1920, annos natus 43, Missionis 14 (*Nec.*).

310. Fr. **Petrus Baptista Galea de Melito**, in Missione *Shensi* ab anno 1866, qui obiit *Tientsin*, anno 1871, quo iverat valetudinis recuperandæ causa, dum e contra invenit mortem (*Nec.*).

311. Fr. **Petrus Pellici de Luca**, Provinciæ Thusciae S. Bonaventuræ, qui in *Shantung* missus est anno 1844; sed post biennium translatus est ad Missiones americanas; nescitur quando mortuus (*Cro.* V, p. 280; *Gli Araldi*, p. 132).

312. Fr. **Petrus de la Pinuela**, Hispanus, magnus in Sinis Missionarius, qui et plures ecclesias erexit ac innumeros paganos convertit: scripsit etiam plura opera, et meritis cumulatus mortuus est, die 30 Julii, 1704, annos natus 54, Missionis 28, sepultusque est in ecclesia *Chanchow* (*Fokien*) a se ædificata (*Bib.* p. 462; *Aia.* VIII, pag. 280).

313. Fr. **Petrus Joseph Urdapileta**, Provinciæ Cantabriæ, Missionarius in *Shensi Nord*, qui obiit die 13 Februarii, 1920, annos habens 32, Missionis 8 (*Nec.*).

314. Fr. **Philippus Grosso de Santia**, Provinciæ S. Thomæ Taurinensis, qui per aliquot annos Missionem tenuit in *Shansi*; sed circa annum 1842 fere paralyticus coactus est redire in patriam: nescimus quando vel ubi mortuus. Ejus elogium legimus in Libro Epistolarum Silvii Pellico.

315. Fr. **Pius Allegri de Civetia**, Provinciæ Januensis, egregius Missionarius in *Shensi*, qui obiit die 19 Novembris, 1871, annorum 65, Missionis 35 (*Ams.*).

316. Fr. **Pius Trovarelli a Neptuno**, Provinciæ S. Ludovici in Gallia, sed natus in diœcesi Albani; qui in *Shantung Nord* egregie operatus est annis 40, fuitque Vicarius Generalis: pie obiit, die 24 Januarii, 1923, annos natus 68 (*Nec.*).

317. Fr. **Placidus de Valcio**, Polonus, sed Romanæ Provinciæ S. Michaëlis adscriptus, qui ad Sinas missus anno 1698 naufragium passus ad insulam Formosam, tandem venit in *Shantung*, quem Pater Basilius de Gemona elegerat in suum socium; sed propter infirmitatem non potuit ire cum eo, et non multo post a Mandarinis ejectus debuit exulare: nescimus exitum ejus (*Aia.* VIII, p. 285).

318. Fr. **Placidus Slijkerman**, Provinciæ Hollandiæ, qui post annos 15 transactos in *Shansi Sud*, infirmus coactus est redire in patriam suam, ubi mortuus est non multo post, sed nescimus diem: erat annorum 54 (*Ams.*).

319. Fr. **Polydorus Vercruysse**, Provinciæ Belgii, Missionarius in *Hupeh Sud-ovest*, ubi erat Rector Seminarii Centralis; quo devastato a militibus qui et *Kingchow* vastaverant, præ angore animi infirmatus et mortuus est die 16 Februarii, 1927, annos natus 60, Religionis 44, Sacerdotii 36, Missionis 33 (*Aom. a. c. 160; Silv. VI, p. 39*).

320. Fr. **Prosper Falcetti**, Provinciæ Taurinensis, Missionarius in *Shansi*, qui cito vocatus est ad cœlestia regna, die 10 Maji, 1857, annos natus 40, Missionis 10 (*Nec.*).

321. Fr. **Prudentius Hendrikse**, Provinciæ Hollandiæ, Missionarius in *Shansi Sud* per annos sexdecim, qui pie obiit die 28 Augusti, 1917, annorum 47 (*Nec.*).

Q

322. Fr. **Quirinus Henfling**, Provinciæ S. Josephi in Belgio, de quo locuti sumus capite LV, qui cum fama sanctitatis obiit die 25 Maji, 1909, annos natus 67, Religionis 37, Sacerdotii 30, Missionis 29; antea erat medicus, et factus Franciscanus jam adulta ætate (*Aom. an. 1901 et 1909; Nec.*).

R

323. Fr. **Raphaël Marino e Neapoli**, Provinciæ Principatus, Missionarius in *Shantong* ab anno 1884: sed nescimus exitum ejus.

324. Fr. **Raymundus Xerica**, Provincia Cantabriæ, natus Zaranz in Hispania, die 20 Julii, 1899; ingressus in Ordinem Franciscanum mense Septembri, 1916; sacerdotio initiatus, die 22 Septembris, 1923, Missionarius Vicariatus *Yenanfu* a die 30 Octobris, 1923: docuit linguam latinam in Seminario per tres annos, et mortuus est die 30 Decembris, 1928 (*Sacerdos in Sinis, an. XII, pag. 36*).

325. Fr. **Remigius Gœtte**, Missionarius in *Hupeh Orientali*, frater Episcopi Gœtte, natione Germanus, sed americanæ Provinciæ SS. Cordis alumnus, qui etiam semel, anno 1896, proximus fuit martyrio, sed liberatus mirabiliter a

Beata Maria Virgine, ecclesiam magnam ædificavit in ipsius honorem sub titulo de Pompei, quæ nunc pertinet ad Vicariatum de *Hanyang*: tandem plenus meritis, obiit in pace, die 31 Julii, 1920, annos natus 64, Religionis 47, Sacerdotii 40, Missionis 39 (*Sar.* pag. 31).

326. Fr. **Renatus Leuridan**, Provinciæ Belgii, piissimus Missionarius in *Hupeh Nord-ovest*, qui plenus meritis obiit *Laohokow*, die 30 Julii, 1887, annos habens 43, Missionis 14 (*Aom.* VI, p. 175).

327. Fr. **Rochus Vomhsiler**, Provinciæ Bœmiæ, qui invenitur in *Shensi* Missionarius jam ab anno 1738 et plures annos vixit, sed nescimus quando et ubi mortuus (*Ams.*).

328. Fr. **Rochus Alhondiga**, Hispanus, Missionarius in *Kwangtong*, qui adhuc virili ætate raptus est ad sepulchrum anno decimo suæ Missionis, die 4 Martii, 1731, annos natus 40. Scripsit historiam Missionariorum in Sinis (*Bib.* pag. 13).

329. Fr. **Rogerus Covi**, Provinciæ S. Vigili in Tyrolio, Missionarius in *Hupeh Orientali*, ubi fuit etiam Procurator Missionum: obiit die 25 Januarii, 1925, in portu *Hankow*, annos natus 48, Missionis 22 (*Silv.* 1925, pag. 112; *Sar.* pag. 19).

330. Fr. **Rogerus Tufi**, Provinciæ Romanæ de Aracæli, juvenis Missionarius in *Shansi Nord*, qui in nocte 10 Januarii, 1905, misere periit ab acido carbonico præfocatus, annos natus 29, Missionis 3 (*Nec.*).

331. Fr. **Romualdus a Petra Sancta**, Provinciæ S. Bonaventuræ in Thuscia, qui ab anno 1838 invenitur Missionarius in *Shansi*, et anno 1844 erat infirmus in *Hong-kong*; sed nescimus ubi et quando mortuus est (*Cro.* VI, p. 227; *Gli Araldi*, p. 96).

332. Fr. **Romualdus Kocieski**, Reformatæ Provinciæ polonæ, Missionarius addictus Ecclesiæ pekinensi, qui videtur fuisse etiam Procurator Missionariorum inter Propagandam et sinicas Missiones: is anno 1785 solvens 180 uncias argenti redemit corpus Episcopi Sacconi defuncti in carcere pekinensi illudque sepelivit in loco sancto: nil aliud scimus de eo (*Pal.* I, pag. 162).

333. Fr. **Rufinus Murè**, Provinciæ Hollandiæ, Missiona-

rius in *Shansi Sud*, qui obiit die 13 Novembris, 1917, annos natus 40, Missionis 8 (*Nec.*).

334. Fr. **Rupertus Fynærts**, sacerdos Provinciæ d'Anvers in Belgio, appulsus ad Sinas initio anni 1928, occisus a latronibus in *She-kow-shan*, Vicariatus de *Ichang*, simul cum Episcopo Jans et Fr. Brunone Van Weert, die 9 Septembris, 1929.

S

335. Fr. **Salvator Irtelli de Lanciano**, Provinciæ Aprutiorum (?), qui invenitur Rector Seminarii in *Shansi* sub Episcopo Salvetti, dein Missionarius in *Hukwang* cum Episcopo Rizzolati: mortuus est die 5 Augusti, 1846, et sepultus in pago *Ki-wu-tai* (nunc Vicariatus de *Hanyang*): Litteris latinis et sinicis, necnon scientia ac pietate præclarus notatur (*Sar.* p. 33).

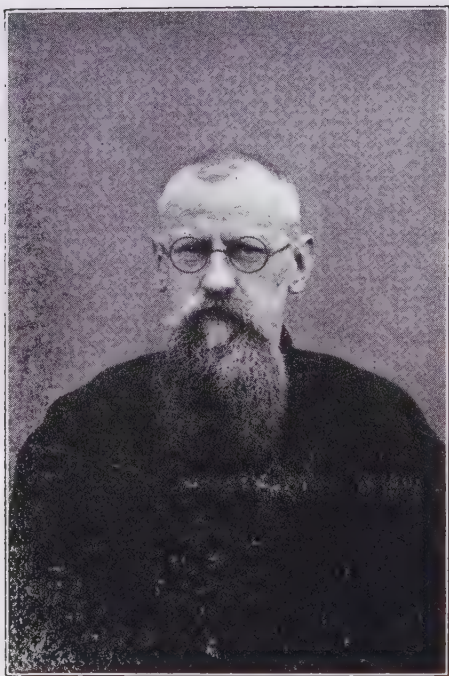
336. Fr. **Sanctes Propoggi a Ferentino**, Provinciæ Romanæ de Araceli, Missionarius in *Shensi* ubi etiam fuit Rector Seminarii et nominatus Vicarius Generalis, sed sequenti die a sua nominatione repente mortuus est, nempe 26 Januarii, 1889, annos natus 44, Missionis 18 (*Ams.*; *Aom.* VIII, p. 184).

337. Fr. **Sebastianus de Baëza**, Hispanus, Provinciæ S. Josephi, qui anno 1579 cum Patre Petro Alfaro ingressus est Cantonem; sed paulo post, inedia ac ærumnis confectus, infirmatus et mortuus est velut in carcere, dum Mandarinum agebant ejus et sociorum expulsionem, mense Octobri ejusdem anni, sepultusque fuit in campo extra mœnia urbis Cantonensi. Is videtur esse primus ex Missionariis defunctus in Sinis (si excipias S. Franciscum Xaverium) post extinctionem primæ Hierarchiæ Ecclesiasticæ, ac primus qui pro Christo mortuus est titulo Confessoris Fidei decoratus (*Aia.* VIII, p. 282).

338. Fr. **Seraphinus Carlozzi**, de Campobasso, Provinciæ Terræ Laboris, Missionarius in *Shensi*, qui anno 1853 captus, sexdecim menses carceris *Sianfu* perpassus, tandem deportatus est *Shanghai*, unde clam reversus ad suam Missionem, ibi mortuus est, die 3 Maji, 1863, annos natus 45, Missionis 17: scripsit historiam captivitatis suæ, qua legi, potest in *Cro.* IV, p. 283.

Pater Gerardus Lunter. O. F. M.
Delegatus Generalis Ordinis
Minorum in Sinis

339. Fr. **Salvator de Valentia**, Hispanus: hoc tantum scimus de eo quod anno 1765 erat Missionarius in *Fokien*, annos habens ætatis 41 (*Bib.* p. 483).

340. Fr. **Seraphinus ab Urbino**, Provinciæ Lauretanæ, invenitur Missionarius in *Shantong* ab anno 1855, sed nescimus exitum ejus (*Cro.* V, p. 97).

341. Fr. **Seraphinus Udart**, Provinciæ Bavariz, Missionarius in nova Præfectura de *Shobchow* in *Shansi*, qui anno secundo a suo adventu raptus est ab inimica morte, annos habens 43 (*Nec.*).

342. Fr. **Seraphinus Rumpler**, Provinciæ Bœmiæ, (ita invenitur in suo autographo), Missionarius in *Shensi*, ubi etiam fuit Provicarius sede vacante ab anno 1756 ad 1762: obiit in *Hanchungfu*, anno 1762, sed nescitur quo die, anno natus circiter 60, Missionis circiter 26 (*Ams.*).

343. Fr. **Sergius Schuurman**, Provinciæ Hollandiæ, Missionarius in *Shansi Sud*, qui obiit die 16 Martii, 1904, annos habens 35, Missionis 8 (*Nec.*).

344. Fr. **Sigismundus Michels**, Provinciæ Saxoniz, Missionarius in *Shantong Nord*, qui obiit die 8 Novembris, 1908, anno sexto suæ Missionis (*Nec.*).

345. Fr. **Silvanus van den Bosch**, Provinciæ Hollandiæ, Missionarius in *Shansi Sud*, qui meritis cumulatus, mortuus est die 19 Julii, 1926, annorum 43, Missionis 16 (*Nec.*).

346. Fr. **Silverius Folignani de Fivizzano**, Provinciæ S. Bonaventuræ in Thuscia, natus die 4 Octobris, 1811, in Ordinem Franciscanum ingressus 20 Augusti, 1832: vix sacerdos anno 1839 Missionarius in *Shansi*, et post Vicariatus divisionem, in *Shensi* egregie operatus, pie obiit die 22 Octobris, 1852: Episcopus Donato voluerat eum eligere in Coadjutorem, sed ipse humiliter recusavit, unde in ejus locum electus est Episcopus Chiais (*Ams.*; *Gli Araldi*, p. 96).

347. Fr. **Silvester Caprilli de Montevarchio**, Provinciæ Sacrorum Stigmatum, natus die 24 Junii, 1810, qui juvenis Missionarius in *Hukwang* ab anno 1842 egregie operabatur, quum invida mors eum rapuit in ipso juventutis flore, die 6 Septembris, 1849, in cujus transitu auditi sunt angelorum concentus in aëre: sepultus est in *Hupeh*, in loco

Tan-tze-shan et ejus nomen adhuc est in veneratione (*Sar.* p. 14; *Pal.* I, p. 593).

348. Fr. **Silvester Marco**, Hispanus, qui invenitur Missionarius in *Fokien* ab anno 1720 et expulsus e Sinis anno 1729: nescimus exitum ejus (*Ams.*).

349. Fr. **Simplicianus Gagliardi**, Italus, qui anno 1726 ad Sinas missus, aliquot annis operatus est sub regimine Patris Caroli de Castorano in *Shantong*; sed ictu solis percussus in dementiam cecidit fere totalem, unde remissus est Cantonem; sed nescimus exitum ejus (*Ams.*).

350. Fr. **Smargadus Logli de Liburno**, Provinciæ Sacrorum Stigmatum, egregius Missionarius in *Hupeh*, qui plenus meritis, obiit die 14 Martii, 1875, annos natus 52. Missionis 20 (*Cro.* passim, ejus pulchræ epistolæ).

351. Fr. **Solanus Tireau**, Provinciæ Franciæ, Missionarius in *Shantong Orientali*, qui obiit in *Chefoo*, die 21 Septembris, 1928, annos natus 62, Religionis 39, Sacerdotii 38 (*Aom.* an. XLVII, p. 347).

352. Fr. **Stanislaus Cornelisse**, Provinciæ Hollandiæ, Missionarius in *Shansi* ubi fuit etiam Administrator Apostolicus anno 1891 post mortem Episcopi Poell: pie obiit, die 11 Decembris, 1892, annos natus 43, Religionis 22, Sacerdotii 17, Missionis 16 (*Nec.*).

353. Fr. **Stanislaus Mariani**, Italus, e Vicariatu de *Laohokow*, natus anno 1898, franciscalem habitum sumpsit in monte Alverna anno 1916; sacerdotio initiatus die 18 Julii, 1926; post duos annos appulit ad Sinas. Febre typhoidea correptus, die 3 Aprilis, 1929 piissime obiit in Domino (*Sacerdos In Sinis*, an. XII, p. 211).

354. Fr. **Stephanus ab Illiceto**, Provinciæ Romanæ nunc de Araceli, qui anno 1700 ad Sinas appulsus, ab Episcopo Bernardino Della Chiesa missus est in Cocincinam, ubi mortuus est anno 1706 (*Bib.* p. 103; *Aia.* t. XVIII, p. 324).

355. Fr. **Stephanus Pasinetti**, Provinciæ S. Antonii Venetiarum, Missionarius in *Shantong*, ubi fuit etiam Rector Seminarii et Vicarius Generalis, qui obiit die 24 Aprilis, 1893, annos natus 58, Missionis in Sinis 20 (antea in Nova Zelandia per annos 15); vir egregius (*Nec.*).

356. Fr. **Stephanus Rouge**, Provinciæ S. Ludovici in Gallia, Missionarius in *Shensi*, vir magnæ pietatis in Deum

et in proximum, qui nil curans seipsum, imo offerens suam vitam Deo pro infirmis a peste percussis, eodem et ipse affectus morbo, pie in Domino quievit, die 6 Septembris, 1891, annos natus 40, a septem annis in Missione *Shensi*: corpus ejus sepultum est *Tung-yuan-fang* (Ams.; Aom. X, p. 200).

357. Fr. **Stephanus Sette**, Provinciæ Romanæ S. Michaëlis, jam Missionarius in *Hunan*, dein in *Shansi Nord*, ubi fuit Rector Seminarii, reversus in Europam post 12 Missionis annos, ibi defunctus est, die 25 Septembris, 1918, annos natus 51 (Nec.).

T

358. Fr. **Theodoricus Balat de Alby**, Provinciæ S. Ludovici in Gallia, Missionarius in *Shansi Nord* ab anno 1884, inde martyr cum Episcopis, die 9 Julii, 1900: vitam ejus scripsit Leo de Kerval (Roma, Via Giusti 12: vide *Acta Martyrum Sinensium, Barbarie e Trionfi*, etc.).

359. Fr. **Theodorus Leenen**, Provinciæ Hollandiæ, Missionarius in *Shansi Sud*, qui meritis cumulatus, obiit die 18 Novembris, 1908, annos natus 55, Religionis 36, Sacerdotii 30, Missionis 10 (Nec.).

360. Fr. **Theodulus Riepstra**, Provinciæ Hollandiæ, Missionarius in *Shansi Sud*, qui tertio anno suæ Missionis raptus est ad sepulchrum, die 9 Aprilis, 1910, annos natus 29 (Nec.).

361. Fr. **Theophilus Ouwens**, Provinciæ Hollandiæ, antea Missionarius in *Hupeh*, dein in *Shansi Sud*, ubi fuit Vicarius Delegatus, qui plenus meritis, obiit die 27 Septembris, 1922, annos natus 70, Religionis 52, Sacerdotii 46, Missionis 45 (Nec.; Sar. p. 43).

362. Fr. **Tiburtius Aioli**, Provinciæ Mediolanensis, qui vix ad Sinas appulsus ut iret in *Shantung*, infirmatus est in Cantone et ibi defunctus est, die 3 Julii, 1725 (Ams.).

363. Fr. **Tiburtius Cloodts**, Missionarius in Vic. Ap. de *Ichang, Hupeh*. Natus in Belgio anno 1893; Ordinem Minorum ingressus anno 1915; sacerdotio initiatus anno 1922, ad Sinas appulsus anno 1923. Munere missionarii fungit in sub-præfectura *Tangyang*, ubi restauravit residentiam et sacellum, ibique aperuit dispensarium. Postea

ivit in *Fong-Chan-Kang*, et invenit residentiam vastatam a Communistis anno 1927, quam omnino reparavit; etiam aperuit ibi dispensarium. Die 25 Augusti, 1929, 7 hora pomeridiana, tres latrones apparuerunt coram residentia. Hoc ipso tempore P. Tiburtius exhibat ex ecclesia ubi fecerat preces vespertinas. Latrones ab ipso petierunt medicinam; at mox, efferentes arma (sclopetas) duo latrones arripuerunt eum in residentiam, dum alius impediēbat duos famulos quin fugerent aut clamarent. Cum tantum \$15 invenissent, vulneraverunt eum plumbea glande supra cor ejus. Statim Missionarius procubuit genuflexus, invocans SS. Cor Jesu et Beatissimam Virginem. Interea latrones explorabant capsas et arcas in residentia; tandem postquam iterum duabus vicibus glande plumbea percusserunt Patrem in pectore, fugerunt. Pater Tiburtius sepultus est in civitate *Ichang*, assistentibus multis christianis, simul manifestantibus æstimationem et tristitiam. Defunctus est die 25 Augusti, 1929 (*Sacerdos In Sinis*, an. XII, p. 371).

364. Fr. **Thomas a SS. Sacramento**, Hispanus, de quo tantum scitur quod anno 1765 erat Missionarius in *Fokien* habens 43 annos ætatis (*Bib.* p. 487).

U

365. Fr. **Urbanus Bertini**, Provinciæ Thusciæ S. Bonaventuræ, Missionarius in *Shensi*, qui die 1 Decembris, 1902, mortuus est annos habens 37, Religionis 17, Sacerdotii 11, Missionis 6 (*Ams.*; *Gli Araldi*, p. 111).

V

366. Fr. **Valdepegna Albarete**, Hispanus, sub hoc nomine suæ patriæ vocatus, qui in Sinensibus Missionibus a septem annis, in persecutione *Yung-tcheng* deportatus est Cantonem et in exilium pulsus anno 1733: nescimus ubi mortuus sit (*Ams.*).

367. Fr. **Valentinus Romoli**, Provinciæ Sacrorum Stigmatum, humilis Laicus in Missione *Hupei Nord-ovest*, qui pie obiit die 26 Martii, 1904, annos habens 53, Missionis 24 (*Nec.*).

368. Fr. **Valentinus van der Oord**, Provinciæ Hollan-

diæ, qui primo anno Missionis suæ in *Shansi Sud*, a violento morbo raptus est ad sepulchrum, annos natus 28, die 1 Julii, 1891 (*Aom.* X, p. 184).

369. Fr. **Valerius Icardi de Ceva**, Provinciæ Taurinensis, qui per annos 42 in *Shansi Nord* egregie operatus est, et bonam famam assecutus quia suis medicinis plures ægrotos sanabat: meritis cumulatus, obiit die 13 Junii, 1888 (*Aom.* VII, p. 160).

370. Fr. **Venantius Palencia**, Hispanus, Provinciæ Philippinarum, e quibus transiit ad *Hupeh Orientalem*: plenus meritis, obiit die 16 Augusti, 1910, annos natus 49, Missionis 12 in *Hupeh*, 21 in Insulis Philippinis (*Ams.*; *Sar.* p. 43).

371. Fr. **Victorinus Delbrouck**, Provinciæ Belgii, juvenis Missionarius in *Hupeh Sud-ovest*, qui a paganis in odium Fidei fuit crudeliter mactatus, die 11 Decembris, 1898, annos natus 28. Vitam ejus scripsit Episcopus Theotimus Verhæghen ipse quoque post sex annos ibi martyr (*Aom.* etc.).

372. Fr. **Victorinus Fernandez**, Hispanus, Missionarius in *Hupeh Orientali*, antea in Insulis Philippinis, vir egregius, qui spatio viginti quatuor annorum zelum suum impendit in conversione paganorum, et meritis cumulatus, obiit die 26 Septembris, 1922, annos natus 60, Religionis 43, Sacerdotii 36, Missionis 36 (*Sar.* p. 26).

373. Fr. **Vincentius a Roiate**, Provinciæ Romanæ, nunc de Araceli, Laicus Professus qui in *Shantong* pervenit cum P. Carolo de Castorano anno 1700; sed Episcopus pekinensis misit eum in Cocincinam cum P. Stephano ab Illiceto, ubi et mortuus est in bona fama anno 1705 (*Aia.* XVIII, p. 326).

374. Fr. **Vincentius Frontini de Monte Torto**, Provinciæ Marchiæ Lauretanæ, qui fuit Missionarius in *Shansi* ab anno 1818 ad 1826; inde reversus in patriam, ibi cum fama sanctitatis mortuus est Camerini die 6 Februarii, 1849 (*Ams.*).

375. Fr. **Virgilius Niklas**, Provinciæ Galiciæ in Polonia, qui Sinas appulsus die 3 Januarii, 1914, post paucos dies invida mors rapuit eum ad sepulchrum, annos natus 28 (*Sar.* p. 41).

376. Fr. **Vladimirus Horvat**, Missionarius in *Taiyuanfu*, *Shansi*; ad Sinas appulsus, pervenit die 28 Decembris, 1922. Typho et pneumonia correptus mortem obiit, die 12 Julii, 1929, in Hospitali Missionis.

W

377. Fr. **Wenceslaus Roggeri**, Provinciæ Neapolitanæ, Missionarius in *Hupeh Nord-ovest*, qui tertio anno Missionis suæ vocatus est ad cælum die 22 Aprilis, 1855, annos natus 33 (*Sar.* p. 48).

378. Fr. **Wenceslaus van Ruystegen**, Provinciæ Belgii, qui in *Hupeh Sud-ovest* anno quarto suæ Missionis, vitam suam martyr charitatis profudit: cum enim vidisset quemdam catechumenum raptum ab aquis, volens illum salvare vel saltem baptizare, se projecit in flumen, et illum arripiens baptizavit; sed simul cum eo a gurgite aquarum voratus est, annos natus 33, Religionis 14, Sacerdotii 7; die 9 Junii, 1917 (*Aom.* XXXVI, p. 215).

379. Fr. **Wilfridus Raynolds**, Provinciæ Angliæ, Missionarius in *Hupeh Sud-ovest*, qui anno nono sui ministerii mortuus est, die 2 Julii, 1883, annorum 38 (*Nec.*).

380. Fr. **Winandus Nelissen**, Provinciæ Hollandiæ, Missionarius in *Shansi Sud*, qui anno quarto a suo adventu in Sinas, a morte raptus est, die 14 Junii, 1906, annos natus 32 (*Nec.*).

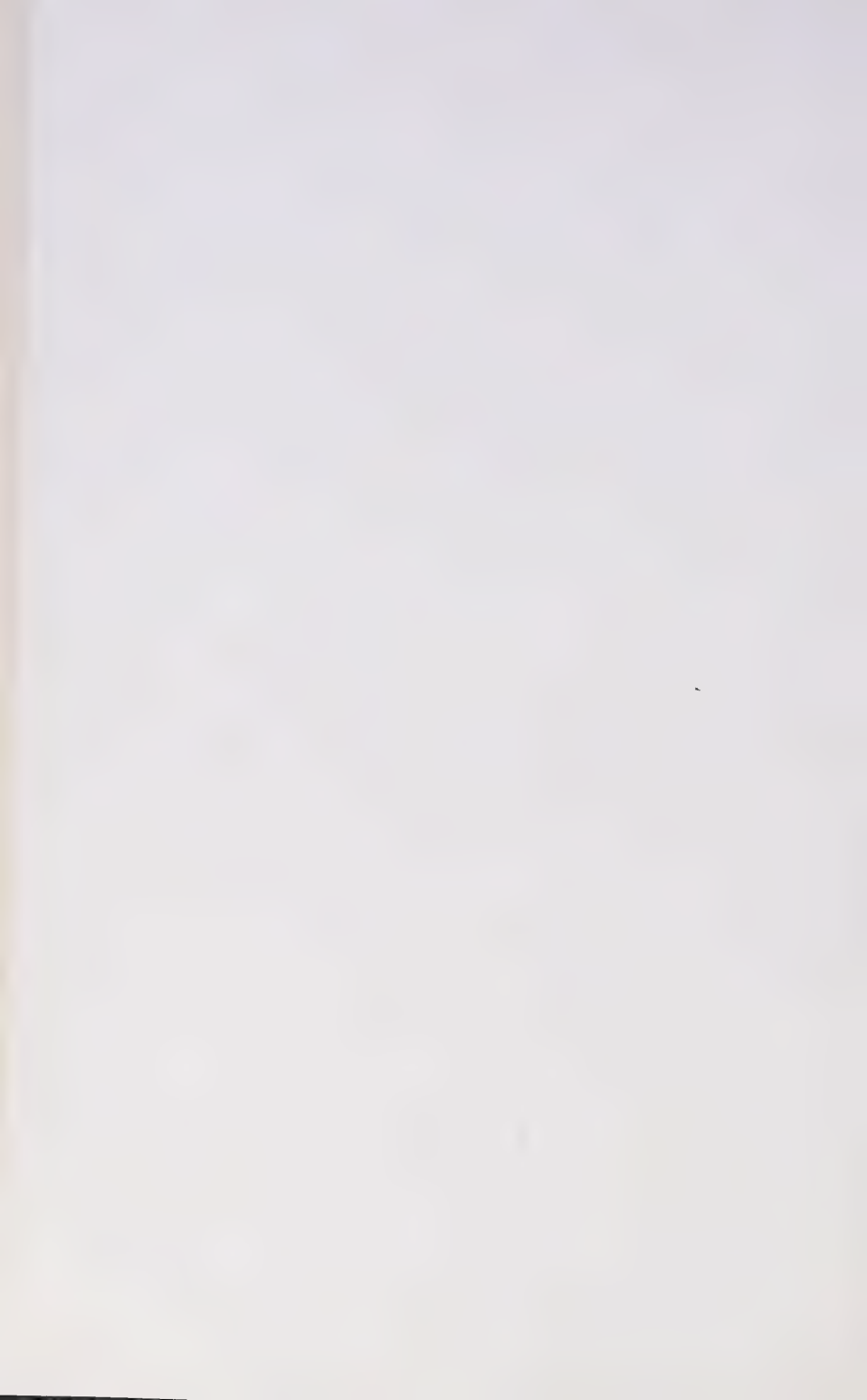
381. Fr. **Winfriidus Grøeneveld**, Provinciæ Hollandiæ, ipse quoque in *Shansi Sud* strenuus Missionarius per annos 22: meritis cumulatus, pie obiit die 26 Octobris, 1914, annos natus 48, Religionis 29, Sacerdotii 23 (*Nec.*).

382. Fr. **Wolfgangus Wand**, Missionarius in *Tsinanfu*, Provinciæ Sanctæ Crucis Saxoniae alumnus, qui obiit die 15 Aprilis, 1928, annos natus 56, Religionis 40, Sacerdotii 32 (*Aom.* XLVII, p. 346).

X

383. Fr. **Xaverius Wonster**, Provinciæ Belgii, Missionarius in *Hupeh Nord-ovest*, qui anno septimo suæ Missionis mortuus est, die 4 Novembris, 1894, annos natus 37 (*Aom.* XIV, p. 32).

384. Fr. **Xaverius Engbring**, natus prope civitatem Sancti Ludovici in Statibus Fœderatis Americæ, prius Missionarius in *Hunan*, dein in *Hupeh Orientali*, qui repente mortuus est, die 31 Julii, 1895, annos natus 38, Missionis 7 (*Sar.* p. 24).

Z

385. Fr. **Zeno Mœltner**, Provinciæ S. Leopoldi in Tyrolio, qui anno 1882 invenitur Missionarius in Sinis, sed nil de eo potuimus invenire, nisi quod anno 1902 ab Italia duxit ad Sinas octo novos Missionarios.

386. Fr. **Zenobius Zamprini**, Provinciæ S. Bonaventuræ in Thuscia, Missionarius in *Shensi*, qui obiit die 19 Junii, 1898, annos habens 32, Religionis 16, Sacerdotii 9, Missionis 8 (*Gli Araldi*, p. 107).

Tabulæ Statisticæ

Si istis 386 Missionariis adderentur 320 hodie in Sinis, viventes et alii circiter 100 quos non recensuimus, quia e Sinis discessi sunt et nescimus eorum vitam; et insuper adjunctis 110 Præsules et Episcopos in præcedenti Elencho nominatos, quorum vitam descripsimus, habemus summam totalem 900 circiter Fratrum Minorum qui in Sinensibus Missionibus operati sunt et operantur. Hinc juvat addere aliqua documenta ex tabulis statisticis, ut videatur progressus, quamvis lentus Missionis franciscanæ. Dolendum quod numeri non sunt certi, quia propter persecutiones multi christiani defecerunt; et non relicta sunt documenta nisi pauca et quæ forsitan vel perierunt vel adhuc latent in Archivo Missionum Philippinarum: quæ si invenientur, certo prodibunt paulatim in *Archivo-Ibero-Americano*, sicut jam plura et pretiosa prodierunt documenta quoad Japoniam et Cocincinam. Hic extendemus paucas notas, ne pereant memoriæ, quamvis semel jam typis editas variis in libris vel Ephemeridibus.

Ab anno 1700 ad 1838, christiani Vicariatus *Shensi* qui amplectebantur territorium ubi nunc numerantur viginti Vicariatus, fluctuarunt inter 25,000 et 45,000, raro plus, raro minus, juxta temporum angustias et vicissitudines

persecutionis. Episcopus erat unus, frequenter habens Coadjutorem: Franciscani eodem tempore nunquam simul fuerunt decem viventes, sed frequenter duo vel tres tantum. Sacerdotes e Collegio Neapolitano ab anno 1734 ad 1834 circiter fuerunt 50. Nulla habebatur ecclesia publica, nisi in magnis christianitatibus: sed oratoria in domibus christianorum ubi Missionarius manebat tempore suæ visitationis, non putantur plusquam 200 simul. Seminarium fuit unum ab anno 1800 ad 1835, habens ad maximum decem alumnos; antea juvenes mittebantur Neapolim, vel Macaum aut Pekinum; sed ex decem vix duo aut tres bravium accipere poterant in curriculo studiorum. Non colligebantur puellæ projectæ; sed jam ab anno 1700 Missionarii habebant Catechistas qui curarent baptismum puerorum gentilium in articulo mortis. Hoc dicimus quia certum documentum scriptum habemus quoad opus baptizatorum, nempe de Patre Hermenegildo de Brixia, qui uno anno baptizavit 890 infantes paganorum: hoc a seipso non potuisset facere, quia vixit tantum unum annum, ideo habebat baptizatores, sicut patet etiam ex infra dicendis.

Ab anno autem 1650 ad 1724 Franciscani hispani fundaverant sequentes christianitates, quarum Ecclesiæ et domus Missionis addictæ sunt fisco in persecutione *Yung-tcheng*:

1. Provincia Shantung

1. *Tsinanfu*, in ipsa civitate, cum una Ecclesia.
2. *Sinbien* et *Shaoyuen*, in villis prope istas urbes.
3. *Tsininchow*, una Christianitas cum sua Ecclesia.
4. *Ts'ingchowfu*, una Christianitas.
5. *Yenchowfu*, una Residentia pro Missionario.
6. *T'ainganchow*, parva Christianitas cum Residentia.
7. *Sheukwang*, una Christianitas cum Residentia.
8. *Lints'inchow*, ubi erat Residentia Episcopi Pekinensis.

Christianitates fundatæ a P. Carolo de Castorano, postea curatæ a Fratribus hispanis:

Kuo-n-ben, *Tang-i-hien*, *Tung-chang-fu*, *Sinbien*, *Ship'inghien*, *Yangkubien*, *Tunghobien*, *Pingyinbien*, *Wuch'enghien*, *Hsiats'in-*

bien, *Nghenbien*, *Tehchow*, et *Ts'ingchow* (*Bib.* p. 107). In istis christianitatibus una tantum erat magna ecclesia ab ipso ædificata in *Tung-chang-fu*, et alia in civitate *Wuch'eng-bien*: in reliquis habebantur oratoria communia in domibus ditiorum christianorum. Nescitur numerus christianorum, sed probabiliter ad triginta millia ascenderant ante persecutionem anni 1724.

2. Provincia Kwangtung

1. In ipsa urbe Cantonensi erant duæ ecclesiæ extra mœnia et domus Procurationis generalis.

2. In vicinis pagis erant tres ecclesiæ pro Leprosis, et duæ pro mulieribus.

3. In civitate *Kweichowfu* duæ ecclesiæ, alia pro viris, alia pro mulieribus.

4. In vicinis pagis hujus urbis, tres ecclesiæ.

5. In civitate *Ch'aochow* una residentia cum ecclesia.

6. In duabus urbibus *Ch'enghaibien* et *Fungshunbien*, duæ domus pro Missionariis.

7. In *Haymenso*, (?) una domus Administrationis.

8. In *Tungkwan*, (?) una ecclesia.

9. In civitate *Shuntehhsien*, una ecclesia.

10. In villis prope hanc urbem, quatuor oratoria.

3. Provincia Kiangsi

1. In civitate *Nanganfu*, duæ ecclesiæ, pro viris et pro mulieribus.

2. In villis *Ningfu* et *Hinchyen* pertinentibus ad dictam urbem, una ecclesia.

3. In civitate *Kibngan*, una domus cum ecclesia.

4. In villis *Wangngan* et *Lu-k'i-shien* (?) una domus cum ecclesia.

4. Provincia Fokien

1. In urbe *Shaowu*, domus cum ecclesia.

2. In pago *Kienning*, domus cum ecclesia.

3. In pago *Chianlo*, domus cum ecclesia.

4. In pago *Ning-hoa*, una ecclesia.

5. In pago *Kien-li-koan*, unum oratorium. Tunc non computabatur Conventus Macai, ubi quoque curam ani-

marum habebant Fratres lusitani, adjuti a hispanis (*Bib.* p. 317).

Numerus christianorum omnium qui ab Hispanis curabantur, ante persecutionem anni 1724 erat 100,000 et amplius: sed iste numerus decrevit ad medietatem in persecutione *Kien-long* anno 1746; qua per annos debacchante, christiani vix numerabantur 25,000 anno 1759.

In elencho et relatione *ex officio* a Superioribus Missionis hispanicæ ad Regem Hispaniarum, sub anno 1765, in supra enumeratis provinciis isti numeri habebantur:

In <i>Kwangtong</i> ,	animæ 2,792
In <i>Shantong</i> ,	" 2,571
In <i>Macao</i> ,	" 1,392
In <i>Kiang-si</i> ,	" 9,713
In <i>Fokien</i> ,	" 6,083
Simul	" 22,551

Addentes isti numero christianorum numerum *Shensi*, *Shansi*, *Hukwang*, et *Kansu*, qui fere eodem tempore erant simul 25,000, habemus summam verosimilem fidelium qui curabantur a Franciscanis sub Imperatore *Kien-long*.

* * *

Post centum annos, vix a triennio post tractatum Nationum cum Imperatore Sinarum, qui libertatem cultus promittebat, levis progressus videtur ex ista tabula deprompta ab *Annalibus Prop. Fidei*, Lugduni, anno 1866:

Vicariatus Fran-
ciscani in Sinis
anno 1922

Prospectus Missionis Fratrum Minorum in Sinis anno 1865

Vicariatus	Missionarii Europæi	Sacerdotes Sinenses	Ecclesiæ vel Oratoria	Scholæ et Orphanatrophia	Seminaria aut Collegia	Christianorum Numerus
Shansi	4	16	35	15	3	13,832 . . . . .
Shensi	7	17	80	5	1	23,000 . . . . .
Shantung	7	7	123	29	1	10,751 . . . . .
Hupeh	14	14	36	10 (?)	2	16,063 . . . . .
Hunan	3	11	9	4	1	2,207 . . . . .
Hong-kong	8	2	7	7	2	3,000 . . . . .
Summa Totalis	43	67	290	70	7	68,853 . . . . .

Prospectus Missionum Fratrum

Vicariatus	Missionarii Exteri	Sacerdotes Sinenses	Christiani	M
Shansi Nord	16	20	17,330	
Shansi Sud	20	3	9,631	
Shensi Nord	17	16	20,400	
Shantong Nord	12	16	16,500	
Shantong Est	9	2	8,200	
Hupeh Est	12	24	17,301	
Hupeh Nord	10	12	10,924	
Hupeh Sud	14	9	5,027	
Hunan Sud	4	9	5,718	
Summa totalis	114	111	111,001	

um in Sinis anno 1899 (*Aom.*)

	Seminaristæ	Orphanæ Virgines	Ecclesiæ Publicæ	Pueri baptizati in uno anno
37	237	180	1,200	
20	588	81	1,523	
23	372	157	2,974	
39	260	182	18,235	
34	55	58	978	
20	169	85	4,125	
24	240	55	3,921	
7	261	41	1,174	
8	213	48	1,901	
212	2,395	887	36,031	

Prospectus Missionum Fratrum

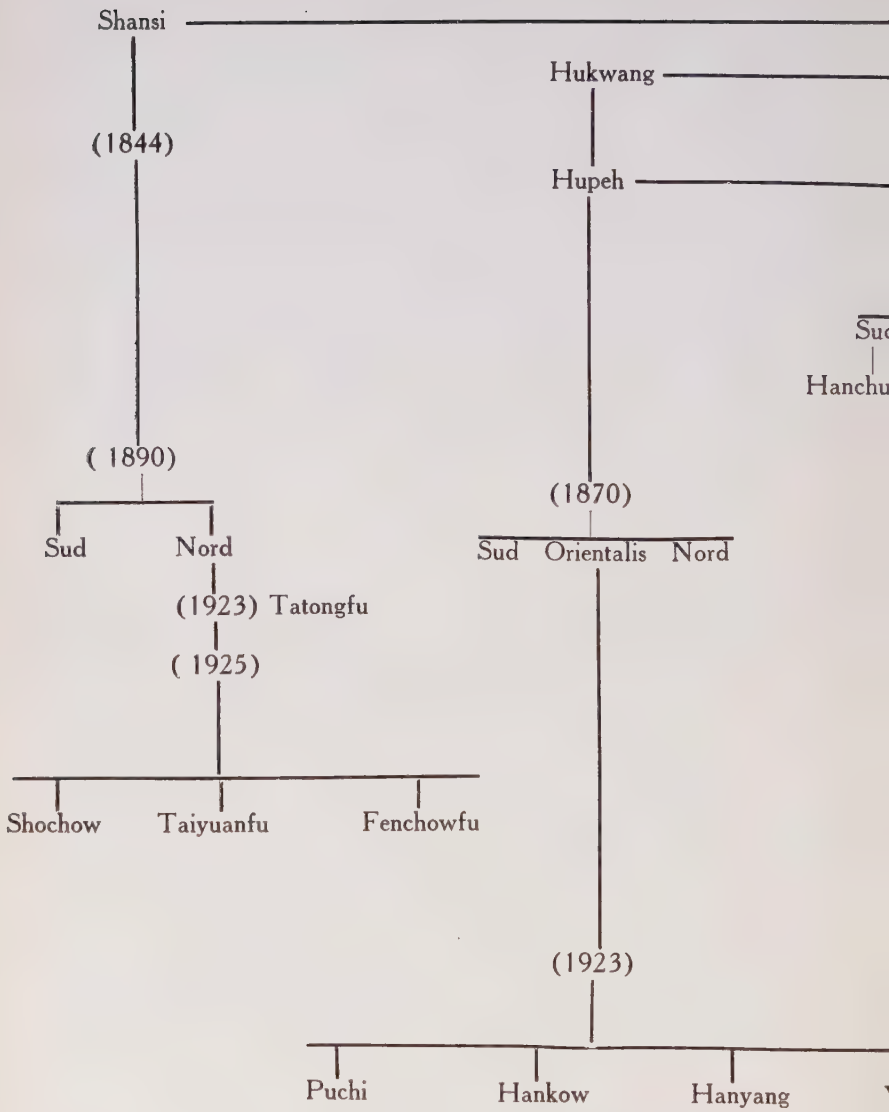
Vicariatus	Missionarii Exteri	Sacerdotes Indigenæ	Christiani	Catechumeni	Moniales Exteræ	Moniales Sinenses	
Sianfu	17	33	42,400	53,000	20	19	
Yenanfu	18	5	3,873	7,533			
Taiyuanfu	28	21	37,431	6,472	11	4	
Luanfu	37	14	35,415	5,967	14		
Tsinanfu	29	37	54,204	18,456	6	5	
Chefoo	28	16	17,595	10,380	50	15	
Hankow	31	16	28,795	12,555	53	76	
Wuchang	15	3	3,452	1,840	5		
Laohokow	26	16	39,116	23,000	13	40	
Ichang	46	11	33,361	8,682	16	48	
Changsha	31	10	29,119	10,451	8	3	
Totales Summæ	306	182	324,761	158,336	196	210	6

NOTA: Duæ novæ Præfecturæ Apostolicæ de *Jungchowfu* et *Sho*

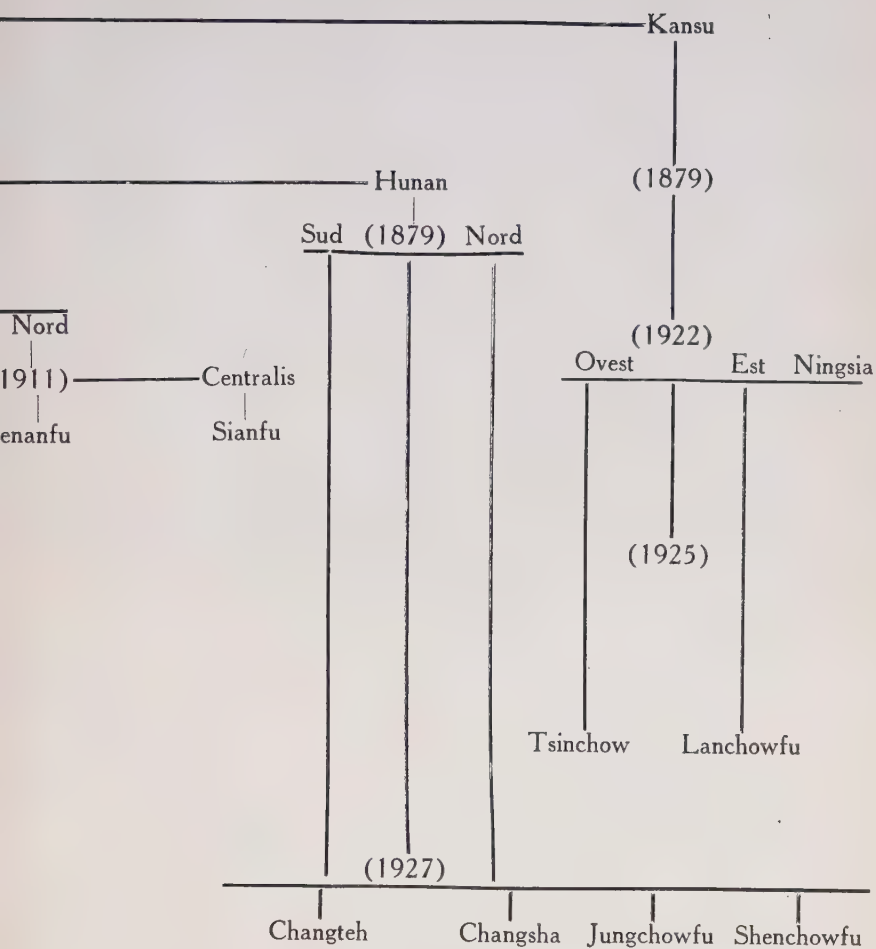
m in Sinis anno 1927 (Aom.)

	Alumni Simul	Ecclesiae et Oratoria	Stationes Missionariae	Virgines Domesticæ	Catechistæ	Puellæ Orphanæ	Pueri uno anno baptizati	Adulti uno anno baptizati
4	6,003	263	398	130	175	520	3,850	1,619
1	1,717	37	79	5	16	59	180	406
9	5,058	330	371	109	159	2,101	1,410	963
2	5,041	337	559	135		698	650	829
5	3,790	537	3,023	673	476	400	1,899	1,722
1	3,527	175	907	157	121	184	2,131	885
3	4,840	159	289	42	156	2,681	3,978	1,480
9	783	46	34	5	44		342	679
6	3,124	159	315	34	61	300	5,662	1,011
7	2,770	168	319		111	77	2,699	1,186
6	5,762	200	202	76	105	141	12,440	1,563
3	42,415	2,411	6,493	1,366	1,424	7,871	35,541	11,743

stantur respective in Vicariatibus de *Changsha* et *Taiyuanfu*.

antiquo Vicariatu Shensi

I N D E X

Approbationes	iv
Protestatio Auctoris	vi
Benevolo Lectori	vii
Caput I. De Fratre Joanne a Monte Corvino	1
Caput II. De Episcopis Suffraganeis Fr. Joannis de Monte Corvino	13
Caput III. De Successoribus Fr. Joannis de Monte Corvino	20
Caput IV. De duobus Episcopis in Armalech	24
Caput V. De Legatione Fr. Joannis de Marignollis ..	26
Caput VI. Extinctio primæ Hierarchiæ in Sinis	31
Caput VII. De Fr. Antonio a Sancta Maria, primo Præfecto Apostolico in Sinis	36
Caput VIII. De Fr. Bernardino Della Chiesa, Epi- scopo Pekinensi	41
Caput IX. De Patre Carolo Horatii de Castorano, Delegato Apostolico Tartariæ	49
Caput X. De Fr. Basilio Brollo de Gemona, primo Vicario Apostolico de <i>Shensi</i>	52
Caput XI. De Fr. Antonio Laghi de Castrocaro, Epi- scopo et secundo Vic. Apost. de <i>Shensi</i>	56
Caput XII. De Fr. Francisco Saraceni de Conca, Epi- scopo et tertio Vicario Apostolico de <i>Shensi</i> ; et de ejus Coadjutore Episcopo, Fr. Francisco Maria Garetto de Ferrere	62

Caput XIII. Fr. Eugenio Piloti, Ep. et quarto Vicario Apost. <i>Shensi</i> et <i>Shansi</i> ; ac de ejus Coadjutore Episcopo, Jo. Antonio Buocher de Ilva	70
Caput XIV. Status Missionum Fratrum Minorum in Sinis sub Imperatore <i>Kien-long</i>	75
Caput XV. De Fr. Francisco Magni, Episcopo et quinto Vic. Ap. <i>Shansi</i> , <i>Shensi</i> , et <i>Hukwang</i> ; ac de ejus successore Fr. Nathanaële Bürger, Episcopo Delconensi	81
Caput XVI. De Fr. Antonio Maria Sacconi, Episcopo et sexto Vic. Apostolico <i>Shensi</i> et <i>Shansi</i>	86
Caput XVII. De Fr. Mariano Zaralli, Episcopo et septimo Vic. Apost. <i>Shensi</i> et <i>Shansi</i> ; ac de Fr. Crescentiano Cavalli, electo Episcopo Croiensi. .	93
Caput XVIII. De Fr. Joanne Baptista de Mandello, Episcopo et octavo Vic. Apost. <i>Shansi</i> et <i>Shensi</i>	97
Caput XIX. De Fr. Aloysio Landi de Signa, Episcopo et nono Vic. Apost. <i>Shansi</i> et <i>Shensi</i>	100
Caput XX. De Fr. Joachim Salvetti, Episcopo et decimo Vic. Apost. <i>Shansi</i> et <i>Shensi</i> ; ac de ejus Coadjutore, Antonio a Pompejana, Episcopo Ekinensi	103
Caput XXI. De Franciscanis Episcopis Nankini et Macai	110
Caput XXII. De Fr. Antonio Feliciani de Marano, Præfecto Apostolico de <i>Hong-kong</i>	114
Caput XXIII. De Fr. Joseph Rizzolati, Episcopo et Vic. Apost. de <i>Hukwang</i> ; ac de ejus Coadjutore Episcopo, Fr. Joseph Novella	120
Caput XXIV. De Fr. Aloysio-Cœlestino Spelta, jam Episcopo Nankinensi et primo Vic. Apost. de <i>Hupeh</i>	124
Caput XXV. De Fr. Alphonso Donato, Episcopo et primo Vicario Apostolico <i>Shensi</i> et <i>Kansu</i>	126

Caput XXVI. De Fr. Gabriele Grioglio, Episcopo et primo Vic. Apostolico de <i>Shansi</i>	129
Caput XXVII. De Fr. Aloysio Moccagatta, Episcopo et Vicario Apostolico <i>Shantong</i> , inde in <i>Shansi</i> ...	131
Caput XXVIII. De Fr. Michaële Navarro, Episcopo et primo Vicario Apostolico de <i>Hunan</i>	136
Caput XXIX. De Fr. Eligio Così, Episcopo et tertio Vic. Apost. de <i>Shantong</i>	141
Caput XXX. De Fr. Ephisio Chiaï, Episcopo et secundo Vic. Apost. <i>Shensi</i> et <i>Kansu</i>	143
Caput XXXI. De Fr. Amato Pagnucci, Episcopo et tertio Vic. Apost. de <i>Shensi</i> ; ac de duobus ejus Coadjutoribus, Vidi et Coltelli	149
Caput XXXII. De Fr. Eustachio-Vito-Modesto Zanolì, Episcopo et secundo Vicario Apost. de <i>Hupei</i> ...	154
Caput XXXIII. De Fr. Ezechia Banci, Episcopo et primo Vicario Apost. <i>Hupei Nord-ovest</i>	156
Caput XXXIV. De Fr. Alexio Maria Filippi, Episcopo et primo Vic. Apost. <i>Hupei Sud-ovest</i> , ac de ejus successore, Fr. Benjamino Christæns	159
Caput XXXV. De Fr. Paschali Billi, Episcopo et secundo Vic. Apost. de <i>Hupei Nord-ovest</i>	162
Caput XXXVI. De Fr. Benjamino Geremia, Episcopo et quarto Vic. Apost. de <i>Shantong</i>	164
Caput XXXVII. De Fr. Martino Pøell, Episcopo et primo Vic. Apost. de <i>Shansi Sud</i> ; et de ejus successore Ep. Joanne Hofman	166
Caput XXXVIII. De Fr. Eusebio Maria Semprini, Episcopo et secundo Vic. Ap. de <i>Hunan Sud</i>	168
Caput XXXIX. De Fr. Antonino Fantosati, Episcopo et tertio Vic. Apost. de <i>Hunan Sud</i>	170
Caput XL. De Fr. Gregorio Grassi, Episcopo et tertio Vic. Apost. <i>Shansi Nord</i> ; ac de ejus Coadjutore, Episcopo Francisco Fogolla	174

Caput XLI. De Fr. Petro-Paulo De Marchi, Episcopo et quinto Vic. Apost. de <i>Shantong Nord</i>	179
Caput XLII. De Fr. Theotimo Verhæghen, Episcopo et tertio Vicario Apost. de <i>Hupeh Sud-ovest</i>	182
Caput XLIII. De Fr. Vincentio-Epiphanio Carlassare, Ep. et tertio Vic. Apost. de <i>Hupeh Orientali</i>	187
Caput XLIV. De Fr. Odorico Rizzi, Episcopo et quar- to Vic. Apost. <i>Shensi Nord</i>	189
Caput XLV. De Fr. Athanasio Goette, Episcopo et quinto Vic. Apost. de <i>Shensi Nord</i>	191
Caput XLVI. De Fr. Gabriele Maurice, Episcopo et primo Vic. Apost. <i>Shensi Centralis</i>	193
Caput XLVII. De Fr. Cæsario Schang, Episcopo et primo Vic. Apost. <i>Shantong Orientalis</i> ; ac de ejus successore, Episcopo Wittner	197
Caput XLVIII. De Fr. Ephrem Giesen, Episcopo et sexto Vic. Apost. <i>Shantong Nord</i>	199
Caput XLIX. De Fr. Modesto Everærts, Episcopo et quarto Vic. Apost. <i>Hupeh Sud-ovest</i> ; ac de ejus successore, Ep. Trudone Jans	201
Caput L. De Fr. Fabiano Landi, Episcopo et tertio Vic. Apost. <i>Hupeh Nord-ovest</i>	204
Caput LI. De Fr. Adalberto Schmücker, Episcopo et septimo Vic. Apost. de <i>Shantong Nord</i>	207
Caput LII. De Fr. Gratiano Gennaro, Episcopo et quarto Vic. Apost. <i>Hupeh Orientalis</i>	209
Caput LIII. De Fr. Odorico Timmer, Episcopo et tertio Vic. Apost. de <i>Shansi Sud</i>	212
Caput LIV. De Fr. Agapito Fiorentini, Episcopo et quarto Vic. Apost. <i>Shansi Nord</i>	214
Caput LV. De Fr. Joanne-Peregrino Mondaini, Epi- scopo et quarto Vic. Apost. de <i>Hunan Sud</i>	218

Caput LVI. De Fr. Eugenio Massi, Episcopo jam quinto Vic. Apostolico <i>Shansi Nord</i> , et secundo <i>Shensi Centralis</i> , ac tandem primo de Vicariatu <i>Hankow</i>	221
Appendix I. Nota ad Caput XVI	227
Nota ad Caput XLV	229
Appendix II. Elenchus Omnium Episcoporum ali- orumque Præsulum ex Ordine Fratrum Mi- norum in Sinis, ab anno 1307 ad 1928, qui notantur in hoc libro	231
Appendix III. Elenchus Missionariorum Ordinis Fra- trum Minorum qui in Sinis operati sunt ab anno 1579 ad annum 1928	236
Tabulæ statisticæ	285
Index	296

3646

C5R5

Ricci, G

Hierarchia franciscana
in Sinis

325372

BX

3646

C5R5

GRADUATE THEOLOGICAL UNION LIBRARY

BERKELEY, CA 94709

BX3646.C5 R5

GTU Library

Ricci, Giovanni/Hierarchia franciscana i

G

3 2400 00050 8436

